

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

อภิชา พุ่มพวง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อภิชา พุ่มพวง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญาญ ชีระวนิชตระกูล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

.....กรรมการ
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญาญ ชีระวนิชตระกูล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ครั้งที่ 1 ปีงบประมาณ 2559

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สฎายุ ชีระวนิชตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อวงการศึกษายังแก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตลอดจนผู้อำนวยการสถานศึกษาและเพื่อนครูทุกท่าน ในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอขอบพระคุณ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสำเร็จ พุ่มพวง คุณแม่สมพงษ์ เขียวแดง และพี่ ๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแต่บิดามารดา บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อภิชา พุ่มพวง

57921106: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัญหาการบริหารงานวิชาการ/แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ/ โรงเรียนมัธยมศึกษา

อภิชา พุ่มพวง: ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (PROBLEMS AND GUIDED

DEVELOPMENTS OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS IN

SAMUTPRAKARN UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6) คณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์: ผลาดร สุวรรณ โปธิ์, วท.ค. สาขา ศึกษาศาสตร์, กศ.ค. 329 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods research) มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 รวมถึงเพื่อตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหาร วิธิตำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สํารวจปัญหาการบริหารงานวิชาการจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 305 คน จากนั้นศึกษา รายละเอียดปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน โดยสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามปัญหา ด้านละ 17 คนสูงสุด ตามลำดับ ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านละ 3 คน จำนวน 3 ด้าน และขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจาก ผู้บริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศ ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วม จัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอน นิเทศ และประเมินผล การใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตร ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

3. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผ่านการยอมรับจากผู้บริหาร สามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้น

57921106: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION/ GUIDED DEVELOPMENT OF

ACADEMIC ADMINISTRATION/ ACADEMIC AFFAIRS/ SECONDARY SCHOOLS

ABHICHA PHUMPHUANG: PROBLEMS AND GUIDED DEVELOPMENTS OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS IN SAMUTPRAKARN UNDER

SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6. ADVISORY COMMITTEE: PHALADORN SUWANNAPHO, Ph.D., SADAYU TEERAVANITTRAKUL, Ed.D. 329 P. 2016.

This research is conducted as a mixed method and purpose of research was to study the problems concerning the academic affairs administration and the development guides of the targeted schools, meanwhile to examine the attitude toward the problem's solutions based on executives' view. There are 3 steps through the research. Firstly, observe the problems concerning academic affairs administration from 305 teachers from the targeted schools, then go through the problems and focus on the top 3 issues which get the highest scores by the interview results from participants who had done the survey, 17 participants were interviewed per issue. Secondly, study the development guides by interviewing experts for the 3 selected issues, 3 experts were interviewed per issue. Thirdly, examine the executives' attitude toward development guides in academic affairs administration. The research instruments included Questionnaires and Interviews. Data were analyzed by statistical analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, median and interquartile. The result shows that;

1. The overall problems concerning the academic affairs administration of the targeted schools are evaluated as in the average level. The most concerned issue goes to the research for the educational improvement, then development of learning innovation and the least concern is the curriculum improvement respectively.

2. Based on the executives' view toward the development of research for the educational improvement, it is suggested that executives clarify the importance of research to all teachers. They need to support teachers in research publication, training sessions, demonstrate and evaluate the research efficiency. Regarding the development of educational innovation, there should be a good budget administration for purchasing and maintenance. Let the community improve and invent the learning innovation, attend the training, demonstrate and evaluate the initiatives efficiency, support teachers in initiating instructional tools. Similarly, to improve the curriculum more effectively, community should take part in initiating demonstrating them in the teaching.

3. Regarding the executive's attitude toward the development guides for the 3 issues, the result shows that the development guides are approved as a solution to the academic affairs administration and those concerning problems are properly solved.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ.....	16
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	18
ปัญหาการบริหารงานวิชาการ.....	76
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	86
การสัมภาษณ์และเทคนิคการสัมภาษณ์	89
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	99
3 วิธีดำเนินการวิจัย	104
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	104
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	111
การวิเคราะห์ข้อมูล	111
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
การสรุปและการจัดทำรายงานการวิจัย.....	113
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	259
สรุปผลการวิจัย.....	259
อภิปรายผล	265
ข้อเสนอแนะ.....	280
บรรณานุกรม.....	284
ภาคผนวก.....	295
ภาคผนวก ก	296
ภาคผนวก ข	302
ภาคผนวก ค	327
ประวัติย่อของผู้วิจัย	329

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6ที่ใช้ในการวิจัย.....	105
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว	117
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้าน	118
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ	120
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ...	121
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้อ	122
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ	123
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อ	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	125
10	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	126
11	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	127
12	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	128
13	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	129
14	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมและรายข้อ.....	130
15	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	156
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	
17	157
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย	
18	159
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย	
19	160
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย.....	
20	182
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	
21	183
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู .	
22	185
สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	186
24 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	205
25 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและ การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	206
26 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา.....	207
27 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	208
28 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	219
29 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยได้..	220

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
30	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย.....	222
31	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	234
32	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ.....	235
33	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน.....	237
34	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	238
35	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	248
36	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ	249

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
37	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ.....	251
38	สรุปความถึแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา	252
39	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา..	253
40	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	255
41	แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	257
42	ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6	328

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	114

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งรวมตัวกันในปีพุทธศักราช 2558 ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรและเยาวชนของชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาของไทยในขณะนี้ล่าช้ากว่าประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศในอาเซียนอย่างมาก จากข้อมูลการประชุมของ World Economic Forum (WEF)-The global competitiveness report 2012-2013 ได้จัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nation) ปรากฏว่าประเทศสิงคโปร์ ประเทศบรูไนดารุสซาราม และประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาที่ดีในกลุ่มประเทศสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับรั้งท้าย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในอนาคตอันใกล้ได้ (วรียพร แสงนภาพวร, 2553, หน้า 19) ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจะต้องเตรียมเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปรับตัวมีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสม และเพียงพอ ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาก็ต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก ในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วย

องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยแห่งยุคศตวรรษที่ 21 คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการเป็นงานบริหารที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 40 ของการบริหารงานทั้งหมด จะเห็นว่า ผู้บริหารต้องสนใจ สนับสนุน และปฏิบัติงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นครึ่งหนึ่งของการบริหารการศึกษา (Smith, 1961 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 1) สอดคล้องกับแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริหารโรงเรียน เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานวิชาการที่จะทำให้งานวิชาการเกิดผลวัดอยู่ตลอดเวลา ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษา

การบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในงานวิชาการ ทราบขอบข่ายและปฏิบัติการกิจการบริหารงานวิชาการ กระจายอำนาจ ในการบริหารงานอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมุ่งประ โยชน์ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถปรับตัว ในสังคม มีคุณธรรม ขยันหมั่นเพียร มีความรู้ ทักษะตามศักยภาพ และเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบ ประชาธิปไตย (สำนักการศึกษา, 2550, หน้า 26) การบริหารงานวิชาการจึงเป็นตัวกำหนด ในการจัดการของโรงเรียนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ มาตรฐานและคุณภาพของการบริหาร สถานศึกษาจะดีหรือไม่นั้น จะพิจารณาได้จากผลงานด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 163) ในทำนองเดียวกัน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 15) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดก็ตาม มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณา ได้จากผลงานด้านวิชาการ

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ดังเห็นได้จากกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนทุกระดับและทุกประเภท กลยุทธ์ที่ 2 การขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับ โอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีจุดเน้นการดำเนินงาน สอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของรัฐบาล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2558, หน้า 1-4)

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ยังให้ความสำคัญต่อ การบริหารงานวิชาการ ดังเห็นได้จากสถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพภายในที่อยู่ในระดับ มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 คอยกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา และมีสถานศึกษาในสังกัดเป็นหน่วยปฏิบัติการ ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจสามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อน นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สำเร็จตามเป้าหมาย

จากกลยุทธ์และจุดเน้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาการนั้น ก็ยังพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เช่น ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่าหลักสูตรสถานศึกษา

บางโรงเรียนมีโครงสร้างเวลาเรียนที่อาจไม่เอื้อต่อการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จะสามารถแข่งขันได้อย่างหลากหลายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เช่น โครงสร้างเวลาเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งประกอบด้วยหลายสาระและเป็นวิชาที่กะมีเวลาเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง (3 ปี รวม 120 ชั่วโมง) จึงไม่สามารถค้นพบความถนัดและความสามารถของผู้เรียน รวมถึงขาดการส่งเสริมพัฒนาที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2557, หน้า 53)

ปัญหาด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้ พบว่าเกณฑ์คุณภาพของแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 ของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเกณฑ์การประเมินที่ค่อนข้างสูงทำให้โรงเรียนที่มีงบประมาณน้อย ยากที่จะทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2557, หน้า 54)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการบางคนไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะและพัฒนาตนเอง ด้วยการทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) ตามสมรรถนะที่บ่งพร่อง รวมถึงปัญหาการขาดครูซึ่งมีทั้งขาดจำนวน ขาดครูผู้สอนที่ตรงวุฒิการศึกษา และขาดครูผู้สอนที่ตรงสาขาวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2557, หน้า 54) ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ขาดแคลนครู จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ซึ่งอาจจะส่งผลทั้งคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

ด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยติดตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) ของนักเรียนปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557 ในภาพรวมเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ระดับคุณภาพของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนมากกว่าเท่ากับขีดจำกัดล่างของผลการทดสอบระดับชาตินำขึ้นพื้นฐาน มีผลคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ และควรเพิ่มคะแนนสอบให้มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐานสูงขึ้น

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐานดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตลอดจนทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2557, หน้า 3)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ทำให้ทราบถึงปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ รวมถึงการยอมรับการยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารใช้บริหาร งานวิชาการ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประ โยชน์สูงสุด ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. เพื่อตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากผู้บริหาร

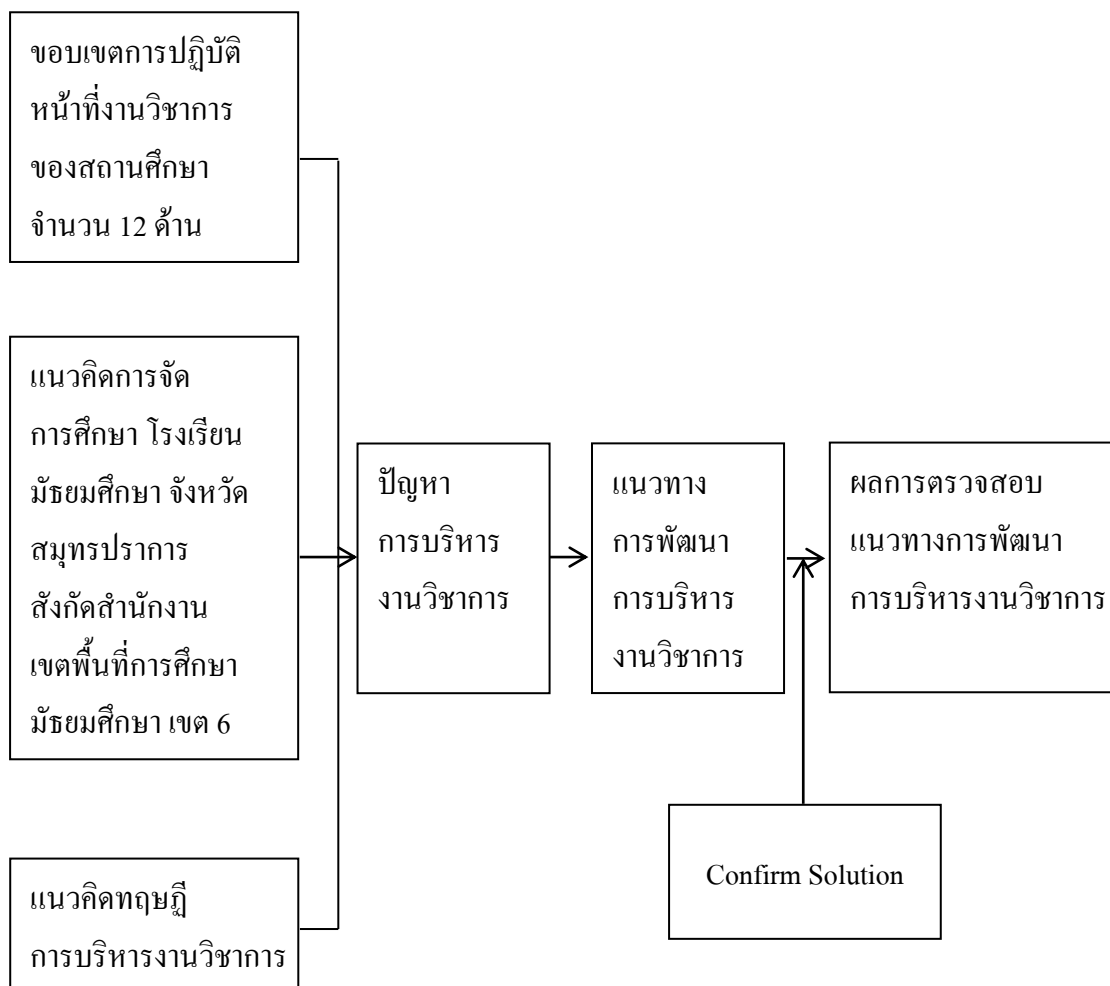
คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เป็นอย่างไร
3. ระดับความคิดเห็นของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากผู้บริหารเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก, หน้า 33) แนวคิดการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, 2558, หน้า 1-35) และแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก, หน้า 33) แนวคิดการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, 2558, หน้า 1-35) และแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,946 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถามเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2557, หน้า 83) ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากโรงเรียนทุกโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน

3. วิจัยโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ (Interview)

4. วิจัยโดยใช้วิธีการ Confirm solution การยอมรับการยืนยันแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

5. ระยะเวลาในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2558

นียมศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้การดำเนินงานหรือการบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย ประกอบด้วย 12 ด้าน ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม การแสวงหาวิธีการ แนวทาง หรือนวัตกรรม การศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนากิจการการเรียนการสอน ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจ จัดตั้ง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้

อีกทั้งมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา โดยการสำรวจปัญหาและความต้องการนิเทศ การจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศ การจัดทำเครื่องมือการนิเทศ การติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการนิเทศ เพื่อให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

1.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ การดำเนินการแนะแนว การติดตาม การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา รวมถึงการประสานความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ

1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วางแผนการประกันคุณภาพ การปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การสำรวจความต้องการการจัดให้ความรู้แก่ชุมชน และการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น หมายถึง การวางแผนประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือพัฒนางานวิชาการ

1.12 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสำรวจการจัดการศึกษา ความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน หมายถึง ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาจากสภาพปัญหาจากการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ข้าราชการครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับบรรจุและแต่งตั้งเป็นครูจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ปฏิบัติการสอนและงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้รับคัดเลือก ให้เป็นผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างาน กลุ่มบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
6. เทคนิคการสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายให้ได้ข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจะมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ตอบคำถาม
7. เทคนิคคอนเฟิร์มโซลูชั่น (Confirm solution) หมายถึง กระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้การยอมรับ โดยผ่านการยืนยันคำตอบ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น
8. โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 หมายถึง ศูนย์ประสานงาน ดูแลการจัดการมัธยมศึกษา มีพื้นที่รับผิดชอบจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ
3. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
5. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
6. การสัมมนาและเทคนิคการสัมมนา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

การจัดการระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนต่อไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นไปตามมติของสภาการศึกษา จึงได้กำหนดให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 41 ศูนย์ และเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาจำนวน 19 เครือข่าย พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้คุณภาพความสำเร็จของการจัดการมัธยมศึกษา ซึ่งต่อมากกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดศูนย์ประสานงานการจ้ดมัธยมศึกษาจำนวน 41 ศูนย์ ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ประกาศ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ศูนย์ที่ 6 ประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ มีที่ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 40/1 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ 038-517-280 ต่อมาได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 98ง ลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และประกาศราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก ลงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 และการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, 2558, หน้า 1-35)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2558 ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6 ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ ประกอบด้วย 8 กลุ่มงาน
 - 1.1 งานสารบรรณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.2 งานช่วยอำนวยการ
 - 1.3 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
 - 1.4 งานยานพาหนะ
 - 1.5 งานการจัดระบบบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.6 งานประสานงาน
 - 1.7 การเลือกและสรรหากรรมการและอนุกรรมการ
 - 1.8 งานประชาสัมพันธ์
2. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน
 - 2.1 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
 - 2.3 งานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 งานส่งเสริมสวัสดิการนักเรียน
3. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ประกอบด้วย 8 กลุ่มงาน
 - 3.1 งานประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตร
 - 3.2 งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 3.3 งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
 - 3.4 งานวิจัย พัฒนา ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - 3.5 งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา
 - 3.6 งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.7 งานเลขานุการคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา
 - 3.8 งานปฏิบัติงานร่วมกับสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น

4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ ประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน

- 4.1 กลุ่มงานการเงิน
- 4.2 กลุ่มงานบัญชี
- 4.3 กลุ่มงานบริหารพัสดุ
- 4.4 กลุ่มงานบริหารสินทรัพย์

5. กลุ่มบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 7 กลุ่มงาน

- 5.1 งานธุรการ
- 5.2 กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง
- 5.3 กลุ่มงานสรรหาและบรรจุ
- 5.4 กลุ่มงานบำเหน็จความชอบฯ
- 5.5 กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร
- 5.6 กลุ่มงานวินัยและนิติการ
- 5.7 กลุ่มงานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ.

6. กลุ่มนโยบายและแผน ประกอบด้วย 6 กลุ่มงาน

- 6.1 งานธุรการ
- 6.2 กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ
- 6.3 กลุ่มงานนโยบายและแผน
- 6.4 กลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ
- 6.5 กลุ่มงานติดตาม ประเมินผล และรายงานผล
- 6.6 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้กำหนดทิศทางการบริหารงานของสำนักงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เป็นองค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ปลูกฝังคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ (Mission)

1. ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเป็นไทย และดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน
 ยกระดับสู่ความเป็นสากล และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ภายใต้การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ
 เป้าประสงค์

1. สถานศึกษาในสังกัดยกระดับคุณภาพและมาตรฐานได้ตามเป้าหมายสู่ความเป็นสากล
 และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2. สถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วม
 ในการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาสู่สากล

3. สถานศึกษาในสังกัดสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา
 มีความรู้ ความสามารถเต็มตามศักยภาพ และเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. สถานศึกษาในสังกัดสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา
 ให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อศึกษาต่อ
 ระดับอุดมศึกษา และมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

5. สถานศึกษาในสังกัดมีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษา

6. ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะ และสมรรถนะ
 ในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

ค่านิยมขององค์กร

“ยึดหลักธรรมาภิบาล มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม”

กลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
 ได้กำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน
 ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 6 กำหนดจุดเน้นการดำเนินการ ในปีพุทธศักราช 2558 ให้สอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

จุดเน้นที่ 1 ด้านการพัฒนาผู้เรียน

1. นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล
 2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม
 3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- เป็นรายบุคคล

จุดเน้นที่ 2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริง และความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
2. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ อย่างเหมาะสม
4. องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครู ตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ ย้ายไปบรรจุ มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และสังคม

จุดเน้นที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน (Participation and accountability)
 - 1.1 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกและที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศได้รับการแก้ไขแทรกแซง ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และเป็นผู้ประสานงานหลัก ให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 สถานศึกษาดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และการมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน มีระบบการนิเทศ เร่งรัดติดตาม ประเมินผลสถานศึกษา และครูที่เข้มแข็ง

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงชุมชนโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น/ อัตราการออกกลางคันลดลง/ มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง

1.5 องค์คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเร่งรัดและติดตาม การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งเป็นกัลยาณมิตร

2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายใน ได้ระดับมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหรือผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6 มีหน้าที่คอยกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา และมีสถานศึกษาในสังกัดเป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจสามารถตอบสนองสภาพปัญหา และรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สำเร็จตามเป้าหมาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร โรงเรียน ซึ่งได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของงานวิชาการ ดังนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

Sergiovanni (1980, pp. 267-268) ได้กล่าวถึงความหมายว่า การบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดทำโครงการต่าง ๆ การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา และการจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน

Lee and Vanhorn (1983, p. 6) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่าเป็นกระบวนการวางแผนด้านต่าง ๆ โดยการหาวิธีการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถาบัน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 2) กล่าวว่า วิชาการศึกษา เป็นงานสถานศึกษา ต้องปฏิบัติ โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้มีผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, หน้า 163) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการ ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทุกชนิดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 33) ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจจากการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และจากการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกี่ยวพันการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 15) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารของสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการ

เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, หน้า 163) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของการบริหารสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านการบริหารวิชาการ

สำนักการศึกษา (2550, หน้า 26) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่าเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงานปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด โดยมุ่งประโยชน์ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถปรับตัวในสังคม มีคุณธรรม มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้และทักษะตามศักยภาพ และมีความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 29) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

จากความหมายข้างต้นเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดก็ต่อเมื่อผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตัวเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ พัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชน สังคม ซึ่งจะนำความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จในที่สุด

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษามีความหลากหลาย ซึ่งอาจจะมีจำนวนมากหรือน้อยย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพและขนาดของโรงเรียน ซึ่งมีผู้ศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายไว้ ดังนี้

Miller (1965, p. 175) กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประกอบด้วย สิ่งสำคัญ 4 ประการ นั่นคือ การจัดโปรแกรมการเรียน การปฏิบัติตามโปรแกรม การติดตาม การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการสอน

Faber and Shearron (1970, p. 212) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนออกเป็น 6 ด้าน คือ การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดอุปกรณ์การสอน การนิเทศการสอน และการส่งเสริมครูประจำการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 33) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจำนวน 12 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 30-51) ได้กำหนดขอบข่าย และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พจนานุกรมศัพท์ ของดี (2552, หน้า 32) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามภารกิจหลัก 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัด การประเมิน และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน แตกต่างเพียงรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการของสถานศึกษาจำนวน 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33) ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัย

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังจะอธิบายลักษณะการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกรอบของทฤษฎี การวิจัยในอดีตและในปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 24-25) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สมเดช สีแสง (2546, หน้า 311) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่าเป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมโลก อย่างมีความสุข

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, หน้า 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ ข้อกำหนด แนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสังคมและประเทศชาติ

ความสำคัญของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 23-24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
2. งานด้านหลักสูตร ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย
3. หลักสูตรเปรียบเหมือนแบบแปลนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะบอกไว้ว่า

วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์นำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 28) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตร คือ หลักสูตรสามารถสนองการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษา การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของสังคมตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 112) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

ฉันท ชาติทอง (2550, หน้า 4) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิด ที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดความสำคัญของหลักสูตรที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือที่จะเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ

การพัฒนาหลักสูตร

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 43-49) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมหลักสูตร เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และนำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร มีดังนี้

- 1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้
- 1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 1.3 การเตรียมความพร้อม
- 1.4 การจัดทำโครงการสอน
- 1.5 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน
- 1.6 การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม
- 1.7 การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน

2. การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร มีดังนี้

- 2.1 การประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
- 2.2 การปฐมนิเทศนักเรียน
- 2.3 การจัดทำคู่มือครู
- 2.4 การจัดตารางสอน
- 2.5 การจัดครูเข้าสอน
- 2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.7 การฝึกงาน

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการจัดการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือเพื่อจะได้นำไปใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 31) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาหลักสูตร โดยทั่วไป มีดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่าง ๆ
2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้
5. การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ
6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับ จากจุดประสงค์ สาระความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

8. พัฒนาอย่างเป็นระบบ

9. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา

11. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ

12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย

หลักของการพัฒนาหลักสูตรสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม หลักการพัฒนาหลักสูตรกระทำไปเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา โดยผ่านทางกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน และคนสร้างชาติต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่าโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดของเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงาน ต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

นิตยัธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 25) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง ด้วยวิธีการดังนี้

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

รัชนีษ์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 31) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยภารกิจ 5 ด้าน ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2. การสร้างหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินหลักสูตร

5. การปรับปรุงหลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

และสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

นวลจิตต์ เชาวดีกิริติพงษ์ (2545, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ

เอมอร บุรณศักดิ์ (2548, หน้า 32) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนของผู้เรียนและวิธีการสอน ซึ่งครูจะต้องสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิเคราะห์ชีวิต และมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 30) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้รูปแบบกระบวนการ เทคนิคการสอนต่าง ๆ มีการบูรณาการ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544, หน้า 22) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. Construct คือ การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการแสวงหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปความรู้
2. Interaction คือ การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เรียนรู้กันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกัน
3. Participation คือ การให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

4. Process/ product คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมไปกับผลงานและความรู้ที่สรุปได้

5. Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 กำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 8)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้พร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ค, หน้า 34-35) กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดกิจกรรม การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้เพื่อความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง และปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสาน ความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เรียนรู้ และใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ให้รู้รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้สถานศึกษาจัดบรรยากาศ

สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้น การนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนา การเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของ หลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะ สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยยึดหลักการว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ พัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น สำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติจริง ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน

จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้อะไร และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริม และพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบ หรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่างานด้านอื่น ๆ ซึ่งผู้บริหารต้องศึกษาทำความเข้าใจเรื่องการวัดผล และประเมินผลให้ถ่องแท้ในเรื่องต่าง ๆ คือ กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินผล จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการสอบ และการให้คะแนน การจัดตารางสอบ การกำหนดครูผู้คุมสอบเวลาใช้ในการสอบ การจัดห้องสอบ ที่นั่ง และการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมแก่การสอบ (เอมอร์ บูรณศักดิ์, 2548, หน้า 35) การวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนจึงมีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องควรศึกษา โดยมีนักวิชาการให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2547, หน้า 86) ได้ให้ความหมายของคำว่า การวัดผลและการประเมินผลว่า มีความสัมพันธ์กัน โดยการวัดผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดค่าตัวเลขให้กับสิ่งของหรือเหตุการณ์ใด ๆ อย่างมีกฎเกณฑ์ ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการใช้ดุลยพินิจหรือค่านิยมในการพิจารณาค่าตามความเหมาะสมหรือสัมฤทธิ์ผลของเหตุการณ์ โครงการหรือสิ่งอื่นใด หลังการเปรียบเทียบผลการวัดกับเป้าหมาย หรือกับวัตถุประสงค์ หรือเกณฑ์ที่กำหนด

จ่านง พรายแถมแซ (2545, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดหรือหาปริมาณแทนคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือแทนพฤติกรรมหรือสมรรถภาพของบุคคล โดยออกมาในรูปตัวเลขหรือคะแนน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2546, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่าเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาได้ข้อมูลทางการเรียนมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น การวัดผล ประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงต้องประเมินด้วยทางเลือกใหม่หรือประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้ ผลการวัดและการประเมินแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สรุปได้ว่า ความหมายของการวัดผลและประเมินผล คือ กระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

การเทียบโอน

กรมวิชาการ (2545, หน้า 41-42) กล่าวถึงการเทียบโอนผลการเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการเรียนรู้อันเป็นความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ และประสบการณ์การทำงานมาเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ต่ำว่าปริญญา แนวดำเนินการเทียบโอนให้เป็นที่ไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. ผู้ขอเทียบโอนต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาของสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง โดยสถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในภาคเรียนแรกที่ผู้เรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาทุกวันกรณีมีเหตุจำเป็น

2. จำนวนหมวดวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยการเรียนรู้ที่จะรับเทียบโอนและอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอนให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เมื่อเทียบโอนแล้วผู้เทียบโอนต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 เดือน

3. ในกรณีมีเหตุจำเป็นระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถแจ้งความจำนงออกไปศึกษาบางรายที่สถานศึกษาอื่นได้แล้วนำผลมาเทียบโอนได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา

4. การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน

5. การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ในกรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนจากหลักสูตรต่าง ๆ ให้นำหมวดวิชา รายวิชา ที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียนได้ และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนของหลักสูตรที่รับเทียบโอน

5.2 กรณีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้พิจารณาตามหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของหลักสูตรที่รับเทียบโอน

ทัศนีย์ เลียงหวาน (2557, หน้า 33) ได้กล่าวถึงการเทียบโอนผลการเรียนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์ และแนวทางเทียบโอนผลการเรียนที่หลากหลายกว่าที่ผ่านมา โดยเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอน ในรูปแบบการจัดการศึกษาต่างรูปแบบกัน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องด้วยมาตรา 27 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี หน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนระหว่างรูปแบบการจัดการศึกษาและลักษณะเฉพาะ ที่แตกต่างกัน สามารถเทียบโอนกันได้โดยให้สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของ ผู้เรียนโดยการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือจาก การประกอบอาชีพมาเทียบโอนผลการเรียนระหว่าง โรงเรียนที่นักเรียนสามารถนำผลการเรียน จากโรงเรียนแห่งหนึ่งมาใช้ในโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งได้ เพื่อให้นักเรียน ได้เรียนอย่างต่อเนื่อง ลดการเรียนซ้ำในรายวิชาที่เรียนมาแล้ว และนักเรียนสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอน ในสาขาอาชีพ โดยสถานศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถของ ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
2. พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง การทดสอบ การสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. พิจารณาความสามารถและปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียน แรกที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนการเรียนต้องศึกษา ต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจาก การเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/ จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณา เทียบโอนสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศ หรือแนวทางปฏิบัติของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การเทียบโอน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับความรู้จากการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากโรงเรียนแห่งหนึ่งมาเทียบโอนผลการเรียนกับ โรงเรียนอีกแห่งหนึ่ง เพื่อให้ นักเรียน ได้เรียนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานและนักวิชาการกำหนดแนวทางการวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 35) กำหนดแนวทางปฏิบัติในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
 2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน
 4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 35) กล่าวถึง บทบาท และหน้าที่ของการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้
1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
 2. จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา
 3. วัดผล และประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้และอนุมัติผลการเรียน
 4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกชั้นและจัดให้มีการซ่อมแซม กรณีที่นักเรียนไม่ผ่านการประเมิน
 5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมิน

6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลและประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/ รายภาค และตัดสินผลการเรียน การเลื่อนชั้น และจบการศึกษา

8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการนักเรียนระดับการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เมื่อคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนแล้วให้เสนอคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความ ผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการประเมินตรงตามสภาพความรู้ ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับ การประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษา ต้องกำหนดหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดการวัดผลและประเมินผล 4 ประเภท คือ 1) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน 3) การประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 4) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนเป็นการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและ พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พิชิต ฤทธิจรูญ (2544, หน้า 24) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยปฏิบัติการ ที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2547, หน้า 21) กล่าวถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน คือ การวิจัยโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผล มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วและนำไปใช้ได้ทันที สะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเอง ตนเองและกลุ่มเพื่อน ร่วมงานในโรงเรียน มีโอกาสวิพากษ์ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และ ผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2549, หน้า 42) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและกระบวนการที่เชื่อถือได้โดยครู ซึ่งทำพร้อม ๆ กับ การปฏิบัติการสอนด้วยการใช้วิธีการแก้ไขปัญหา มุ่งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูและปรับปรุงผลการเรียนรู้ ของนักเรียน

เกรียงไกร ปริธรรมมัง (2551, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

เอมอร ผลบุญพ (2551, หน้า 14) กล่าวถึง การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษา หาความรู้ใหม่ ๆ โดยดำเนินการของครูผู้สอนและอาจรวมถึงครู นักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน สมาชิก ในชุมชน เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ในที่นี้ เรียกว่า นวัตกรรมการศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเริ่มจากการแก้ปัญหาเชิงระบบ มีการวางแผนและวางนโยบายในการพัฒนา และเสร็จสิ้นที่การคิดค้นนวัตกรรมแก้ปัญหาได้

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงกับปัญหา

ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ชาติรี เกิดธรรม (2544, หน้า 13-14) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย โดยการนำนวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการวิจัยที่น่าเชื่อถือได้มาแล้ว มาใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยตรง อันจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตาม จุดประสงค์ที่วางไว้

2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น และยังเป็น การแสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

3. เป็นการเผยแพร่ความรู้จากการปฏิบัติจริง อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

4. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าด้านการวิจัยทางการศึกษา และสามารถนำ การวิจัยไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

5. เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียน ได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 24 ข้อ 5 ไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

สุวิมล ว่องวานิช และนางลลิตกษณ์ วิรัชชัย (2547, หน้า 14-15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้ การตระหนักถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น

2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการทำงาน

3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ

4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กรเนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ และการแก้ปัญหา

5. เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดการยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ

6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานทำงานของครูที่มีประสิทธิผล

7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย พัฒนาวิชาชีพครู รวมถึงแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ และเป็น การส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

กระบวนการและขั้นตอนในการวิจัยพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 35) กล่าวถึง แนวทางการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน การวิจัยกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, หน้า 6-16) กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายของการวิจัย
2. การกำหนดวิธีการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปและเขียนรายงานการวิจัย

ภาคิน ลุนลี (2550 อ้างถึงใน รัชนิย์ สีหะวงษ์, 2558, หน้า 42-44) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการวิจัยว่าประกอบด้วย 11 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา ขั้นตอนแรก ที่จำเป็นที่สุด คือ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยต้องกำหนดคุณลักษณะทั่วไป รายละเอียดของการใช้วัตถุประสงค์ของการใช้เกณฑ์ในการเลือก กำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตการศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้ทำการวิจัย และพัฒนาจะต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อหาคำตอบ ซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ก่อนที่จะเริ่มการพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต
2. ประมาณค่าใช้จ่าย กำลังคน และระยะเวลาที่ต้องการใช้ศึกษาความเป็นไปได้ ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น
3. พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิต ขั้นนี้เป็นขั้นตอนการออกแบบและจัดทำผลผลิตการศึกษาตามที่วางไว้ เช่น เป็น โครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ก็จะต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุหลักสูตร คู่มือการฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรม และเครื่องมือประเมินผล

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1 โดยการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นตอนที่ 4 ไปทดลองใช้เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตในโรงเรียน จำนวน 1-3 โรงเรียน ใช้กลุ่มเล็ก 6-12 คน ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกตการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1 นำข้อมูลและผลการทดลองใช้จากขั้นที่ 5 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 7 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2 ขั้นนี้ นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โรงเรียนจำนวน 5-15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30-100 คน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre-test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตอาจมีกลุ่มควบคุม กลุ่มการทดลอง ถ้าจำเป็น

ขั้นตอนที่ 8 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2 นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นที่ 7 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 9 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3 ขั้นนี้ นำผลผลิตที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิตโดยใช้ตามคำฟังในโรงเรียน 10-13 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 40-200 คน ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 10 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3 นำขั้นตอนที่ 9 มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

ขั้นตอนที่ 11 เผยแพร่เป็นการเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งไปเผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 36) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. พัฒนาคูณและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้ง สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

พิชิต ฤทธิจรูญ (2551, หน้า 24) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยปฏิบัติการที่มี วงจรการทำแบบ PAOR กล่าวคือ

1. มีการวางแผนดำเนินงาน (Plan) หรือการวางแผนวิจัย

2. มีการลงมือปฏิบัติการ (Action) โดยการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแก้ไขปัญหาพัฒนา ผู้เรียน หรือทดลองตามแผนที่กำหนดไว้

3. มีการสังเกตผล (Observe)

4. มีการสะท้อนผลกลับ (Reflect)

ประภาพรรณ เต็งวงศ์ (2551, หน้า 11-12) กล่าวถึง กระบวนการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหา/ ความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้

2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. การประเมินผลการเรียนรู้

5. การจัดทำรายงานผลการเรียนรู้

6. การปรับปรุงแก้ไข/ พัฒนาการการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม การแสวงหาวิธีการ แนวทาง หรือนวัตกรรม การศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเผยแพร่ผลงาน การวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

Brown et al. (1977) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่าเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้ ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐวุฒิชัย มาจิตต์ภัสกร (2552, หน้า 52) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นตัวเร้า กระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ประหยัดเวลา และแรงงานในการสอน

กรภัทร เอ็งนรินทร์ (2557, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน คือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้

ความหมายของนวัตกรรมการศึกษา

พิชิต ฤทธิจัญญ (2551, หน้า 3) ได้กล่าวถึง นวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอนว่า นวัตกรรมที่ผลิตออกมาทางด้านการเรียนการสอนมีจำนวนมาก แต่สามารถจำแนกประเภทได้ดังนี้

1. นวัตกรรมประเภทผลิตภัณฑ์หรือสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมนี้มีลักษณะเป็นสื่อที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น นวัตกรรมประเภทนี้ ได้แก่ ชุดการเรียน ชุดการสอน ชุดการเรียนการสอน แบบฝึกทักษะ ชุดการฝึก ชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูปแบบสื่อผสม บทเรียน โปรแกรม เกม นิทาน การ์ตูน เอกสารประกอบการเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน ฯลฯ

2. นวัตกรรมประเภทรูปแบบ เทคนิค วิธีการสอน นวัตกรรมประเภทนี้เป็นการใช้วิธีสอนหรือเทคนิคการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่นักการศึกษาได้คิดค้นเพื่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ ซึ่งมีวิธีการสอนและเทคนิคการสอนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ วิธีการสอนคิด วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ CIPPA Model วัฏจักรการเรียนรู้แบบ 4 MAT วิธีสอนแบบแนวพุทธวิธี วิธีสอนแบบบูรณาการ วิธีสอนโครงการ วิธีสอนโดยตั้งคำถาม Constructivism เป็นต้น

3. การศึกษาข้อจำกัดต่าง ๆ (Constraints) ผู้พัฒนานวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอน ต้องศึกษาข้อมูลของปัญหา และข้อจำกัดที่ใช้ในนวัตกรรมนั้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริง

4. การประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม (Innovation) ผู้จัดทำหรือพัฒนานวัตกรรมจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งอาจนำของเก่ามาปรับปรุง ดัดแปลง ใช้ในการแก้ไขปัญหา และทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรืออาจคิดค้นขึ้นมาใหม่ทั้งหมด นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนมีรูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา หรือวัตถุประสงค์ของนวัตกรรมนั้น เช่น อาจมีลักษณะเป็นแนวความคิด หลักการ แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เทคนิค หรือสิ่งประดิษฐ์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

5. การทดลองใช้ (Experimentation) เมื่อคิดค้นหรือประดิษฐ์นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนแล้วต้องทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นการประเมินผลปรับปรุงแก้ไข ผลการทดลองจะทำให้ได้ข้อมูลนำมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนานวัตกรรมต่อไป ถ้าหากมีการทดลองใช้นวัตกรรมหลายครั้งก็ย่อมมีความมั่นใจในประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น

6. การเผยแพร่ (Dissemination) เมื่อมั่นใจว่านวัตกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพแล้วก็สามารถเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553, หน้า 109) กล่าวถึงความหมายของนวัตกรรมการศึกษา คือ การกระทำหรือแนวคิดใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่นำมาใช้แก้ปัญหาคือการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา

จันทร์ชลิ มาพุทธ (2556, หน้า 109) ได้ให้ความหมายของคำว่านวัตกรรมการศึกษาไว้ว่าเป็นการนำความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วัสดุทัศน สื่อหลายมิติ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง วิธีการใด ๆ หรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นการกระทำใหม่หรือสิ่งใหม่ที่มีผู้คิดค้นขึ้น หรืออาจจะเป็นเพียงการปรับปรุงของเก่าให้ใหม่หรือดีขึ้น เพื่อใช้สิ่งนั้นในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความหมายของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กิดานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 6) กล่าวว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ การประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิด วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษาและช่วยในการเรียนการสอนด้วย

จันทร์ชลิ มาพุทธ (2556, หน้า 107) ได้กล่าวถึงความหมายของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ การนำสิ่งต่าง ๆ รวมถึงวิธีการต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนหรือแก้ปัญหาคือการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ การนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา สรุปได้ว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการหรือ แนวความคิดต่าง ๆ อันสืบเนื่องมาจากเทคโนโลยีใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหา การศึกษาและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข) กล่าวถึง แนวทางการปฏิบัติ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน
3. จัดทำจัดการสื่อสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ
4. จัดทำจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และเสริมความรู้ของผู้สอน
5. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
6. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ นั้นอย่างสม่ำเสมอ
7. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นระยะ ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 50) ได้กล่าวถึง บทบาท และหน้าที่ในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนา สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2. พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3. พัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ประสิทธิภาพ

4. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

5. นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ฉัตรชัย ต้นกล้า (2555, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาและการบริหารวิชาการ
2. จัดทำแผนงาน โครงการ สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. จัดสร้างจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ให้บริการห้องผลิตสื่อและห้องสืบค้นความรู้ บริการครูผู้สอน
5. จัดโครงการประกวดสื่อและนวัตกรรมที่เป็นผลงานของครู
6. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูส่งชิ้นนวัตกรรมเข้าประกวดแข่งขันในระดับต่าง ๆ
7. สนับสนุนให้ครูผลิต ใช้สื่อ และรายงานผลการใช้ในรูปแบบการวิจัย
8. จัดทำทะเบียนข้อมูลสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน
9. จัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการใช้ห้องที่ให้บริการในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระ ฯ
10. ให้บริการ ทัศนูปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ
11. ส่งเสริมและให้บริการการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย
12. จัดอบรมและส่งเสริมบุคลากรในการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอก
13. จัดหา ผลิตสื่อ นวัตกรรม อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี พร้อมจัดทำบัญชีไว้อย่างชัดเจน
14. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็น ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, หน้า 33) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ คือ ศูนย์รวมของวิชาความรู้ เป็นทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สิ่งประดิษฐ์ วัตถุ อาคาร สถานที่ ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายทั้ง ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท อันเป็นชุมทรัพย์แห่งปัญญาที่แทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์

ปัญญา แก้วกัญญา (2545, หน้า 29) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดแหล่ง การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกรูปแบบ เช่น ห้องสมุด การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การใช้แหล่งความรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ค, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของคำว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์รวมของวิชาความรู้ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจาย จัดให้กับ ผู้เรียนทุกรูปแบบ เช่น ห้องสมุด การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรม เสริมความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การใช้แหล่งความรู้ รวมถึง การนำภูมิปัญญา ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล

ความสำคัญและความจำเป็นของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญในลักษณะ ของการใช้แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการจัดการเรียนว่าช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้ แบบองค์รวม ได้ฝึกคิดและฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และได้เรียนรู้ตามความถนัด ของตนเอง

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่า การที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ จากผู้คนที่หลากหลาย จะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถเชื่อมโยง การเรียนการสอนเข้ากับวิถีชีวิต มีความผูกพันกับท้องถิ่น เห็นคุณค่าและอนุรักษ์วัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังสามารถบูรณาการภูมิปัญญาไทยและความเป็นสากล เพื่อนำมาปรับใช้กับ วิถีไทยได้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นแหล่งวิทยาการสำหรับนักเรียน ได้ฝึกสืบค้นข้อมูล ฝึกทักษะการสังเกต ฝึกคิด ฝึกพัฒนาการ ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของความงาม ความสุนทรีย์ ก่อให้เกิดความสามารถทางการเรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะนิสัย ชิมจับสิ่งที่ดึงมาจากภูมิปัญญา หล่อหลอมจิตใจเกิดจากความรัก ความศรัทธา และห่วงใยทรัพยากรของประเทศชาติ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งให้ความรู้ที่แต่ละบุคคลสามารถแสวงหาความรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ความรู้อื่น ๆ ได้อย่างหลากหลาย

แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 36) กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

1.1 สำรวจรายการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของครูและนักเรียน

1.2 รวบรวมและแยกประเภทของการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกต่อการนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

2. จัดทำเอกสารเผยแพร่ หรือแนะนำแหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณที่ใกล้เคียงดำเนินการจัดทำ และเผยแพร่ หรือแนะนำแหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ด้วยรูปแบบต่าง เช่น เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้ง ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

3.1 ดำเนินการศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการจัดตั้ง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อประโยชน์หรือสนองตอบต่อความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ต่อครูและนักเรียนให้มากที่สุด

3.2 ดำเนินการจัดตั้งหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

3.3 ศึกษาแนวทางและดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อประโยชน์ หรือเกิดองค์ความรู้ให้แก่ผู้ใช้ให้มากที่สุด

3.4 ประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1 ศึกษา ค้นหาแนวทาง หรือกระบวนการในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือในกระบวนการเรียนการสอน

4.2 ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการใช้แหล่งเรียนรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือในกระบวนการเรียนการสอน โดยวิธีการหรือรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4.3 ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ว่าเป็นงานหนึ่งของงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยได้เสนอแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งที่นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบเรื่องที่สนใจใฝ่รู้ แหล่งเรียนรู้มีทั้งในโรงเรียนและชุมชน

2. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนอกจากห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ แล้ว สถานที่ทุกแห่งในบริเวณโรงเรียน จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ และบางครั้งโรงเรียนอาจจัดเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่ เช่น จัดเป็นจุดศึกษา สวนการเรียนรู้ ค่ายการเรียนรู้ เป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นแหล่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้น อาจเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา สาธารณประโยชน์ สถานประกอบการ สถาบันทางการศึกษา อาชีพในชุมชน ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ

4. โรงเรียนจัดการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกิจกรรมต่อเนื่องระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 39) ได้กล่าวถึง บทบาท และหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อความรู้ของนักเรียน เช่น พัฒนา ห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดมุมหนังสือในห้องเรียน ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ สวนวรรณคดี เป็นต้น
3. จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น จัดเส้นทาง/ แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายกับห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
4. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เป็นการสำรวจ จัดตั้ง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ อีกทั้งมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนให้ครูใช้ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

7. การนิเทศการศึกษา

Good (1973, p. 306) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นความพยายาม ของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้ สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนา ความสามารถของครู

Harris (1973, p. 19) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ สิ่งที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน กระทำต่อบุคคลและสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะดำรงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

Glickman, Gordon, Ross and Jovita (1998, p. 10) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกการเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินการเรียนการสอน

ชารี มณีศรี (2542, หน้า 29) ได้สรุปความหมายของการนิเทศว่าเป็นกระบวนการของ ความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนของเด็กให้ทันต่อ

ความเปลี่ยนแปลง (Dynamic) มากกว่าเชิงซ้ำ (Static) ไม่ทันสมัย ความมุ่งหมายของการนิเทศมุ่งส่งเสริมให้ครูเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 15-16) ได้ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่าเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่อาศัยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แนวทางปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

Harris (1985) ได้กล่าวถึงแนวทางการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum) การดำเนินการด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น
 - เค้าโครงหลักสูตร การนำไปใช้กับผู้เรียน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ เป็นต้น
2. งานดำเนินการเรียนการสอน (Organizing for instruction) การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน คือ การจัดดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร
3. การเลือกสรรบุคลากร (Staffing) การดำเนินการด้านการจัดการบริการความสะดวก คือ การจัดให้มีบุคคลรับผิดชอบการจัดกิจกรรมการคัดเลือกสรรบุคลากร การฝึกอบรม และการเก็บรักษากระเบียนของแต่ละบุคคล
4. การจัดบริการความสะดวก (Facility) การดำเนินการด้านการจัดบริการความสะดวก คือ การจัดให้เครื่องมือ อุปกรณ์ และวัสดุการเรียนการสอนที่เพียงพอ มีการวางแผนจัดหาวัสดุดูแลรักษา และพัฒนาเพื่อการสอนมีประสิทธิภาพ
5. การคัดเลือก จำแนก ทดสอบ วัสดุและอุปกรณ์ (Software & hardware) ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลาย เพื่อให้แน่ใจว่ามีความเหมาะสมและสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การจัดฝึกอบรมครูประจำการ (In-service training) งานของการนิเทศศึกษานี้ เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูช่วยให้ครูเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์

7. การปฐมนิเทศ (Orientation) งานของการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูบรรจุใหม่ คือ การจัดปฐมนิเทศ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือครูผู้บรรจุใหม่ให้สามารถปรับตัวได้ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ บุคคล และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

8. งานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายในการปฏิบัติงาน (Special service) งานของการนิเทศ การศึกษาด้านนโยบายนี้จะเกี่ยวข้องกับนโยบายมาปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม

9. การประสานงานกับชุมชน (Public relation) การนิเทศการศึกษามีหน้าที่ในการเชื่อม ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีความเข้าใจดีต่อกัน

10. การประเมินผล (Evaluation) การนิเทศการศึกษาจะต้องจัดให้มีการประเมินผล การเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 16) กล่าวว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และครู-อาจารย์ที่ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการ ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงาน และใช้ ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้น ๆ โดยส่วนรวม ให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา

หลักการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาใช้หลักการดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ ครอบคลุมถึง วิธีการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรจะมาจากข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. การปฏิบัติงานตามวิถีทางประชาธิปไตยเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้างยอมรับการประเมินผลตนเอง ยอมรับในเหตุและผล และปฏิบัติตามข้อตกลง ตลอดจนใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3. การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครู แต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ได้แสดงออก และสนับสนุนส่งเสริมความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

4. การปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจ ในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือแบ่งปันประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จของงานโดยส่วนรวม

5. การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตามผลการดำเนินงานและผลผลิตอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลตามมาตรฐานการศึกษา

6. การปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์ การดำเนินงานทุกครั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานอย่างชัดเจน ออกแบบการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 40) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและตัวครูเอง

2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การดี อนันต์นาวี (2552, หน้า 284) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. จัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

2. ดำเนินงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

3. ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

4. ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของงานวิชาการ

5. การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

เทคนิคการนิเทศแบบต่าง ๆ

Tanner and Tanner (1980) ได้กล่าวถึงเทคนิคการนิเทศการศึกษาตามลักษณะการทำงาน ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ การนิเทศแบบตรวจตรา การนิเทศแบบให้ผลผลิต การนิเทศแบบคลินิก และการนิเทศเพื่อการพัฒนา

ซารี มณีสรี (2542, หน้า 29) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาไว้ว่าโรงเรียนควรเลือกใช้เทคนิคการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน อาจจะผสมผสานรูปแบบหรือเทคนิคมาใช้ก็ได้ ซึ่งแบ่งได้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา การนิเทศแบบนี้เป็นการตรวจตราการปฏิบัติงานการสอนของครู เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ได้กำหนดและตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อตรวจแล้วจะแจ้งผล เพื่อให้ครูแก้ไขข้อบกพร่องทั้งหมด

2. การนิเทศแบบเสรี เป็นการนิเทศการศึกษาที่ใช้หลักการประเมินผลการปฏิบัติงานเหมือนการนิเทศแบบตรวจตรา แต่การนิเทศแบบนี้จะให้อิสระแก่ครูในการจัดการเรียนการสอนตามที่ครูเห็นสมควร โดยไม่มีการแนะแนวทางปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

3. การนิเทศแบบบังคับ เป็นการนิเทศที่มีเป้าหมายชัดเจนในสิ่งที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จะมีการตรวจสอบตลอดเวลาเพื่อให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับ ผู้บังคับบัญชาจะควบคุมรับผิดชอบในการสอนของครู ในขณะที่ครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว

4. การนิเทศแบบฝึกรอบม การนิเทศแบบนี้ผู้นิเทศจะเป็นผู้กำหนดวิธีการสอนที่จะฝึกรอบมให้กับครู ครูเป็นผู้เข้ารับการอบรมและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยไม่ต้องคิดค้นหาวิธีการสอนของตนเอง

5. การนิเทศแบบประชาธิปไตย การนิเทศรูปแบบนี้ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม ยึดถือมติข้อตกลงของกลุ่มเป็นหลัก ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนบนพื้นฐานของเหตุผลโดยรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

วรภรณ์ แสงพลสิทธิ์ (2554, หน้า 14) ได้กล่าวถึงเทคนิคการนิเทศการศึกษา 5 แบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์เป็นแนวทางการนิเทศแบบหนึ่งที่อาศัยผลการวิจัยมาใช้ นำทฤษฎีทางการศึกษาที่เกิดขึ้น และการวัดผลการศึกษาได้เจริญขึ้น จึงได้นำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาให้ครูประยุกต์ใช้สำหรับครูเพื่อที่จะได้ปรับปรุงครูให้เป็นครูที่มีคุณภาพและทำงานอย่างเป็นระบบและระเบียบตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ดังนั้น การใช้ระบบการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์จะมีประโยชน์อย่างมาก เพราะวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้นเป็นวิธีการที่สามารถทดลองได้ พิสูจน์ได้ และทำงานได้อย่างมีระบบระเบียบ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการนิเทศโดยอาศัยศิลปะให้เป็นทางวิทยาศาสตร์

การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ หมายถึง การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปช่วยในการพัฒนาการศึกษาในหน้าที่ชอบถ่ายของผู้นิเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งอาจสรุปแนวทางการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ได้ 2 แนวทาง ควบคู่กัน คือ กระบวนการแสวงหาความหาคความจริงทางการศึกษากับกระบวนการหาวิธีการแก้ปัญหาทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical supervision) เป็นการนิเทศที่มุ่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งจำเพาะเจาะจงลงไป เป็นการนิเทศที่ใช้ในห้องเรียนโดยเฉพาะ โดยผู้นิเทศมีบทบาทคล้ายหมอ และผู้รับการนิเทศคือคนไข้ ซึ่งมีสภาพปัญหาและต้องการแก้ไขปัญหานั้นจึงมาปรึกษาหมอเพื่อขอรับการนิเทศ จึงรักษาคคนไข้ในคลินิกโดยสร้างเครื่องมือรักษาเฉพาะไข้ที่ผู้รับการนิเทศต้องการ

การนิเทศแบบคลินิก มุ่งการปรับปรุงครูในห้องเรียน ข้อมูลหลักได้จากการบันทึกเหตุการณ์ในห้องเรียน หรือพฤติกรรมของครูและนักเรียนที่จะเกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การรับรู้ ความเชื่อ เจตคติของครูและนักเรียน ตลอดจนข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนั้นการนิเทศแบบคลินิกจึงหมายถึง การแนะนำปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพฤติกรรม การสอนของครูในห้องเรียน ตลอดจน โครงการดำเนินงานและวิธีการที่จะปรับปรุงการเรียนของนักเรียน โดยการปรับปรุงพฤติกรรมของครู อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลและความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศเป็นรากฐาน

โดยปกติการนิเทศแบบคลินิกจะเกิดขึ้นเมื่อผู้รับการนิเทศตกลงใจให้ผู้นิเทศแก้ไขปัญหา โดยหารือและวางแผนในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ผู้นิเทศจะให้เทคนิควิธีการการนิเทศเฉพาะอย่าง อาจสร้างเครื่องมือเพื่อค้นหาปัญหา การนิเทศจะกระทำอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจนกว่าปัญหานั้นจะสิ้นสุดลง

การนิเทศแบบคลินิกมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับที่เด่นชัดโดยทันทีทันใดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน
 - เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุงกระบวนการสอนร่วมกัน
 - เพื่อช่วยเหลือครูให้พัฒนาทักษะในการใช้ยุทธวิธีการสอน
 - เพื่อช่วยพัฒนาเจตคติที่มีต่อวิชาชีพการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
 - ช่วยให้ผู้นิเทศพัฒนาตนเองอย่างจริงจัง เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครู
- อาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของการนิเทศแบบคลินิกในภาพรวมก็เพื่อพัฒนาและปรับปรุง การสอน รวมทั้งการทำงานของผู้นิเทศด้วย

3. กระบวนการนิเทศแบบคลินิกตามแนวคิดของ โคนแกน (Morris L. Cogan) กระบวนการนิเทศแบบคลินิกตามแนวคิดของ โคนแกนแบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและครู ในขั้นตอนนี้ผู้นิเทศและครูจะต้องพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้นิเทศ

3.1.2 ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูในเรื่องการนิเทศแบบคลินิก

3.1.3 ชักนำให้ครูมีส่วนร่วมในบทบาทและหน้าที่ใหม่

ในเรื่องการนิเทศแบบคลินิกทั้ง 3 ขั้นตอน ย่อย ๆ นี้ ควรจะทำก่อนที่ผู้นิเทศ จะเข้าไปสังเกตการสอนของครูในห้องเรียน ฟังระลึกละเอียดว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศ ควรจะอยู่ในลักษณะเพื่อร่วมวิชาชีพเดียวกันมากกว่าผู้แนะนำกับผู้รับคำแนะนำ ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา หรือผู้ช่วยเหลือกับผู้รับความช่วยเหลือ ทั้งนี้เพื่อให้ครูเกิดความรู้สึที่ดีต่อผู้นิเทศ และมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น

3.2 วางแผนร่วมกับครู ครูกับผู้นิเทศเตรียมการสอนร่วมกัน อาจเตรียมหนึ่งบทเรียนในที่นี้หมายถึงกระบวนการสอนที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ และอยู่ในขอบข่ายจำกัด ซึ่งอาจสอนจบใน 1 คาบ หรือ 1 วัน หรือ 2 วัน แผนการสอนที่รวมวัตถุประสงค์เชิงซ้อน และใช้เวลาหลายคาบ เรียกว่า หน่วยการสอนขอบข่ายของแผนการสอนจะกว้างขวางแค่ไหนก็ตาม จะต้องมุ่งให้เกิดผลแก่ครูและนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เสมอ

3.3 วางแผนยุทธวิธีการสังเกตการสอนผู้นิเทศและครู ควรช่วยกันวางแผนแนวปฏิบัติ แนวการสังเกตการณ์สอน ควรมีการตกลงกันให้ชัดเจนแจ่มแจ้งว่าจะสังเกตอะไรบ้าง ระยะเวลาที่ใช้ในการสังเกต การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.4 การสังเกตการสอน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนและครู พร้อมกับสถานการณ์ในห้องเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

3.5 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน หลังจากสังเกตการสอน ครูและผู้นิเทศวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทั้งในระยะเริ่มแรกและการวิเคราะห์ระยะต่อมา อาจวิเคราะห์ร่วมกัน หรือวิเคราะห์ร่วมกับผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ การกำหนดข้อตกลงจะต้องเป็นไปในส่วนที่จะพัฒนาความสามารถในด้านการนิเทศแบบคลินิกและความจำเป็นของครูในขณะนั้น

3.6 กำหนดวิธีการประชุมปรึกษาหารือขั้นตอนต้น ๆ ผู้นิเทศมักจะเป็นผู้วางแผน กำหนดวิธีการแก้ปัญหา และกำหนดเทคนิคการประชุมปรึกษาหารือกับครู ข้อควรปฏิบัติ คือ การวางแผนเพื่อจัดประชุมปรึกษาหารือร่วมกันทั้งฝ่ายครูและผู้นิเทศ

3.7 ประชุมปรึกษาหารือหรือมีวัตถุประสงค์ให้ครูได้รับทราบถึงบทเรียนและพฤติกรรมการสอนที่เสร็จสิ้นแล้ว และเพิ่มพูนความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงพฤติกรรมรวม เพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

3.8 ปรับปรุงแผนเมื่อตกลงกันแล้วว่า พฤติกรรมการสอนใดที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข ผู้นิเทศและครูควรนำพฤติกรรมนั้นมา เพื่อปรับปรุง วางแผนการสอนต่อเนื่อง ในขั้นตอนนี้มีข้อเสนอแนะที่ควรพิจารณา ดังนี้

- 3.8.1 สรุปปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นไปพิจารณาประกอบ
- 3.8.2 นำประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการแก้ปัญหาการสอน
- 3.8.3 นำพฤติกรรมการสอนที่ดีและเด่นชัดมาประกอบการวางแผนอย่างต่อเนื่อง
- 3.8.4 นำพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มาปรับปรุงแก้ไข
- 3.8.5 สนับสนุนให้มีการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน
- 3.8.6 ผลการทำงานร่วมกัน จะช่วยให้คุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของ
การนิเทศสูงยิ่งขึ้น

4. การนิเทศเพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะทางสังคม
สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีปัญหามากมายที่ทำให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกัน
อย่างไม่มีความสุขทั้งการลักขโมย การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การข่มขืนแล้วฆ่า สภาพแวดล้อมไม่ดี
คนขาดคุณธรรมและจริยธรรม ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น เพื่อช่วยจัดปัญหาและ
ลดปัญหาดังกล่าว หน่วยงานต่าง ๆ จึงได้พยายามหาวิธีการในการที่ส่งเสริมให้นักเรียนหรือเยาวชน
ได้มีทักษะทางสังคม คำว่า “ทักษะทางสังคม” ในที่นี้หมายถึง การที่บุคคลมีใจตั้งมั่น ร่วมคิด
ร่วมตัดสินใจอย่างฉลาด และร่วมลงมือทำงานเป็นผลดีต่อคนส่วนใหญ่อย่างเป็นนิสัยด้วย
ความภาคภูมิใจ

5. การนิเทศแบบวิมังสา

จากรายงานการวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย พบว่า
การนิเทศการศึกษาที่ผ่านมามีความเกี่ยวข้องกับการนิเทศทั่วไปมากกว่าการนิเทศการเรียนการสอน
จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ได้รับผลสำเร็จสูง
เท่าที่ควร เนื่องจากการนิเทศการสอนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับความคุณภาพการสอนของครู ซึ่งส่งผลต่อ
คุณภาพของนักเรียนโดยตรง ดังนั้นในช่วงเวลาต่อไปควรส่งเสริมให้ดำเนินการนิเทศการสอน
มากขึ้น และผลสืบเนื่องจากการนิเทศที่ผ่านมาเป็นลักษณะของการนิเทศทั่วไปมากกว่าการนิเทศ
การสอน ดังนั้นจึงปรากฏว่ากิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ใช้โดยมากจะเป็นการนิเทศทางอ้อม
โดยการใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งกระทำกับกลุ่มใหญ่

จากปัญหาดังกล่าว ศิริชัย สร้อยเพชรเกษม (ม.ป.ป. อ้างถึงใน วราภรณ์ แสงพลสิทธิ์,
2554, หน้า 14) ในฐานะศึกษานิเทศก์ได้ศึกษาค้นคว้าหารูปแบบวิธีการที่มีประสิทธิภาพ
ในการนิเทศโดยคงลักษณะที่จะทำให้บรรลุปัญหา 3 ประการ คือ ต้องเป็นเทคนิคเพื่อการนิเทศ
งานวิชาการหรือการเรียนการสอนโดยตรง เป็นเทคนิคที่ทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน
ได้จริง เป็นเทคนิคสำหรับศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร โรงเรียนใช้ได้โดยไม่ยุ่งยากมากนัก

จึงได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองแล้วเรียกเทคนิคนี้ว่า “เทคนิคการนิเทศแบบวิมังสาเพื่อการเร่งรัดคุณภาพงานวิชาการ” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “เทคนิคการนิเทศแบบวิมังสา”

ขั้นตอนการนิเทศแบบวิมังสาเป็นวิธีการที่เข้าถึงครูผู้สอนและงานวิชาการโดยตรง โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะร่วมกันวิเคราะห์ ใ้ตรงตรง ตรวจสอบหาเหตุผล ตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำ

สังัด อุทรานันท์ (2531, หน้า 75 อ้างถึงใน วราภรณ์ แสงพลสิทธิ์, 2554, หน้า 20) ได้วางแผนคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตามการนิเทศแบบวิมังสา โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ทำการนิเทศ ตรวจสอบประสิทธิภาพการสอน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ จำแนกจุดเด่น จุดด้อย วิเคราะห์แรงดึง แรงดัน และวิเคราะห์ปัญหาของสาเหตุ

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กำหนดกิจกรรมเป้าหมาย กำหนดกิจกรรมนำไปสู่เป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ดำเนินการตามปฏิทินและแนวทางที่ร่วมกันกำหนด

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลตรวจสอบข้อยิ่งหย่อน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

การนิเทศแบบวิมังสาเป็นการนิเทศเชิงกระบวนการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ อาจจะเป็นลักษณะกลุ่มย่อยหรือรายบุคคล มีการวิเคราะห์ใ้ตรงตรง ตรวจสอบหาเหตุผลและหาทางปรับปรุงแก้ไข โดยมีรากฐานมาจากแนวคิดหลัก มนุษยสัมพันธ์ หลักของประชาธิปไตย หลักของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หลักของการบูรณาการ และหลักของการพัฒนาองค์การ

หลักการนิเทศมีวิธีการที่หลากหลาย ครูต้องสำรวจศึกษาความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา โดยการสำรวจปัญหาและความต้องการนิเทศ การจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศ การจัดทำเครื่องมือการนิเทศ การติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการนิเทศ เพื่อให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

8. การแนะแนวการศึกษา

Shertzer and Stone (1976, p. 38) ได้กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวการศึกษาว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและโลกของตนเอง ในแง่กระบวนการมีอยู่ 4 ประเด็น

1. กระบวนการ หมายถึง ปรากฏการณ์ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และคำว่า “กระบวนการ” แสดงให้รู้ว่าการแนะแนวมิใช่เหตุการณ์เดี่ยว แต่ต้องเกี่ยวกับชุดของการกระทำหรือลำดับขั้น ซึ่งก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ สู่เป้าหมาย

2. การช่วยเหลือ หมายถึง การช่วย การอนุเคราะห์ การสังเคราะห์ การให้ประโยชน์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ (Helping occupation) เป็นจำนวนมาก มีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ที่การป้องกัน (Prevention) การซ่อมเสริม (Remediation) และการเยียวยาแก้ไข (Amelioration) ความยุ่งยากและความลำบากของมวลมนุษย์

3. บุคคล (Individuals) หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษา และยิ่งไปกว่านั้น การแนะแนวจัดเป็นการช่วยเหลือที่จัดให้นักเรียนปกติ (Normal) ซึ่งต้องการความช่วยเหลือสำหรับพัฒนาการที่ปกติ

4. การเข้าใจโลกของตนเองและโลกของตน (Understand themselves and their world) หมายถึง การที่บุคคลรู้ว่าตนเองเป็นใคร รู้เอกลักษณ์ของตนเอง รับรู้ธรรมชาติของตนเองอย่างกระจ่าง มีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของตนเอง สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และผู้คนที่มิปฏิสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งและสมบูรณ์

จำรูญ เรืองขจร (2543, หน้า 2) กล่าวถึงการแนะแนวการศึกษาว่าเป็นส่วนที่ช่วยเสริมสนับสนุน กระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสาร กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และแสวงหาความรู้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทั้งการแก้ปัญหา ปรับปรุงชีวิตการทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแนะแนว

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2543, หน้า 4-5) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัว เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและมีความสุข ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน ทุก ๆ ด้าน การแนะแนวจึงเป็นส่วนที่ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสาร กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และแสวงหาความรู้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทั้งการแก้ปัญหา ปรับปรุงชีวิตการทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแนะแนว

สรุปความหมายของการแนะแนวการศึกษาได้ว่าเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้น เพื่อบริการแก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยชี้แนะช่วยเหลือให้สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

หลักการแนะแนวการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 10) กล่าวถึงหลักการของการแนะแนวการศึกษา คือ การแนะแนวการศึกษาเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนให้ได้รับความสำเร็จทางการศึกษาตามความสามารถของเขา โดยจัดบริการที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนแต่ละคนให้สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เช่น รู้จักเทคนิควิธีการเรียนที่ถูกต้อง สามารถปรับตัวกับระบบการเรียนการสอนของโรงเรียน หลักสูตร และวิชาที่เรียนได้ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การใช้ห้องสมุด การเขียนรายงาน ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน การจัดบริการทางด้านการศึกษา จะช่วยส่งเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการเรียน สามารถป้องกันปัญหาทางด้านการเรียน ตลอดจนยังเป็นข้อมูลประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อและอาชีพ

พนม ลิมอารี (2548, หน้า 11) กล่าวถึงหลักการการแนะแนวการศึกษาไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาจะต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนทุกคนด้วยความเสมอภาค ความเป็นธรรม และความเท่าเทียมกัน
2. การจัดบริการแนะแนวต้องกระทำอย่างทั่วถึง คือ จัดอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผน
3. ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องยอมรับในความเป็นเอกลักษณ์บุคคล (Individual) ของนักเรียน และจะต้องมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences)
4. การแนะแนวเป็นกระบวนการพฤติกรรมของบุคคลและเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้แต่ละคนเข้าใจตนเอง
5. ผู้ทำการแนะแนวต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของแต่ละบุคคล
6. การแนะแนวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการศึกษา ดังนั้น จึงควรสอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน
7. การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนว (Counselor) จะต้องเป็นผู้ได้รับการอบรมทางการแนะแนวมาโดยตลอด
8. ผู้ทำงานแนะแนวต้องมีคุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และจะต้องเป็นผู้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี

9. การจัดบริการแนะแนวจะได้ผลดี จะต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย

10. ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่รักษาความลับได้

ขอบข่ายการแนะแนวการศึกษา

กรมวิชาการ (2546, หน้า 25) ได้กล่าวถึงขอบข่ายและประเภทของการแนะแนวการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การแนะแนวการศึกษา (Educational guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น แนวทางในการศึกษาต่อการเลือกโปรแกรมการเรียน การลงทะเบียน หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน การค้นคว้าเขียนรายงาน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพร่างกายของตน

3. การแนะแนวด้านส่วนตัว (Personal and social guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องนอกเหนือจากด้านการศึกษาและอาชีพ เป็นการช่วยเหลือนักเรียนได้เกิดความเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม ทำให้สามารถมีชีวิตและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จิตตรีชัย ไชยชิน (2556, หน้า 39) ได้กล่าวถึงการแนะแนวการศึกษาว่ามีขอบข่ายสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2. การแนะแนวอาชีพช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์ และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ

3. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองรัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

แนวทางปฏิบัติและภาระงานในการแนะแนวการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 1-4) กล่าวถึงภารกิจการแนะแนวการศึกษาตามแผน การพัฒนาการแนะแนวของกรมวิชาการที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่ง ส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง โดยการมีส่วนร่วม และประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิตให้เป็น คนดี มีปัญญา และมีความสุข โดยมีกรอบความคิดมิติใหม่ของการแนะแนว ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับ ผู้เรียนทั้งด้านชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การแนะแนวเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนา คุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม อีกทั้งมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ และปรับตัวให้เข้ากับ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสมในช่วงชีวิต

2. การแนะแนวที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดย

2.1 รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2.2 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งสร้างเสริมและเติมเต็มให้ผู้เรียนด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริงตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้และพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่

2.4 มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมทั้งองค์ความรู้ตามหลักวิชา วิชาชีวิต และวิชางาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และมีความสุข

3. การแนะแนวที่เน้นความเท่าเทียมกันของ โอกาสทางการศึกษา การจัดกิจกรรม และการให้บริการแนะแนว ควรจัดให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ทางการศึกษามีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม

4. การพัฒนาระบบการแนะแนวของสถานศึกษา ระบบการแนะแนวต้องดำเนินการ ในเชิงรุกที่ครอบคลุมทั้งการป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เต็มตาม ศักยภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชน

5. พันธกิจระหว่างบ้าน ชุมชน และสถานศึกษา

5.1 บ้าน ในฐานะแหล่งเรียนรู้แห่งแรกของผู้เรียน จะเป็นเครือข่ายการแนะแนวที่สำคัญของสังคมในการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางที่ต้องการ และเป็นแหล่งช่วยเหลือส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตได้ โดยมุ่งให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้แนะแนวชีวิต และสังคมแก่บุตรหลานหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล

5.2 ชุมชน จะเป็นเครือข่ายการแนะแนวที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาของสังคมได้ดี จึงควรประสานความร่วมมือและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น ศาสนสถาน ผู้นำชุมชนปราชญ์ ชาวบ้าน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสื่อมวลชนในท้องถิ่น เป็นต้น

5.3 สถานศึกษา เป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จึงควรสร้างเสริมให้บุคลากรมีความเข้มแข็งทั้งด้านวิชาการและการประสานความสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา

6. สร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อมูลสารสนเทศการเรียนรู้ในยุคไร้พรมแดน ผู้เรียนต้องรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศอย่างกว้างขวางและเพียงพอ ซึ่งหน่วยงาน สถานศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อข้อมูลสารสนเทศ และจัดบรรยากาศการบริการข้อมูลสารสนเทศให้เป็นสังคมของการเรียนรู้

7. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายการแนะแนว เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายแนะแนวระดับจังหวัด อำเภอ/ กิ่งอำเภอ ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ

7.1 ด้านวิชาการ เป็นการมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสร้างความร่วมมือที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ เพื่อพัฒนาตนเอง มีทักษะมีวิจารณญาณในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด วางแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีวุฒิทางอารมณ์และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีสุขภาพจิตที่ดี เป็นสมาชิกที่ดี มีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

7.2 ด้านบุคลากร มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในการใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในลักษณะของกัลยาณมิตร

7.3 ด้านบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานแนะแนวตามความเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา และท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2546, หน้า 25) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติหรือภารกิจงานแนะแนวว่าประกอบด้วย 5 งานหลัก ดังนี้

1. งานศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นการศึกษาสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบพฤติกรรม ระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ต้องการอะไร และควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะใด

2. งานสารสนเทศ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรม จริยธรรม สุขภาพ โดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การจัดป้ายนิเทศ การจัดหาเอกสารคู่มือให้อ่าน ทัศนศึกษา การใช้สื่อภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เป็นต้น ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยมีความจำเป็นมากในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น และป้องกันความล้มเหลวได้อย่างมาก

3. งานให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มารับการปรึกษาเกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้ว่าปัญหาของตนอยู่ตรงไหน ควรจะแก้ไขอย่างไร การแก้ไขนั้นมีกี่ทาง และควรเลือกหนทางใดจึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

4. งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ เป็นการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการช่วยเหลือตามควรแก่กรณี เช่น กิจกรรมที่สนองตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคน รวมทั้งการจัดทุนการศึกษา อาหารกลางวัน หรือการหางานพิเศษ

5. งานติดตามประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน การติดตามประเมินผลแบ่งเป็น 2 งาน คือ

5.1 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา

5.2 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ได้ผลหรือไม่ ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร และควรขยายผลต่อไปหรือไม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการแนะแนวการศึกษาไว้ดังนี้

1. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน
2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา
3. ติดตาม ประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน
4. ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

พนม ลิมอารีย์ (2548, หน้า 263) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติและบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการแนะแนวการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการริเริ่มและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนะแนวของสถานศึกษา
2. ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และเป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับการแบ่งความรับผิดชอบของกรรมการแนะแนวแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีความร่วมมือกัน
3. เป็นผู้ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การจัดหางบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ของการแนะแนว
4. เป็นผู้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการแนะแนวแก่บุคลากรแนะแนว
5. เป็นผู้ประชาสัมพันธ์โครงการบริการแนะแนวแก่กลุ่มประชาชนประเภทต่าง ๆ เพื่อสร้างเจตคติที่ดี และได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน
6. เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรแนะแนวทำงานกันอย่างจริงจัง โดยการให้ผู้ทำหน้าที่แนะแนวได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการแนะแนว
7. เป็นผู้จัดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงบริการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
8. เป็นผู้สรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติและบุคลิกภาพที่เหมาะสมเข้ารับตำแหน่งนักแนะแนวของสถานศึกษา และเป็นผู้กำหนดตารางสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมแนะแนวสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 41-42) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของการแนะแนวในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน
 3. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิต
 5. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะกรรมการแนะแนว
 6. ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
 7. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน
 8. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว
 9. เชื่อมโยงระบบแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ การดำเนินการแนะแนว การติดตาม การประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา รวมถึงการประสานความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2545, หน้า 6) กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนา ประชากรให้มีคุณภาพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, หน้า 1) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ และการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบ หรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษามากน้อยเพียงใด

การประกันคุณภาพภายในตามสาระบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมาก เพราะการศึกษาคือ การพัฒนาคน และกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนต้องอาศัยระบบ การประกันคุณภาพเป็นกลไกขับเคลื่อน จึงได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและ การประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 2)

มาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะ เป็นองค์กรมหาชน หน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี หลังนับจากการประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาให้เห็นว่าเกี่ยวข้อง

กับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกสำนักงานที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สาระบัญญัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่พ่อแม่ผู้ปกครอง และประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นก็ต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

แนวทางปฏิบัติของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 9-11) กล่าวถึง หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม และประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาจะต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา และเป็นการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความภูมิใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ตามวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการพัฒนาปรับปรุง (Act)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 37) กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
 3. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
 4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
 5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
 7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษา ในการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐาน ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 42-43) ได้กล่าวถึง บทบาท และหน้าที่การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และชุมชน

2. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเสมอ

3. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง หรือวงจร PCDA

5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงานประจำปี (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตามกรอบดำเนินงานในภารกิจข้อ 1-7 เป็นประจำต่อเนื่องทุกปีและมีการศึกษาวิจัยรูปแบบ เทคนิค วิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง นำผลวิจัยไปใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 40) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วางแผนการประกันคุณภาพ การปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือ

กับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 88) ได้กล่าวถึงความหมายของการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนว่าเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็ง โดยการให้บุคคล ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันต่าง ๆ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

สมาน อ่อนสระ (2550, หน้า 12) กล่าวถึงการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน คือ งานการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นการศึกษา สืบหาความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น

แนวทางปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 38) ได้ให้แนวทางปฏิบัติส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 4 ประการ ดังนี้

1. การศึกษา สืบหาความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน
2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น
3. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 43) กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น
2. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

3. ส่งเสริมให้ชุมชนการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาต่าง ๆ

4. พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 55) กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน คือ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ชุมชนต้องมีบทบาทในการพัฒนาและร่วมมือกันวิเคราะห์เนื้อหา ปรับให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นการสำรวจความต้องการ การจัดให้ความรู้แก่ชุมชน และการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของ โรงเรียน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

สมาน อ่อนสระ (2550, หน้า 12) กล่าวถึงความหมายของการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ว่าเป็นการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษา ขึ้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข, หน้า 38) ได้ให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณ ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

3. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4. ดำรงและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการได้รับการสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

5. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 44) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ดังนี้

1. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนร่วมกัน

3. ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 42) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นไว้ ดังนี้

1. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

3. ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น

นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ โดยการประสานความร่วมมือและช่วยเหลือกันในการพัฒนา วิชาการของสถานศึกษา กับสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ทุกระดับ โดยการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้บริการ ด้านวิชาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการอื่น ๆ จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และสถาบัน การศึกษาอื่น

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 57) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติของการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ว่าเป็นกระบวนการที่ประชาชน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนร่วมพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ค้นหาแนวทาง พัฒนาโรงเรียน

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็นการวางแผนประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ งานวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือพัฒนางานวิชาการ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 45) ได้กล่าวถึงความหมาย ของการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา เป็นการสำรวจข้อจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการศึกษาของ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่การศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

อำรุง จันทวานิช (2542, หน้า 20) กล่าวว่า โรงเรียนที่สมบูรณ์แบบนั้นต้องเป็นโรงเรียน ที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชนและโรงเรียนอื่น และปัจจัยหลัก แห่งการช่วยเหลือ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นในการพัฒนาครูและบุคลากรร่วม และสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน ส่งเสริมโรงเรียนอื่น ๆ พัฒนาจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 45-46) ได้กล่าวถึงบทบาท และหน้าที่ในการปฏิบัติการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อม ให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา
3. ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกัน จัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
4. ส่งเสริมสนับสนุน ให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น
6. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ

การดี อนันต์นาวี (2552, หน้า 286) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนี้

1. สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 44) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการพัฒนา วิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังกัดอื่นที่จัดการศึกษา โดยการสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการ ในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังกัดอื่น ที่จัดการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การจัดการ ศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังกัดอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งสามารถ ดำเนินการได้โดย

1. จัดทำแผนงาน โครงการ และงานประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ แก่ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน ยุทธศาสตร์ และหน่วยงานอื่น ๆ

3. ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา

บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 3) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ตามมาตรา 22 และ มาตรา 23 สรุปได้ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้การสอน โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน หมายความว่า ผู้สอนต้องถือว่าผู้เรียนเป็นคนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ดังกล่าวด้วย

2. ฝึกทักษะและวิธีคิด สถานศึกษามีหน้าที่ฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จักคิด เพิ่มพูนทักษะ ในการจัดการ ฝึกฝนการเผชิญสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ และสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ ในการแก้ปัญหา

3. จัดให้เรียนรู้ตามประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ดีต้องมาจากการฝึกฝนปฏิบัติจริง ของผู้เรียน โดยครูและสถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้เยี่ยมชมสถานที่ และเรียนรู้จาก ประสบการณ์ชีวิตจริง

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2543, หน้า 9) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น คือ ให้สิทธิแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการในท้องถิ่น ดังนี้

1. กำหนดหลักเกณฑ์ โดยรัฐมีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดูแลเชิงมาตรฐาน ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่ยังไม่ได้จัดการศึกษาต้องการจัดการศึกษาขึ้น เช่น ต้องการตั้งโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ รัฐก็ต้องดูแลว่าการศึกษานี้สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือไม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อประกันว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาแล้ว ประชาชนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. การสนับสนุน รัฐมีหน้าที่ประสานส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน เป็นบทบาทช่วยเหลือส่งเสริม แต่รัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงและบังคับบัญชา ในแง่นี้รัฐมีหน้าที่ให้ข้อมูล ให้แนวทาง และให้คำแนะนำ เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกระดับการจัดการศึกษาของตน

3. เสนอแนะงบประมาณ กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องคำนวณค่าใช้จ่ายต่อหัวผู้เรียน และเสนอแนะให้หน่วยจัดสรรงบประมาณพิจารณา แต่กระทรวงไม่ได้มีหน้าที่จัดสรรงบประมาณการศึกษาให้้องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทของเอกชนในการจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 29) กล่าวถึง บทบาทของเอกชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาว่าเอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษามานาน และรัฐส่งเสริมให้เอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท โดยรัฐต้องคำนึงการจัดการศึกษาของเอกชนเพื่อไม่ให้เกิดการจัดการศึกษาของรัฐส่งผลกระทบต่อการทำงานของเอกชน เช่น ไม่จัดสถานศึกษาแข่งขันในพื้นที่เดียวกันจนทำให้อีกฝ่ายไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ ในกรณีที่เอกชนจัดการศึกษาในโรงเรียน โรงเรียนต้องเป็นนิติบุคคล กฎหมายการศึกษายอมรับบทบาทของเอกชนในการจัดการศึกษา และใช้หลักการเดียวกันกับสถานศึกษาอื่น คือ หลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือ

รัฐจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับควบคุมการจัดการศึกษาของเอกชนจนเกินความจำเป็น โดยให้ความเป็นอิสระ แต่เอกชนต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน รัฐจะเข้ามากำกับ ติดตาม และประเมินคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาเอกชนเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

เพื่อการสนับสนุนการศึกษาของเอกชน รัฐมีหน้าที่สนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น เงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี และจัดสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาแก่ สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับการสนับสนุนครอบครัว กลุ่มบุคคล องค์กรประชาชน และองค์กรสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนด้าน วิชาการเพื่อให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545, หน้า 29)

บทบาทของบุคคล ครอบครัว และสถาบันในการจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 30) ได้กล่าวถึงบทบาทของบุคคล ครอบครัว และสถาบัน ที่จัดการศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานของตน เช่น เลือกสถานศึกษา ให้บุตรหลานร่วมตัดสินใจทิศทางการศึกษาของบุตรหลาน
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พัฒนาการของบุตรหลาน การเรียนการสอน ประจำวัน
3. ร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามหลักสูตรการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือ เสนอแนะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ติดตามการจัดทำการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครู ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 3.1 ร่วมในบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา ผู้ปกครองอาจร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน หรือร่วมกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาจัด ซึ่งหากสถานศึกษามีแนวทาง สนับสนุนที่ดีก็จะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเอง
 - 3.2 ร่วมสนับสนุนกิจการการศึกษา โดยสนับสนุนด้านความคิด การเป็นผู้นำ การเป็นกรรมการ การร่วมประชุม การให้คำปรึกษา แนะนำ การให้ข้อมูลความคิดเห็น การปกป้อง ดูแล การสนับสนุนทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมดำเนิน โครงการ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการสำรวจการจัดการศึกษา ความต้องการในการรับ การสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พันธชัย วิหคโต (2545, หน้า 12-19) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ไม่มีระยะเวลาเพียงพอในการจัดทำ ขาดบุคลากรในการจัดทำ ขาดความรู้ความเข้าใจ และความไม่ชัดเจนในการดำเนินงานบางเรื่อง

พิสสุดา บุญเกิด (2548, หน้า 59) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครุภัณฑ์หลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่ครบทุกกลุ่มสาระ การบริหารจัดการหลักสูตรไม่เป็นระบบ ไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตรเนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในหลักสูตรมีมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูไม่เพียงพอไม่ครบชั้นเรียนต้องรับภาระงานสอนหลายชั้นและหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้

สุกฤตา เกยานนท์ (2555, หน้า 107-108) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการจัดการศึกษา รวมถึงไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งขัดกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

วรนุช สุริยผล (2545, หน้า 50) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่ทำการสอน มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และการจัดบุคลากรไม่ตรงกับความรู้และประสบการณ์ ทำให้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้งชุมชนไม่มีความรู้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และโรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร

พิสสุดา บุญเกิด (2548, หน้า 62) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูจัดทำแผนการสอนไม่ครบทุกกลุ่มสาระ อุปกรณ์และสื่อการสอน

ไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ครูต้องรับผิดชอบงานสอนทุกกลุ่มสาระ ต้องสอนครบชั้นเรียน และครูส่วนใหญ่ใช้แผนการสอนสำเร็จรูป ไม่ได้คิดเอง ครูไม่ผลิตสื่อการสอน ตามแผนการสอน ขาดความรู้ในการผลิตสื่อการสอน และขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอน

ภรภัทร เสงี่ยมิรันดร (2557, หน้า 100) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศครูเกี่ยวกับการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์หลักสูตร ทำให้ประสบปัญหา ในการส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3. ปัญหาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ชนม์พิศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 104) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนว่าเกิดจากครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ทำให้การวัดผลประเมินผล แต่ละวิชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนไม่มีการจัดอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อีกทั้งข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน และไม่ครอบคลุมเนื้อหา

ภรภัทร เสงี่ยมิรันดร (2557, หน้า 101) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ครูไม่มีประสบการณ์ ในการวิเคราะห์ หลักเกณฑ์การประเมิน ทำให้ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผลของ สถานศึกษา และการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 100) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้อง กับรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา อีกทั้งการวัดผลและประเมินผลครูส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียน เท่านั้น ไม่ได้พิจารณาถึงปัญหาในตัวนักเรียนอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

4. ปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ไพฑูรย์ ทิพย์สุข (2551, หน้า 98) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนขาดการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ครูขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน

สุกฤตา เกยานนท์ (2555, หน้า 109) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกิดจากบุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังไม่ทำการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษาอย่างจริงจัง ขาดการบันทึก การเก็บข้อมูล และการเผยแพร่งานวิจัย อีกทั้งในสถานศึกษา ขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัย จึงทำให้เกิดปัญหาของงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2556, หน้า 103) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการจัดทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ประสบปัญหาในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระอย่างต่อเนื่อง

5. ปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2556, หน้า 102) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณ ในการจัดหาและจัดทำสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้โรงเรียนขาดการส่งเสริมการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ขาดการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการ เรียนการสอน ส่งผลให้เกิดปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการบริหารงานวิชาการ

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 101) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกิดจากผู้บริหารไม่ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และไม่มีการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา ไม่มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังไม่ส่งเสริม ให้มีการวิจัยพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดปัญหา ขาดประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 115) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ขาดการติดตาม ประเมินผล การพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนขาดการประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้นอกจากนี้ โรงเรียนได้รับการ จัดสรรงบประมาณรายหัวของนักเรียนน้อย จึงทำให้ครูได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ไม่เพียงพอที่จะนำไปจัดทำและจัดหาสื่อ โดยเฉพาะสื่อที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ซึ่งมีราคาแพง จากสาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

6. ปัญหาด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 108) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เกิดจากสถานที่คับแคบและงบประมาณที่จำกัด จึงไม่สามารถ
จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกได้เต็มที่ อีกทั้งขาดการประสานความร่วมมือในการจัดทำ
เอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู และบุคคลอื่น ๆ

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 103) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา
แหล่งการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำ
แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ประกอบกับครูได้รับผิดชอบงานตาม โครงสร้างการบริหารงาน
หลายหน้าที่ ทำให้ครูมีปัญหาในการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ขาดความสามารถในการพัฒนา
แหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

นิตยัธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 101) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้แหล่งเรียนรู้
ในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ อนุสาวรีย์
ตลอดจนขาดการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติอย่างจริงจัง อีกทั้งครูยังคงใช้รูปแบบการเรียนการสอน
แบบเดิม คือ ใช้แหล่งเรียนรู้บนกระดานดำโดยไม่มีการพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้
ที่เป็นของจริง รวมทั้งผู้บริหารอาจไม่ให้ความสนใจการติดตามประเมินผล การใช้แหล่งการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเท่าที่ควร

7. ปัญหาด้านการนิเทศการศึกษา

สุกฤตา เกตานนท์ (2555, หน้า 111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ด้านการนิเทศการศึกษา เกิดจากผู้บริหารมีภารกิจมากเกินไป จึงทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่องและ
ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศยังขาดความรู้
ความเข้าใจด้านการนิเทศ และมีภารกิจงานสอนและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายที่มาก

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 108) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ด้านการนิเทศการศึกษา เกิดจากภาระของผู้บริหารค่อนข้างมาก จึงทำให้การนิเทศการสอนอย่างน้อย
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ไม่บรรลุตามเป้าหมาย ครูจึงไม่ได้นำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งครูไม่เข้าใจหลักการของการนิเทศ คิดว่าการนิเทศ คือ การจับผิด
การสอนของครู ทำให้การนิเทศเป็นเรื่องที่สร้างความกังวลให้กับครู การนิเทศแต่ละครั้งของครู

ต้องเตรียมการสอนที่ไม่สอดคล้องกับการสอนจริง ๆ ในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอนของครูได้

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 117) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา บุคลากรในโรงเรียนยังขาดการยอมรับระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และขาดการกำกับ ติดตามการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จากสาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาการนิเทศการศึกษา

8. ปัญหาด้านการแนะแนวการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550) ได้กล่าวถึงปัญหาการปฏิบัติของผู้บริหารเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า การติดตาม การประเมินผลการประสานความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์แนะแนวการศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร

ชนม์ผศุศุต์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 109) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา เกิดจากการขาดครูแนะแนวโดยตรง ทำให้โรงเรียนไม่มีระบบการแนะแนวทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังขาดความร่วมมือและความเข้าใจกับครูคนอื่นเกี่ยวกับงานแนะแนวว่า ไม่ใช่หน้าที่ของครูแนะแนวเพียงคนเดียว แต่เป็นหน้าที่ของครูทุกคนด้วย จึงทำให้งานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 118) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า โรงเรียนยังขาดการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว ส่วนใหญ่ก็จะให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา ทำให้การดำเนินการรวมถึงกลวิธีที่ใช้ในการแนะแนวการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

9. ปัญหาด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 101) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ประสบปัญหาในการจัดโครงสร้างโรงเรียนให้พร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในของบุคลากรในสถานศึกษา และกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาในการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ไม่สอดคล้องกับสภาพจริง

นิตยัธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 100) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนไม่มีความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกิดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบเกิดความไม่โปร่งใส นอกจากนี้

ยังขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้ขาดการพัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 118) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารของโรงเรียนเป็นนิติบุคคล ส่งผลให้บุคลากรของโรงเรียน มีการพัฒนาตนเองยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

10. ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

ชนม์ผศุคม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 110-111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน เกิดจากชุมชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพ ทำมาหากิน ไม่มีเวลาที่จะมารับความรู้ และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะครูไม่มีเวลามากพอ ที่จะถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และครูบางส่วนมักจะไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากจะต้อง ไปเป็นวิทยากร หรือไปประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน จึงทำให้ครูขาดการประสานงานกับ องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 104) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน เกิดจากสภาพชุมชนบริเวณโรงเรียนเป็น โรงงาน อุตสาหกรรม มีนักเรียนส่วนหนึ่งย้ายติดตามผู้ปกครองเข้ามาศึกษาต่อใน โรงเรียน ซึ่งผู้ปกครอง กลุ่มนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้โรงเรียนประสบปัญหา ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

นิตย์ธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 102) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า โรงเรียนยังขาดความเข้าใจในเรื่องของ การส่งเสริมความรู้ให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และไม่มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน ท้องถิ่น และ โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก

11. ปัญหาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555, หน้า 77) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า โรงเรียน ไม่มีการดำเนินการจัดให้ความรู้ทางด้านทักษะวิชาการ และขาดการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน และท้องถิ่น ขาดการประสานความร่วมมือ

ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม เป็นสมาชิกเครือข่าย สถาบัน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ อีกทั้งยังขาดการร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความชำนาญในการวางแผนงาน ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ครูอาจารย์ มีภารกิจมาก ไม่มีเวลาให้บริการชุมชน อีกทั้งชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และการประเมินผลล่าช้า

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า โรงเรียนยังไม่มีงบดำเนินการ จัดให้ความรู้ทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในชุมชน และขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

ชนม์ศุภศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า โรงเรียนไม่มีการอบรมให้ความรู้ทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และชุมชน ขาดการแลกเปลี่ยนส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างบุคคล ชุมชน และครอบครัว

12. ปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ศิริเพ็ญ เย็นจิต (2549, หน้า 43) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า มีปัญหาการประสานงานขอความร่วมมือจากฝ่ายงานองค์กร หรือหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาสถานศึกษา

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนยังไม่มีงบสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา

ชนม์ศุภศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 111) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนขาดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าไปสัมผัส พูดคุยกับชุมชนได้ ในขณะที่เดียวกันครูบางส่วนมีเวลาแต่อาจจะไม่มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ขาดการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของชุมชนซึ่งต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพร่วมกัน รวมทั้งครูยังขาดการส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สุกฤตา เกยานนท์ (2555, หน้า 118) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบคละชั้นให้กับครูผู้สอน ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร ไว้บริการให้เพียงพอ มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จิตาธิพย์ ไชยชิน (2556, หน้า 118) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ควรมีการจัดอบรมคณะครูภายในโรงเรียนและ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพราะการวางแผน การพัฒนาหลักสูตรจะสะท้อนถึงสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน ครู สามารถดำเนินงานได้ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 111) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ โรงเรียนควรมีการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาทุกปีการศึกษาตามความเหมาะสม โดยผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนร่วมกันในการนำหลักสูตรไปใช้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จิตาธิพย์ ไชยชิน (2556, หน้า 118) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนำ หลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ประยุกต์ใช้ ปุถุคฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แนวทางการพัฒนา คือ ครูควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ ความสามารถในการสอน การใช้เทคนิควิธีใหม่ ๆ มีการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษาถึงความต้องการของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียน การสอน

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 107) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 111) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยการจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

3. แนวทางการพัฒนาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนว่าควรมีการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และควรมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 107) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนว่าผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 100) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน คือ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล การประเมินผลของสถานศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและการประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบต่าง ๆ

4. แนวทางการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 119) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะการวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เป็นการทำวิจัยตามสภาพจริง ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและต้องการแก้ไข เป็นการสอดแทรกให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2556, หน้า 107) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รัชনী สี่หะวงษ์ (2558, หน้า 121) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามประเมินผลงาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย เป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยของครูคนอื่น โดยการจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย การสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย และควรส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระฯ และมีการจัดอบรมเทคนิคการวิจัยให้แก่คณะครู ในสถานศึกษา

5. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ภรภัทร เสีงนรินทร์ (2556, หน้า 107) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และบริหารงานวิชาการ

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 112) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ โรงเรียนควรปรับปรุงการวิจัย เพื่อคิดค้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการสำรวจ ความต้องการ หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึกสำหรับนักเรียน และจัดหาจัดซื้อตาม ความต้องการ

รัชনী สี่หะวงษ์ (2558, หน้า 121) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ควรติดตามประเมินผลการพัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูผลิตจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี โดยการจัดให้มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี พร้อมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนการบริหารงานวิชาการ และควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คือ ควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม หลักสูตรในการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน และควรมีการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ให้เกิดองค์ความรู้แก่นักเรียน

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 107) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 112) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาควรสนับสนุนการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

7. แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

สุกฤตา เกตานนท์ (2555, หน้า 119) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ผู้บริหารควรให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจ จะได้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้นิเทศ ตลอดจนมีศึกษานิเทศก์มาให้คำแนะนำให้ความรู้ที่โรงเรียน หรือผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายด้านวิชาการภายนอกสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดระบบนิเทศศึกษากับสถานศึกษาอื่น ส่งเสริมให้ครูมีการนิเทศซึ่งกันและกัน และจัดให้มีแผนการนิเทศภายในที่เป็นรูปธรรม สามารถนำสู่การปฏิบัติจริง

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา และควรมีการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 122) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา พบปะแลกเปลี่ยนในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูและผู้นิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้ครูมีโอกาสประชุม อภิปรายปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำครูและบุคลากร ไปศึกษาดูงาน โรงเรียนตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้

8. แนวทางการพัฒนาการแนะแนวการศึกษา

จิตตรีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 119) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ควรจัดให้ระบบการแนะแนวทางวิชาการให้เป็นระบบ และเชื่อมโยงไปยังระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอนครูที่ปรึกษา ต้องมีบทบาทในการให้ดูแลนักเรียน รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้

ครูได้เข้าใจนักเรียนแต่ละคน ซึ่งเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาและส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ การแนะแนวยังต้องประสานงานและร่วมมือในระหว่างบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน และควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา รวมถึงจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร และควรมีการส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการแนะแนว และนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 122) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดให้มีครูแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้คำแนะนำกับนักเรียนในด้านการศึกษาและอาชีพ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามผล ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา

9. แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 107) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างโรงเรียนให้พร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิตย์ธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 111) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนดปฏิทิน การดำเนินการ พร้อมทั้งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, หน้า 122) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อแจ้งให้ครูทราบ

10. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน คือ ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2557, หน้า 107) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน คือ ผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558, หน้า 112) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ

11. แนวทางการพัฒนาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555, หน้า 85) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 120) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ ควรมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ

ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 115) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ และควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในงานวิชาการ

12. แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555, หน้า 85) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ โรงเรียนควรจัดทำสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน สนับสนุนการพัฒนางานวิชาการ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556, หน้า 120) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ โรงเรียนควรจัดทำสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน สนับสนุนการพัฒนา งานวิชาการ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน

ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557, หน้า 116) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และควรมีการศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

การสัมภาษณ์และเทคนิคการสัมภาษณ์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 157) ให้ความหมายการสัมภาษณ์ คือ การสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายตามวัตถุประสงค์ที่เรากำหนดล่วงหน้าไว้ก่อนระหว่างผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ที่ดีต้องฟังมากกว่าจะพูดเสียเอง ไม่หูเบา และจะยึดแนวตาม วัตถุประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้อย่างถูกต้อง

บุญมี พันธุ์ไทย (2553, หน้า 167) ได้ให้ความหมายของการสัมภาษณ์ คือ การสนทนา ที่มีจุดมุ่งหมายให้ได้ข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจะมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ตอบคำถาม ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้จดบันทึก ใช้เทปบันทึกเสียงหรือ ใช้วีดิโอเทปบันทึกคำตอบของคำถามต่าง ๆ

สมุทพร ชำนาญ (2557, หน้า 109) กล่าวถึงความหมายของการสัมภาษณ์ว่าเป็นวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยการพูด โดยทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้ตอบต่างก็ใช้การพูด

เช่นเดียวกัน แล้วจึงบันทึกคำตอบโดยผู้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จึงมีลักษณะเป็นการสื่อสาร 2 ทาง เมื่อแต่ละฝ่ายมีข้อสงสัย เช่น คำถามใดหรือคำตอบใดไม่ชัดเจนก็สามารถถามซ้ำหรือทำความเข้าใจได้ทันที การสัมภาษณ์จึงเป็นวิธีการที่สร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้ตอบและผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์ คือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนาหรือการเจรจาโต้ตอบกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาความรู้ ความจริงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยผู้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม

ลักษณะการสัมภาษณ์

ลิวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 158) กล่าวถึงลักษณะของการสัมภาษณ์ที่ดี ซึ่งการสัมภาษณ์ที่จะให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุดนั้นต้องมีลักษณะดังนี้

1. การสัมภาษณ์ต้องเป็นการช่วยเหลือหรือกระตุ้นเตือนให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากจะทำและให้คำตอบที่คงที่พอควร คือถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตื่นตัวอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้หลงคิด ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จะต้องตั้งคำถามให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์เสมอ และถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์จะตอบออกนอกกลุ่มนอกทางก็ต้องรู้จักชักจูงกลับมาตอบในสิ่งที่ต้องการได้

2. คำถามที่ถามพยายามถามให้ตรงจุดที่สุด หรือเป็นคำถามที่มีความแจ่มชัดว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการให้ตอบในแง่ไหน ไม่ควรใช้คำถามแบบกว้าง ๆ หรือแบบครอบจักรวาลซึ่งจะทำให้ได้คำตอบที่ลงสรุปไม่ได้

3. คำถามควรมีความเชื่อมั่นสูง กล่าวคือ แม้จะใช้คำถามข้อเดิมถามซ้ำก็ได้คำตอบเหมือนเดิม นั่นคือ คำตอบที่ได้มาเป็นที่เชื่อถือได้ด้วย นอกจากนี้คำถามควรมี Reproducible คือ แปลความหมายของนัยคำตอบได้

4. คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ควรจะได้คำตอบที่สามารถนำไปขยายอิง (Generalized) ไปสู่เหตุการณ์ที่คล้ายคลึงได้

ธราพงษ์ ภาสุข (2557, หน้า 58) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์โดยทั่วไป มี 4 ประการ คือ

1. นักวิจัยเป็นผู้กำหนดเนื้อหา และโครงสร้างของการสนทนา
 2. นักวิจัยพยายามหารายละเอียดเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจในตัวผู้ให้ข้อมูล
 3. ความสำเร็จส่วนใหญ่ของการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการทราบหรือไม่เพียงใด และผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามตรงต่อความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด

4. นักวิจัยควรมีความชำนาญในการสัมภาษณ์พอสมควร

ประเภทของการสัมภาษณ์

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 157) ได้กล่าวถึงประเภทของการสัมภาษณ์ว่ามีอยู่ 3 แบบ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม (Individual or group interview) การสัมภาษณ์ประเภทนี้จะใช้วิธีการสนทนาเป็นส่วนตัวระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์อาจจะเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
2. การสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน (Structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีอยู่ในระบบหรืออยู่ในแบบที่กำหนดไว้ คำตอบที่ให้ได้จะต้องอยู่ในรูปใช่หรือไม่ใช่ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น
3. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นมาตรฐาน (Unstructured interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ไม่มีแบบกำหนดไว้ตายตัว หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดนั่นเอง โดยที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงออกซึ่งความคิดและความรู้สึกของตนเอง โดยไม่มีการบังคับให้จำใจตอบ

บุญมี พันธุ์ไทย (2553, หน้า 167) กล่าวถึงประเภทของการสัมภาษณ์เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นแบบที่มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน บางคำถามก็เป็นแบบปลายเปิด บางคำถามก็เป็นแบบปลายปิด การสัมภาษณ์แบบนี้เหมือนกับแบบสอบถามแต่จะต่างกันตรงที่ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้เขียนคำตอบของผู้ตอบเอง
2. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีคำถามกำหนดไว้ล่วงหน้าแน่นอน ผู้สัมภาษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงคำถามได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์ แต่ต้องมุ่งให้ได้ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การสัมภาษณ์แบบนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความชำนาญการและต้องจำคำถามต่าง ๆ ได้

วรฤทธิ มุลสิน (2553, หน้า 50) ได้กล่าวถึงประเภทการสัมภาษณ์จะมีอยู่สองแบบ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) โดยลักษณะของโครงสร้างการสัมภาษณ์จะประกอบไปด้วย ส่วนแรกเป็นส่วนของโครงการวิจัยและสภาพทั่วไปของการสัมภาษณ์ ส่วนที่สอง เป็นส่วนของสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์เท่าที่จำเป็น และส่วนสุดท้ายเป็นส่วนของข้อคำถามและเนื้อที่ว่างที่ใช้บันทึกคำตอบจากการสัมภาษณ์

สมุทร ชำนาญ (2557, หน้า 109) ได้กล่าวถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำแนกได้หลายวิธี ดังนี้

1. จำแนกตามรูปแบบของแบบสอบถาม โดยทั่วไปจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เป็นการสัมภาษณ์ ที่ไม่มีการกำหนดข้อคำถามที่แน่นอนตายตัวไว้ล่วงหน้าหรือหากมีการกำหนดไว้บ้าง ก็เป็นคำถาม ประเด็นหลักที่ผู้สัมภาษณ์สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ตอบแต่ละคนได้ เป็นการสัมภาษณ์ที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้าง ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามเพื่อให้ได้คำตอบตาม วัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย ผลจากการสัมภาษณ์นอกจากใช้เป็นข้อมูลสำหรับตอบคำถาม การวิจัยโดยตรงแล้ว ยังสามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับใช้ ในการสัมภาษณ์ในครั้งต่อ ๆ ไป หรือใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบทดสอบหรือแบบสอบถาม ก็ได้

1.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการ กำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้าและแน่นอนตายตัว ในการสัมภาษณ์ผู้ตอบแต่ละคนจะได้รับการถามด้วยคำถามเดียวกันและมีลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างจึงช่วยให้ผู้สัมภาษณ์ป้อนคำถามในประเด็นที่ต้องการและไม่เกินขอบเขต ที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจึงสามารถนำมา เทียบกันได้

2. จำแนกตามจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ในคราวเดียวกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล เป็นการสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์คราวละคนเดียว

2.2 การสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นการสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์คราวละหลายคน

หรือมีการรวมเป็นกลุ่ม ดำเนินการโดยผู้สัมภาษณ์แจ้งวัตถุประสงค์ และป้อนคำถามโดยอธิบาย ให้กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจอย่างชัดเจนแล้วจึงให้แต่ละคนตอบ ถ้ามีข้อสงสัยในระหว่างการตอบ ทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ก็สามารถซักถามเพื่อทบทวนทั้งคำถามและคำตอบได้ วิธีการนี้ เรียกว่า การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group)

สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสัมภาษณ์เชิงลึก

เทคนิคการสัมภาษณ์

บุญมี พันธุ์ไทย (2553, หน้า 167-168) กล่าวถึงเทคนิคหรือหลักการสัมภาษณ์ ไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. เตรียมเครื่องมือให้พร้อมทั้งแบบการสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก เครื่องเขียนต่าง ๆ เป็นต้น

2. ถ้ามีผู้ช่วยสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะต้องสร้างคู่มือการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งฝึกอบรมผู้ช่วยสัมภาษณ์ด้วย
3. ทำความเข้าใจเรื่องที่จะสัมภาษณ์ให้ดีก่อนออกสัมภาษณ์
4. นัดแนะเวลา สถานที่ ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เรียบร้อย
5. ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศก่อนลงมือสัมภาษณ์ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ สร้างความคุ้นเคยหรือความไว้วางใจกันก่อนจะเริ่มสัมภาษณ์
6. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้เตรียมการล่วงหน้ามาก่อน
7. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ๆ ไม่กำกวม
8. ไม่ควรถามนำหรือถามในทำนองชี้้นำคำตอบ
9. ผู้สัมภาษณ์ต้องฟังมากกว่าพูด
10. ผู้สัมภาษณ์จะต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่แสดงความรู้สึกดีใจ หรือเสียใจต่อคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์

11. อย่าใช้เวลาสัมภาษณ์มากจนเกินไป อย่าพูดนอกเรื่องมากนัก
12. แสดงการขอบคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนจบการสัมภาษณ์

สมุทร ชำนาญ (2557, หน้า 110-112) ได้กล่าวถึงเทคนิคหรือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interviewing) เพื่อให้การสัมภาษณ์ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ผู้วิจัยควรจะดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน และต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. กำหนดตัวผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้จริงเกี่ยวกับประเด็นที่วิจัย และสามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการทราบอย่างแท้จริง
3. ประสานงาน นัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์และแจ้งข้อมูลให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้เตรียมข้อมูลไว้อย่างถูกต้อง
4. จัดเตรียมข้อคำถามและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น และควรตรวจสอบว่าวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ทันที
5. ควรศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ให้ชัดเจน เช่น ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ หรือภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ตลอดจนจารีต วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นที่ผู้ให้สัมภาษณ์อาศัยเพื่อความสะดวกในการสร้างสัมพันธภาพในระหว่างการสัมภาษณ์

6. ในกรณีต้องใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคน ควรฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ทุกคนให้มีความรู้ ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งฝึกทักษะเกี่ยวกับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ การใช้คำถาม และวิธีการ จดบันทึกการให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7. การเริ่มต้นการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ พยายามสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้พฤติกรรมของการเป็น กัลยาณมิตร เช่น การพูดจาอย่างเป็นกันเอง การยิ้ม การแสดงความเอาใจใส่ การให้เกียรติ ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นต้น

8. ในระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลตรงตามที่ต้องการ ผู้สัมภาษณ์ควรปฏิบัติ ดังนี้

8.1 เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้พูดหรือให้ข้อมูลมากที่สุด โดยผู้สัมภาษณ์ ไม่ควรแย่งพูดเสียเอง

8.2 ใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่แสดงพฤติกรรมข่มขู่ทั้งคำพูด น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง

8.3 พยายามใช้ภาษาเดียวกับผู้ให้สัมภาษณ์และเป็นภาษาที่ง่าย กระชับ และรัดกุม หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคหรือภาษาวิชาการให้มากที่สุด

8.4 พยายามสังเกตสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ประกอบไปด้วย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล สภาพแวดล้อมทั้งที่อาจเอื้อและเป็นอุปสรรคต่อผลการวิจัยครั้งนั้น

8.5 หากผู้ให้สัมภาษณ์ตอบไม่ตรงประเด็น ผู้สัมภาษณ์ควรพยายามชี้แจง และ ใช้คำพูดชี้แนะให้เข้าสู่ประเด็นให้ได้ โดยไม่ควรพูดตัดบทอย่างกะทันหัน

8.6 การสัมภาษณ์ที่ต้องใช้เวลานาน ควรหาทางผ่อนคลายความเครียด โดยการสนทนา เรื่องอื่นที่เบา ๆ เข้าสอดแทรกบ้าง เช่น ประเด็นกีฬาหรือประเด็นอื่น ๆ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่นชอบเป็นพิเศษ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้สัมภาษณ์ควรศึกษาไว้ล่วงหน้า

8.7 ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์กำลังให้ข้อมูลอยู่นั้น ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรแสดงพฤติกรรม หรือท่าทีบ่งชี้ว่าเบื่อหน่ายต่อวิธีการพูดของผู้ให้สัมภาษณ์

8.8 กรณีใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์ควรอ่านคำถามให้ตรงกับ ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยถามตามลำดับก่อนหลังของข้อคำถาม ในแบบสัมภาษณ์ โดยไม่ควรใช้วิธีการถามนำ

9. การบันทึกผลการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรปฏิบัติ ดังนี้

9.1 จดบันทึกทันทีในระหว่างการสัมภาษณ์ หรือหลังจากที่สัมภาษณ์เสร็จสิ้นใหม่ ๆ ไม่ควรทิ้งระยะเวลาให้นานเพราะอาจจะทำให้ลืมประเด็นสำคัญได้

9.2 กรณีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ต้องจดบันทึกตามรูปแบบของแบบสัมภาษณ์นั้น โดยเคร่งครัด

9.3 กรณีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ควรบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญไว้ทั้งหมด หากเป็นการสัมภาษณ์ที่มีเนื้อหามาก ๆ ควรจะขออนุญาตสรุปสาระสำคัญต่าง ๆ ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ ฟังซ้ำอีกครั้งว่าถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์แก้ไขหรือเพิ่มเติมทันทีหากพบว่า มีบางประเด็นที่ขาดตกบกพร่อง

9.4 แบบบันทึกการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ควรจะมีชื่อ ที่อยู่ของให้สัมภาษณ์ และวัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ไว้ให้ครบถ้วน เพื่อการประสานงานขอสัมภาษณ์เพิ่มเติม กรณีข้อมูลที่ได้มา ไม่ครบถ้วน

10. คุณลักษณะของผู้สัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นวิธีการที่ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญหน้ากัน โดยตรง ดังนั้นผู้สัมภาษณ์ที่ดีจึงควรมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพ ดังนี้

10.1 ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้ให้สัมภาษณ์ โดยไม่นำความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ ไปเปิดเผย

10.2 มีความสนใจและมีพื้นฐานความรู้ในงานวิจัยประเด็นนั้นอย่างแท้จริง

10.3 มีความแม่นยำในการจดบันทึกข้อมูล

10.4 มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความสามารถในการปรับตัวสูง

10.5 มีความอดทนและควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

10.6 มีสติปัญญาเฉียบแหลม ไหวพริบดี ว่องไวทั้งการตั้งคำถาม และการสรุปเนื้อหา สาระได้ครบถ้วน

10.7 มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา

10.8 มีทักษะการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี เช่น กล้องถ่าย เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

ประวัติ เอรารรณ (2558, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงเทคนิคและหลักการสัมภาษณ์ว่า ผู้สัมภาษณ์ควรดำเนินการดังนี้

1. ผู้สัมภาษณ์ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน เตรียมแนวคำถาม แบบบันทึก ตลอดจนอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ให้พร้อม หากต้องสัมภาษณ์ ในประเด็นที่มีความซับซ้อนหรือมีคำถามจำนวนมาก ควรมีการทดลองสัมภาษณ์ก่อนที่จะ

สัมภาษณ์จริง เพื่อทดสอบความชัดเจนของคำถาม และเวลารวมที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์จะเกิดความเหนื่อยล้า ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่มีคุณภาพเพียงพอ

2. ควรมีการติดต่อนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์ล่วงหน้า กำหนดช่วงเวลาที่จะใช้สัมภาษณ์ สถานที่และวิธีการสัมภาษณ์ และต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกสะดวก เต็มใจ ไม่รู้สึกว่าคุณบังคับ

3. ขณะสัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศที่ดี ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และชี้แจงให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่าผลการสัมภาษณ์ไปใช้อย่างไร ให้คำรับรองว่าจะไม่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เสื่อมเสียหรือเดือดร้อน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เต็มใจให้ข้อเท็จจริงมากที่สุด

4. ในขณะที่สัมภาษณ์ควรตั้งคำถามทีละคำถาม ใช้เวลารอคำตอบไม่เร่งรีบ และไม่ใช้คำถามนำหรือชี้แนะ ต้องเข้าใจว่าผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจคำถามทุกคำถามก่อนตอบ คำถามต้องตรงประเด็น ใช้ภาษาง่าย สื่อความหมายชัดเจน และเป็นคำถามที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีข้อมูล เมื่อได้ฟังคำตอบไม่ควรแสดงอารมณ์หรือปฏิกิริยาใด ๆ เช่น การแสดงความเห็นด้วยหรือขัดแย้งต่อคำตอบ เพราะอาจมีผลกระทบต่อคำตอบต่อไป หากจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อสืบหาความจริง หรือถามลึกลงไป หรือเป็นเรื่องที่อาจมีผลกระทบ ควรชี้แจงและขออนุญาต รวมทั้งต้องกระทำด้วยความสุภาพ ไม่แสดงลักษณะอาการเร่งรีบหรืออยากรู้ อยากเห็นจนผู้ถูกสัมภาษณ์มีความอึดอัดที่จะให้ข้อมูล

5. ผู้สัมภาษณ์ควรจดบันทึกการสัมภาษณ์ทันทีเพราะอาจลืมได้ พยายามจดบันทึกให้เร็ว และไม่แสดงความกังวลกับการจดบันทึกจนผู้ถูกสัมภาษณ์เสียจังหวะในการพูด หากจะใช้เครื่องบันทึกเสียงหรืออุปกรณ์อย่างอื่นช่วยต้องขออนุญาตและต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยินยอมก่อนจึงใช้ได้ ห้ามลักลอบบันทึกการสัมภาษณ์โดยเด็ดขาด เพราะเป็นการผิดจรรยาบรรณและถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ข้อดีของการสัมภาษณ์

Schmuck (2006) ได้กล่าวถึงข้อดีของการสัมภาษณ์จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

1. สามารถสอบถามในประเด็นสำคัญจนได้รายละเอียดลึกซึ้ง และครบถ้วนสมบูรณ์
2. ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ถูกสัมภาษณ์ขณะทำการสัมภาษณ์
3. ผู้รวบรวมข้อมูลสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีก่อนการสัมภาษณ์ ทำให้ได้รับความไว้วางใจ
4. เหมาะสำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาได้ด้วยการเขียน
5. เหมาะกับข้อมูลที่เป็นเรื่องลับหรือประเด็นอ่อนไหวที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน แต่ต้องการพูดให้ฟัง

6. สามารถบันทึกเสียงไว้ได้เพื่อเปิดฟังซ้ำ หากต้องการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องในการตีความหมาย

บุญมี พันธุ์ไทย (2553, หน้า 168) กล่าวถึงข้อดีของการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สามารถรวบรวมข้อมูลได้ลึกซึ้งและถูกต้อง
2. ใช้ได้ดีในกรณีกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ออก
3. ผู้สัมภาษณ์สามารถอธิบายคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจได้
4. ผู้สัมภาษณ์สามารถถามย้ำคำตอบได้กรณีไม่มั่นใจ หรือคำตอบไม่ชัดเจน
5. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามความต้องการ
6. ผู้สัมภาษณ์สามารถกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ความร่วมมือในการตอบได้ดีขึ้น

สมุทรา ชำนาญ (2557, หน้า 112) กล่าวถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์มีข้อดีหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์อย่างครบถ้วนทุกประเด็น ทั้งจำนวนและลักษณะข้อมูลที่ต้องการ
2. ข้อมูลที่ได้รับมีความคลาดเคลื่อนน้อย เชื่อถือได้มากขึ้น เพราะเป็นข้อมูลจากผู้สัมภาษณ์ได้รับจากแหล่งข้อมูล คือ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรง
3. เป็นข้อมูลที่สามารถจำแนกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และอารมณ์หรือความรู้สึกออกจากกันได้
4. เป็นวิธีการที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลากหลายเกือบทุกลักษณะทั้งที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่มีความซับซ้อน ตลอดจนข้อมูลที่แฝงด้วยอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์
5. ช่วยให้เห็นพบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมมากกว่าความต้องการจากการสังเกตภาษาภายในขณะการสัมภาษณ์ เช่น สีหน้า ท่าทาง ระดับเสียงการพูด และคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
6. หากมีประเด็นที่สงสัยหรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถสอบถาม ทบทวนซึ่งกันและกันได้ทันทีในขณะที่สัมภาษณ์จึงทำให้เข้าใจตรงกันได้ทุกประเด็น

ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

Schmuck (2006) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ใช้เวลานาน และเกิดความเอียงได้จกวิธีการถามและจากตัวผู้สัมภาษณ์
2. เป็นการยากในการเก็บประเด็นหรือจุดที่สำคัญจากข้อมูลย้อนกลับ
3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมทำได้ยาก หากผู้ให้ข้อมูลไม่เต็มใจ

4. ไม่เหมาะกับข้อมูลที่เป็นเรื่องลับหรือประเด็นอ่อนไหวที่ผู้ให้ข้อมูลอัดอัดหากต้องพูดออกมาต่อหน้าผู้ถูกสัมภาษณ์

5. ลักษณะทางกายภาพและตำแหน่งหน้าที่ของผู้สัมภาษณ์อาจมีผลต่อความลำเอียงในการให้สัมภาษณ์

6. การบันทึกเสียงอาจทำให้เกิดความกลัวที่จะมีผลกระทบจากสิ่งที่ไม่ให้สัมภาษณ์ได้ และไม่สามารถบันทึกบรรยากาศอื่น ๆ ไว้ได้ ต้องใช้วิธีการจรรยาละเอียดประกอบ

บุญมี พันธุ์ไทย (2553, หน้า 168) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เสียค่าใช้จ่ายและเวลามากกว่าวิธีอื่น ๆ
2. ต้องใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีความรู้ ความสามารถ
3. ผู้สัมภาษณ์บางคนจะทำให้มีปัญหาในเรื่องมาตรฐานการสัมภาษณ์
4. ผู้ถูกสัมภาษณ์บางคนไม่ต้องการเปิดเผยความจริงหรือความรู้สึกบางอย่างต่อหน้า

คนอื่น คำตอบอาจบิดเบือนจากความจริง

สมุทรา ชำนาญ (2557, หน้า 112-113) ได้กล่าวถึงการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีข้อจำกัดบางประเด็น ดังนี้

1. เป็นวิธีการที่ค่อนข้างสิ้นเปลืองทรัพยากรในการวิจัยทั้งค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลาค่อนข้างมาก เพราะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เพียงครั้งละคนหรือกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น
2. เนื่องจากผู้สัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นเรื่องยากที่จะขจัดความลำเอียงหรืออคติของผู้สัมภาษณ์ออกจากผลการสัมภาษณ์ได้
3. ผลการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับตัวผู้สัมภาษณ์เป็นหลัก ถ้าหากผู้สัมภาษณ์ขาดทักษะและประสบการณ์ที่เพียงพอ ผลที่ได้ก็อาจขาดความน่าเชื่อถือ
4. ในระหว่างการสัมภาษณ์ หากผู้สัมภาษณ์หรือผู้ให้สัมภาษณ์เกิดภาวะความเครียด ความคับข้องใจหรือกระวนกระวายใจ อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
5. การวิจัยที่ใช้ผู้สัมภาษณ์หลายคน เป็นการยากที่จะทำให้ผู้สัมภาษณ์มีมาตรฐานเดียวกันได้
6. ภาษาลิ้นแต่ละภูมิภาคอาจเป็นอุปสรรคในการสัมภาษณ์ หากผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถทำความเข้าใจภาษาซึ่งกันและกัน อาจทำให้ผลการสัมภาษณ์ไม่เป็นไปตามความจริงได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ดวง สุวรรณเกิดผล (2550) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

โกวิท ลุนไธสง (2551) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารงานด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เพ็ญจันทร์ วัชรภิมย์ (2551) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

ปาณิสรา เกิดมรกต (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรีมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรีที่มีตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปราณี เอี่ยมสุวรรณ (2553) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหาร

งานวิชาการ 6 ด้าน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ การบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล ด้านการบริหารสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการบริหารห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556) วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนและประสบการณ์การสอนของครูรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านที่มีความถี่สูงสุด คือ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยครูผู้สอนเสนอให้จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน

ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน ของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานของครู โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวุฒิการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิตย์ธิดา จันดาสงค์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามประสบการณ์การสอนและกลุ่มโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้เสนอให้ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนร่วมกันในการนำหลักสูตรไปใช้ตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตร การจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัด

อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือในการวัดผลแบบต่าง ๆ การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนดปฏิบัติการ การดำเนินการ พร้อมทั้งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรสำรวจความต้องการ หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึกสำหรับนักเรียนและจัดหาจัดซื้อตามความต้องการ ควรจัดให้ครูทุกคนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย ในชั้นเรียนเป็นประจำทุกปี ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการตามความเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ ควรประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมการให้ ความรู้เรื่องการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม จัดให้มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจดบันทึกรายงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

งานวิจัยต่างประเทศ

Mccathy (1971) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครู พบว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาและครูเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการเรื่องการสังเกตการณ์สอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้บริหารควรมีบทบาทรับผิดชอบ เอาใจใส่งานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

Agthe (1980) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครู ในงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอน ต้องทำเป็นคณะโดยให้ทุกคนรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่า โครงการสอน ของอำเภอ มีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพล

ในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงานและมีการทำงานเป็นคณะมากยิ่งขึ้น

Mattox (1987) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยน์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

Minudin (1987) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐซาบฮาห์ ประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีหน้าที่หลักในการประเมินผล โครงการโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน รู้และเข้าใจกฎ และข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

Duke (1992) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทหน้าที่เน้นในเรื่องต่อไปนี้ คือ การบริหารงานวิชาการเรื่องทักษะการอ่าน โดยมีโปรแกรมพัฒนาทักษะทางภาษา การจัดโครงสร้างสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนและวันหยุด การบริหารกิจการนักเรียนเกี่ยวกับความเข้มแข็งด้านระเบียบวินัยของนักเรียน การบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้ครูพัฒนา แก้ไขการสอนตามความต้องการของนักเรียนภายใต้การวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นระบบ

UNESCO (1992) วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษา ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศอินเดีย ประเทศอัฟกานิสถาน ประเทศบังคลาเทศ ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศศรีลังกา พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดเอกสารหลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสือใช้อ่านประกอบ ประการสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

Chester (1996) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดีเพื่อไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้

เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

Bigos (1997) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่พฤติกรรมและกิจกรรมของผู้บริหาร ในการนำหลักสูตรไปใช้พัฒนาและปรับปรุง โรงเรียนในท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 67 คน ผลการศึกษายืนยันว่า ผู้บริหารได้อ้างถึงหลักสูตรที่ผู้ตรวจสอบนำมาใช้บ่อยที่สุด และนำมาใช้เป็นแนวนโยบาย วิธีการทำงานและการฝึกทดสอบใช้ และเชื่อว่าไม่ใช่เหตุผล ที่เพียงพอ ผู้บริหารได้ร่วมมือกับผู้ตรวจสอบเพื่อช่วยเสริมจุดขึ้นในการเปลี่ยนและพัฒนา ระบบโรงเรียนให้แข็งแกร่ง การให้มีที่ปรึกษาภายนอกที่จะช่วยรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนให้ การปรับปรุงระบบโรงเรียนของผู้บริหารที่เป็นจริงได้ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงชอบเข้าไป มีส่วนร่วมกับผู้ตรวจสอบมากกว่า ผู้บริหารมีความเชื่อว่า พวกเขาเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยเพิ่มระดับ การดำเนินงานและการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ โดยใช้จุดเด่นและบทบาทของ ผู้ตรวจสอบ และการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงด้วยเช่นกัน

Brophy (2006) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมืองฮาร์ทฟอด ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาค้นพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้ เพราะครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอน มีเวลาที่จะเตรียมทำสื่อ น้อย และ ไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ ถือว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องวางแผนดำเนินการ เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และได้ผลผลิตของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในแต่ละพื้นที่ ที่ทำการศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงาน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods research) มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการจากแบบสอบถาม ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจำนวน 3 ด้าน ศึกษารายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยการสัมภาษณ์ (Interview)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 3 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการสัมภาษณ์ (Interview)

ขั้นตอนที่ 3 นำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ได้จากผู้บริหารมา ยืนยันคำตอบเพื่อผ่านการยอมรับที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิค Confirm solution

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,946 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามเรื่อง ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2557, หน้า 83) ได้ครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random

sampling) จากโรงเรียนทุกโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6 จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6 ที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. สมุทรปราการ	121	20
2. สตรีสมุทรปราการ	126	21
3. เทพศิรินทร์ สมุทรปราการ	96	16
4. มัธยมวัดด่านสำโรง	76	13
5. มัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์	54	9
6. หาดอมรอาภรณ์รัชนีวิทยา	58	10
7. นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ	101	16
8. วัดทรงธรรม	93	15
9. วิสุทธิกษัตริ	81	13
10. ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษกในพระบรมราชูปถัมภ์	119	19
11. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	98	16
12. ป้อมนาคราชสวาทยานนท์	76	13
13. มัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม	12	2
14. สาขาสุทธิราษฎร์อุปถัมภ์	7	1
15. ปทุมคงคา สมุทรปราการ	31	5
16. บางพลีราษฎร์บำรุง	121	20
17. ราชวินิตบางแก้ว ในพระบรมราชูปถัมภ์	139	23
18. บางแก้วประชาสรรค์	54	9
19. พูลเจริญวิทยาคม	88	15
20. ราชวินิตสุวรรณภูมิ	36	6
21. บางบ่อวิทยาคม	90	15
22. นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สมุทรปราการ	102	17

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
23. หลวงพ่อปานคลองค่านอนุสรณ์	53	9
24. เปร็งวิสุทธาธิบดี	19	3
25. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ	95	16
รวม	1,946	322

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 12 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert, 1967 cited in Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงสุด 3 ด้าน

3. แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 3 ด้าน

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 3 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert, 1967 cited in Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้สร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาการสร้างเครื่องมือแล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จำนวน 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก, หน้า 33) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ

3. ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) สำนวนภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) จำนวน 3 ท่าน

3.1 ดร.ชัยพนธ์ รักงาม อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 นายไพรัตน์ ก้อนทองคำ ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการ
ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ ในแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ และสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอประธาน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ โรงเรียนลาซาล จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน

5. นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อกับค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามรวมรายด้าน (Item-total correlation) ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .79-.96

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า .88

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอต่อประธานควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูจำนวน 322 คน

8. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากแบบสอบถาม โดยเลือกศึกษาระดับปัญหาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) สูงสุด จำนวน 3 ด้าน เพื่อศึกษารายละเอียดปัญหานั้น ๆ

9. ผู้วิจัยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูง 2) กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการปานกลาง 3) กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อย โดยยึดปัญหาการบริหารงานวิชาการจำนวน 3 ด้านที่สูงสุดเป็นหลัก จากนั้นผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูง เรียงลำดับผู้ที่มีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านนั้น ๆ สูงสุดตามลำดับ ด้านละ 17 คน เพื่อสัมภาษณ์ให้ได้รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านนั้น ๆ

10. ศึกษาการสร้างเครื่องมือแล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยลักษณะคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดปัญหาการบริหารงานวิชาการ

11. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเสนอให้ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Structure validity) และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสัมภาษณ์จนสมบูรณ์

12. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูง จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 17 คน ตามที่กำหนดไว้เพื่อรับรู้รายละเอียดของปัญหานั้น ๆ และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการต่อไป

**ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**

1. ศึกษารายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์
เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยลักษณะ
คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Structure validity)
และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์
4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เพื่อได้แนวทางการพัฒนา
และการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีระดับปัญหาสูงสุด 3 ด้าน ด้านละ 3 คน โดยผู้วิจัย
กำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
 - 4.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีวิถฐานะ
ผู้เชี่ยวชาญ
 - 4.2 เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรือผู้อำนวยการ โรงเรียน
หรืออาจารย์ด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - 4.3 มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการ หรือมีประสบการณ์ทางการสอน
ด้านการศึกษาเป็นระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป หรือมีผลงานการบริหารวิชาการระดับประเทศ
ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหาร
งานวิชาการได้ มีจำนวน 9 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

 1. นางนงนุช พรชัยไชยวัฒน์
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
 2. ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชลบุรี (สุขบท)
 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1. นายปราสัช สุขปิติ

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

2. ดร.ปิยสันธิ์ เชื้อทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบางโปรง

3. ดร.วิโรจน์ ชมภู

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1. ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

2. ดร.ชลารักษ์ สายอุทสัน

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 41

3. ดร.สมนึก ทองเอี่ยม

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ขั้นตอนที่ 3 การนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญมายืนยันคำตอบ เพื่อผ่านการยอมรับที่ถูกต้องจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้เทคนิค

Confirm solution

1. ผู้วิจัยนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ สักระยะ ติความ เชื่อม โยงความสัมพันธ์ สร้างข้อสรุปด้วยวิธีการอุปนัย เพื่อสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ แบบสอบถามมี 1 ตอน คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ เพื่อยืนยันคำตอบและผ่านการยอมรับที่ถูกต้องจากผู้บริหาร โดยใช้เทคนิค Confirm solution

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 17 คน เพื่อให้ได้ข้อสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 322 ชุด ด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามคืน 305 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.72
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่า สมบูรณ์เรียบร้อย จึงนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อหาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 ด้าน
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดและสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ที่มีปัญหาสูงสุด 3 ด้านแรก โดยสัมภาษณ์กลุ่มที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงด้านละ 17 คน
5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 คน เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น ๆ
6. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อขอรับการยืนยันแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นรายด้านและรายข้อของแบบสอบถาม

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัดโดยกำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

4.51-5.00 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ ตีความ จัดประเภทของข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บ

รวบรวมข้อมูล ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological triangulation) คือ

1) ต้องเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกัน 2) การสัมภาษณ์ 3) การตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ มีความน่าเชื่อถือ หากการตรวจสอบแบบสามเส้าเกิดปัญหาว่าข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกัน ควรมีการอภิปรายในกลุ่มผู้ประเมินและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ว่าข้อมูลหรือหลักฐานใด น่าเชื่อถือที่สุด โดยต้องตั้งอยู่บนหลักฐานและเหตุผลอ้างอิงเป็นสำคัญ และเขียนสรุปความจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดโดยวิธีอุปนัย

3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากผู้บริหาร วิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.50 ลงมา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

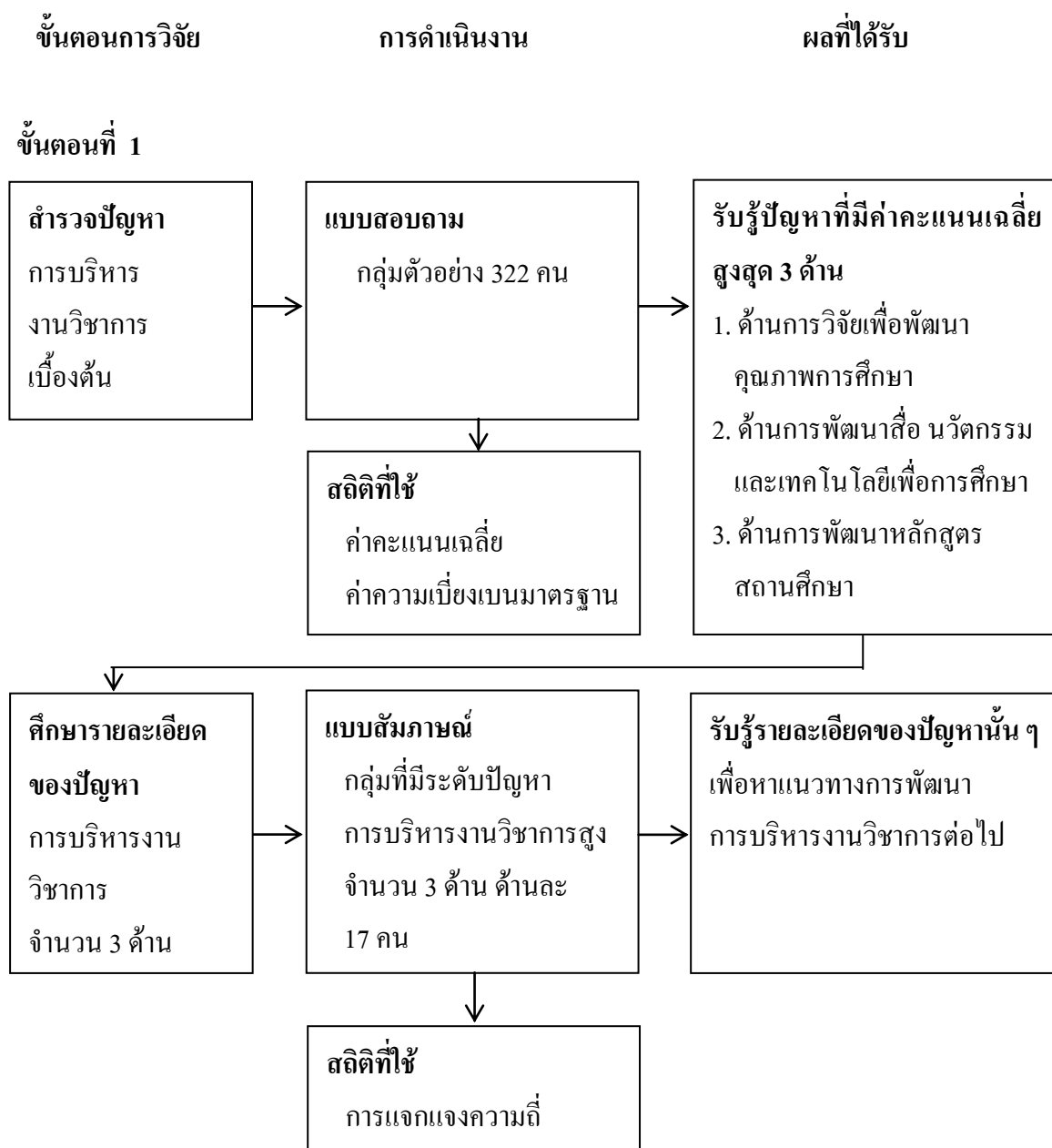
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์รายละเอียดปัญหาการบริหารงานวิชาการ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมายืนยันคำตอบ เพื่อผ่านการยอมรับที่ถูกต้องจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้เทคนิค Confirm solution คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile)

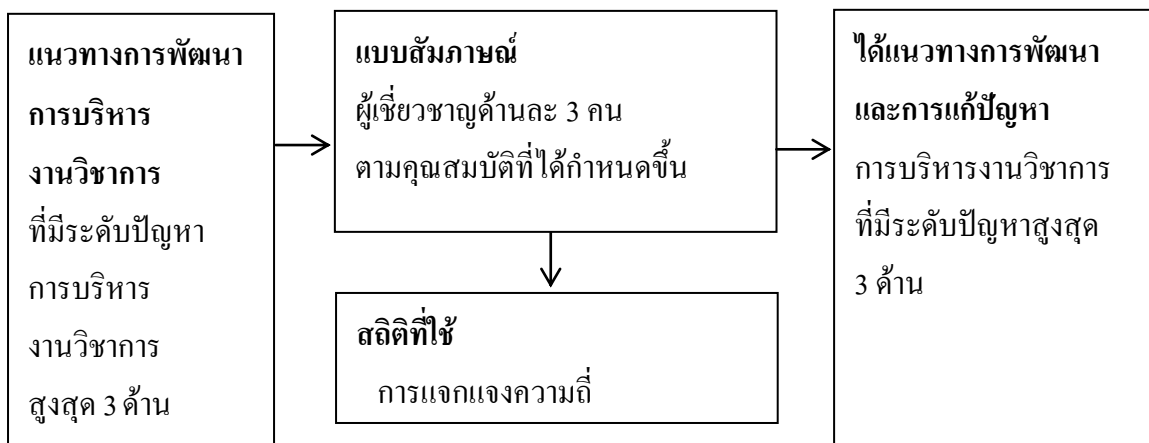
การสรุปและการจัดทำรายงานการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัยใช้วิธีการเขียนพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านทบทวน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และพิจารณาการตีความของผู้วิจัยว่าเที่ยงตรงตามที่ให้ผู้ให้ข้อมูลพบสาเหตุของปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ อยู่หรือไม่ จากนั้นจึงแก้ไขข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์และสรุปผล พร้อมทั้งจัดทำรายงานการวิจัยให้สมบูรณ์

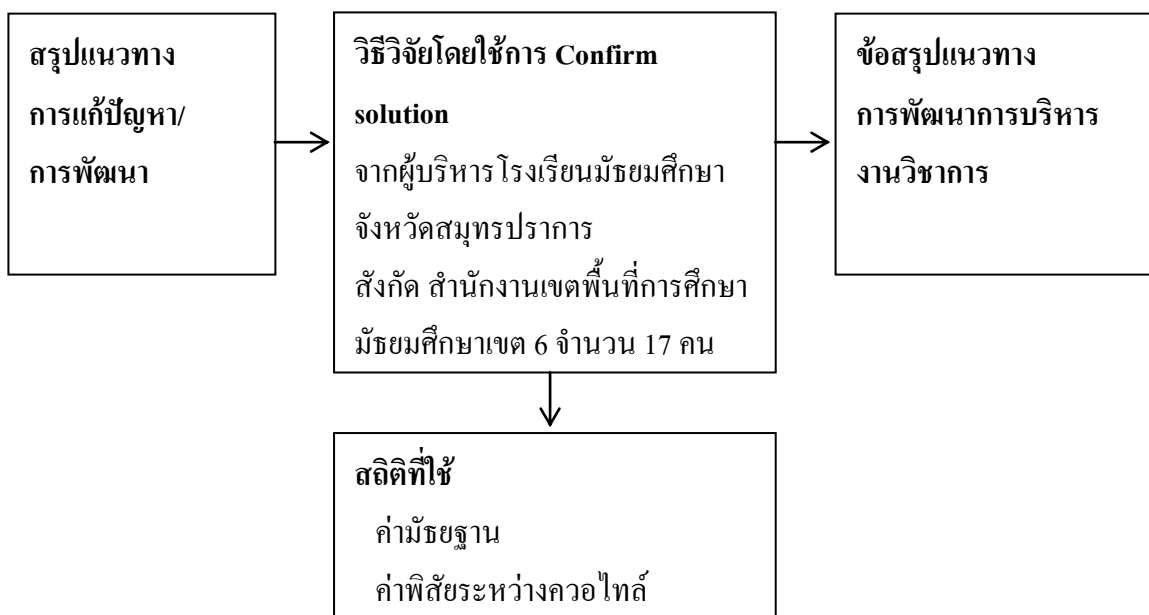

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3

ภาพที่ 2 (ต่อ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$Mdn.$	แทน	ค่ามัธยฐาน
$I.R.$	แทน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของข้าราชการครู
ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จาก
ผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้วยเทคนิค Confirm solution จากผู้บริหาร โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของข้าราชการครู
ที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพ	n = 305	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศของข้าราชการครู		
1.1 เพศชาย	99	32.46
1.2 เพศหญิง	206	67.54
รวม	305	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	204	66.89
2.2 ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป	101	33.11
รวม	305	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
3.1 ตั้งแต่ -9 ปี	173	56.72
3.2 ตั้งแต่ 10-19 ปี	57	18.69
3.3 ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	75	24.59
รวม	305	100.00
4. ขนาดโรงเรียน		
4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	5	1.64
4.2 โรงเรียนขนาดกลาง	54	17.70
4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	52	17.05
4.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	194	63.61
รวม	305	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.54 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 32.46 กลุ่มตัวอย่างมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 66.89 และวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ร้อยละ 33.11 กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 56.72 มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10-19 ปี ร้อยละ 18.69 และมีประสบการณ์ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 24.59 กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.61 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 17.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 17.05 และโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 1.64 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปรากฏผลดังตารางที่ 3-15

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ (n = 305)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	1.16	ปานกลาง	3
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.00	1.25	ปานกลาง	7
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.03	1.17	ปานกลาง	4
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.14	1.09	ปานกลาง	1
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	3.11	1.08	ปานกลาง	2
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.02	1.04	ปานกลาง	5
7. การนิเทศการศึกษา	2.86	1.06	ปานกลาง	11
8. การแนะแนวการศึกษา	2.73	1.07	ปานกลาง	12
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.99	1.13	ปานกลาง	8
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	2.98	1.12	ปานกลาง	9

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ (<i>n</i> = 305)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา งานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.92	1.12	ปานกลาง	10
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.00	1.07	ปานกลาง	6
รวม	2.99	1.13	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การนิเทศการศึกษา และการแนะแนวการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	3.05	1.10	ปานกลาง	2
2. การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	1.13	ปานกลาง	3
3. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	3.04	1.10	ปานกลาง	6
4. การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา	3.07	1.26	ปานกลาง	1
5. การนิเทศหลักสูตรสถานศึกษา	3.03	1.22	ปานกลาง	7
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.02	1.09	ปานกลาง	8
7. การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	1.13	ปานกลาง	3
8. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	1.25	ปานกลาง	5
รวม	3.05	1.16	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.97	1.17	ปานกลาง	5
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.03	1.33	ปานกลาง	1
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	3.00	1.12	ปานกลาง	2
4. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	2.98	1.36	ปานกลาง	4
5. การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครู	3.00	1.26	ปานกลาง	3
รวม	3.00	1.25	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวม และรายข้อ

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	<i>n</i> = 305			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา	3.00	1.26	ปานกลาง	4
2. การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมิน ผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	3.03	1.17	ปานกลาง	3
3. การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น	2.99	1.12	ปานกลาง	5
4. การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน	3.06	1.16	ปานกลาง	1
5. การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน	3.05	1.12	ปานกลาง	2
รวม	3.03	1.17	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของ ข้าราชการครู ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การสร้างเครื่องมือ วัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย	3.15	1.04	ปานกลาง	2
2. การหาวิธีการหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน	3.17	1.11	ปานกลาง	1
3. ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน	3.12	1.10	ปานกลาง	3
4. การเผยแพร่ผลงานการวิจัยการศึกษาให้กับหน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ	3.10	1.11	ปานกลาง	4
รวม	3.14	1.09	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การหาวิธีการหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	3.12	1.04	ปานกลาง	3
2. การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.13	1.06	ปานกลาง	1
3. การประเมินผลสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.07	1.08	ปานกลาง	4
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.13	1.13	ปานกลาง	2
รวม	3.11	1.08	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดหาสื่อ
นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และ
เทคโนโลยี ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	2.96	1.05	ปานกลาง	6
2. การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.06	1.09	ปานกลาง	2
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.06	1.06	ปานกลาง	1
4. การจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้	2.97	0.98	ปานกลาง	5
5. การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	3.02	1.08	ปานกลาง	4
6. การสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกสถานศึกษา	3.05	1.01	ปานกลาง	3
รวม	3.02	1.04	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครู ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
รายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก
สถานศึกษา การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และการสนับสนุนให้ครูใช้
แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การนิเทศการศึกษา	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา	3.01	1.13	ปานกลาง	1
2. การแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา	2.98	1.10	ปานกลาง	2
3. การสำรวจปัญหาความต้องการของการนิเทศ	2.75	1.01	ปานกลาง	7
4. การจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศ	2.78	1.01	ปานกลาง	6
5. การจัดทำเครื่องมือการนิเทศ	2.75	1.06	ปานกลาง	8
6. การติดตาม ประเมินผลการนิเทศ	2.90	1.08	ปานกลาง	4
7. การสรุปผลการนิเทศ	2.79	1.04	ปานกลาง	5
8. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	2.92	1.08	ปานกลาง	3
รวม	3.14	1.09	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา การแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา และการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมและรายชื่อ

การแนะแนวการศึกษา	n = 305			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ	2.68	1.05	ปานกลาง	6
2. การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาชีพ	2.69	1.06	ปานกลาง	5
3. การติดตามการแนะแนวการศึกษา	2.77	1.10	ปานกลาง	1
4. การประเมินผลการแนะแนวการศึกษา	2.73	1.07	ปานกลาง	4
5. การประสานความร่วมมือการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ	2.74	1.08	ปานกลาง	3
6. การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ	2.76	1.05	ปานกลาง	2
รวม	2.73	1.07	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การติดตามการแนะแนวการศึกษา การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา
กับสถานศึกษาอื่น ๆ และการประสานความร่วมมือการแนะแนวการศึกษา
กับสถานศึกษาอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	<i>n</i> = 305			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	2.88	1.12	ปานกลาง	5
2. การกำหนดเป้าหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.84	1.12	ปานกลาง	6
3. การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.05	1.13	ปานกลาง	3
4. การปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.08	1.14	ปานกลาง	1
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.07	1.17	ปานกลาง	2
6. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ	3.02	1.11	ปานกลาง	4
รวม	2.99	1.13	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมและรายข้อ

การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	<i>n</i> = 305			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การสำรวจความต้องการการจัดให้ความรู้แก่ชุมชน	2.96	1.08	ปานกลาง	2
2. การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	2.99	1.15	ปานกลาง	1
รวม	2.98	1.12	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการสำรวจความต้องการการจัดให้ความรู้แก่ชุมชน ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมและรายข้อ

การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	<i>n</i> = 305			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การวางแผนประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.96	1.13	ปานกลาง	1
2. การสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.92	1.13	ปานกลาง	3
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.92	1.11	ปานกลาง	2
4. การช่วยเหลือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	2.88	1.10	ปานกลาง	4
รวม	2.92	1.12	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ การวางแผนประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	<i>n</i> = 305			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.00	1.08	ปานกลาง	2
2. ความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.99	1.08	ปานกลาง	5
3. การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.02	1.06	ปานกลาง	1
4. การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.00	1.08	ปานกลาง	3
5. การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	2.99	1.07	ปานกลาง	4
รวม	3.00	1.07	ปานกลาง	

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การสำรวจข้อมูล

การจัดการศึกษาด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผู้วิจัยสัมภาษณ์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยสัมภาษณ์ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) สูงสุด จำนวน 3 ด้านจากแบบสอบถาม นั่นคือ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงจากการตอบแบบสอบถาม เรียงลำดับผู้ที่มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านนั้น ๆ สูงสุดตามลำดับ ด้านละ 17 คน เพื่อให้ได้รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านนั้น ๆ ดังนี้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. ครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย ทั้งนี้เพราะครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย ครูขาดการกระตุ้นจากผู้บริหาร และครูมองงานวิจัยเป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมินของหน่วยงานภายนอก ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

1.1 ครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 15 คน จากทั้งหมด 17 คน มีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ทั้งนี้มาจากครูไม่ชอบการทำวิจัย และมีความเชื่อว่าการทำวิจัยของครูไม่ใช่หนทางที่ดีที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทำวิจัยเป็นภาระแก่ครู ครูเสียเวลาการสอนเพื่อทำวิจัย อีกทั้งครูยังเห็นว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก มีกระบวนการวิจัยที่ซับซ้อน ยุ่งยากและหลากหลาย ทำให้ครูเลือกหรือนำกระบวนการวิจัยไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนไม่ถูกต้อง

ครูเลือกใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน กระบวนการสร้างเครื่องมือซับซ้อน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความยุ่งยาก งานวิจัยของครูส่วนใหญ่จึงผิดกระบวนการจัดทำวิจัยต้องแก้ไขบ่อยครั้ง ส่งผลให้ครูเบื่อหน่าย เกียจคร้าน ไม่ชอบการทำวิจัย และไม่เปิดใจที่จะเรียนรู้วิธีการทำวิจัยเพิ่มเติม ถึงแม้ว่าจะเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องทำ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยที่ทำไม่เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาการศึกษาเลย เป็นเพียงรูปเล่มรายงานผลการวิจัยส่งฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเท่านั้น ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...โห! พุคถึงงานวิจัย เป็นหม้อยาบหม้อใหญ่เลย พี่ไม่ชอบทำเท่าไรด้วย และพี่เป็นครูสอนวิชาคหกรรม ไม่มีความรู้อะไรมากนักหรอก ขั้นตอนการทำวิจัยก็ยุ่งยาก ซับซ้อน เดี่ยววิจัย 5 บท เดี่ยววิจัยหน้าเดียว เยอะแยะ ไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม เด็กได้รับประโยชน์จากวิจัยที่เราทำจริงหรือ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากต้องการพัฒนาการศึกษาจริง พัฒนาความรู้ของครูก่อนดีกว่าไหม วิจัยไม่ใช่เรื่องง่ายเลยนะ ครูก็ไม่ค่อยชอบทำกัน นี่ก็ไม่ชอบ แล้วจะให้ครูอบรมหรือศึกษาวิธีการทำวิจัยกันยกใหญ่ ก็ไม่ต้องทำอะไรกันเลย ไม่ต้องทำงานฝ่ายเตรียมการสอนอะไรทั้งสิ้น ถ้าไม่มีวิจัยให้ครูทำเลยยังจะดีซะกว่า เพราะพี่ไม่เห็นว่าการวิจัยจะเป็นหนทางที่ดีที่สุดในการพัฒนานักเรียนเลย...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ปัญหางานวิจัยของครูที่สังเกตนะ มันยาก อย่างครูในโรงเรียนที่เนี่ยส่งงานวิจัยให้ฝ่ายวิชาการตรวจ ส่วนใหญ่ผิดหลักกระบวนการจัดทำวิจัยทั้งนั้นเลย มันยุ่งยาก ต้องนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ ต้องศึกษาทฤษฎี พี่ว่ามันยากไปสำหรับครู ไม่ต้องสอนอะไรกันพอดี เสียเวลากับการทำวิจัย...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...โห! งานวิจัยกับครูนี้แทบจะเรียกว่าเส้นขนานกันเลยทีเดียว ครูเคยตั้งใจทำงานวิจัยนะ ครูว่ามันยาก ยากที่สุดเลย ต้องศึกษาและเลือกเครื่องมือมาใช้ให้เหมาะกับนักเรียนของเรา ครั้นจะไปเลือก ๆ แบบฝึกทักษะในหนังสือ ในเน็ตมาแล้วทำวิจัยไปส่ง ๆ ก็ไม่มีผลอะไรเลย ครูต้องมาสอนแบบฝึกนั้นอีกที ครูว่าต้องอบรม มันเป็นเรื่องยาก เป็นภาระ โห้! แทบตาย...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...งานวิจัยในชั้นเรียนนั้นนะหรือ ทำไม่เป็นค่ะ ปกติจะจ้างครูน้อยทำให้ตลอด ไม่ชอบทำวิจัยเลยค่ะ เคยคิดจะทำเองนะ เพราะเสียดายสตางค์ แต่พอเริ่มทำไปทำมา ทำไม่มันยาก จังเลย มีตั้งหลายบท ทำไปทำมา ไปไม่ถูก ไม่รู้จะทำต่ออย่างไรดี เคยอบรมนะ แต่มันก็ทำไม่ได้อยู่ที่ ของยากมากเลยล่ะ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...เป็นครูมาจะ 35 ปีละ สมัยที่เรียน ป.กศ. ไม่มีเรียนนะวิจัยเนี่ย สมัยนี้บังคับให้ครู ทำวิจัยในชั้นเรียน มีอบรมบ่อยเหมือนกัน แต่ก็นำไปใช้อะไรไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย มันยากเกินไป สำหรับครูวัยนี้ กว่าจะป็นรูปเล่มวิจัยได้ ต้องผ่านวิธีการทำวิจัยอะไรมากมาย เป็นภาระเปล่า ๆ ของครู โอ๊ย! เบื่อ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...งานวิจัยนั้นหรือ ยากมาก กว่าทำงานวิจัยเสร็จในแต่ละเทอมก็เหนื่อยเหมือนกัน อบรมมาก็เหมือนกับไฟไหม้ฟาง ไม่เห็นจะทำให้ครูมีความรู้อะไรเพิ่มเติมเลย ต้องไปถาม คนที่เก่ง ๆ เสมอ ขึ้นตอนการทำวิจัยก็ยุ่งยาก กว่าสร้างเครื่องมือมาได้ต้องแก้แล้วแก้อีกให้ถูกใจ ผู้เชี่ยวชาญเห็นแล้วท้อ งานวิจัยเป็นของยากจริง ๆ ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ยากครับ ทำไม่ยากนั้นหรือครับ ผมว่ามันมีวิธีวิจัยมาก ซับซ้อน และมีหลายวิธี อีกต่างหาก ผมเคยอบรมมานะครับ เป็นแบบบรรยาย แต่ผมนำมาใช้ไม่เป็น มันแตกต่างกับการสอน ซึ่งมันง่ายกว่ามาก ผมสอนทุกวัน แต่วิจัยไม่ใช่ ผมไม่ได้วิจัยตลอดเวลาที่ผมสอน และผมไม่ค่อย อยากเปิดใจรับกับวิจัยสักเท่าไร วิจัยไม่ใช่แนวทางที่ดีที่สุดในการพัฒนาเด็ก ผมว่ายังมีแนวทาง ที่ดีอีกหลายทางนะครับ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...เราไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยเท่าไรหรอก เพราะเราเห็นว่ามันยากนะ เราก็เป็นครูเนอะ ไม่ใช่ นักวิจัยเต็มตัวนี่ จะได้นำผลวิจัยไปใช้พัฒนาเด็กอย่างเต็มรูปแบบ เราว่า มันเป็น science เกินไป มีกฎ มีหลักการ มีระเบียบวิธีมากมาย ซึ่งมันยากเกินไป แค่เตรียมการสอน ก็เหนื่อยพอนั่นแหละ ไหนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนอีก ทำไปก็ผิดอีก ฝ่ายวิชาการก็ให้มาแก้ไข ภาระทั้งนั้น แทนที่จะเตรียมการสอนให้เต็มที่ ท้อเหมือนกันนะที่ต้องมาทำของยาก ๆ เนี่ย...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นหรือ พูดตรง ๆ เลย สมัยก่อนไม่มีนะ แม้กระทั่งวิชาที่เรียน สมัยปริญญาตรีก็ไม่มี ตอนนี้มีละ ไม่มีความรู้ก็ต้องขยันอบรม อบรมไปแล้วก็ทำไม่ได้ จนไม่อยากอบรมแล้วทำไม่เป็น เพราะไม่รู้จะปรึกษาใคร ก็ได้แต่ปรึกษาครูที่เพิ่งบรรจุมาใหม่ อายุเขา เหมือนกันนะ อยากเรียนรู้ด้วยตัวเองเหมือนกัน แต่มั่นยาก มีหลายวิธีวิจัย ซึ่งไม่เข้าใจอยู่ดี...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ผมคิดว่ายุ่งยากและยากด้วย มีวิธีการวิจัยหรือ กระบวนการทำวิจัยมากมายและหลากหลาย เดี่ยวปีนี้วิจัย 5 บท ปีที่แล้ววิจัยหน้าเดียว ผมก็ต้อง ศึกษาใหม่ ยากนะครับ ไม่ใช่่ง่าย ๆ ผมไม่ค่อยเห็นประโยชน์อะไรจากการทำวิจัยเลย วิจัยไม่ใช่ วิธีการพัฒนาเด็กที่ดีที่สุดหรอก...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดิฉันว่ายากนะคะ ดิฉันแทบจะไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยเลย วิชาที่ดิฉันสอนเป็นวิชาทักษะ จะให้ตัดสินนักเรียนเป็นคะแนน เป็นตัวเลขคงไม่ได้ แล้วจะให้ใช้สถิติประกอบการวิจัย ดิฉันอ่อนคณิตศาสตร์คะ ไม่ถนัดเลย จึงเห็นงานวิจัยเป็นของยากตลอด ไม่ค่อยอยากเปิดใจเรียนรู้เลยคะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...พูดถึงงานวิจัยก็นึกถึงภาพเข็นครกขึ้นภูเขาเลยคะ ตอนเรียนก็ไม่ค่อยเข้าใจอยู่แล้ว พอมาเป็นครูแล้วต้องทำวิจัยด้วยเนี่ย ยากคะ ไม่ชอบด้วย เพราะวิจัยมีขั้นตอนซับซ้อน ยากที่สุด นั่นคือการเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับนักเรียนนี่ละคะ ตอนที่เป็นักเรียนทำถูกทำผิดก็ได้ ครูคอยให้คำแนะนำ แต่พอมาเป็นครู ทำไปแล้วก็ไม่รู้จะปรึกษาใคร ยากและเหนื่อยใจสุด ๆ คะ เสียเวลาสอนด้วย...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ในแต่ละเทอมต้องส่งวิจัย รู้ไหมว่าพี่ต้องใช้เวลาเตรียมตัวนานเหมือนกัน ต้องมี ชั่วโมงเรียนที่ทำวิจัยร่วมกับเด็ก เสียเวลาเรียนนะ ไหนจะต้องดูแบบฝึกเสริมทักษะมาใช้ในงานวิจัย ใช้สถิติเพื่อแปลค่างานวิจัยของตนเอง พี่แทบไม่มีความรู้เลย คินครูที่เคยสอนไปหมดแล้ว อบรม การวิจัยที่ผ่านมา ก็ไม่เข้าใจ พอนำมาใช้ก็ค่อยมารื้อฟื้นเอา ไม่ชอบทำเลย และไม่เห็นประโยชน์อะไรเลยเมื่อทำวิจัยเสร็จ...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ไม่ค่อยสันตักงานวิจัยเลยคะ ผ่านการอบรมมาบ้าง ศึกษาด้วยตนเองบ้างก็รู้เลยว่ายากกว่าจะสำเร็จก็ต้องผ่านวิธีการวิจัยหลายขั้นตอน ไหนจะต้องศึกษาเครื่องมือ จัดทำแบบฝึกต่าง ๆ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ ใช้สูตรคณิตศาสตร์แปลค่าซึ่งไม่ถนัดเอาเสียเลย แค่นี้ก็เพลียแล้วคะ นี่ยังไม่รวมว่าที่นำไปทำถูกหรือเปล่า ความเห็นส่วนตัวเห็นว่าเป็นของยากคะ...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

1.2 ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 10 คน จากทั้งหมด 17 คน มุ่งการจัดการเรียนการสอน ให้ความสำคัญกับการสอน มากกว่าการทำวิจัย โดยเห็นว่าการทำวิจัยเป็นเพียงงาน ๆ หนึ่งของครู ในขณะที่การสอนคือ หน้าที่หลักที่ครูต้องทำเป็นลำดับแรก ครูให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET: Ordinary National Education Test) มากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย ทั้งนี้เพราะผลคะแนนหรือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสามารถบอกถึงศักยภาพของครูผู้สอนได้ดี และชัดเจนกว่าการพัฒนานักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย นอกจากนี้เวลาที่ใช้ในการสอนค่อนข้างน้อย กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนมีมาก ทำให้ครูทุ่มเทและใช้เวลากับการสอน มากกว่าการทำวิจัย การสร้างเครื่องมือ หรือนำกระบวนการวิจัยไปใช้พัฒนาผู้เรียน อีกทั้งครูไม่เห็นความสำคัญกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะครูเห็นว่าการทำวิจัยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นคนละส่วน ความไม่เชื่อมั่น และความไม่เข้าใจในการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...พีมีความสุขกับการสอนมากกว่านะ เวลาเห็นเด็กที่เราสอนทำผลงานออกมาได้ตามที่เราตั้งไว้ หรือเกินเป้าหมายที่เราคาดไว้ พีภูมิใจนะ แต่จะให้เอาวิธีวิจัยเข้ามาปะปนกับการสอนของพี พีไม่ชอบ มันไม่เป็นธรรมชาติสำหรับพี พีชอบสอน สอนในสไตล์ของพี...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้ครูมุ่งมั่นกับการสอนมากกว่าการวิจัยนะ สอนอย่างไรให้ผลคะแนน O-NET ขึ้น ก็ต้องติว ๆ ๆ ติวแล้ว ติวอีก จะให้มาทำวิจัยทีละขั้นทีละตอน สร้างแบบฝึกต่าง ๆ ไม่ทันการพอดี ดังนั้นจึงต้องติว ทำข้อสอบเก่า ๆ เยอะ ๆ คิดวิธีการจำต่าง ๆ ให้เด็กไปใช้ในห้องสอบก็คือ ทำไงก็ได้ให้ผลคะแนน O-NET ขึ้นนะดีที่สุด...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการวิจัยหรอกค่ะ เป็นครู หน้าที่หลักคือสอน สอนอย่างไรให้เด็กนักเรียนเข้าใจเนื้อหา แต่จะให้นำกระบวนการวิจัยไปสอดแทรกกับวิธีการสอน ของครู โอ๊ย! ปวดหัวค่ะ แค่อสอนทุกวันนี้ก็จะไม่ค่อยทันอยู่ละ แล้วจะให้วิจัยด้วย ครูขอเลือกสอน ก่อนดีกว่าค่ะ วิจัยเสร็จ ไม่นานงานวิจัยก็เป็นเพียงเอกสาร แต่ถ้าเราตั้งใจสอน ความรู้อยู่ที่เด็ก ของเราค่ะ “ไม่ไปไหน...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...ครูว่าวิจัยเนี่ยเป็นงานที่ครูทำ ๆ กันอยู่แล้ว แต่เมื่อมาเป็นครู ครูก็ต้องให้ความสำคัญกับการสอน เพราะหน้าที่หลักของครูคือการสอน อบรมนักเรียน จะให้มาวิจัยด้วย สอนด้วย ปวดหัวครู เลยไม่รู้ว่่าสิ่งที่สอนไป เด็กจะรู้เรื่องหรือเปล่า...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...เวลาที่ใช้สอนก็จะไม่มีอยู่แล้ว กิจกรรมในโรงเรียนก็เยอะ แล้วจะให้วิจัยในชั้นเรียน ต้องทำแบบฝึกทักษะอะไรอีก เยอะไปไหม ขอมุ่งมั่นที่การสอนจะดีกว่าไหม เด็กก็จะไม่ได้เรียน อยู่แล้ว ให้มาทดลองวิจัยในห้อง เสียเวลาเปล่า ๆ เอาเวลาที่เหลือสอนเนื้อหาให้ครบจะดีกว่า...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...เราเห็นการสอนสำคัญกว่าการทำวิจัยนะ แต่จะให้เราวิจัยด้วยสอนด้วยควบคู่กัน เราว่าเรายังไม่มีอาชีพนะ ไม่นั่นใจด้วยว่าที่สอนไปนักเรียนจะเข้าใจหรือเปล่า ถ้านำ กระบวนการวิจัยบูรณาการกับการเรียนการสอนของเรา...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้เวลาผู้บริหารดูความสำเร็จของครูก็ดูที่ผลคะแนน O-NET นะ ครูอย่างเรา ก็ต้องทุ่มเทกับการสอน เคยนะที่คิดจะวิจัยเรื่อง การเพิ่มผลคะแนน O-NET แต่เวลาที่ใช้สอน ใช้ตัวก็จะไม่มีอยู่ละ เลยไม่สนใจทำ จะสนใจก็แต่สร้างชีวิต แบบฝึกหัด คิดเทคนิคการทำข้อสอบ แค่นี้ก็จะแ่พออยู่แล้ว...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ผมเลือกที่จะเป็นครูครับ ไม่ใช่ค้นวิจัย ผมจึงให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่า การวิจัย ผมมีความสุขทุกครั้งที่ได้เตรียมการสอน ออกแบบการเรียนการสอน ผมเคยนะครับ ที่จะนำกระบวนการวิจัยมาเป็นแกนหลักในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนของผม แต่ผมว่ามันซัด ๆ วิชาของผมเป็นวิชาวาดรูป จะให้ฝึกตั้งคำถาม สมมติฐานต่าง ๆ ผมว่ามันไม่เวิร์ค มันไม่ฉายแวว ความคิดของเด็กเลย วิจัยผมว่ามันก็สำคัญนะ แต่การสอนให้เด็กผมมีใจเป็นศิลป์เนี่ยสิ สำคัญกว่า...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...จำได้ว่าสมัยเรียน ป.ตรี วิชาที่ยากที่สุดก็คือวิชาวิจัยนี่ล่ะค่ะ ใจรักเป็นครูนะคะ เรื่องสอนเต็มทีค่ะ แต่จะให้วิจัยไปด้วยสอนไปด้วย บรรยากาศในห้องจะไม่เครียดไปหมดหรือคะ วิจัยเป็นเพียงแค่เศษกระดาษค่ะ เป็นคนทุ่มเทกับการสอนมากกว่า นักเรียนคนไหนไม่รู้เรื่อง ก็จะตั้งใจสอนมากขึ้น ซึ่งน่าจะดีกว่าเอาเวลาไปทุ่มกับงานวิจัย หาค่า แปลผลอะไรต่าง ๆ นะคะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ที่ว่าการสอนสำคัญกว่าการทำวิจัยนะ วิจัยเนี่ยปีละครั้ง แต่สอนเราต้องทุ่มเทกับการสอนทุกวัน เป็นครูหน้าที่สำคัญจริง ๆ ที่ว่าคือการสอนนะ ทุกวันนี้โรงเรียนที่กิจกรรมก็เยอะ อยู่แล้ว แล้วให้วิจัยด้วยสอนด้วย พี่เพลีย แล้วพี่ไม่มั่นใจว่าพี่จะใช้วิจัยมาสอนนักเรียนของพี่ได้สิ...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

1.3 มาตรฐานการกระตุ้นจากผู้บริหาร

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 9 คน จากทั้งหมด 17 คน พบว่า ปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกิดจากมาตรฐานการกระตุ้นจากผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่กำหนดนโยบาย และแนวทางให้ครูเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการวิจัย ส่งผลให้ครูละเลย ไม่สนใจการทำวิจัย และไม่ตระหนักที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู อีกทั้งผู้บริหารไม่จัดอบรมการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพให้แก่ครู บางโรงเรียนจัดอบรมการทำวิจัยแบบบรรยาย ซึ่งเป็นรูปแบบการอบรมที่มีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ครูยังทำวิจัยไม่ได้ ไม่สามารถนำการวิจัยไปใช้จัดการเรียนการสอนได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารไม่กำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการทำวิจัยที่ชัดเจนและแน่นอนให้แก่ครู เพื่อที่ครูจะได้ทำวิจัยให้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่โรงเรียน และนำไปใช้พัฒนาแก้ไขคุณภาพผู้เรียนได้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล 9 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...วิจัยในชั้นเรียน ครูบางคนทำถูก บางคนก็ทำผิด มันน่าจะมียกย่องประกอบที่เหมือน ๆ กัน หรือระเบียบวิธีการทำที่เป็นมาตรฐานแน่นอน ครูบางคนทำวิจัยหน้าเดียวผ่าน และถูก แต่ครูบางคนนำวิจัย 5 บท มาส่งแต่ผิด ทั้ง ๆ ที่วิธีการเหมือนกัน เหมือนฝ่ายวิชาการไม่สนใจ อยากให้ผู้บริหารกำหนดวิธีหรือระเบียบการวิจัยให้ชัดเจนกว่านี้...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...ก็งั้นเหมือนกัน ก็รู้ว่าว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก แต่ ผ.อ.ก็ไม่ให้ความสำคัญ ให้ไปอบรมอย่างอื่น อบรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้าง อบรมครูแกนนำบ้าง ซึ่งเป็นการอบรม ที่ให้ความสำคัญกับครูบางกลุ่ม แต่วิจัยเป็นเรื่องที่ครูทุกคนต้องทำเป็น ทำไม่ไม่จัดอบรม ให้ครูได้ฝึกทำ ฝึกปฏิบัติจริง ๆ ไปเลย ไม่ใช่เน้นแต่การอบรมแบบบรรยาย...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...เอาจริง ๆ นะ รองฝ่ายวิชาการน่าจะกำหนดวิธีหรือขั้นตอนวิจัยมาเลย มาเป็นแบบ ให้ครู ๆ ได้ทำเป็นแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน นี่คนหนึ่งทำอย่าง อีกคนทำอย่าง คนที่ทำถูกก็เป็นครู ในฝ่ายวิชาการเอง เคยเสนอในที่ประชุมให้ผู้บริหารรับทราบเหมือนกันนะเรื่องวิธีการวิจัยเนี่ย แต่เขาก็บอกว่าวิจัยของครูแต่ละคนมีรูปแบบวิจัยแตกต่างกัน กำหนดแบบไม่ได้...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...โรงเรียนของผมเน้นแค่ว่าทุกปีให้ส่ง 1 เล่ม แต่ผมไม่เห็น ผอ.จะกำหนดนโยบาย หรือให้ความสำคัญกับการทำวิจัยอะไรเลย ผมเลยทำส่ง ๆ ไป ถูกบ้าง ผิดบ้างก็ว่ากันอีกเรื่องหนึ่ง และไม่มีการติดตามผลวิจัยครูหลังจากทำวิจัยเสร็จเลย...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...เราว่าโรงเรียนเราไม่ค่อยเน้นให้ทำวิจัยเท่าไร ให้ความสำคัญกับผลคะแนนเด็ก มากกว่า โรงเรียนเราก็เคยจัดอบรมวิจัยนะ แต่เป็นอบรมแบบบรรยาย พอจะมาทำวิจัยจริง ๆ มันก็ทำไม่ได้ยอดี้ แล้วครูใน โรงเรียนเราก็ทำวิจัยคนละทิศละทาง เราก็ไม่รู้จะเลือกรูปแบบอันไหนดี แนวทางแก้ไขนะ เราว่า ผอ. หรือรองฝ่ายวิชาการน่าจะกำหนดรูปแบบหรือหัวข้อต่าง ๆ ที่ใช้วิจัย เป็นมาตรฐานเหมือนกันทั้งโรงเรียน น่าจะเวิร์กกว่า” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ทั้ง ผอ. และรองฝ่ายวิชาการไม่ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยเลย เห็นจากรูปแบบ การทำวิจัยเนี่ย คนนี้ทำแบบนี้ คนนั้นทำแบบโน้น ไม่มีมาตรฐานเดียวกันเลย คนจะทำก็ทำไม่ถูก น่าจะจัดอบรมให้ปฏิบัติ ให้ทำวิจัยจริง ๆ จัง ๆ ไปเลย แต่ผู้บริหารก็เหมือนไม่ใส่ใจ ไปใส่ใจกับ ผลงานของตัวเองเสียมากกว่า...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ดิฉันก็ไม่ค่อยเก่งวิจัยนะคะ ที่ทำไปก็ไม่รู้ว่าถูกอะไรหรือเปล่า แต่ไม่เห็น ผอ. หรือ รองจะมาดูมาตรวจในห้องเรียนดิฉันว่าได้นำผลวิจัยไปปรับใช้กับห้องอื่น ๆ หรือเปล่า ดิฉันก็เลย ไม่ค่อยใส่ใจอะไรมาก ทำ ๆ ส่ง ๆ ไป ให้มีค่ะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...รองฝ่ายวิชาการก็เหมือนจะให้ความสำคัญนะคะ จัดวิทยากรมานิเทศการทำวิจัย แต่เป็นการนิเทศแบบบรรยาย แล้วจะรู้เรื่องหรือคะ หลับบ้าง ตั้งใจบ้าง พอจะทำจริงก็ไม่รู้เรื่องคะ แล้วพอขอผู้บริหารอบรมการทำวิจัยใหม่ ก็พูดเพียงว่าอบรมไปแล้ว ศึกษาเพิ่มเอาเอง...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...โรงเรียนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยอะไรมาเลยนะคะ รองฝ่ายวิชาการก็ขอให้ทำ ๆ มาส่งปีละ 1 เรื่อง ไม่เห็นจะจัดให้อบรมหรือเวิร์คช็อปอะไรเลยคะ และรอง ๆ ก็ไม่ได้กำหนดหัวข้อหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ทำวิจัยด้วย...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

1.4. งานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมาย

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 8 คน จากทั้งหมด 17 คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมาย เกิดจากครุมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนของครู ทำให้ครูไม่มีเวลาในการจัดทำวิจัยเพื่อยกระดับหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายบางงานมีความสำคัญเทียบเท่ากับการทำวิจัย บางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานด่วนก็ต้องรีบทำให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด บางครั้งงานที่ได้รับเป็นงานต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ครูต้องติดตามและประเมินงานตลอด ส่งผลให้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมวิจัย สร้างเครื่องมือ และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน จึงทำให้ผลวิจัยไม่น่าเชื่อถือ คลาดเคลื่อน และนำไปใช้กับนักเรียนได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพมากนัก นอกจากนี้ครูยังให้ความสำคัญกับภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมของครูมากกว่าการจัดทำวิจัย เพราะผู้บริหารสั่งการให้ทำ และบางครั้งภาระงานนั้นมีผลเทียบเท่ากับการพิจารณาความดีความชอบมากกว่าการทำวิจัย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ก็เข้าใจนะว่าวิจัยนะดี แต่พี่ว่ามันยาก มันต้องใช้เวลา ประจวบกับภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการมาก็เยอะ จะให้พี่ทำทั้งสองอย่างในเวลาเดียวกัน พี่ก็ตายกันพอดี ถึงแม้เขาจะให้เวลาทำวิจัยเพียงปีละเล่มก็เถอะ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...วิจัยในชั้นเรียนนั้นหรือ ก็รู้ว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่ครูต้องทำ แต่นอกเหนือจากงานสอน ครูก็มีงานเพิ่มเติมอื่น ๆ อีก บางครั้งทำงานฝ่ายมากกว่างานสอนอีกนะ แล้วจะให้แบ่งเวลาไปทำวิจัยก็แทบจะไม่มีอยู่ละ เลยต้องไปดู ๆ งานวิจัยคนอื่น ๆ เป็นแนวทาง...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...ถึงแม้จะลดให้ทำวิจัยจากเทอมละเรื่องเหลือปีละเรื่อง พี่ก็ไม่มีเวลาทำอยู่ที่ไหนจะงานฝ่าย งานครูที่ปรึกษา และงานจรอื่น ๆ อีกหลายงาน พี่ก็ต้องเลือกรับผิดชอบงานนี้ก่อน เพราะมันมีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนของพี่ พี่เลยให้ความสำคัญกับงานพวกนี้มากกว่าทำวิจัยที่เป็นเพียงแค่เอกสาร...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โอ๊ย ทุกวันนี่งานที่ ผอ. สั่งให้ทำที่โรงเรียนก็เยอะอยู่แล้ว ทั้งงานครูที่ปรึกษา เยี่ยมบ้านนักเรียน ดูแลโรงอาหาร แล้วให้ทำวิจัย ใ้ว่าทำวันเดียวเสร็จสักทีไหน ต้องวางแผน ศึกษาสภาพปัญหา ออกแบบงานวิจัย สร้างแบบฝึกทักษะอีก ใช้เวลาทำนานหลายอาทิตย์อยู่นะ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้ที่ผมเป็นครูก็งานเยอะอยู่แล้วครับ ต้องหาเวลาทำจริง ๆ จัง ๆ ก็ช่วงปิดเทอม ซึ่งไม่มีนักเรียนให้ผมวิจัยแล้ว เพราะในช่วงเรียน ผมก็มีภาระงานเยอะอยู่แล้ว ไหนจะงานฝ่ายปกครอง งานจราจร งานตรวจสารเสพติดนักเรียนอีก ไม่มีเวลารับ หากตอนนั้นลูกศิษย์คุณครูคบหริ่ควันฟุ้งในห้องน้ำ กับต้องส่งวิจัยเดี๋ยวนั้น คุณจะเลือกอะไรครับ ผมว่าคุณน่าจะจัดความสำคัญได้...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้เป็นครู นอกจากสอนแล้ว ยังมีงานฝ่าย งานการเงิน เยอะแยะไปหมด บางงาน ทั้ง ผอ. และรองฯ สั่งให้รีบทำแล้วเขียนรายงานส่ง บางงานเขตฯ ก็ต้องการติดตามด่วน มันเป็นแบบนี้ แล้วพี่จะมีเวลาที่ไหนตั้งใจทำวิจัยล่ะ ฝ่ายวิชาการก็ต้องการให้ส่งวิจัย 5 บทด้วย...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...วิจัย จริงอยู่ที่โรงเรียนกำหนดให้ส่งปีละ 1 เล่ม แต่ทุกวันนี้งานดิฉันนี่แน่นมาก ไหนจะงานสอน แล้วยิ่งงานดูแลระบบสารสนเทศในโรงเรียน ซึ่งมันเป็นงานที่ดิฉันต้องคอยตรวจดูแลตลอดทั้งปี คอยตรวจสอบเซิร์ฟเวอร์ตามอาคารต่าง ๆ ไหนจะงานครูที่ปรึกษาอีก แล้วจะมีเวลาที่ไหนมาทำวิจัยให้ล่ะ นี่ถ้าลดงานดิฉันไปบ้าง วิจัยที่ดิฉันทำเนี่ยต้องสมบูรณ์แบบแน่นอน...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้งานที่ทำก็ล้นมือ ครูที่ทำด้วยกันก็ย้ายกลับภูมิลำเนาไปแล้ว แต่ก็มีหาเวลาทำวิจัยส่งนะ แต่จะถูกหรือผิดนี่อีกเรื่องหนึ่ง อยากจะทำวิจัยดี ๆ เหมือนกับครูท่านอื่นเหมือนกัน

แต่ด้วยงานที่เยอะอย่างนี้ หากลดภาระงานลง พี่มันใจงานสอน งานวิจัยของพี่ก็คงมีคุณภาพมากกว่านี้...”
(สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

1.5 งานวิจัยเป็นเพียงเอกสารหรือหลักฐานประกอบการประเมิน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 6 คน จากทั้งหมด 17 คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกิดจากครูมองงานวิจัยเป็นเพียงเอกสารหรือหลักฐานประกอบการประเมิน ทั้งนี้เพราะครูเห็นว่าการจัดทำรายงานการวิจัยเป็นรูปเล่มแสดงให้เห็นถึงหลักฐานการนำวิจัยไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจนแล้ว ครูจึงไม่ใส่ใจและไม่ให้ความสำคัญกับการทำวิจัย ไม่นำผลวิจัยที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียนอื่นต่อ ไม่นำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง คิดเห็นเพียงว่าการทำวิจัยจนสำเร็จเป็นรูปเล่มก็เสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว และให้ข้อมูลอีกว่ารูปเล่มงานวิจัยเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าได้ทำวิจัยในชั้นเรียนให้หน่วยงานภายนอกตรวจสอบและประเมิน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ของครูทั้ง 6 คน ดังนี้ จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...โอ๊ย! ถ้าเอาจริง ๆ นะ วิจัยที่ส่ง ๆ ไปเป็นเล่มนะก็แค่เอกสารประเมินว่าครูทำวิจัยในชั้นเรียนนะ 100% ส่วนนำผลวิจัยมาใช้นั้นหรือคงมีน้อย เพราะเวลาในการสอนก็ไม่ค่อยจะมีแล้ว ทำ ๆ ไปเป็นเอกสารประเมินเท่านั้นละ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...วิจัยที่ครูทำ ๆ ไปนั้นเป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมินต่าง ๆ เท่านั้นเอง พี่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าไรหรอก ปัญหาที่ครูพบ บางครั้งต้องแก้ปัญหานั้นเลย ไม่ต้องทำตามกระบวนการวิจัยหรอก แต่พี่ว่าที่เรา ๆ ทำวิจัยไปนั้นก็ให้หน่วยงานภายนอกมาตรวจสอบว่าครูทุกคนในโรงเรียนทำวิจัยในชั้นเรียนจริง โดยมีหลักฐานประกอบเป็นเล่มรายงานการวิจัย...”
(สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...เอาจริง ๆ นะ งานวิจัยในชั้นเรียนที่ครูได้ทำ มันเป็นเพียงเอกสารที่ให้บรรดาเขตฯ หรือ สมศ. ตรวจสอบว่าครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนจริง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ครูได้ใช้กระบวนการวิจัยจัดการเรียนการสอนได้ดี แต่จะมีประโยชน์อะไรถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนยังคงต่ำอยู่...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ผมว่างานหลักของครูคือ สอน และงานวิจัยในชั้นเรียนที่ครูทำเป็นเพียงเอกสารให้
สมศ. ประเมินนะ ผมว่า และหากครูพบปัญหาการสอนจริง ๆ ผมเห็นว่าครูสามารถแก้ปัญหา
ที่เกิดขึ้นตรงนั้นได้ โดยไม่ต้องทำวิจัยให้ยุ่งยาก เช่น เด็กไม่ตั้งใจเรียน ครูก็ต้องมีเทคนิคหรือวิธีการ
ให้นักเรียนสนใจเรียน ณ ขณะนั้น ไม่ใช่ปล่อยเลยไปเพราะต้องดำเนินการตามกระบวนการวิจัย...”
(สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...รูปเล่มวิจัยที่ทำ ๆ ไปนะ จริง ๆ แล้ว ทำไว้เป็นหลักฐานรอเจตฯ มาประเมินนั่นแหละ
แต่ถ้าถามทางพฤตินัยจริง ๆ แล้ว ไม่ค่อยมีมากนะที่จะนำผลวิจัยไปใช้กับห้องเรียนอื่นต่อ
ก็เลยไม่ค่อยเห็นว่าวิจัยจะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาสักเท่าไร...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ผมว่าวิจัยที่เราทำเป็นเล่ม ๆ นั้น ก็เป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมินให้
หน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาตรวจสอบโรงเรียนเรานั้นแหละ อย่างผม ผมทำวิจัยนะ พอเขียนเล่มเสร็จ
ผมก็ไม่วิจัยต่อละ เพราะเนื้อหาอื่น ๆ ที่สอนมีมาก เวลาสอนก็น้อย ครั้นจะให้วิจัยทุกเรื่องที่สอน
เด็กก็เรียนไม่ทันกันพอดี...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

2. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย ทั้งนี้
เพราะครุณิยมนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครู
โดยตรง และครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

2.1 ครุณิยมนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน แสดงความคิดเห็นว่าครุณิยมนำผลงานวิจัย
ของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา ต่อยอดเป็นงานวิจัยของตนเอง ทั้งนี้เกิดจากครุณิยติดตัวอย่างงานวิจัยที่ดี
ที่ครูสืบค้นได้มาเป็นตัวแบบในการทำวิจัยของตนเอง บ้างก็คัดลอกวิจัยที่ตนนำมาเป็นตัวแบบนั้น
โดยเปลี่ยนจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างให้เป็นวิจัยของตนเอง บ้างก็กำหนดแนวคิดการวิจัย
เพิ่มเติมจากวิจัยตัวแบบให้เป็นของงานวิจัยของตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครุณิยไม่มีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับแนวคิด ขั้นตอน หรือกระบวนการทำวิจัยที่แท้จริง ครูละเมอดลิตสิทธิ์ทางปัญญาของผู้อื่น
และยังสะท้อนว่าครุณิยไม่มีความคิดสร้างสรรค์งานวิจัยของตนเองที่แก้ปัญหาให้นักเรียนที่ตนสอนอยู่
โดยเฉพาะ จึงทำให้ผลการวิจัยของครุณิยนำไปใช้พัฒนานักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากนี้งานวิจัยของครูไม่มีงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งนี้เพราะครูไม่กล้าคิดนอกกรอบ ไม่กล้าสร้างนวัตกรรมที่มุ่งแก้ปัญหาของนักเรียนที่สอนอยู่ ยึดแต่หลักทฤษฎีการศึกษาที่ครูได้รับการอบรมหรือศึกษา มาเป็นแนวคิดในการทำวิจัยว่าทฤษฎีใดสอดคล้องกับปัญหานักเรียนหรือตรงกับความสนใจของครู แล้วนำมาทำเป็นวิจัย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 17 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...หากทำจริง ๆ พี่ต้องส่งจริง ๆ พี่ก็จะค้นหางานวิจัยที่อยู่ในเน็ต ในห้องสมุด แต่พี่นำมาคัดแปลงนะ ไม่ได้ลอกเขามานะ แล้วพี่เอามาปรับให้เป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนที่ทำรูปเล่มให้สวยงามแล้วก็ส่งฝ่ายวิชาการเขา ส่วนจะทำถูกหรือผิดนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าให้พี่ต้องลงมือทำจริง ๆ พี่ไม่คิดงานวิจัยของตัวเองหรอก ยาก ไม่มีเวลาทำ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...พอเขาจะให้ส่งงานวิจัยก็ดู ๆ งานวิจัยของคนอื่นเป็นหลัก ดูแนวคิด ดูชื่อเรื่องว่าเรื่องใดเหมาะสมกับปัญหาเด็ก แล้วค่อยปรับ ต่อยอดให้เป็นงานวิจัยของเรา คือทำ ๆ ให้จบ ๆ ไป พอมีหลักฐานส่งโรงเรียน...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...งานวิจัยของพี่ก็ก๊อปปี้ในเน็ตที่ครู ๆ เขาเผยแพร่กันแหละ เปลี่ยนแค่ชื่อโรงเรียนปรับแก้ไขให้เหมาะสมแล้วก็ส่ง เพราะพี่ไม่ค่อยมีเวลา ไม่มีความรู้ในการคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือแปลก ๆ คิดไปไม่ถูกหลักการ ถูกทฤษฎีอีก เป็นว่าทำผิด ก็ต้องมาแก้ ๆ ๆ ไม่ต้องสอนอะไรกันพอดี...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...เพราะมันยากไง ครูเลยเลือก ๆ แบบฝึกหัดทักษะในหนังสือบ้าง ในอินเทอร์เน็ตบ้าง มาเป็นเครื่องมือวิจัย แล้วก็ไปดูงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ดูกระบวนการหรือวิธีวิจัยของเขา แล้วนำมาปรับเป็นของครู แต่ครูเห็นว่าพอทำ ๆ ไป มันแปลก ๆ ครูต้องมาสอนแบบฝึกหัดที่นำมาใช้นั้นอีกทีก็เลยดูเหมือนผิดหลัก ผิดวิธีวิจัยไป...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...หากไม่มีใครทำวิจัยให้ ครูก็ทำเอง เข้าเว็บกูเกิ้ลเสิร์ชหาวิจัยในวิชาเรา ปรับชื่อโรงเรียน นักเรียน อะไรต่าง ๆ ให้ตรงเอช แล้วก็ส่ง ๆ ไป ขนาดแค่ปรับเปลี่ยนยังยุ่งยากขนาดนี้แล้วจะให้มาทำมาคิดค้นนวัตกรรมอะไรใหม่ ๆ พี่ไม่ค่อยอยากทำหรอก แต่ถ้ามีแนวทางหรือผู้ใหญ่สั่งมาเลยทำให้ทำอะไร ให้สอนอย่างไร บอกมา ทำได้ แล้วก็ไปเขียนสรุปเอา อันนี้โอเค...”

(สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...หากต้องทำส่งจริง ครูก็จะให้ห้อง ๆ ในหมวดช่วยดูงานวิจัยของคนอื่น ๆ แล้วมาดูว่าอันไหนตรงกับเนื้อหาที่ครูสอน ปรับเนื้อหาออกมา ศึกษา ปรับ และแก้ไขเป็นงานวิจัยของตัวเอง มีตัด เติม เสริมแบบฝึกหัดบางชุดไปบ้าง ครูว่ามันน่าโอเคเนอะ ดูรูปแบบงานวิจัยของเขา สิ่งใดดีก็นำมาใช้ สิ่งใดไม่ดีก็ตัดทิ้งแล้วนำสิ่งดี ๆ มาเติมเต็ม...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...วิจัยที่ส่งไปแต่ละเทอมนั้น พี่ก็ทำตามที่คุณอื่น ๆ เขาทำเขาศึกษามา ทฤษฎีสร้างความรู้ การสอนแบบ 5E พี่ก็นำมาปรับ ๆ ใช้ให้เหมาะกับนักเรียนเรา หากจะให้สร้างงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกแบบขั้นตอนวิจัย พี่ก็กลัวผิด ไหนจะจำกัดด้วยเวลา ภาระงานต่าง ๆ เฮ้อ! เหนื่อยจะ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โห! น้องจะให้พี่สร้างนวัตกรรมใหม่เลยหรือ อย่างมากพี่ก็ดู ๆ แนวคิดคนอื่น ทฤษฎีที่เคยเรียนมาสร้างงานวิจัยของตัวเอง แต่จะให้พี่ทำวิจัยที่สร้างนวัตกรรมใหม่ พี่ทำไม่เป็น กลัวผิด หากทำไปและมีหน่วยงานนอกมาดูงานวิจัยของพี่ แล้วถามอะไรแปลก ๆ ขึ้นมา พี่จะตอบเขาอย่างไรล่ะ พี่ไม่ได้เรียนจบ ป.โท หรือเป็นนักวิชาการนะ พี่เน้นงานสอน...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...อย่างที่บอกนะครับ ผมว่าการสอนง่ายกว่าการวิจัย หากต้องส่งงานวิจัยให้โรงเรียนส่วนใหญ่ผมจะดู ๆ งานวิจัยของคนอื่นมาปรับเป็นของผม แล้วนำเวลาที่เหลือ ไปศึกษาเทคนิค การสอนจะง่ายกว่าครับ ถึงแม้ผมจะไม่ได้ทำวิจัยด้วยตัวผมเอง แต่ผมศึกษาเทคนิคการสอนเพิ่มเติม ผมว่ามันน่าจะเวิร์กกว่าการทำวิจัยแน่นอน...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...แค่เตรียมการสอนก็เหนื่อยพอนั่นแหละ ไหนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนอีก ทำไปก็ผิดอีก ฝ่ายวิชาการก็ให้มาแก้ไข ท้อเหมือนกันนะที่ต้องมาทำของยาก ๆ เนี่ย เราก็เลยลักไก่เอา ผลงานวิจัยของคนอื่นในอินเทอร์เน็ต ดู ๆ ศึกษาเอา แล้วก็ปรับเป็นของเรา ไม่ได้ลอกเขาหมดนะ ทุกครั้งต้องดูหลาย ๆ งานด้วยซ้ำ เลือกรีวิววิจัยของคนนั้นคนนี้บ้าง เครื่องมือหรือแบบฝึกทักษะสร้างด้วยตัวเองบ้าง แล้วนำมาทำเป็นวิจัยของเรา...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ก็ยอมรับนะว่าเพิ่งเป็นครูบรรจุใหม่ บางครั้งครูใหม่เขาก็รับไปทำให้ เราก็เกรงใจ แต่เขาทำแปบ ๆ ก็เสร็จ เพราะดูจากในเว็บไซต์แล้วก็อปมาปรับเป็นของใหม่ อยากให้เขาทำใหม่

ให้เลย เขาก็บอกว่ายาก มันต้องใช้เวลา ขึ้นตอนวิจัยก็ซับซ้อนด้วย พอจะมาทำเองก็ต้องศึกษาให้รู้แจ้ง ลองคิดลองดูอีก กว่าจะเสร็จ โอ้ย! ปวดหัว...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ยากนะครับ ไม่ใช่ง่าย ๆ ทุกวันนี้อาศัยแต่ดูงานวิจัยคนอื่น ๆ ศึกษาทฤษฎี แนวคิดทางการศึกษา แล้วมาปรับ ๆ เป็นงานวิจัยของผม ถ้าจะให้ผมสร้างนวัตกรรมใหม่เลยอะหรอ ผมไม่ใช่นักทฤษฎีนะครับที่จะคิดปรับ คิดต่อยอดความรู้เดิม ให้ผมสร้างนวัตกรรมหรอ ทำไม่ได้...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ในความคิดดิฉัน ถ้าจะให้ดิฉันสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดิฉันเห็นว่าหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีทางการศึกษาที่มีอยู่ก็เพียงพอที่จะแก้ปัญหาได้ ครั้นจะให้สร้างนวัตกรรมด้วยตัวเอง ดิฉันทำไม่เป็น แต่ให้ศึกษาทฤษฎีการศึกษาหรือการสอนแล้วให้นำมาใช้ อย่างนี้ดิฉันทำได้ค่ะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...วิจัยที่ทำทุกวันนี้ ดู ๆ จากในเน็ตเอาค่ะ ไม่ได้ทำใหม่เองทั้งหมด ให้มานั่งคิดนวัตกรรมหรอค่ะ ไม่คิดค่ะ เอาเวลาไปเตรียมการสอนดีกว่า ส่วนเรื่องการสร้างนวัตกรรมก็ให้นักวิชาการทำสิคะ ครูควรเข้มข้นกับการสอน เพราะวิจัยที่ฉันทำ ๆ ไป ไม่เห็นว่าจะแก้ปัญหาให้หมดไปได้เลย ก็มีที่แก้ได้บ้าง แต่อย่างว่านะคะของยากแบบนี้ เอาเวลาไปวางแผนการสอนจะโอเคกว่าค่ะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...เอาจริง ๆ นะคะ ถ้าต้องส่งจริง ๆ หนูเนี่ยเข้าเว็บเลยคะ ดูว่าในวิชาศิลปะมีงานวิจัยอะไรบ้าง แล้วมาปรับปรุง ต่อยอดเป็นงานวิจัยของหนูเองคะ ก็ประสบการณ์การสอนของหนู ยังไม่มีนี่คะ จะให้ไปสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ หนูว่าต้องเรียนเพิ่มเติมและอาศัยประสบการณ์ค่ะ ทุกวันนี้ไม่คิดค่ะ ดูเทคนิควิธีที่เรียน ๆ มา ส่ง ๆ ไปก่อน...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...วิจัยที่ทำเนี่ย ตอบได้อย่างภาคภูมิใจว่า “ทำเอง” แต่การจะคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เอาไว้ทำตอนประเมินหรือส่งผลงาน คส. 3 ดีกว่า เพราะใช้เวลานาน วิธีการทำวิจัยซับซ้อน และเป็นงานที่แสดงสมรรถนะวิชาชีพของพี่จริง ๆ แต่วิจัยในชั้นเรียนที่ทำส่งไปนั้น พี่จะยึดทฤษฎีที่เคยเรียนมา ไม่ว่าจะเป็นเทคนิค CO-OP, CIPPA, PBL หรือ BBL พี่นำมาเป็นหลักหรือแนวคิดในงานวิจัยของพี่ พี่ไม่คิดนวัตกรรมใหม่ ๆ หรอก เพราะพี่เห็นว่าเสียเวลาและยังไม่จำเป็น...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ความเห็นส่วนตัวเห็นว่าเป็นของยากจะ วิจัยในชั้นเรียนที่ทำ ๆ ไปนี่ก็ตั้งใจจะทำด้วยตัวเอง นำหลักทฤษฎีโน่นนี่มาใช้บ้างก็เป็นการเปิดโลกทัศน์การจัดการสอนของตัวเอง แต่ถ้าจะให้วิจัยแล้วให้คิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นงานวิจัยมาส่งทุกครั้ง จนปัญญาจะ ไม่ก้อปปีงานวิจัยคนอื่นมาส่งก็บุญแล้ว...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

2.2 ครูไม่ได้จบสาขาวิชาชีพครูโดยตรง

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 9 คน จากทั้งหมด 17 คน ไม่ได้สำเร็จการศึกษาหรือจบสาขาวิชาชีพครูจากคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์โดยตรง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจาก คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะคหกรรมศาสตร์ ครูกลุ่มนี้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะการวิจัยเฉพาะศาสตร์นั้น ๆ ซึ่งมีแนวคิด ระเบียบวิธีวิจัยที่แตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษา ส่งผลให้ครูที่ไม่ได้จบสาขาวิชาชีพครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา และทำงานวิจัยไม่ถูกต้องตามกระบวนการวิจัยทางการศึกษา นอกจากนี้ครูที่ไม่ได้จบสาขาวิชาชีพครูโดยตรงไม่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ การนำกระบวนการวิจัยมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมและรูปแบบการจัดอบรมที่จัดขึ้นที่โรงเรียนนำมาใช้ประโยชน์ในชั้นเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ครูทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ถูกต้อง และนำกระบวนการวิจัยมาพัฒนาแก้ไขคุณภาพการศึกษาได้ไม่ดีนัก ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล 9 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...พี่เป็นครูสอนวิชาคหกรรมด้วย ไม่มีความรู้อะไรมากนักหรอก ขั้นตอนการทำวิจัยก็ยุ่งยากซับซ้อน ... วิชาที่ต้องใช้ทักษะ ต้องฝึกปฏิบัติให้นักเรียนทำงานเชิงวิชาชีพ พี่ถูกสอนมาอย่างนั้น แต่จะให้พี่ใช้กระบวนการวิจัยอะไรที่น้องว่า มาสอนมาใช้กับเด็กของพี่ พี่ไม่คล่อง พี่ไม่ได้จบด้านนี้ละ โรงเรียนก็มีให้อบรมนะแต่ไม่เข้าหัวพี่...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ครูก็ไม่ได้จบวิชาชีพครูโดยตรงนะ ครูจบสายสังคมศาสตร์ สมัยครูเรียนก็จะมีระเบียบวิธีวิจัยอีกแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากวิธีวิจัยทางศึกษาศาสตร์ พอจะทำวิจัยก็งง ๆ ต้องถามครูคนอื่น ๆ ศึกษาในอินเทอร์เน็ตบ้าง เอกสารบ้าง...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...ไม่ได้เรียนสาขาวิชาของครูมาหรอกนะ แล้วก็ไม่ได้สนใจด้วย ใช้ครูน้อยที่บรรจุใหม่คอยช่วยทำ อย่างที่บอกว่ามันยาก ไม่ได้จบโดยตรง พอจะทำจริง ๆ จัง ๆ แล้วมันผิด ก็เบื่อก ๆ เเซ็ง ๆ เหมือนกันละ อย่างว่าสมัยเรียน ป.ตรี มันไม่มีวิชาวิจัยให้เรียนนี่ละ จะให้ทำได้ถูกต้องเลย คงไม่ใช่ แม้แต่คนที่จบศึกษาศาสตร์โดยตรง ยังทำวิจัยผิด ๆ ถูก ๆ เลยละ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...เห็นแล้วท้อ งานวิจัยเป็นของยากจริง ๆ แล้วนี่เรียนศิลปศาสตรมานะ ไม่ใช่ศึกษาศาสตร์โดยตรง จะให้มีพื้นฐานด้านวิจัยการศึกษานี้ คงไม่ได้แล้วละ ต้นทุนไม่เท่าคนอื่น ๆ วิจัยทางศิลปศาสตร์ก็มีระเบียบวิธีการวิจัยแตกต่างจากวิจัยในชั้นเรียน ก็ต้องศึกษาเพิ่ม เพราะเลือกเป็นครู ต้องทำวิจัยส่งฝ่ายวิชาการ ไปอบรมเพิ่มเติมมาเหมือนกันนะ ก็อย่างที่บอก ไม่ได้อะไรเลย สถิติอะไรเยอะแยะไปหมด...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...วิธีวิจัยในชั้นเรียนมันแตกต่างจากวิธีวิจัยที่ผมเรียนสมัยปริญญาตรีนะ ผมว่า ผมไม่มี Pre Test – Post Test พอมาเจอแบบนี้ ผมงงเลย ต้องเรียนรู้ใหม่ แต่ผมก็ตั้งใจเพราะผมเป็นครูแล้ว ที่โรงเรียนผมก็มีจัดอบรมให้ครูนะครับ แต่เป็นการบรรยาย พอจะนำมาทำวิจัยจริง ๆ ผมก็ลืมหมดแล้วครับ ไม่ได้ประโยชน์อะไรมาพัฒนานักเรียนเลย...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...เราไม่ได้เรียนครุมาแต่ต้น พอมาเจอวิจัยก็กลุ่มใจเหมือนกัน เพราะเราทำไม่ค่อยเป็น เรียนรู้กันยกใหญ่เลยแต่ก็ไม่เข้าหัว ไม่ได้เรียนคณะศึกษาศาสตร์มาแต่ต้นด้วย เฮ้อ! อบรมการทำวิจัยมาเหมือนกันนะ แต่ก็ใช้ประโยชน์อะไรได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเลย จะทำวิจัยก็ต้องถามคนอื่นบ้าง ดูในเน็ตบ้าง...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...พี่จบวิทยาศาสตร์การกีฬา มา เรียนแต่ทฤษฎี atonamy fitness การเล่นกีฬาทุกชนิด เรียนเท่านี้พี่ก็แย่แล้วนะ แล้วให้พี่มาเรียนวิจัยด้วย พี่ว่าพี่คงไม่จบ แต่พอมาเป็นครู เขาให้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่ง พี่ก็แย่เหมือนกัน เพราะเราไม่มีความรู้เรื่องนี้เลย ทีมหาวิทยาลัยก็ไม่มาให้เรียน ก็ได้แต่ถามเพื่อนบ้าง ศึกษาด้วยตนเองบ้าง แต่มันก็ไม่รู้เรื่องอยู่ดี...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ผมจบช่างยนต์มาแล้วจะให้ทำวิจัยเหมือนนักวิชาการในห้องแอร์ บางครั้งผมก็ว่ามันแปลก ๆ เหมือนกันนะ ธรรมชาติวิชาของผม ผมให้เด็กฝึกทำ ฝึกคิด เด็กทำไม่ได้ก็สอน ก็ทำให้ดู แต่ถ้าให้ตั้งปัญหา ตั้งสมมติฐาน สร้างเครื่องมือฝึกปฏิบัติต่าง ๆ ผมว่ามันยุ่งยากจนน่าเบื่อ อบรมวิจัยต่าง ๆ ผมก็อบรมนะ แต่ฟังเขาพูดอย่างเดียว ไม่ให้ปฏิบัติเลย ผมว่ามันเหมือนไฟไหม้ฟาง ไม่มีประโยชน์...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...ไม่ได้จบสายครุโดยตรง ขอมรับเลยล่ะว่าตอนแรกก็กลุ่มใจมาก ๆ ที่จะให้ทำวิจัยก็ไปอบรมบ้าง ศึกษาด้วยตนเองบ้าง ก็พออู ๆ ใด ๆ ไป ส่งปีละ 1 เล่ม ... เรื่องให้สอนโดยใช้

กระบวนการวิจัย ก็คงต้องเรียนรู้ว่าคนอื่นอีกมาก ก็ไม่ได้จบครุมาโดยตรงนี่คะ จะให้ทำปุ๊บปั๊บ ได้อย่างไร...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

2.3 ครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 6 คน จากทั้งหมด 17 คน กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย ซึ่งเกิดจากครูขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา ชี้แนะวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดผู้ฝึกสอนชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับกระบวนการวิจัย รวมถึงไม่มีผู้เชี่ยวชาญคอยตรวจสอบเครื่องมือ แก้ไขวิธีหรือกระบวนการวิจัยเมื่อครูวิจัยผิดขั้นตอน และไม่มีผู้เชี่ยวชาญคอยชี้แนะให้ครูหมั่นคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย ส่งผลให้ครูทำวิจัยผิด ๆ ถูก ๆ ไม่เรียนรู้ที่จะทำวิจัยให้ถูกขั้นตอนหรือกระบวนการ ไม่กล้าสร้างสรรค์งานวิจัยที่สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 6 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...ถ้าโรงเรียนต้องการให้ครูสร้างงานวิจัยใหม่ ๆ ที่ไม่ได้ไปดัดแปลงใครต่อใคร เขามา ผู้บริหารต้องหาผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยประจำโรงเรียนแหละ เพื่อเขาจะได้ให้คำปรึกษาแก่ครูทั้งหลายได้ว่าจะวิจัยเรื่องนี้จะ ต้องทำไปทิศทางใด จะได้ไม่หลงทิศหรือผิดวิธีการวิจัย แต่เอาเข้าจริงก็ทำไม่ได้หรอก การมีผู้เชี่ยวชาญเนี่ย เพราะไม่มีโรงเรียนไหนเขามีกัน...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...เมื่อเขาเห็นงานวิจัยในชั้นเรียนของพี่ผิด ฝ่ายวิชาการก็จะส่งกลับมาที่พี่ พี่ก็งงเหมือนกันนะว่าพี่ผิดอะไร ตรงไหน พอจะไปถามก็อายเขาเหมือนกันนะ เพราะเรียนมานะ จบ ป.โทแล้ว แต่ไม่รู้ว่ามีผิดอะไร พี่ก็อยากให้มีนักวิจัยในโรงเรียนเราเลย บางทีเราทำผิดหรือไม่เข้าใจตรงไหนก็สอบถามได้ ให้ออไปถามวิทยากรตอนอบรมนั้นหรือ ไม่อยากรู้แล้ว จะตีเหล็กต้องตีตอนร้อน ๆ นะ รู้จักไหม...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ถ้าอยากจะให้ครูคอยคิดสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ งานวิจัยใหม่ ๆ ผมว่าครูน่าจะมีความรู้ที่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญการวิจัยโดยตรงมาให้คำแนะนำครับ เพราะว่าเครื่องมือที่คิดใหม่ หากได้ผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ คอยชี้แนะ และผู้บริหารคอยสนับสนุนให้ครูรับบริการการวิจัย ตรวจสอบงานวิจัยแบบนี้ ผมว่าวิจัยของครูก็จะดีขึ้นครับ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...อยากให้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวิจัยมาให้คำแนะนำครูนะ แบบว่าเวลาที่เรากำวิจัยเสร็จในแต่ละเทอม ก็มีผู้เกี่ยวข้องที่โรงเรียนเชิญมา ช่วยตรวจสอบวิจัยให้ แก้ไขหรือหาจุดบกพร่องในวิจัยของเรา เพราะจะได้ทำให้ถูกต้อง ของยาก ๆ แต่หากมีผู้คอยชี้แนะให้ มันก็น่าจะง่ายขึ้น...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...บางครั้งผมเคยคิดนะครับว่าอยากทำวิจัยควบคู่กับการสอนไปในตัว แต่เมื่อทำจริง ๆ ก็จะเกร็ง และจะพบปัญหาที่ต้องแก้ไขเฉพาะหน้าตลอด บางปัญหาก็แก้ได้ครับ แต่บางปัญหาก็แก้ไม่ได้จริง ๆ แต่ผมคิดว่า หากผมได้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย ด้านจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการวิจัยตัวงมาให้คำปรึกษาแล้วละก็ ไม่น่ายากเกินความพยายามครับ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...อยากให้ครูทำวิจัยโดยสร้างนวัตกรรมดี ๆ ผอ. หรือรองฯ ก็ต้องหาผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยให้ครูได้ปรึกษา แนะนำแนะนะ บางครั้งวิจัยไปก็จะได้ผลผลิตดี ๆ นำไปพัฒนาจริง ๆ จัง ๆ การจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการวิจัย ถ้าได้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยชี้แนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนก็จะดีมาก ๆ เลย เพราะขนาดทำวิจัยในชั้นเรียนยังผิด ๆ ถูก ๆ แล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยจะไม่แย่งเข้าไปใหญ่หรือคะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

3. ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง และครูมักแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

3.1 ครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 15 คน จากทั้งหมด 17 คน ให้ข้อมูลปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เกิดจากครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน โดยครูคิดว่าการทำวิจัยเสร็จสิ้นเมื่อเขียนรายงานผลการวิจัยเป็นรูปเล่มแล้ว ทั้งนี้เพราะครูไม่สนใจ ขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย ครูมีความเห็นว่าเสียเวลาการสอนเนื้อหาใหม่ ๆ นอกจากนี้

ครูยังคิดเห็นเพียงว่าวิจัยที่ทำนั้นแก้ปัญหาได้เฉพาะกลุ่มที่ครูศึกษา แต่ครูไม่รู้จักวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลวิจัยอีกครึ่งหนึ่ง เพื่อปรับใช้หรือขยายผลกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ที่ครูสอน คิดเพียงว่ากระบวนการวิจัยเป็นงานวิจัยเท่านั้นไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูยังนำแบบฝึกทักษะหรือเครื่องมือวิจัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นหรือนักเรียนกลุ่มอื่น แต่ไม่มีการเก็บหรือบันทึกข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลวิจัย ซึ่งผิดหลักกระบวนการวิจัย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล 15 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...พอพี่ทำวิจัยเสร็จ พี่ก็ส่งฝ่ายวิชาการ ก็ไม่ได้ไปใช้ทำอะไรต่อนะ ก็สอนปกติ ...

จะให้พี่นำผลวิจัยไปใช้กับห้องอื่นหรือ พี่ไม่ได้ ทำหุรอก แคทำเป็นรูปเล่มรายงานส่งก็จะเขยอยู่แล้วให้นำไปใช้กับกลุ่มอื่นต่อ พี่ก็ทำได้นะ แต่พี่ไม่ได้ทำ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...เอาวิจัยไปขยายผลต่อกับห้องเรียนอื่น ตรงนี้ไม่ได้ทำ เนื้อหาที่สอนมีอีกเยอะ

ไม่ใช่ว่าทำไม่ได้นะ แต่ให้วิจัยกับกลุ่มอื่นต่อก็ต้องมาดูแลสุขภาพปัญหานักเรียนใหม่อีก อย่างนี้อะหรือไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไร ... นึกว่าเขียนรายงานวิจัยส่งก็เสร็จสิ้นแล้วชะอีก...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...วิจัยเสร็จ พี่ก็จัดทำเป็นรูปเล่มส่งฝ่ายวิชาการ ไม่ได้นำมาทำอะไรต่อแล้วละ

กว่าจะสำเร็จมาได้ก็ใช้เวลานานเหมือนกันนะ แล้วจะให้พี่ไปใช้กับกลุ่มอื่น พี่ไม่ได้ทำนะ เพราะเนื้อหาที่สอนต่อเยอะมาก ถ้าเวลาสอนเยอะก็จะนำมาใช้อู่...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ครูเข้าใจผิดมาตลอดเลยว่าเมื่อวิจัยเสร็จแล้วก็คือหมด ถ้านำมาใช้จริง ๆ นะ ก็จะมี

แต่นำแบบฝึกทักษะนั้นละ มาให้ห้องอื่น ๆ ทำบ้าง นำแบบฝึกทักษะบางตอน หรือแบบทดสอบหลังเรียนมาทำเป็นแบบทดสอบให้ห้องอื่น ๆ เก็บคะแนนบ้าง ไม่มีการบันทึกคะแนนเพื่อดูพัฒนาการเหมือนในเล่มวิจัยที่ส่งไปหุรอก...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...วิจัยเสร็จ ทำรูปเล่มเสร็จก็จบกะ หมดแล้ว จะให้พี่นำผลวิจัยไปพัฒนาการเรียน

การสอนต่ออีกหุรอก มันก็ดีละ แต่จะมีใครทำบ้างละกะ กิจกรรมที่โรงเรียนก็เยอะ เวลาจะสอนก็ไม่ค่อยมี แล้วให้สอนแบบกระบวนการวิจัย ขนาดทำวิจัยเองยังผิด ๆ ถูก ๆ แล้วให้สอนนักเรียนจะไม่พากันลงเหวไปหมดหุรอกะ ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...ให้นำผลวิจัยไปใช้กับห้องอื่นนะหรือ ครูก็นำไปใช้นะ เช่น นำแบบฝึกทักษะไปเป็นแบบฝึกหัดให้นักเรียนอีกห้องหนึ่งทำ ครูว่าโอเคเลยละ แต่ไม่ได้บันทึกคะแนนเปรียบเทียบผลอะไรแต่อย่างใดเหมือนในวิจัยที่ส่งไป บางอย่างที่ว่าดีก็นำมาใช้ซะ แต่ไม่ค่อยถูกหลักเท่าไร...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...ให้นำผลวิจัยของเราไปปรับใช้กับห้องอื่นนั่นหรือ ก็ต้องมาศึกษาปัญหาใหม่อีกนั่นหรือ โห! กว่าจะเสร็จแต่ละเล่มก็เหนื่อยอยู่แล้ว ให้ไปปรับใช้กับห้องอื่นอีก คงไม่สอนเนื้อหาใหม่หรือ ทำวิจัยเสร็จเป็นเล่ม ๆ ไปแล้ว ก็น่าจะจบ ๆ ไปนะ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...การทำวิจัยของพี่จบสิ้นตอนที่พี่เขียนรายงานผลวิจัยเสร็จ พี่ไม่ได้นำมาใช้ต่อกับห้องเรียนอื่นหรือ พี่คิดว่าถ้าจะใช้กับห้องอื่นก็ต้องมาสร้างแบบฝึกทักษะใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียนนั่น ๆ คือว่าถ้าพี่วิจัยห้องเรียนอ่อน ๆ แล้ว จะให้พี่นำแบบฝึกนั้นมาฝึกนักเรียนห้องที่เก่ง ๆ ได้หรือ พี่ว่ามันแปลก ๆ นะน้อง...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ผมไม่นำมาขยายผลหรือครับ มีแต่บอกเพื่อนครูไปว่าทำวิจัยเรื่องอะไร จะให้ผมนำผลวิจัยที่ค้นพบไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ผมสอนไม่จบพอดี เนื้อหาที่สอนมีเยอะมาก ให้นำผลวิจัยที่พบไปใช้กับห้องอื่น ๆ ผมว่ามันดีเลยนะครับ แต่ข้อจำกัดคือ เวลา โรงเรียนก็มีกิจกรรมเยอะ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...วิจัยที่ทำก็ทำให้เสร็จแล้วส่ง ถ้าให้เรานำผลวิจัยไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เราว่าห้องเรียนนั้นจะเครียดนะ ไม่สนุกสนาน เพราะนักเรียนเราก็ต้องเรียนเพื่อทำแบบฝึกที่เรากำหนด 7-8 ชุดให้ได้ และเราก็จะเป็นนักทดลองเกินไป ไม่ใช่ครูแล้วละ...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...เราก็เข้าใจผิดมาตลอดเลยละสิว่า เขียนวิจัยเป็นเล่มส่งฝ่ายวิชาการก็คือทำวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ให้นำผลวิจัยที่พบไปใช้กับห้องเรียนอื่น เราว่ามันจะยุ่ง และดูนานเกินไปนะ แคบทที่ 2 ที่ทำเนี่ย ก็ใช้เวลานานแล้วนะ แล้วให้ลองไปใช้กับกลุ่มอื่นอีก เฮ้อ!...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...วิจัยในชั้นเรียนของผมก็นำมาใช้กับห้องเรียนอื่นนะครับ แต่ผมก็เลือกใช้อา เช่น เลือกแบบฝึกบางชุดมาใช้ ไม่ได้ใช้ทั้งหมด แล้วไม่ได้บันทึกคะแนนอะไรหรอกครับ เพียงแค่ออกมาให้เด็กผมได้เห็นแนวคำถามแล้วรู้จักคิด เขียนตอบ แค่นั้นครับ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...คิดว่าทำวิจัยแล้วเขียนรายงานเสร็จก็พอแล้วมั้งคะ จะมาให้นำผลวิจัยไปใช้ใหม่กับกลุ่มอื่นอีก คิดว่ามันเป็นภาระคะที่ครูจะต้องศึกษาสภาพนักเรียนกลุ่มใหม่ แล้วสร้างแบบฝึกทักษะใหม่อีกให้เหมาะสมกับนักเรียน ก็เขาให้ทำปีละ 1 เล่มก็พอแล้วคะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...อ้าว! นึกว่าทำรูปเล่มเสร็จก็หมดการทำวิจัยแล้วเสียอีก นำผลวิจัยไปใช้พัฒนานักเรียนอีกนั่นหรือคะ ไม่ได้สนใจเลยคะ สนใจแค่ว่าจะสอนอย่างไรให้ครบเนื้อหาในเวลาที่กำหนด เพราะเวลาที่ใช้ทำวิจัยก็ในชั่วโมงเรียน ครั้นจะให้นำผลวิจัยไปใช้กับกลุ่มอื่น หรือต่อยอดใหม่ ก็หมดเวลาที่สอนเรื่องใหม่พอดี...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ก็นำใช้กับห้องเรียนอื่นนะคะ เช่น ชุดกิจกรรมไหนดีก็นำมาใช้กับเด็กกลุ่มอื่น ก็ดีคะ แต่ไม่ได้ให้ทำทั้งหมดหรอกนะคะ เวลาไม่พอ ชุดกิจกรรมบางชุดก็นำมาทำเป็นแบบทดสอบเก็บคะแนนเด็กคะ ประหยัดเวลาคิดแบบทดสอบเพิ่มด้วย ก็ดีคะ...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

3.2 ครูแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 9 คน จากทั้งหมด 17 คน ให้ข้อมูลปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย เกิดจากครูแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง ทั้งนี้เพราะครูไม่นำผลวิจัยที่ค้นพบ กระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูไม่นำทฤษฎีการศึกษาหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ตนได้ศึกษามาใช้เป็นแนวทางตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น แต่ครูยึดแนวคิดของตนเองแก้ปัญหาในชั้นเรียน ทำให้ผิดพลาดกระบวนการวิจัย ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพมากนัก นอกจากนี้ในรายงานผลวิจัยในชั้นเรียนของครูมีการสืบค้น ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ครูมีแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้แก้ปัญหานักเรียน

ค่อนข้างจำกัด และนำไปใช้พัฒนานักเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 9 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...ก็มีนะที่เจอปัญหาที่นอกเหนือที่เราตั้งไว้ พี่ก็ตัดสินใจเองเลย ไม่ได้คิดถึงหลัก หรือทฤษฎีอะไรหรอก ตัดสินใจทำไปแล้วก็ทำผิดไปบ้างก็มี บางอย่างมีแนวทางแก้ปัญหانه แต่ตอนนั้นนะ ใครจะคิดทัน พี่ก็ต้องแก้ปัญหาแบบของพี่ไปก่อน...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...พี่ก็รู้ว่าวิจัยในชั้นเรียน บทที่ 2 คือให้ไปศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พี่ก็ค้นคว้ามาน้อยนั่นแหละ แต่พอไปใช้จริง มันเจอปัญหانه แต่ไม่รู้ เพราะค้นหาความรู้ที่จะทำมา ไม่เพียงพอ พี่ก็อิงหลักคิดตัวเองเลย...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...บางทีเมื่อเจอปัญหาตรงนั้น พี่ก็ต้องแก้ปัญหาเองเลยนะ เราเป็นครุมีอาชีพนี้ ให้มาเปิดตำราดูว่าเกิดแบบนี้ แก้ปัญหาอย่างไรก็ไม่ใช่ ก็รู้ว่ามันผิดหลักกระบวนการวิจัย แต่จะให้ ทำอย่างไรละ ต้องฟังวิจัย นำทฤษฎีนั้น โน่น นี้ มาแก้ปัญหาเสมอไปอย่างนั้นหรือก็ไม่ใช่ ...” (สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...ครูทำวิจัยไปที่หลายเล่มแล้ว แต่ก็ครูก็จะแก้ปัญหาด้วยแนวคิดของครูเองเสมอ รู้เลยว่าแนวทางที่ครูทำไม่ค่อยถูกต้อง เช่น ลงโทษเด็กด้วยการตี ก็เคยทำวิจัยเรื่องปรับพฤติกรรม อะไรเนี่ย รู้ว่ามีแนวทางอื่นนะ ศึกษามาละ แต่ก็ไม่ได้ทำเพราะมันใช้เวลานาน ครูก็ยังลงโทษด้วยการตี คือคิดแค่วิธีของครูเองเนี่ยดีที่สุด...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...พี่เป็นคนที่ไม่ค่อยจัดเก็บเอกสารเป็นหลักฐานอะไรหรอกนื่อง เวลาทำวิจัยบางเรื่อง ที่ต้องประเมินในช่วงนั้นหรือลืมทำ พี่ก็จะนั่งเทียนเอา โดยใช้หลักสังเกตพฤติกรรมของพี่เอง ยึดที่ตัวพี่เอง ก็ลงคะแนนประเมินไป บางทีเวลาทำวิจัยก็ไม่พอก็ต้องทำแบบนั้น เพราะอย่างไร ผลวิจัยก็ต้องแสดงพัฒนาการของนักเรียนอยู่แล้ว...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ก็มีนะครับที่ผมเจอปัญหา ผมก็ตัดสินใจของตัวเองเลย ไม่ได้นึกถึงทฤษฎีที่เขียนไว้ในบทที่ 2 อะไรหรอก บางทีทำไปผิดก็มีนะครับ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าแนวทางแก้ไขมี แต่ผมก็ทำอีกแนวทางหนึ่ง ไม่ได้สนใจอะไรเลย ไม่ได้นำผลมาใช้อะไรเลย ยึดหลักแก้ปัญหาด้วยตนเองทั้งนั้น...” (สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...เคยทำวิจัยเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนนะครับ มีแบบประเมินอะไรเยอะเลย ให้ประเมินคุณพัฒนาการอะไรต่าง ๆ ก็ไม่ได้ทำ เสียเวลา ก็ให้แก้ปัญหามาแบบที่ผมคิด ปั่นจิ้งหรีดบ้าง วิดพื้นบ้าง แตกต่างจากการแก้ปัญหามาในวิจัย...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...เอาจริง ๆ นะคะ ดิฉันก็เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมา ก็เห็น ๆ ว่าครูก็ไม่ค่อยนำผลวิจัยไปใช้สักเท่าไรหรอก จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เอาเข้าจริงก็เน้นแต่บรรยายให้ไปงานไปทำ จะทำจริง ๆ จัง ๆ ก็ตอนทดลองวิจัยแค่นั้นล่ะค่ะ...” (สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ก็ศึกษามาจะ แก่ปัญหาการเรียนการสอนอะไรก็จะมีแนวคิดทฤษฎีอะไรต่าง ๆ ที่เขียนไว้ในวิทยุโน้นนะ เวลาเจอปัญหาจริง ๆ ก็จะแก้ปัญหาคด้วยแนวทางของตัวเองตลอด ให้ไปแก้ตามทฤษฎี 1 2 3 4 จะทันการไหมล่ะ เวลาไม่ค่อยจะมีให้สอน...” (สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2559)

สรุปสาเหตุหรือรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 ปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย เช่น ครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย ครูขาดการกระตุ้นจากผู้บริหารงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมาย และงานวิจัยเป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมินของหน่วยงานภายนอก
2. ปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย ได้แก่ ครูนิยมนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง และครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย
3. ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย ได้แก่ ครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน และครูแก้ปัญหาคด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สังกะเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีจัดอันดับเชิงปริมาณ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากผู้ให้ข้อมูลจาก

การสัมภาษณ์ที่มีการพูดคุยบ่อย ๆ และการแสดงออกจากรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 16 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา			
คุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	ความถี่	ลำดับ	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6			
1. ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย	49	1	
2. ปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย	31	2	
3. ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย	24	3	

จากตารางที่ 16 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 3 ปัญหา โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย ปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย และปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย ตามลำดับ

ตารางที่ 17 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย		
1. ครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย	การที่ครูไม่ชอบการทำวิจัย การทำวิจัยของครูไม่ใช่หนทางที่ดีที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทำวิจัยเป็นภาระแก่ครู การเสียเวลาการสอนเพื่อทำวิจัย การทำวิจัยเป็นเรื่องยาก การเบียดเบียนและเกียจคร้านของครู การไม่เปิดใจที่จะเรียนรู้วิธีการทำวิจัยเพิ่มเติม	16
2. ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย	การให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการวิจัย การให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย การทุ่มเทและใช้เวลากับการสอนมากกว่าการทำวิจัย การไม่เห็นความสำคัญกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำวิจัยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นคนละส่วน การไม่เชื่อมั่นและไม่เข้าใจในการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	10
3. ครูขาดการกระตุ้นจากผู้บริหาร	การขาดการกระตุ้นจากผู้บริหาร การไม่กำหนดนโยบาย และแนวทางความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การไม่นิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการวิจัย การไม่จัดอบรมการทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพ การไม่กำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการทำวิจัยที่ชัดเจนและแน่นอนให้แก่ครู	9

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย		
4. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	การมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอน การไม่มีเวลาในการจัดทำวิจัย เพื่อยกระดับหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายบางงาน มีความสำคัญเทียบเท่าหรือมากกว่าการทำวิจัย การให้ความสำคัญกับภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมของครูมากกว่าการจัดทำวิจัย	
5. งานวิจัยเป็นเพียงเอกสารประกอบ การประเมินของหน่วยงานภายนอก	การทำงานวิจัยเป็นเพียงเอกสารหรือหลักฐานประกอบการประเมิน การจัดทำรายงานการวิจัยเป็นรูปเล่มแสดงให้เห็นถึงหลักฐานการนำวิจัยไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจนแล้ว การทำวิจัยจนสำเร็จเป็นรูปเล่มก็เสร็จสิ้นกระบวนการ วิจัย รูปเล่มงานวิจัยเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ให้หน่วยงานภายนอกตรวจสอบและประเมิน	
ผลรวม		41

จากตารางที่ 17 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย มีทั้งหมด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย และครูขาดการกระตุ้นจากผู้บริหารตามลำดับ

ตารางที่ 18 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัย		
1. ครูนิยมนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด	การนำผลงานวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา ต่อยอดเป็นงานวิจัยของตนเอง การยึดตัวอย่างงานวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นตัวแบบในการทำวิจัยของตนเอง การไม่มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานวิจัยของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ครูได้สอน การไม่มีงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การไม่กล้าคิดนอกกรอบ การไม่กล้าสร้างนวัตกรรมที่มุ่งแก้ปัญหาของนักเรียนที่สอนอยู่	17
2. ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง	การไม่ได้สำเร็จการศึกษาหรือจบสาขาวิชาชีพครู จากคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์โดยตรง การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา การทำวิจัยไม่ถูกต้องตามกระบวนการวิจัยทางการศึกษา การไม่มีทักษะการนำกระบวนการวิจัยมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	9
3. ครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย	การขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย การขาดผู้เชี่ยวชาญแนะแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับกระบวนการวิจัย การไม่มีผู้เชี่ยวชาญ คอยตรวจสอบเครื่องมือแก้ไขวิธีหรือกระบวนการวิจัย และชี้แนะนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	6
ผลรวม		32

จากตารางที่ 18 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูนิยมนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด ครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง และครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย ตามลำดับ

ตารางที่ 19 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย		
1. ครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน	การไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน การขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย การไม่รู้จักรวเคราะห์และสังเคราะห์ผลวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับใช้หรือขยายผลกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ที่ครูสอน	15
2. ครูแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง	การแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง การไม่นำผลวิจัยที่ค้นพบกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การไม่นำทฤษฎีการศึกษาหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นแนวทางตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียน	

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
	การสอน การยึดแนวคิดของตนเองแก้ปัญหา ในชั้นเรียน การสืบค้นทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า	9
	ผลรวม	24

จากตารางที่ 19 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ คือ ครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน และครูแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. โรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ทั้งนี้เพราะงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียน ไม่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์ และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

1.1 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับโรงเรียน

จัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งเกิดจากผู้บริหารจัดสรรสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียน โรงเรียนบางแห่งขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้มาจากงบประมาณที่โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับต้องนำไปจัดสรรหรือพัฒนาเรื่องอื่นที่สำคัญ ๆ ในโรงเรียนอีก ทำให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ไม่เต็มตามศักยภาพ นักเรียนขาดโอกาสการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดซื้อจัดจ้างในโรงเรียนยุ่งยาก และล่าช้า ส่งผลให้ดำเนินการไม่ทันต่อความต้องการในการใช้สื่อการสอน เทคโนโลยีของครู ทั้งนี้น่าจะมาจากขาดการวางแผนที่ดี ขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินงานซับซ้อน ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...จะให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน งบประมาณให้ครูจัดทำสื่อยังไม่พอเลย ผอ. เอาไปลงทุนเรื่องอาคารสถานที่หมด บางครั้งเราก็สร้างสื่อการเรียนการสอนเองด้วยทุนส่วนตัว เพราะอยากให้นักเรียนของเราเข้าใจบทเรียนที่เราสอนให้มากที่สุด แต่งบประมาณโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย เราก็ต้องใช้เงินของเรานี้แหละ สร้างสื่อการเรียนการสอนเอง...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...จะจัดหาสื่อเทคโนโลยี เช่น กระดาน Active Board มาใช้ในการสอนทั้งที่ ต้องมาเสียเวลาเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง พี่ว่ากระบวนการมันยุ่งยากเกิน ใช้เวลานานกว่าจะได้ พอได้ สื่อเทคโนโลยีมาพี่ก็สอนเรื่องนั้นจบไปแล้ว ต้องย้อนไปสอนใหม่เพื่อให้เด็กของพี่ได้ใช้ได้เรียนรู้ สื่อที่พื่อนำมาสอน เฮ้อ! เหนื่อยใจ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...โรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็กอะ งบประมาณที่นำมาให้ ก็ไม่ค่อยมีให้มาผลิต สื่อ จัดหาสื่ออะไรที่ทันสมัยหรือก อาศัยแต่สื่อธรรมดา ๆ เปิดเน็ตดูเอาอะไรอย่างนี้ แก้ไขไปก่อน แต่ถ้าต้องใช้สื่ออื่นจริง ๆ ก็ต้องบันทึกข้อความถึง ผอ. ไปนั่นแหละ พวกกล้องจุลทรรศน์ บีกเกอร์ อะไรพวกนี้ ต้องใช้ โรงเรียนก็ต้องจัดสรรเงินนอกให้เราให้ได้...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...สื่อที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ก็เป็นสื่อเดิม ๆ ที่เคยมี นาน ๆ ที จะปรับเปลี่ยนบ้าง พวกเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ งบประมาณส่วนใหญ่ก็นำไปลงทุนจ้างครูต่างชาติ จ้างครูข้างนอกมาติว ๆ O-NET ให้นักเรียน ไม่ค่อยมีเงินจัดหาสื่อใหม่ ๆ ทุกปีหรือ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...ผมว่าปัญหาจริง ๆ ก็คือระเบียบการพัสดุนั้นล่ะครับ ขั้นตอนเยอะเหลือเกิน
ดำเนินการก็นานกว่าจะได้สื่อการสอนที่สั่งไว้ บางครั้งก็ได้ตอนสอบปลายภาคไปแล้วนะครับ
แล้วผมจะใช้ทำอะไรได้ล่ะ ถ้าวัดขั้นตอนของพัสดุดังนี้ได้ ผมว่าสื่อที่ได้น่าจะถูกใช้ได้ทันเวลา
นะครับ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...จะให้จัดหาสื่อการสอนดี ๆ ทั้งนวัตกรรมใหม่ ๆ และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้นั้นหรือ
ฉันบอกได้เลยว่าโรงเรียนไม่มีงบประมาณที่จะซื้อมาให้หรอก เพราะพวกสื่อใหม่ ๆ ทันสมัย
นั้นนะ มันราคาแพงกว่าผู้บริหารจะตัดสินใจ กว่าจะทำเรื่องซื้อ เสียเวลา เด็กจบไปพอดี...”
(สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...ที่พี่เห็น ๆ อยู่แน่นอนนะ โรงเรียนก็จัดซื้อสื่ออะไรที่จำเป็น ๆ ให้นั่นล่ะ สื่ออะไร
ที่ครูอยากใช้ก็ยังไม่อนุมัติ จนกว่าสื่อชิ้นนั้นจะสำคัญ หรือ โรงเรียนอื่นใช้แล้วดี แล้วค่อยซื้อใช้
โรงเรียนก็จะเอาเงินส่วนที่เหลือไปทำอย่างอื่นก่อน เช่น พวกทำห้องน้ำ ทาสีอาคารเรียน ทำสวน...”
(สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โรงเรียนของครูไม่ค่อยมีงบพวกนี้หรอก แม้แต่เงินนอกก็ตาม โรงเรียนครูเป็น
โรงเรียนขนาดกลาง งบประมาณที่ได้มาก็นำมาจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ พัฒนาห้องเรียน
สนามหญ้า ซื้อวัสดุใช้ในสำนักงาน นาน ๆ ทีกว่าจะได้เงินมาซื้อสื่อประกอบการเรียนต่าง ๆ มาใช้
แต่ถ้ามีเงินมาให้ครูซื้อสื่อโดยเฉพาะ ครูว่าก็ดีนะ...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...สื่อที่ใช้สอนทุกวันนี้ก็ว่าหน้าไปมาก ทันสมัยเหลือเกิน แต่ปัญหายู่ตรงที่ว่า
ค่าใช้จ่ายที่ซื้อสื่อเหล่านี้มีเงินไม่เพียงพอ แม้จะเอาเงินอื่นไปใช้ ก็ไม่ได้ เพราะต้องนำไปใช้จ่าย
กิจกรรมอื่น ๆ อีก...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ใช้เรียนใช้สอนกันนั้น ปัญหาก็คือเงินงบประมาณ
นี้แหละ มันไม่เพียงพอนะ ถ้านำสื่อมาพัฒนาเด็กนักเรียนให้เต็มที่ ต้องใช้เงินเยอะ เพราะสื่อต่าง ๆ
มันมีราคาแพง...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ด้านการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ ผมบอกได้เลยว่า กว่าจะได้สื่อเทคโนโลยีมาใช้สอนนักเรียนเนี่ยลำบาก เงินงบประมาณก็ไม่ค่อยจะมีให้ แล้วการจัดซื้อของพัสดุอีก ชั้นตอนนี้ผมว่ายุงยาก ดูเหมือนมันขาดการวางแผน มันซับซ้อนไปครับ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...เงินงบประมาณของโรงเรียนก็มีนะ แต่มันก็ต้องจัดสรรไปทำงานอื่น ๆ บ้าง หุ้มแต่สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ก็พอดี โรงเรียนไม่ต้องนำเงินไปใช้ทำอะไรเลย แล้วทุกวันนี้สื่อการสอนที่ทันสมัยก็ราคาแพง จะให้ซื้อมาเลยก็ลำบาก...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...จะให้โรงเรียนครูซื้อสื่อที่ทันสมัยมาใช้สอน เงินที่โรงเรียนครูจัดสรรมาให้ ก็มีนะ แต่ว่าต้องนำไปพัฒนาเรื่องอื่น ๆ บ้าง ครูก็อยากได้สื่อที่ทันสมัยมาสอนเด็กนะ แต่เงินงบประมาณไม่พอนะ จะให้ทำไง ก็ยึดเอาสื่อที่มี ๆ ไปใช้ก่อน ให้เด็กครูได้รู้ ได้เข้าใจ ครูก็ว่าโอเคนะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...โรงเรียนผมนะ พอจะจัดหาสื่อ สื่อสื่อเทคโนโลยีอะไรทั้งที่ ต้องมาสะดุดกับระเบียบจัดซื้อของโรงเรียน ชั้นตอนอะไรเยอะแยะไปหมด ผมว่าน่าจะจัดการใหม่ วางแผนใหม่ไปเลย แล้วทำให้เป็น one stop service ไม่ใช่เสร็จจากห้องพัสดุแล้วไปหาการเงิน จากการเงินแล้วไปพัสดุ กว่าผมจะได้สื่อมาใช้สอนนักเรียน มันก็เข้าไปแล้ว...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครู ผอ. เขาจัดสรรงบประมาณมาให้พัฒนาสื่อการสอนของครูไม่ค่อยพอนะ ส่วนใหญ่ครูเขาก็จะใช้เงินส่วนตัวมากกว่า เพราะบางครั้งครูเขาขอไม่ได้ ครูว่าถ้าเรามีเงินนอกเข้ามาใช้บริหารจัดการก็น่าจะช่วยให้ครูผลิตหรือจัดหาสื่อมาใช้สอนนักเรียนได้ดีเชียวนะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...จัดหาสื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในโรงเรียนนี่ ไม่ค่อยจะมีนะ นาน ๆ ที จึงจะมี เช่น พวกโปรเจกเตอร์ กระดานอัจฉริยะ ... บางปีก็ไม่มีซื้อมาใช้เลยนะ ใช้สื่อเก่า ๆ ที่เนี่ยถ้าอันไหนซื้อเองได้ พี่ก็ซื้อเอง ใช้เอง เป็นของตัวเองเราไปเลย ครั้นรอนั้นหรือ นานมากค่ะ...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ที่ยุงยากเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีนี้ ครูว่านอกจากเงินโรงเรียนจะไม่พอให้ซื้อแล้ว ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ระเบียบพัสดุอะไรต่าง ๆ ก็ยุงยาก ซับซ้อนเหมือนกันนะ ถึงไม่ค่อย

อยากจะจัดหาซื้อสื่ออะไรมากมาย ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ นี่แหละปัญหา...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

1.2 ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครูเกิดจากฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ด้านฮาร์ดแวร์พบว่า อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่บางครั้งไม่พร้อมใช้งาน ชำรุดบอย และต้องใช้เวลาในการส่งซ่อม บางครั้งไม่มีผู้รับผิดชอบติดตามผลการซ่อม ทำให้ต้องเสียเวลารอและติดตามการซ่อมนาน ระบบอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมเต็มที่ คือบางวันใช้งานได้ บางวันใช้ไม่ได้ ทำให้ครูที่ต้องการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตไม่สามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้เพราะระบบอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนมีขีดจำกัดในการติดต่อสื่อสารและค่าใช้จ่ายในการใช้เครือข่ายสูง อีกทั้งด้านซอฟต์แวร์ของโรงเรียน พบว่าซอฟต์แวร์ หรือ โปรแกรมต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นเป็นโปรแกรมทั่วไปไม่ค่อยมีมาตรฐาน และมีอยู่ไม่ครบตามความต้องการและการใช้งานของครู โรงเรียนจำเป็นต้องหาซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในโรงเรียนเพิ่มเติม เช่น โปรแกรมการเขียนเว็บไซต์ โปรแกรมการตัดต่อรูปภาพ โปรแกรมการตัดต่อวิดีโอ เป็นต้น ทั้งนี้จะมาจากโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่มีมาตรฐานไม่ดีเท่าที่ควรมาใช้ในโรงเรียน ส่งผลให้การทำงานของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ในโรงเรียนติดขัด ชำรุดบอย และไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังพบปัญหาไวรัสคอมพิวเตอร์ที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ครูผู้สอนมากที่สุด ไวรัสบางตัวไม่สามารถกำจัดได้ ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ เกิดความเสียหาย ทั้งนี้เนื่องจากครูทุกคนมีการถ่ายโอนข้อมูลระหว่างกันอยู่เสมอโดยผ่านทาง Flash Drive และการถ่ายข้อมูลแต่ละครั้งก็จะเป็นการถ่ายไวรัสไปพร้อมกับข้อมูลที่ถ่ายด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเตอร์ จอภาพต่าง ๆ โรงเรียนครุมีนะ แต่บางครั้งเครื่องครูที่โรงเรียนมันก็ติด ๆ คับ ๆ คือเตรียมการสอนมา บางครั้งสื่อใช้ไม่ได้ ครูก็ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไป กลับกลายเป็นว่าสิ่งที่ครูจะสอน จะพัฒนานักเรียนครูมันพัฒนาได้ไม่เต็มที่อะคะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...กระดาน Active Board สื่อของที่นี่นะ พี่ว่าไม่ค่อยเวิร์ค กดอะไรผิดหน่อยเครื่องก็เริ่มรวนล่ะ ไปส่งซ่อมให้ศูนย์ก็ใช้เวลาซ่อมนาน เสียเวลา ไม่ได้นำมาใช้ในจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนกันพอดี บางครั้ง ไปติดตามผลการซ่อมที่ศูนย์สื่อเทคโนโลยีของโรงเรียนก็ไม่ค่อยติดตามและดำเนินการให้พี่ พี่เลยต้องใช้สื่อที่มี ๆ ไปก่อนนั่นล่ะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ปัญหาที่พบเลยนะคือ โรงเรียนเราติดขัดเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต บางวันใช้ได้ และหลาย ๆ วันที่ใช้ไม่ได้เลย แล้วไหนจะเรื่องโปรแกรมที่โรงเรียนเราจะต้องใช้สอนอีก บางโปรแกรมมากับตัวเครื่อง บางโปรแกรมไม่มี เราก็ต้องซื้อมาลง งบก็ไม่ค่อยมีให้...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...สื่อที่มีที่ใช้ในโรงเรียนเป็นสื่อเดิม ๆ อะนะ แต่เมื่อใช้ไปนาน ๆ ครั้งเข้า ก็เริ่มพัง เริ่มเปื่อย พอไปส่งซ่อมแล้วก็นานเลยกว่าจะได้ พอได้ของซ่อมมาใช้แล้วก็ใช้ไม่ค่อยดีเท่าไร คิด ๆ ซัด ๆ เหมือนมันไม่พร้อมใช้งาน นี่แหละปัญหา...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...สื่อที่ผมใช้ในโรงเรียนหรือครับ ที่มีปัญหาจริง ๆ ก็น่าจะเป็นระบบอินเทอร์เน็ต คือครูโรงเรียนผมใช้สื่อ ใช้เทคโนโลยีสอนเนี่ยจำนวนมาก และเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอะครับ การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตลำบาก เพราะอินเทอร์เน็ต โรงเรียนผมมันมีจำกัดในการสื่อสาร พอจะให้เปลี่ยนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนทั้งระบบก็มีค่าใช้จ่ายสูง...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“... คอมพิวเตอร์ เครื่องแท็บเล็ตต่าง ๆ ที่นำมาให้นักเรียนใช้ กว่าจะใช้ได้ก็ไม่ทันการ บางเครื่องเสีย บางเครื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตขาด ๆ หาย ๆ ต้องมาแก้ไขปัญหาล่าช้า ฉันทก็อยาก ให้เด็กได้ใช้เครื่อง 1 คน ต่อ 1 เครื่องนะ แต่เจอปัญหาแบบนี้ก็ต้องจัดการสอนแบบกลุ่มก็ไม่รู้กัน พอดีว่านักเรียนคนไหนทำได้ คนไหนทำไม่ได้ เนื้อเรื่องที่เตรียมมาสอนก็สอนไม่ทันเวลา...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...สื่อที่ใช้ ๆ อยู่โรงเรียนนั้นหรือ ก็มีคอมพิวเตอร์และจอภาพบนกระดานนั้นนะ โรงเรียนพี่ชอบมีปัญหาบ่อย ๆ เดียวใช้ได้บ้าง เดียวใช้ไม่ได้บ้าง แล้วบางทีพี่ก็โหลดโปรแกรมอื่น ๆ มาใช้สอน พอมาใช้กับเครื่องที่ห้องเรียนก็เปิดไม่ได้บ้างล่ะ อยากให้โรงเรียนที่มีโปรแกรมในเครื่องให้มากกว่านี้...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...เห็นแบบนี้ครูก็ขยันใช้สื่อเทคโนโลยีนะ แต่บางทีครูว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ต ในโรงเรียนครูยังไม่ค่อยดี บางทีอยากใช้เน็ตให้นักเรียนครูดูสถานที่ทางประวัติศาสตร์นะ

แต่เนี้ยก็ ดิด ๆ หาย ๆ บ้างละ บางครั้งมันก็ทำให้การสอนของครูไม่ต่อเนื่อง เด็ก ๆ ของครูก็จะเบื่อ
ไปในที่สุด...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...คอมพิวเตอร์ โปรเจ็คเตอร์ แท็บเล็ตที่ใช้สอนอยู่นั้น มันใช้ได้ไม่เต็มที 100%
บางเครื่องก็ใช้ไม่ได้ บางเครื่องก็พัง ต้องส่งซ่อม พอส่งซ่อมไปแล้วก็ใช้ได้นะ แต่ก็พังอีก บางครั้ง
ก็ได้เครื่องที่ไม่ใช่เครื่องเดิม...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...สื่อที่ใช้ ๆ กันอยู่ ก็มีปัญหายู่นะ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ตามห้องเรียน ไวรัสเยอะ
มากพอนำแฟลชไดรฟ์ไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนก็เปิดไม่ได้ ข้อมูลหาย จนบางเครื่อง
ถึงกับเปิดใช้งานไม่ได้เลยก็มี...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ผมเป็นครูสังคมนะครับ บางครั้งผมสอนภูมิศาสตร์ ผมก็อยากใช้โปรแกรม
ภูมิสารสนเทศบ้าง หรือโปรแกรมอื่น ๆ เกี่ยวกับอุตุนิยมวิทยาบ้าง แต่ในเครื่องคอมพิวเตอร์
ที่โรงเรียนไม่มี ก็อยากให้ทางโรงเรียนจัดการให้ ... พอจะใช้เน็ตโรงเรียนก็ติดขัดบ้างละ ทำให้
การเรียนการสอนมีปัญหา ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในโรงเรียน ไม่ว่าจะคอมพิวเตอร์ กระจาดที่เชื่อมต่อกับ
คอมพิวเตอร์ บางครั้งมันไม่พร้อมใช้งาน พังบ่อย พังซ้ำซาก พอไปส่งซ่อมแล้วก็ต้องติดตามไปดูว่า
ซ่อมได้ไหม ใช้ได้หรือยัง กว่าจะใช้ได้ก็โน่น เด็กเรียนจบหมดแล้ว...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์
2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ครูว่าคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนแจกให้ครูคนละเครื่องเพื่อนำไปใช้จัดการเรียน
การสอนนั้นอะนะ ก็เป็นสิ่งที่ดี แต่หากเลือกเครื่องที่สเปคต่ำให้ครู ก็ต้องเจอปัญหาเกี่ยวกับการซ่อม
บ่อยบ้าง และโปรแกรมในเครื่องก็น้อย ครูก็ต้องหาโหลดเพื่อนำมาใช้สอน พอไปส่งซ่อมก็ต้อง
เจอปัญหาการติดตามเครื่องจากคนซ่อมอีก...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...โปรแกรมที่มีในคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ผมว่ามันมีไม่ครบตามความต้องการ
ของครูนะ อย่างสอนคณิตศาสตร์ก็ต้องมีโปรแกรมการใช้วงเวียน มีโปรแกรมแท็บเล็ตหรือ
การคำนวณสูตรอะไรต่าง ๆ อะครับ ผมว่ามันจำเป็นต้องใช้ เด็กน่าจะเข้าใจบทเรียนมากกว่าสอน
บรรยาย แล้วไหนจะสัญญาณอินเทอร์เน็ตอีก ขาด ๆ หาย ๆ ทำให้สอนไม่ปะติดปะต่อ เฮ้อ! ...”
(สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจ็คเตอร์ โรงเรียนของครูชอบมีปัญหาตลอดเลย ไม่รู้ว่าชื่อของเกรดตำหรืออย่างไร บางครั้งก็ใช้งานไม่ได้ บางครั้งก็ดับไปเลย พอไปส่งซ่อม ครูต้องติดตามเองว่าซ่อมไปถึงไหนแล้ว ใครเป็นผู้ซ่อม เพราะถ้าไม่ติดตามเครื่องก็คาอยู่อย่างนั้นแหละ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...โรงเรียนก็มีคอมพิวเตอร์ประจำแค่ห้องละ 1 เครื่องนะคะ ให้ครูได้ใช้ แต่บางเครื่องก็พัง บางครั้งเนี่ยไวรัสเยอะมาก ๆ เลย บางครั้งก็อยากให้นักเรียนคุณลิขิตอะไรต่าง ๆ นั้นนะ แต่เน็ตในโรงเรียนมันไม่เอื้ออำนวย โปรแกรมที่มีอยู่ในเครื่องของโรงเรียนก็น้อย ๆ มาก อยากนำโปรแกรมการตัดต่อรูปภาพไปใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนก็ไม่มี ก็เซ็งนะคะ...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ครูว่าสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในโรงเรียนของครูซ่อมบ่อยนะ ลอง ๆ ไปดูระเบียบการซ่อมวัสดุและครุภัณฑ์ในโรงเรียนก็เขอะนะ กว่าจะซ่อมเสร็จก็ใช้เวลานานพอควร ครูก็พลอยใช้สื่อการสอนได้ไม่เต็มที่ แล้วเรื่องเน็ตในโรงเรียนครูก็มีสัญญาณไม่ค่อยดีนัก ค่าใช้จ่ายเครือข่ายเน็ตในโรงเรียนครูก็สูง...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

1.3 โรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู จะเห็นว่าโรงเรียนบางแห่งขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จำนวนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มีไม่เพียงพอต่อความต้องการและการใช้งานของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ครูและนักเรียนมีจำนวนมาก การบริหารจัดการเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จึงไม่เพียงพอกับความต้องการใช้งาน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องคอยจัดสรรอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับบุคลากรได้ใช้งาน เช่น เครื่องพิมพ์ สแกนเนอร์ โปรเจคเตอร์ แม้ว่าคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จะมีเพียงพอกับความต้องการใช้งานของบุคลากรในโรงเรียนก็ตาม แต่ความต้องการในการใช้คอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มีสูง โดยเฉพาะในช่วงการวัดผลและประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียน 2 ภาคเรียน ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลาง

และโรงเรียนขนาดเล็กนั้น เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นรุ่นเก่า ขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีที่มีมาตรฐาน และทันสมัย ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ คอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีมีราคาสูง ในส่วนเอกชนและชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง เกษตรกรรม จึงไม่สามารถสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยและมีมาตรฐาน รวมถึงโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ในการดูแล บำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนน้อย ทำให้ไม่สามารถใช้งานด้านการเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ใช้งานได้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...ตอนนี้ โรงเรียนก็ขาดแคลนนะ เครื่องคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ประจำห้องเรียนก็ไม่มีครบ พอจะใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอน ก็ต้องใช้ห้องศูนย์การเรียนรู้ นั่นแล้วกว่านักเรียนจะเดินไปถึงห้อง กว่าจะจัดระเบียบในห้องเรียนให้ดี ก็เสียเวลาการสอน โดยเปล่าประโยชน์นะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...สื่อเทคโนโลยีที่โรงเรียนเราใช้ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องเก่า ๆ หากเป็นเครื่องใหม่ก็จะเป็นรุ่นต่ำ ๆ หน่อย โคนอะไรนิดหน่อยก็ซ่อมเอาซะเยอะเลย อยากได้เหมือนกันนะ สื่อเทคโนโลยีดี ๆ อะ แต่โรงเรียนเราไม่มีไง ทุกวันนี้ขอแค่เป็นเครื่องที่มีมาตรฐานก็พอแล้ว...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต อะไรต่าง ๆ ที่มีในโรงเรียน ตอนนี้มันไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนแล้ว แล้วไหนจะเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีอะไรต่าง ๆ ที่ประเมินอีก หากดูตามเกณฑ์ ถือว่าโรงเรียนขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีพวกนี้มาก ๆ เลยนะเนี่ย...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...โรงเรียนฉันมีแต่คอมพิวเตอร์รุ่นเก่า ๆ แล้วนะตอนนี้ อยากเปลี่ยนใหม่เหมือนกันให้เป็นเครื่องที่ทันสมัย แต่พอโรงเรียนฉันจัดพิธีทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ก็จะได้รับบริจาคเงินจากผู้ปกครองที่มีรายได้จากการจับปลาขาย ประมง ทำนาเกลือ ทำเกษตร ซึ่งก็ได้ยอดเงินมาน้อย ไม่พอซื้อเครื่องอะไรได้ เด็กนักเรียนของฉันจึงเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่กว่าโรงเรียนอื่น ๆ อยากให้แก้ไขตรงจุดนี้เหมือน ๆ กัน...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้ โรงเรียนที่มีพวกสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอนะ ทั้งครูและเด็กนักเรียน ซึ่งพี่ว่า ถ้าโรงเรียนมีให้ครบตามจำนวนและความต้องการของครูและนักเรียนนะ นักเรียนของพี่คงได้รับการพัฒนาจากการเรียนการสอนที่พี่จัดกิจกรรมได้เต็มที่ แต่ปัญหาคือตอนนี้มันไม่มีไง...”

(สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...คอมพิวเตอร์ โปรเจ็คเตอร์ อะไรต่าง ๆ ตอนที่โรงเรียนก็ถือว่าเป็นรุ่นเก่าๆ ไม่มีหรือรุ่นใหม่ ๆ พอจะใช้แข่งขันอะไรก็สู้โรงเรียนอื่น ๆ เขาไม่ได้ เพราะต้นทุนเราไม่พร้อมเหมือนโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีโปรแกรมต่าง ๆ เยอะ แต่โรงเรียนเราต้องดิ้นรนเอง ซื้อเครื่อง โหลดโปรแกรมใหม่ด้วยทุนตัวเอง...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...สื่อเทคโนโลยีเดี๋ยวนี้ราคาแพงนะ โรงเรียนไม่มีงบไปจัดซื้อให้ ก็เลยขาดแคลนสื่อ บางสื่ออย่างที่เห็น บางเครื่องที่ได้รับมา ไซ้แปบ ๆ พังล่ะ นักเรียนบางคนต้องใช้เครื่องเรียนร่วมกับเพื่อน กลับกลายเป็นว่ายากตอนประเมินผลนั่นแหละ เด็กก็ได้รับการพัฒนาน้อยกว่าคนอื่น...”

(สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครูตอนนี้ยังไม่มีกระดาน Active Board นะ โรงเรียนอื่นก็เห็นเขามีกันหมดล่ะ บางโรงเรียนเนี่ยติดตามห้องเรียนด้วยซ้ำ อยากให้มี อยากให้เด็กและครูได้ใช้ เพราะครูเห็นว่ามันมีประโยชน์ นี่โรงเรียนขนาดกลางนะยังจน ๆ พอกับโรงเรียนขนาดเล็กเลย...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้โรงเรียนก็ขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตนะ จำนวนนักเรียนมันเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ปริมาณสื่อที่ให้นักเรียนใช้เท่าเดิม แล้วไหนจะช่วงปิดภาคเรียนที่ครูต้องประเมินผลการเรียนนักเรียนอีก ต้องใช้ปริ้นเตอร์ หมึกพิมพ์ ซึ่งโรงเรียนจัดหาให้น้อย บางอย่างไม่จัดหาให้ครูเลย อยากให้โรงเรียนใส่ใจกับสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ให้ครูและนักเรียนใช้อย่างจริงจัง ไม่ใช่ซะเลย...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...โรงเรียนไม่ค่อยมีสื่อ มีเทคโนโลยีต่าง ๆ ดี ๆ ให้ครูได้ใช้อะไรเท่าไรหรือนะ ยิ่งตอนช่วงวัดผลประเมินผลนักเรียนเนี่ย ครูต้องใช้ปริ้นเตอร์ เครื่องสแกน อะไรเยอะแยะเลย ไม่จัดหาให้ครู แล้วการจัดหาสื่อเทคโนโลยีอะไร ๆ ต่าง ครูเห็นว่าเกณฑ์การประเมินผลคุณภาพ

ของแหล่งเรียนรู้จาก สฟฐ. มีเกณฑ์มาตรฐานที่สูง หากเทียบกันแล้วโรงเรียนเราขาดแคลนสื่อต่าง ๆ อะไรเยอะเลยนะ อย่างพวกห้องเรียน Smart classroom เนี่ย...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

2. ครุณาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากครุณาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับครุณาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูไม่มีทักษะและประสบการณ์การนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้เปลี่ยนแปลง พัฒนาให้ทันสมัยตลอดเวลา เอื้อต่อการเรียนรู้ แต่ครูไม่สนใจที่จะเรียนรู้และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงนั้น ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่มักจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตลกร้าย ไม่เปิดรับนวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้กับการศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เต็มตามศักยภาพ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครุมีแท็บเล็ตนะ แต่ครูว่ามันยังไม่เวิร์ค ให้นักเรียนใช้ ครูก็ไม่รู้ที่นักเรียนจะสนใจเนื้อหาของครู หรือจะไปแซทเฟชบุ๊ก ครูเลยไม่สนใจเรียนรู้ ครูว่าครูแค่จัดทำเพาเวอร์พอยต์ ขึ้นสไลด์ ให้นักเรียนดู ครูว่าก็โอเคแล้วนะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...กระดาน Active Board สื่อของพื้นนั้นนะ โห้ย! ยากนะ ปุ่มอะไรเยอะแยะไปหมด ตอนแรกก็ทำทายดี ใช้เพียงขึ้นเบื้องต้นเท่านั้น แต่ไป ๆ มา ๆ พืว่าหุคดีกว่า ความรู้การใช้สื่อสมัยใหม่แบบนี้ พืมีไม่มากพอ พอเจอปัญหาปุ๊บ การเรียนการสอนของพืก็หุคชะงักไปเหมือนกันนะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ผอ. และรอง ผอ. เขาก็ทำห้อง Smart Classroom ให้นะ เคยเข้าไปใช้ครั้งหนึ่งแล้ว เจ็ดเลย ใช้เครื่องอยู่ดี ๆ คับข้าง ตรงนั้นหลุดบ้าง ก็เลยเลิกใช้ห้องนั้นดีกว่า เพราะเราไม่มีความรู้ เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีอะไรนั้น ings ตอนนี้ก็มาใช้สื่อทำมือ หรือสื่อที่มีขาย ๆ กัน ตามท้องตลาดนั่นละ สะดวกดี...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...สื่อที่ใช้ในโรงเรียนตอนนี้ กว่าจะซ่อมเสร็จ พี่ก็ลืมหักกระบวนการ ขั้นตอนการใช้ หมดละ ส่งซ่อมเดือนมิถุนายน บางครั้งได้เดือนพฤศจิกายนก็มี พอจะมาใช้จริง ๆ ings ๆ ก็ลืมหักความรู้ ที่เคยได้รับตอนอบรมไปหมดละ เพราะมัน ไม่ได้ใช้บ่อย ๆ นะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...สื่อที่โรงเรียนผมนำมาใช้ก็ทันสมัยนะครับ โปรแกรมอะไรต่าง ๆ เยอะเลย แต่ครู โรงเรียนผมไม่ค่อยเปิดรับที่จะเรียนรู้เท่าไร ให้สร้างสื่อจาก Google App ก็บ่นกัน เกียงกันว่า ที่สอนอยู่ก็คืออยู่แล้ว เลยไม่เรียนรู้อะไรทั้งนั้น จัดอบรมไปก็เหมือนไฟไหม้ฟาง ไร้ประโยชน์...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“... ทุกวันนี้ ฉันก็สอนแบบให้นักเรียนเสิร์ชข้อมูลในเน็ตบ้าง ทำเพาเวอร์พอยท์ให้นักเรียนดูบ้าง ฉันว่ามันก็โอเคนะ แต่ฉันไม่ได้ตัดต่อวิดีโอเอง ทำ Animation อะไรเองหรือกนะ เพราะทำไม่เป็น ไม่ได้จบสายคอม และไม่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องอะไรพวกนี้ด้วย...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...พี่เป็นคนชอบท่องเว็บนะ เห็นสื่ออะไรดี สื่ออะไรเหมาะกับเนื้อหาที่จะนำมาเปิด ให้นักเรียนดู ให้นักเรียนศึกษา แต่บางทีพี่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการโหลดโปรแกรมนั้น ๆ มาใช้ เคยศึกษานะ แต่พอใช้จริงก็ลืมหัก พอมาใช้กับเครื่องที่ห้องเรียนก็เปิดไม่ได้บ้างละ อยากให้โรงเรียนที่มีโปรแกรมในเครื่องมาให้เลย จะได้ไม่เสียเวลาสอน...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครูก็ใช้สื่อเทคโนโลยีกันค่อนข้างเยอะนะ แต่บางครั้งมันก็เดิม ๆ ใช้สื่อ เพาเวอร์พอยท์ เลื่อนสไลด์ ไป ๆ มา ๆ พอโรงเรียนมีสื่อใหม่ ๆ มาให้ครูลองใช้ในห้องศูนย์ สื่อการเรียนรู้ ครูว่ามันใช้งานยากนะ แบบเดิมที่ใช้ครูว่าก็ได้อยู่แล้ว มันอาจจะเดิม ๆ เบื่อ ๆ ไปบ้าง ครูว่าจัดกิจกรรมเสริมก็น่าจะดีขึ้น จะให้มาเรียนรู้สื่อใหม่ ๆ ตลอด ครูไม่ต้องทำอะไรกันพอดี...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ไม่ค่อยเชี่ยวชาญในการนำไปสื่อเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้สอนหรือไม่ค่อยได้อบรม เลยไม่มีความรู้อะไรพวกนี้ สื่อเทคโนโลยีที่โรงเรียนพอมิแต่ก็ไม่ค่อยได้ใช้ โรงเรียนไม่ค่อยเอื้อให้ใช้สื่อมาก เพราะมีห้องศูนย์สื่อให้ใช้อยู่ 3-4 ห้อง ก็ใช้บ้าง ไม่ใช้บ้าง ไม่อยากเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ แล้ว เพราะเทคโนโลยีมันก้าวหน้าตลอดเวลา เอาเป็นว่าจัดการเรียนการสอนยังไง ให้เด็กรู้เรื่องน่าจะดีกว่า...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม สื่ออะไรต่าง ๆ พวก Kahoot, Google App, หรือ โปรแกรมเบื้องต้น พวก Power Point อะไรแบบนี้ก็พอมินะ แต่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประจำห้องเรียน เวลาพักก็นานเชียวกว่าจะได้ใช้งาน ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาก็ลืมไปซะเรื่องแบบนี้มันน่าจะฝึกใช้ ฝึกทำไปตลอดนะ...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ตอนผมเรียนปริญญาตรี ผมได้ฝึกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอะไรพวกนี้ตลอดนะครับ แต่พอมาสอนจริงก็ไม่ค่อยได้ใช้ สื่อเทคโนโลยีอะไรต่าง ๆ ที่เคยฝึกใช้มา ปัจจุบันก็เก่าไปแล้วนะครับ มีสื่อใหม่ ๆ มาให้ใช้ตลอด ไม่ว่าจะเป็น โปรแกรมในคอมพิวเตอร์เลย หรือในแอปของมือถือ ผมต้องมาเรียนรู้ใหม่ อบรมใหม่ อบรมแล้วใช้บ้าง ไม่ใช้บ้าง ก็หลงลืมนะครับ ไม่ชอบด้วย เลยไม่ค่อยมีทักษะใช้สื่อสมัยใหม่เสียเท่าไร...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ทุกวันนี้มีเยอะนะ แต่ก็เลือกใช้ที่ถนัด พวกเล่นสไลด์ในเพาเวอร์พอยท์ เปิด Youtube ให้เด็กนักเรียนดูเอา ไม่ค่อยสนใจอะไรใหม่ ๆ นะ ก็เคยเรียนรู้อาเป็นว่าสอนให้เด็กเข้าใจเป็นพอ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...สื่อเทคโนโลยีที่มี ๆ อยู่ทุกวันนี้ เยอะนะ ไหนจะโปรแกรมในแท็บเล็ต มือถือ แอป แล้วให้ครูนำไปใช้สอน ครูก็เห็นนะว่ามีข้อดี แต่พอครูเอาไปใช้จริง เกิดปัญหาระหว่างสอน ใครจะมาช่วยครูล่ะ ครูไม่มีความรู้มากนั ต้องมาแก้ปัญหาเอง ต้องสอนวิธีอื่น ๆ ให้เนียน ๆ ไป...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ผมว่าผมขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีอะไรพวกนี้นะครับ แรก ๆ ก็ใช้เป็นอยู่ แต่พอเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์พังแล้วต้องรอซ่อมนะครับ ทักษะการใช้สื่อก็เริ่ม ๆ ลืมไป แล้วห่างไป 3 เดือนกว่า ๆ ได้สื่อเทคโนโลยีอะไรพวกนี้มา ก็ลืมไปแล้วว่าใช้ยังไง ... ไหนจะสื่อ

ที่ทันสมัยทำให้ครูเรียนรู้เพิ่มเติมอีก ของเก่ายังใช้ไม่ค่อยจะได้ ของใหม่มาอีกแล้ว ผมไม่อยากจะ
พอดีครับ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้สื่อการสอนอะไรเยอะไปหมด ครูเรียนรู้กันไม่หวาดไม่ไหว พอที่ซื้อ
แต่สเป็คเครื่องต่ำ ใช้งานไม่ค่อยจะดี ครูก็ใช้ ๆ กันไป แต่ใช้ ๆ ไป พอพังก็นำไปซ่อม ใช้ ๆ ซ่อม ๆ
แล้วมันจะพัฒนานักเรียนได้อย่างไร ครู ๆ เขาเลยไม่สนใจใจ และก็ไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับ
วิธีขั้นตอนการใช้ และการบำรุงรักษาด้วย ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...โรงเรียนก็มีนะคะสื่อที่ทันสมัยแบบนี้ เช่น กระดาน Active Board ค่ะ โอ้โฮ!
ขั้นตอนการใช้ซับซ้อน แต่ถ้าใช้เป็นจะเป็นประโยชน์มาก เคยจัดอบรมนะคะ แต่เป็นการอบรม
แบบสาธิตและบรรยายมากกว่า ไม่ค่อยได้ให้ปฏิบัติจริง เพราะสื่อไม่เพียงพอ พอครูจะใช้จริง
ก็บ่นว่ายาก แต่หากครูเข้าใจและเปิดใจที่จะเรียนรู้ สื่อนี้ก็จะมีประโยชน์แก่เด็กมาก ๆ เลยค่ะ...”
(สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ครูว่าสื่อปัจจุบันทันสมัยมาก ๆ และมีมาให้เห็นใหม่ ๆ ตลอด แต่ด้วยราคาที่แพง
และตัวครูเองก็ไม่ชอบสนใจเรียนรู้ ไม่เปิดใจรับสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ผู้บริหารซื้อมา มันก็เป็นเพียง
วัตถุชิ้น ๆ หนึ่ง แบบนั้นแหละ อีกอย่างครูเองก็ไม่ได้ฝึกใช้บ่อย ๆ ด้วย และไม่เห็นความจำเป็น
ต้องใช้เลย บางครั้งครูสอนปากเปล่า เด็กยังจะได้รับความรู้มากกว่าอีก...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์
2559)

2.2 ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 8 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบาย รายละเอียด
ของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับ
ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
เกิดจากการขาดการนิเทศ การติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของครู
กล่าวคือ ผู้บริหารตรวจสอบ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของครู
ในชั้นเรียนไม่ค่อยสม่ำเสมอเท่าที่ควร ทำให้ครูไม่สนใจ ละเลยการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา
ที่มีอยู่ในชั้นเรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน กระดานอัจฉริยะ โปรเจ็คเตอร์ ซึ่งครูก็
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดของครู เช่น การบรรยาย การให้นักเรียนสืบค้นข้อมูล
จากหนังสือเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
ไม่เต็มที่ นอกจากนี้ผู้บริหารไม่มีการให้ผลข้อมูลย้อนกลับแก่ครูที่ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา ทำให้ครูไม่ทราบผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ส่งผลให้ครูพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีนั้น ๆ ได้น้อยลง และละเลยการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปในที่สุด ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...ในความคิดพี่นะ พี่ว่าครูเขาไม่ค่อยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสอนกัน ก็เพราะว่า ผอ. รอง ผอ. ฝ่ายวิชาการ ไม่ค่อยเดินตรวจหรือนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูเสียมากกว่า ครูเลยสอนไปแบบเช้าชามเย็นชามอะนะ รวมถึงความใส่ใจของพวกผู้บริหารด้วยว่าจะจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาให้ครูได้ใช้มากน้อยแค่ไหน...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ก็มีอบรมนะเรื่องการใช้สื่อ แต่จะใช้จริงหรือไม่ใช่นะ ผอ. รองทั้งหลายก็น่าจะติดตามผลตอนที่ครูสอน อย่างที่โรงเรียนนี้นานครั้งนะกว่าจะมี นอกจากจะบอกหรือแจ้งล่วงหน้า มันเลยทำให้ดูไม่เป็นธรรมชาติ ดูแฉง ๆ ตลก ๆ ทั้งที่ในห้องเรียนมีสื่อให้ครูใช้อยู่...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...โรงเรียนผมก็ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอนตลอดนะครับ เพราะมีคอมพิวเตอร์ทุกเครื่อง แต่จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรนี่อีกเรื่องหนึ่ง ครูบางคนไม่ค่อยสอน แต่ให้เด็กดูคลิปอะไรต่าง ๆ ครูบางคนนะครับสอนแบบไม่ใช้สื่อเทคโนโลยีเลยก็มี ผมว่าผู้บริหารน่าจะนิเทศเดินตรวจตราดูการสอนของครูบ้าง จะได้ทราบว่าสื่อที่ท่านได้จัดซื้อจัดหามา นั้นใช้ประโยชน์เต็มที่หรือเปล่า...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...พี่ก็เห็น ผอ. รองฝ่ายวิชาการ เดินตรวจอยู่นะว่าครูสอนอย่างไร ใช้สื่อไหม แต่ก็ไม่เห็นจะชี้แนะหรือให้คำปรึกษาอะไร ก็มองแต่ว่าใช้แล้วนะ ดีมาก ๆ แค่นั้น แต่ไม่ลงลึกว่าใช้แล้วเหมาะสมกับเนื้อหาหรือเทคนิคการสอนหรือไม่ พี่อยากให้ ผอ. และรองวิชาการ มองจุดนี้ด้วย...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครูไม่มีหรอกที่จะมี ผอ. รองฝ่ายต่าง ๆ มานิเทศการใช้สื่อของครู ๆ กัน เพราะ ผอ. และรองเองก็ไม่ค่อยมีเวลามาเดินมาตรวจหรอก มันเลยทำให้ครูใช้บ้าง ไม่ใช้บ้าง บางครั้งก็ใช้ในทางผิด ๆ เปิดหนังอะไรต่าง ๆ ให้นักเรียนดู ครูว่าถ้า ผอ. หรือรองฝ่ายต่าง ๆ มาเดินดูหน่อย ก็น่าจะเป็นระเบียบมากกว่านี้...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...ผอ. รอง ผอ. ต่าง ๆ น่าจะนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อของครูหน่อย โดยเดินตรวจตราตามอาคารเรียนต่าง ๆ มันสำคัญนะ มีสื่อให้ใช้ตามห้องต่าง ๆ ก็จริง แต่ครูบางคนก็ใช้บ้าง บางคนไม่ใช้เลยก็มี...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครู รอง ผอ. วิชาการ เยี่ยมและเดินดูการสอนของครูบ่อยนะ แต่เป็นการเดินดูผ่าน ๆ เดินไปพอให้รู้ว่าตรวจดูการสอนของครูแล้วนะ แล้วจะเข้มงวดว่าครูคนไหนใช้สื่อ ครูคนไหนไม่ใช้สื่อ แต่ไม่มีการแนะนำครูเลยว่าใช้สื่อแล้วดีหรือเหมาะสมไหม ควรปรับปรุงอะไร หรือเปล่า ประเมินเพียงว่าใช้กับไม่ใช้ ซึ่งครูก็ไม่เห็นด้วยนะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...โรงเรียนผม พวกผู้บริหารทั้งหลาย ไม่มีมานิเทศ ติดตามอะไรเลยนะ แต่มีแบบว่า ทุกห้องต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ครบ น้อยครั้งมากที่จะมาสำรวจว่าครูคนไหนใช้ คนไหนไม่ใช้ ซึ่งผมเห็นว่ามันทำให้ครูบางคนไม่สนใจที่จะใช้สื่อเทคโนโลยีเลย ผลเสียมันตกมาที่เด็กนะ ไม่ใช่ครู...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

3. ครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพราะครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง และงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

3.1 ครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 12 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพราะปัจจุบันสำนักพิมพ์หนังสือเรียนหลายสำนักพิมพ์ได้ผลิตสื่อการสอนสำเร็จรูปให้ ครูนำไปใช้ในชั้นเรียน ทั้งสื่อการสอนทั่วไป และสื่อการสอนที่ใช้เทคโนโลยี ทำให้ครูสนใจสื่อการสอนแบบสำเร็จรูปมากกว่าจะผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง โดยครูขาดการศึกษาสภาพปัญหาหรือความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนกับลักษณะของสื่อการสอนสำเร็จรูปที่จะนำมาใช้ ครูไม่ศึกษาสื่อการสอนสำเร็จรูปก่อนนำมาใช้ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนหรือไม่

อีกทั้งครูขาดการศึกษาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและตัวชี้วัดกับสื่อการสอนสำเร็จรูปที่ใช้ ซึ่งครุนิยมความสะดวกสบายในการใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียว ซึ่งส่งผลให้นักเรียน ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูสอนจากสื่อการสอนสำเร็จรูปนั้น ๆ ได้ไม่ตรงตาม จุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของหลักสูตร ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 12 คน ดังนี้ จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่พี่ได้ใช้สอนเด็กของพี่ ส่วนใหญ่ที่นำมาจาก สื่อสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่เขาทำให้สำเร็จรูปเลย สะดวกสบายดีนะ พี่ว่า ถึงแม้บางสื่อจะไม่ค่อยเข้ากับ สภาพทั่วไปของเด็กเรา แต่พี่ก็โอเคนะ มีสื่อประกอบการสอนดีกว่าไม่มีไรมาสอนเลย พุด ๆ ๆ อย่างเดียว...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้สะดวกสบายมากขึ้นนะ โรงเรียนเราได้สื่อสำเร็จรูปอะไรเยอะแยะเลย บ้างก็เป็นชุดกิจกรรมสำเร็จมาเลย ไม่ต้องมาผลิตสื่ออะไรกันเองอีกแล้ว แต่สื่อสำเร็จรูป ที่นำมาใช้นั้นดีมาก ๆ เลย สื่อชนิดเดียวใช้ได้ตั้งแต่ ม.1-ม.3 อาจจะยากสำหรับเด็ก ม.1 หน่อย แต่มันก็สะดวกแก่ครูเราที่ไม่ต้องผลิตสื่อใหม่ ๆ ให้ยุ่งยาก...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...ผมว่าเดี๋ยวนี้สะดวกสบายขึ้นเยอะเลยนะครับ มีสำนักพิมพ์หลายสำนักพิมพ์ สร้างสื่อเบ็ดเสร็จให้ครูใช้สอนได้เลย ผมก็ใช้นะครับ ดีมากด้วย บางครั้งผมใช้ไปแล้วได้ผลดีกับ ห้องหนึ่ง แต่ไปใช้อีกห้องหนึ่งก็ไม่ได้ผล แรก ๆ กังงเหมือนกันครับ เพราะผมก็ใช้สื่อเดียวกัน ทำไมผลที่ได้จึงแตกต่างกัน...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...พี่ว่าสื่อที่เขานำมาขายให้โรงเรียนก็ดีนะ บางอันเนี่ยซื้อ ไปใช้ก็คุ้ม ใช้ได้ทั้ง ม.ต้น ม.ปลาย ถึงแม้จะง่ายไปสำหรับบางระดับก็ตาม แล้วครูก็สร้างสื่อเพิ่มเติมไปให้เข้ากับหลักสูตร พี่ว่าก็โอเคนะ ให้มาสร้างสื่อใหม่หมด ครูก็แยพอดี...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครู โชคดีหน่อยที่ได้สื่อสำเร็จรูปมาเลยจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้ ก็สะดวกสบายดีนะ เด็ก ๆ ได้ใช้สื่อ ก็ดีกว่าครูสอนแบบบรรยาย สาธิต ทำใบงาน อะไรพวกนี้ ก็ไม่ต้องผลิตสื่ออะไรเองอีกแล้ว สื่อไหนที่พอจะเข้ากับเนื้อหาก็นำมาสอน ปรับ ๆ เพิ่ม ๆ ยากนิดง่ายหน่อย ครูว่าก็ใช้ได้อยู่นะ...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ครูก็ใช้สื่อที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ เขาแจกมาเนี่ยละ ครูว่าก็ใช้ได้อยู่นะ สื่อบางตัวเป็นของ ม.4 เอามาใช้กับเด็ก ม.2 ก็ได้ ครูไม่ต้องเสียเวลาผลิตสื่ออะไรกันเยอะแยะ...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ผมว่าปัจจุบันครูไม่ต้องสร้างสื่อใช้เองแล้วละครับ มีสื่อสำเร็จรูปมากมายตามร้านต่าง ๆ ผมเองก็เลือกใช้บริการนะครับ เพราะผมว่ามันสบายแก่ครูดี ไม่ต้องเสียเวลาสร้างสื่อเอง ถึงแม้ว่าสื่อบางชนิดจะไม่ค่อยเข้ากับหลักสูตรโรงเรียนของผมก็ตาม...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...สื่อที่เขาทำมาเป็นแบบสำเร็จรูปก็ดีนะ บางสื่อที่เขาทำใช้ได้เลยละ สร้างได้ดีกว่าที่ครู ๆ ทำเองจริง ๆ เสียอีก บางสื่อที่สอนไปเนื้อหามันเป็นของระดับอื่น แต่ก็คิดไปว่าเราได้เพิ่มเติมเนื้อหาไปให้สอนเกินตัวชีวิตนิคหน่อย ถือว่าเป็นความรู้เพิ่มเติมไป ก็ไม่น่าเสียหายนะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ตอนนี้ครูก็ใช้สื่อที่สำนักพิมพ์เขาทำมาให้ห็นะ บางสำนักพิมพ์ทำสื่อมาเป็นพาวเวอร์พอยท์เลย เก็ดินะครูว่า แต่ครูก็เลือกใช้นะ บางห้องไม่เหมาะกับสื่อที่สำนักพิมพ์ทำมาเลย ครูก็ไม่ใช้ เพราะใช้ไปเด็กก็ไม่รู้เรื่อง แต่สื่อบางชิ้นก็ดีนะ ใช้ได้แทบทุกระดับชั้นเลย...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ทุก ๆ ต้นปีการศึกษา โรงเรียนผมจะได้รับสื่อสำเร็จรูปมาจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ มาทดลองให้ใช้ตลอด ผมก็เห็นว่าเป็นสิ่งดีนะ ดีกว่าสอนปากเปล่า มีสื่อการเรียนให้เด็กได้ใช้ก็น่าจะเวิร์คขึ้นนะ ถึงแม้บางสื่อจะเกินเนื้อหาที่สอนมากไป สะดวกต่อการใช้งานครูผมด้วย...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...ครูก็ใช้สื่อที่เขาแจก ๆ กันมานะ ครูว่าสะดวกดี ไม่ต้องทำสื่อด้วยตัวเอง ไม่ต้องคิดออกแบบสื่อด้วย สื่อบางอย่างใช้ได้แทบจะทุกระดับชั้นเลย อาจจะยากไปนิดสำหรับเด็กเล็ก แต่ครูว่าก็เป็นการสอนเพิ่มเติมแก่เด็กไปในตัวนะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...สื่อที่ทันสมัยในโรงเรียนอย่างกระดาน Active Board ครูว่าใช้ยากนะ แต่สื่อสำเร็จรูปที่เขามืออยู่นะ ชุดการสอนต่าง ๆ ครูว่าใช้ง่ายกว่าเยอะเลย มีขั้นตอน มีวิธีการใช้ไม่ต้องมาสร้างเองผลิตเอง แต่บางครั้งมันอาจจะไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้สักหน่อยแต่ก็ใช้ได้นะ แล้วลดหรือเพิ่มเอาให้เหมาะสม ครูทำแบบนี้...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

3.2 งานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 8 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกิดจากครุมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนของครู ทำให้ครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพราะภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายบางงานมีความสำคัญเทียบเท่ากับการผลิตสื่อการเรียนการสอน บางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานด่วนก็ต้องรีบทำให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด บางครั้งงานที่ได้รับเป็นงานต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ครูต้องติดตามและประเมินงานตลอด ส่งผลให้ครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูยังให้ความสำคัญกับภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมมากกว่าการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพราะผู้บริหารสั่งการให้ทำ และบางครั้งภาระงานนั้นมีผลเทียบเท่ากับการพิจารณาความดีความชอบด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...โอ๊ย ทุกวันนี้งานที่ ผอ. สั่งให้ทำที่โรงเรียนก็เยอะอยู่แล้ว ทั้งงานครูที่ปรึกษา เยี่ยมบ้าน ดูแลโรงอาหาร แล้วให้สร้างสื่อ ใช้สื่อ ใ้ว่าทำวันเดียวเสร็จสักทีไหน ต้องวางแผนศึกษาสภาพปัญหานักเรียนแต่ละคน แต่ละห้อง ใช้เวลาทำนานหลายอาทิตย์อยู่นะ...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...งานผมเยอะครับ ไม่ค่อยได้สร้างสื่อเองเท่าไรหรอก ผมก็ใช้สื่อเท่าที่มี ใช้ได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่ผมก็จะพยายามถ่ายทอดเนื้อหาให้เด็กผมเข้าใจให้มากที่สุด ทุกวันนี้ก็มีภาระงานในโรงเรียนเยอะอยู่แล้ว ผมก็ต้องทำงานพวกนี้ ส่วนเรื่องสอนก็ไม่ละเลยครับ แต่การผลิตสื่อของผม ผมก็เลือก ๆ ทำนะครับ ไม่ได้ทำใหม่เองทั้งหมด ทุกเนื้อหา เพราะไม่ค่อยมีเวลา...” (สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้งานที่ฉันทำนี้แน่นมาก ไหนจะงานสอน แล้วยังงานดูแลความประพฤติ นักเรียนในโรงเรียน ซึ่งมันเป็นงานที่ฉันต้องทำต้องดูทั้งปี คอยติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ไหนจะงานครูที่ปรึกษาอีกก็ไม่มีเวลาผลิตสื่อการเรียนการสอนแล้ว ก็ต้องเว็บหาสื่อคนอื่น ๆ เอา แล้วนำมาปรับเป็นของตนเอง หรือ ไม่ก็สื่อที่เขาขาย ๆ กันตามร้าน...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...ถึงแม้จะมีสื่อที่เคยใช้เมื่อปีก่อน ๆ ก็เถอะ พี่ก็ไม่มีเวลาทำหรือสร้างสื่อมาใช้ใหม่อยู่ดี พี่ก็ใช้สื่อปีก่อน ๆ สื่อที่มีขายอยู่ตามท้องตลาดบ้างละ หรือ ไม่ก็ ไม่ทำเลย เพราะไหนจะงานฝ่าย งานครูที่ปรึกษา และงานจรรยาอื่น ๆ อีกหลายงาน พี่ก็ต้องเลือกรับผิดชอบงานพวกนี้ก่อน เพราะมันมีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนของพี่...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นหรือ ก็รู้ว่าเป็นภาระงานที่ครูต้องทำ แต่นอกเหนือจากงานสอน ครูก็มีงานเพิ่มเติมอื่น ๆ อีก บางครั้งทำงานฝ่ายมากกว่างานสอนอีกนะ พอจะแบ่งเวลาไปสร้างหรือผลิตสื่อก็แทบจะไม่มีอยู่ละ เลยต้องไปคู่มือของคนอื่นเป็นแนวทาง...” (สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้เป็นครู นอกจากสอนแล้ว ยังมีงานฝ่าย งานการเงิน เยอะแยะไปหมด บางงาน ทั้ง ผอ. และรองฯ สั่งให้รีบทำแล้วเขียนรายงานส่ง บางงานเขตๆ ก็ต้องการติดตามด่วน มันเป็นแบบนี้ แล้วพี่จะมีเวลาที่ไหนสร้างสื่อการสอนละ ก็ใช้สื่อเก่า ๆ ที่เคยสร้างไว้ละ ไปก่อน ไม่เสียหายนิ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...ครูเข้าใจนะว่าการใช้สื่อประกอบการสอนนะดี แต่ครูว่ามันต้องใช้เวลา อีกทั้งภาระงานที่ได้รับมอบหมายจาก ผอ. รอง ผอ. มากี่เยอะ จะให้ครูทำทั้งสองอย่างในเวลาเดียวกัน ครูก็ตายกันพอดี ถึงแม้จะมีสื่อที่ผลิตไว้ก่อนแล้ว หรือสื่อสำเร็จก็เถอะ...” (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...อยากจะทำสื่อการสอนดี ๆ ใช้กับนักเรียนนะ แต่ภาระงานที่ล้นมือ ทุกวันนี้ งานฝ่ายเยอะกว่างานสอนอีก แต่ก็อาศัยสื่อการสอนที่มีอยู่ในเน็ตมาปรับใช้ บางครั้งก็ใช้สื่อเก่า ๆ

ที่เคยทำไว้มาสอน การสอนอาจไม่เต็มทีนะ แต่ดีกว่าสอนปากเปล่า...” (สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2559)

สรุปสาเหตุหรือรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 ปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยี

2. ปัญหาเกี่ยวกับครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในชั้นเรียน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

3. ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง และงานอื่นๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สังกะระห์ผลการสัมภาษณ์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดอันดับเชิงปริมาณ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนัก ความสำคัญที่มาจากผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีการพูดย้ำบ่อย ๆ และการแสดงออกจกความรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 20 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6		
	ความถี่	ลำดับ
1. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู	44	1
2. ครุภัณฑ์สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในชั้นเรียน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	25	2
3. ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	20	3

จากตารางที่ 20 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 3 ปัญหา โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 อันดับ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู ปัญหาเกี่ยวกับครุภัณฑ์สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในชั้นเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และปัญหาเกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 21 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
โรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู		
1. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	การจัดสรรสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน การขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนำงบประมาณไปจัดสรรหรือพัฒนาเรื่องอื่นที่สำคัญ ๆ ในโรงเรียน การผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไม่เต็มที่เท่าที่ควร การจัดซื้อจัดจ้างในโรงเรียนยุ่งยากและล่าช้า	17
2. ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ	การมีอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ไม่พร้อมใช้งาน ซ้ำรูดบ่อย และต้องใช้เวลาในการส่งซ่อม การไม่สามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ค่าใช้จ่ายในการใช้เครือข่ายสูง การมีโปรแกรมงานต่าง ๆ ที่ไม่ครบตามความต้องการและการใช้งานของครู การจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่มีมาตรฐานไม่ดีเท่าที่ควรมาใช้ในโรงเรียน การพบปัญหาไวรัสคอมพิวเตอร์ที่สร้าง ความเดือดร้อนให้แก่ครูผู้สอน	17

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
3. โรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์ และ สื่อเทคโนโลยี	การขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จำนวนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และการบริหารจัดการ ไม่เพียงพอต่อความต้องการและการใช้งานของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นรุ่นเก่า การขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีที่มีมาตรฐาน และทันสมัย การมีบุคลากรที่มีความรู้ในการดูแล บำรุงรักษา เครื่องคอมพิวเตอร์และ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนน้อย	10
	ผลรวม	44

จากตารางที่ 21 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับ ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยี

ตารางที่ 22 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร		
1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	การขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การไม่มีทักษะและประสบการณ์การนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การไม่สนใจที่จะเรียนรู้และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงนั้น ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การไม่เปิดรับ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใหม่ ๆ มาใช้กับการศึกษา	17
2. ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตาม ผลการใช้สื่อการเรียนการสอน	การขาดนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหาร การตรวจสอบ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่ค่อยสม่ำเสมอ การไม่มีผลข้อมูลย้อนกลับแก่ครูที่ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	8
ผลรวม		25

จากตารางที่ 22 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับ ความสำคัญของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 23 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
ครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		
1. ครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง	การที่สำนักพิมพ์หนังสือเรียนต่าง ๆ หลายสำนักพิมพ์ผลิตสื่อการสอนสำเร็จรูปให้ครูไปใช้ในชั้นเรียนทั้งสื่อการสอนทั่วไป และสื่อการสอนที่ใช้เทคโนโลยี การสนใจสื่อการสอนแบบสำเร็จรูปมากกว่าจะผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง การขาดการศึกษาสภาพปัญหาหรือความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนกับลักษณะของสื่อการสอนสำเร็จรูปที่จะนำมาใช้ การไม่ศึกษาสื่อการสอนสำเร็จรูปก่อนนำมาใช้ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรท้องถิ่น การขาดการศึกษาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและตัวชี้วัดกับสื่อการสอนสำเร็จรูปที่ใช้ การนิยมความสะดวกสบายในการใช้สื่อการสอนสำเร็จรูป	12
2. งานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม	การมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนของครู การไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาระงานที่ครูได้รับมอบหมายมีความสำคัญเทียบเท่ากับการผลิตสื่อการเรียนการสอน การให้ความสำคัญกับภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมมากกว่าการผลิตสื่อการเรียนการสอนการที่ภาระงานนั้นมีผลเทียบเท่ากับการพิจารณาความดีความชอบ	8
ผลรวม		20

จากตารางที่ 23 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ ครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง และงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การสอนของครูยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่ และผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครู ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

1.1 ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะครูจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน จุดเน้นของโรงเรียน แต่ครูยึดโครงสร้างหลักสูตรตามเอกสารทั่วไปที่เผยแพร่ โดยขาดการตรวจสอบหรือพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนก่อนนำไปใช้ โรงเรียนบางแห่งให้ผู้บริหารและครูจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ไม่มีการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ อีกทั้งโรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญชี้แนะให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตน และเมื่อวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาไม่มีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นไปได้ของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ด้วย นอกจากนี้ครูบางโรงเรียน

สอนไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษามาแต่ต้องเข้าร่วมจัดทำหลักสูตรกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความถนัดก็มี ครูบางกลุ่มสาระการเรียนรู้มีจำนวนน้อยในการจัดทำหลักสูตร อีกทั้งรวมกับระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ทำให้ครูต้องเร่งรีบจัดทำหลักสูตร จนกระทั่งได้หลักสูตรที่ไม่ค่อยมีมาตรฐานเท่าที่ควร ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 17 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...ก็เห็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สำเร็จเป็นรูปเล่มนี้ ฝ่ายบริหารเขาก็ยึดตามเอกสารที่แจก ๆ กันตอนอบรมนะะ ปรับเปลี่ยนอะไรน้อยมาก ๆ ไม่ได้ศึกษาบริบทสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเลย สภาพชุมชนรอบโรงเรียนเป็นอย่างนี้ แต่ในหลักสูตรเป็นอีกอย่างหนึ่ง แล้วมันจะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่แท้จริงได้หรือคะ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...ครูว่าหลักสูตรที่เราทำ ๆ ออกมานะ มันไม่ค่อยเข้าทำนะ อย่างเช่น หลักสูตรโรงเรียนครูมีวิชาการท่องเที่ยว การทำขนมอบ อะไรแบบนี้นะ แต่สภาพรอบ ๆ โรงเรียนครูเป็นป่าจาก เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา ทำนาเกลือกัน ทำไมโรงเรียนไม่จัดรายวิชาที่ให้ได้ก็ศึกษาเรื่องใกล้ ๆ ตัวแบบนี้ละ เพราะเขาได้นำไปจริง ประกอบอาชีพในอนาคตได้...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ก็เป็นโรงเรียนขนาดเล็กนะ ครูในกลุ่มสาระฯ มีกันแค่ 3 คน ก็ต้องมาทำหลักสูตรกลุ่มสาระฯ ทั้ง 6 ระดับชั้น ซึ่งทำถูกบ้างผิดบ้าง ก็ดู ก็ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางฯ ประกอบกันไป จริง ๆ ก็นำของเขามาเกือบหมดนั่นแหละ เพราะทุกโรงเรียนก็ต้องสอนตามแบบที่เขาวางเขากำหนดให้...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาที่โรงเรียนได้ทำจริง ๆ นั้น ก็ถือว่ายังไม่สมบูรณ์นะ เด็กชั้น ม.ต้น เรียนเยอะกว่าที่หลักสูตรจริง ๆ เขากำหนดอีก แล้วไหนโรงเรียนจะนำหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลมาใช้ ก็ต้องเพิ่มคาบ เพิ่มเวลาเรียนอีก หลักสูตรมันจึงเป็นแต่ให้เด็กเรียน ๆ เราเป็นครูยังปวดหัวแทนเด็กเลย...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาที่โรงเรียนพีได้ทำไป พีไม่ค่อยรู้เท่าไรหรอก เพราะหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ของพีจัดทำกับทีมกลุ่มบริหารหลักสูตรของโรงเรียน แต่พีว่าวิชาของพีคือ ศิลปะเนี่ย มันยังจัดทำโครงสร้างหลักสูตรไม่เวิร์คนะ เด็กเรียนสัปดาห์หนึ่ง 2 ชั่วโมง แล้วศิลปะมีทั้งวาดรูปดนตรี นาฏศิลป์เนี่ย เด็กมันจะค้นพบความถนัดและความสามารถของมันได้เพียงเวลาเรียนเท่านี้หรือ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...โรงเรียนผมเป็น โรงเรียนขนาดเล็กกะกะครับ ครูในกลุ่มสาระฯ ผมมีแค่ 2 คน ผมจบการช่างแต่มาช่วยสอนสุขศึกษาครับ เพราะครูไม่พอ ช่วงนั้นเขาให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผมก็ต้องทำทั้งหลักสูตรกลุ่มสาระฯ การงาน และกลุ่มสาระฯ สุขศึกษา ก็แยเหมือนกันกะครับ เพราะไม่มีเวลา ก็ยึดเอาตามเอกสารทั่วไปทั้งที่แจก และเสิร์ทในเน็ตมาดู ๆ เป็นแนวทาง ไม่รู้ว่า ทำถูกไหมกะครับ แต่ที่ทำ ไม่มีใครคอยตรวจคอยดูด้วย ก็แยเหมือนกัน กว่าจะผ่านมาได้...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่นั่นหรือ ก็มีนะ พวก ๆ ฝ่ายวิชาการกับหัวหน้า กลุ่มสาระฯ รองหัวหน้ากลุ่มสาระฯ เขาทำกัน พี่ไม่ค่อยรู้เรื่องหรือก เขาบอกให้สอน ม.1 หน ระดับไหน พี่ก็ค่อยไปดูว่าสอนอะไรบ้าง ... ตอนที่เขาทำหลักสูตรกัน พี่ก็ไม่ค่อยเห็นเขาเรียกชุมชน อะไรมาปรึกษาหารือเลยนะ มีแต่ทำเสร็จก็ประกาศใช้เลยนะ ช่วงนั้น...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...ก็ไม่ว่าที่ทำไมไปนะ ถูกหรือเปล่า เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญอะไรมาตรวจดูเลย แต่ก็เห็นทางโรงเรียนก็ยึดหลักสูตรโรงเรียนดี ๆ ต้นแบบ มาดูเป็นแนวทางนะ ก็โอเค ใช้ได้ แต่บางวิชามันก็ไม่พร้อมกะกับ โรงเรียนเราจริง ๆ อย่างเช่นวิชาพายุเรือเนี่ย โรงเรียนเราไม่ได้มีคลอง มีแม่น้ำ มีแต่ถนน แล้วจะให้สอนกันอย่างไร...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ช่วงเวลาที่ทำหลักสูตรกันก็ยังไม่มีความรู้ นะ ตอนนั้นก็ไม่ว่าที่รู้เนี่ย ถูกหรือเปล่า แต่ก็ดู ๆ ตามเอกสารที่อบรมแล้วมาก็ปรับ ๆ เอา ตอนนั้นถ้าได้ผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบก่อนก็คงดี แต่ด้วยระยะเวลามันน้อยมาก ก็เลยใช้ ๆ ไปก่อน...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนพี่ไม่เห็นจะให้ชุมชนเข้ามาทำเลยนะ จำได้ว่า ตอนที่ทำ ๆ กันก็มีแต่ครูนี้แหละทำ วิชาเพิ่มเติมบางวิชาที่สอนตามความถนัดของครู ไม่ได้สอน ตามความสนใจของนักเรียนหรือ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...พี่เป็นครูสอนงานประดิษฐ์ แต่พี่จบการเงินมา ตอนนั้นที่ทำหลักสูตรกันก็งั้นนะ เพราะพี่ก็รู้ไม่เยอะแล้วต้องมาสร้างหลักสูตรใช้สอน แล้ววิชาการงานของพี่มีเพียง 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ชั่วโมงหนึ่งก็งานบ้านละ พี่ก็เหลืออีกชั่วโมงเพื่อสอนงานประดิษฐ์ พี่ว่าพี่สอนไม่เต็มที่

เด็กแทบจะไม่ได้ชิ้นงานภายในชั่วโมงที่พี่สอนเลย พี่ว่าหลักสูตรกลุ่มสาระฯ ที่มีปัญหา ตรงนี้แหละ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ครูว่าหลักสูตร โรงเรียนครู โครงสร้างหลักสูตรเวลาเรียนให้เด็กเรียนมันเยอะไป เยอะมาก ๆ อยากจะตัดทอนบางวิชาไปบ้าง ก็ไม่รู้จะทำยังไง ครูไปบอกฝ่ายวิชาการก็คัดผ่านตลอด บางวิชาที่ไม่มีครูเชี่ยวชาญทางด้านนั้นเลย ก็ตัดไม่ได้ทั้งที่เป็นวิชาเพิ่มเติม กึ่งกับระบบเหมือนกัน...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...ตอนที่ทำหลักสูตร โรงเรียนก็ให้เพื่อนครูที่ไปอบรมมาขยายผลให้ฟัง ก็ทำ ๆ ไป ตามเอกสารที่เขาแจกมาให้ ตามหลักสูตรโรงเรียนต้นแบบ ดู ๆ แล้วทำเป็นหลักสูตรโรงเรียนเรา แต่ไม่มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนะ วิชาที่สอดคล้องกับชุมชน ช่วยเหลือชุมชนอะไรก็ไม่มี รู้สึกว่า ทำเสร็จก็ใช้เลย ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ครูในโรงเรียนมีน้อย ไม่ได้เป็นโรงเรียนหลักสูตรนำร่องอะไรหรอก แต่ทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยดูหลักสูตรโรงเรียนอื่นเป็นต้นแบบ ทำเสร็จ ผอ. ก็ให้ใช้เลย ไม่มี ใครมาตรวจดูอะไรหรอกมีก็แต่ฝ่ายวิชาการ โรงเรียน ตอนที่ทำกันก็ช่วยกันนะ เพราะครูทุกคน ไม่ได้อบรมหมด มีแต่ตัวแทนครูในกลุ่มสาระฯ ไป...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...เป็นครูพลศึกษา นะครับ รู้สึกว่าหลักสูตรที่ใช้สอนอยู่มันยังไม่สามารถค้นพบ ความสามารถของเด็กได้ อย่างเช่น ผมสอนวอลเลย์บอล 1 คาบต่อสัปดาห์ ผมว่าเวลาสอนมันน้อย เกินไป เด็กบางคนมีพรสวรรค์นะครับ เก่งเลยถ้าได้รับการฝึกหน่อย แต่เวลาที่สอนที่ฝึกมันน้อย ก็ต้องเรียกมาเทรนส่วนตัวหลังเลิกเรียน แต่เด็กไม่เอาละ เพราะเด็กเขาเรียน เขาดีวิชาอื่น...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนครูเนี่ย นำมาจากโรงเรียนต้นเครือข่ายเลย ไม่ได้ศึกษาสภาพชุมชนหรือให้ชุมชนมาทำหลักสูตรอะไรพวกนั้น เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ไปเลย แต่ครูว่าเดี๋ยวนี้มันเริ่มเยอะไปแล้ว เมื่อ 2 ปีที่แล้ว เพิ่มหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล เข้าไป เด็กเรียนกันหัวหมุน แล้วตอนนี้จะมาจัดเวลาเรียนใหม่อีกละ ตามกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โห้ย! ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...ที่สอนกิจกรรมนะ วิชาของพี่เจอเด็กแค่อาทิตย์ละครั้งเอง แต่พี่ต้องสอนให้เด็กปฏิบัติ แกะสลักเอช ร้อยมาลัย เย็บผ้า ทำอาหารเอช เรียนครั้งเดียวต่อหนึ่งอาทิตย์ มันไม่พอหรือเด็กคนไหนเก่งพอจะส่งแข่งขันได้ ก็อยากฝึกอะนะ แต่เวลาจำกัด พี่ก็อยากให้ปรับ ๆ หลักสูตรนะ เพราะมันเป็นวิชาทักษะ นำไปใช้ในชีวิตได้ ถ้าจัดเวลาให้เพียงพอเนี่ย พี่รู้เลยว่าเด็กคนไหนได้คนไหนด้วย...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

1.2 การสอนของครูยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่
จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 15 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบาย

รายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการสอนของครูที่ยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่ กล่าวคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ได้ยึดตามหลักสูตร หากแต่ครูยึดหนังสือเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนสำเร็จรูปที่มีอยู่ตามเอกสารทั่วไปของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ สื่ออินเทอร์เน็ตที่เพื่อนครูเผยแพร่ หรือสื่อสำเร็จรูปต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ ซึ่งครูได้นำมาใช้โดยไม่พิจารณาความสอดคล้องและไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ของครูไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด และยังคงแสดงถึงครูไม่ให้ความสำคัญของการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพอีกด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...หลักสูตรทุกโรงเรียนก็เหมือนกันนั่นแหละคะ หนังสือเรียนที่ผลิตกันตามสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ก็ยึดหลักสูตรแกนกลางทั้งนั้น ก็สอนตามหนังสือเรียน กำหนดไว้เลยก่อนสอบกลางภาคเรียนถึงบทไหน หลังกลางภาคบทไหน เวลาออกข้อสอบก็ยึดเนื้อหาในหนังสือเรียน...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...จริง ๆ แล้ว ครูก็ดูหลักสูตรไม่ค่อยเก่งนะ ก็สอน ๆ ไปตามหนังสือเรียนแหละเดี๋ยวนี้เขาก็มีสื่อการสอนอะไรต่าง ๆ มาให้ใช้ ก็ใช้ได้ดีเลยนะ ครูว่าสะดวกสบายขึ้น ... ครูไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตรแล้วมาออกแบบการสอนหรือ เพราะครูเชื่อมั่นในหนังสือ สื่อพวกนี้ อย่างไรมันก็ต้องวิเคราะห์หลักสูตรก่อนจะมาทำหนังสือนี้แหละ ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...สอนหลายระดับนะ มัวแต่มาวิเคราะห์หลักสูตรแล้วนำมาสอนก็ไม่ได้ทำอะไรกัน พอดี ก็ยึด ๆ ตามตำรา ตามหนังสือที่นักเรียนมี บางอย่างก็หาเพิ่มเติมในเน็ตมาบ้าง เพิ่มเติม นอกเหนือเนื้อหาที่สอนกันไป...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้ใช้สื่อสำเร็จรูปเลยนะ อย่างวิชาการสื่อสารและการนำเสนอในหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล ก็ใช้ใบงานที่เขามีในเน็ตนะมาใช้ สะดวกดี ให้เด็กทำตามใบงานนั้น ๆ มัวแต่ให้อ้าปากสอนทีละอย่าง ทีละสัปดาห์ก็เหนื่อยพอดี แบบนี้นะให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง สงสัยก็มาถาม...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...ที่สอนตามตำรานั้น แต่ก็ดูหลักสูตรควบคู่ไปนั่นแหละ แต่พี่ก็จะยึดตามหนังสือเรียนเป็นหลักนะ อะไรที่เพิ่มเติมมาในหลักสูตร พี่ก็ไม่ค่อยสนใจ เพราะพี่ว่าในหนังสือเรียนสำคัญ ข้อสอบ O-NET จะออก ก็ต้องดูตามในหนังสือของรัฐแหละ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...เอาเข้าจริงหลักสูตรอะไรผมไม่ได้สอนหรอก ผมก็ดู ๆ เอาว่าใช้หนังสือเรียนเล่มไหน แล้วก็สอนตามหนังสือนั่นแหละครับ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน ส่วนที่หลักสูตรอยากเพิ่มให้สอน ผมไม่รู้หรอก ผมก็สอน ๆ ไปตามหนังสือ ตามสื่อการสอนที่เขาจัดมาให้ฉันนั่นแหละ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้อะไร ๆ ก็สบายมากขึ้นแล้วนะ อย่างพี่เนี่ยจะเขียนแผนการเรียนรู้ เขาก็มีตัวอย่างแผนการสอนมาให้พี่ได้ดูเลย พี่ก็นำมาใช้แหละ ปรับ ๆ เป็นของพี่ให้เหมาะกับสไตล์การสอนของพี่ พี่ไม่ได้ไปดูหลักสูตรอะไรหรอก สอนตามหนังสือ และใช้แผนตามหนังสือที่พี่สอนด้วยสบายดี...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้กิจกรรมที่โรงเรียนก็เยอะนะ จะให้เปิดหลักสูตรแล้วดู แล้วสอนตามโครงสร้าง คงไม่ทัน กิจกรรมแต่ละเทอม แต่ละปีก็มาก เบียดเบียดเวลาสอน ครูก็ต้องรวบรัดการสอนเอาให้เด็กเรียนเนื้อหาทั้งหมด ก็มีใช้สื่อสำเร็จรูปเยอะนะ มันสะดวกดี ถึงแม้จะไม่ค่อยตรงกับหลักสูตร แต่ก็เพิ่มเนื้อหาไป...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ไม่ค่อยได้ดูหลักสูตรของโรงเรียนเท่าไรหรอก ก็ได้หนังสือเรียน และสื่อที่แถมมากับหนังสือเรียนเนี่ยแหละ แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน นำมาใช้สอนเด็ก ๆ ก็โอเคนะ นักเรียนรู้อะไรดี เพราะหนังสือเรียนเขาก็ต้องนำเนื้อหาจากหลักสูตรมาทำอยู่ดี...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้ยังไม่เห็นหน้าตาหลักสูตรสถานศึกษาอะไรเลย สอนก็สอนตามหนังสือเรียนที่ได้สั่งซื้อไปนั่นแหละ พี่ว่าก็โอเคนะ มี 6 บท 8 บท ก็แบ่ง ๆ ไป อันไหนเรียนก่อนเรียนหลัง ตกลกกันกับเด็ก ๆ ... ส่วนการนำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมการเรียนการสอนนะ แค่เวลาเรียนก็จะไม่พอละ เรื่องนั้นคงพักก่อน...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ครูก็สอนตามหนังสือเรียนนะ พวกวิชาพื้นฐานเนี่ย อย่างไรมันต้องตรงกับหลักสูตรเราอยู่แล้วละ ทั่วประเทศ แต่วิชาเพิ่มเติม ครูก็ไม่ได้ดูหลักสูตรอะไรมากนักหรือบางวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรยังไม่มีคำอธิบายรายวิชาเลย ก็งงเหมือนกันว่าให้สอน แต่ไม่มีโครงสร้าง เนื้อหาที่จะสอน...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...สอนตามหนังสือเรียนที่นักเรียนเขาใช้กันนะ ทางสำนักพิมพ์เขาให้คู่มือครูมาใช้แหละ หลักสูตรกลุ่มสาระฯ ไม่ได้ดู ไม่ได้ศึกษาอะไรหรอก คิดว่าก็งงเหมือนกันกับหนังสือเรียนเพราะเขาใช้กันทั่วประเทศนี่...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...เดี๋ยวนี้อะไรก็สอน แผนการสอน อะไรเบ็ดเสร็จมากับหนังสือเรียนที่เราสั่งซื้อเลยสะดวกขึ้นมาก ส่วนหลักสูตรไม่ค่อยได้ดูหรอก แต่จะดูในหนังสือเรียนมากกว่าว่าสอนเนื้อหาอะไร แล้วจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตามคู่มือ ... ส่วนจุดเน้นที่อยากให้นักเรียนได้รับตามหลักสูตร ก็คิดว่าคงจะมี ๆ เหมือนกัน ในหนังสือเรียนที่เด็กมีนะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ครูสอนตามหนังสือเรียนนะ ไม่ได้เอาหลักสูตรอะไรมาเทียบกับหนังสือเรียนหรอก คู่มือครู ดูแค่ว่าสอนเนื้อหาอะไร จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร ส่วนจะดูว่าในหลักสูตรมุ่งเน้นนักเรียนอย่างไรบ้างตามตัวชี้วัดนั้น ไม่ได้ดูหรอก แต่รู้ว่าจุดเน้นในหนังสือเรียนกับในหลักสูตรก็น่าจะคล้าย ๆ กันนะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...วิชาที่เป็นวิชาปฏิบัติ ในหลักสูตรก็จะดูแลเนื้อหาที่ใช้สอนเท่านั้น ส่วนวิชาพวกทฤษฎี พี่ก็จะดูตามหนังสือเรียนเลย ไม่ได้มาดูแลหลักสูตรอะไรหรอก บางครั้งในหลักสูตรให้เรียนงานตกแต่งบ้านนะ แต่ในหนังสือเรียนเรียนเกี่ยวกับผ้า พี่ก็ยึดสอนตามหนังสือเรียนนะ เพราะชื่อมาแล้วนะ ถ้าไม่ใช่เดี๋ยวผู้ปกครองก็ว่าอีก...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

1.3 ผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครู

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 10 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครู จะเห็นได้จากผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นแก่ครูให้ชัดเจนก่อนการนำไปใช้ เพราะครูบางคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย อีกทั้งผู้บริหารไม่ให้โอกาสครูในโรงเรียนได้ทบทวนหลักการ จุดมุ่งหมาย และ โครงสร้างของหลักสูตรก่อนการนำไปใช้จริง และผู้บริหารไม่ชัดเจนในหลักสูตรทั้งด้านการพัฒนาและทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร หัวหน้างานวิชาการขาดการทุ่มเทเวลาและเอาจริงเอาจังกับการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น การปรับโครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลและกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในหลักสูตรสถานศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารปรับโครงสร้างหลักสูตรนั้นเสียเอง ไม่มีการปรึกษาหารือกับครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ และจัดประชุมครูโดยมุ่งวิธีดำเนินการสอนให้ได้ผลงานนักเรียนมากกว่าความสำคัญหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลให้ครูนำหลักสูตรไปใช้พัฒนานักเรียนได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 คน ดังนี้

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...ผอ. รอง ผอ. ประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษานะ แต่ไม่เห็นว่าจะมีประชุมซักซ้อม ทบทวน ทำความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้เลย ครูเลยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหา ตามตัวชี้วัดไป เลยไม่ทราบว่าจะเน้นพัฒนานักเรียนในทิศทางไหน...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...จำได้ว่าเคยสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารยังตอบคำถามครูไม่ได้ กังงเหมือนกันว่าหลักสูตร หรือกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จะไปทางใด ทั้งผู้บริหารและครูก็เลยไม่พร้อมที่จะนำไปใช้ แล้วทอมหน้าเนี่ยจะใช้แล้ว ก็ไม่รู้ว่าจะออกมาในรูปแบบใด...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...เรื่องหลักสูตร โรงเรียนพีไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรหรอก จะมีก็แต่พวกผู้บริหาร เขาจัดการให้ครูเสร็จสรรพเลย แต่พีว่าเขาก็น่าจะถามพวกครูหน่อยนะว่าจัดโครงสร้างเวลาเรียนแบบนี้ ส่งผลกระทบต่ออะไรกับครูไหม ไม่ใช่จัดการให้ แล้วครูก็มาทำ ๆ เป็นหุ่นยนต์...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนผม เขาก็ใช้เลยนะครับ ไม่มีการประชุม หรือนำหลักสูตรที่เขียนสำเร็จแล้วมาให้ครูดูเลย พอมาใช้จริง ๆ จำนวนวิชาเรียนเยอะมากเลยครับ เกินหน่วยกิตที่กำหนดไว้ด้วย ผมว่าเขาจะให้ครูมีส่วนร่วมวิพากษ์หลักสูตรก่อนนำไปใช้นะครับ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...ก่อนนำหลักสูตรไปใช้น่าจะให้ครูเขาดูก่อนว่าเหมาะสมไหม จำได้ว่าทำช่วงปิดเทอม พอเปิดเทอมต้องใช้เลย ก็เลยไม่มีเวลาให้ครูเตรียมความพร้อมอะไรเลย พวกผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการก็ทำ ๆ กันไม่ค่อยเต็มที่ เหมือนไม่ใส่ใจนะ เพราะเมื่อใช้แล้วก็พบปัญหาอะไรเยอะเลย...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ผู้บริหารเขาไม่สนใจหลักสูตรโรงเรียนอะไรหรอกนะ ทำไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2552 ก็ใช้ ๆ ไปแบบนั้น ตอนนี้โรงเรียนใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลอีก ก็บอกเพียงแค่ว่า ครูต้องสอนวิชาพวกนี้นะ แต่ไม่บอกว่าทำไมต้องสอน หรือสำคัญอย่างไร หวังแต่ผลของงานอย่างเดียว แต่ไม่สนใจกระบวนการ เพิ่มวิชาไป จนหน่วยกิตเพ้อแล้ว ไม่ลด ไม่ดูหลักสูตรอะไรเลย...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...พีว่าหลักสูตรโรงเรียนของพีที่ใช้มีปัญหาเยอะนะ แล้วไหนจะกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อีก ปรับโครงสร้างเวลาเรียนใหญ่เลย ไม่ใช่ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร พอครูคนอื่นถาม ผอ. และรอง ผอ. วิชาการ ก็ตอบปัญหาไม่กระจ่าง...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...หลักสูตรที่ทำ ๆ กันมา ผู้บริหารก็ให้ผู้ใหญ่ทางเขตมาดูเหมือนกันนะ แล้วก็ประกาศใช้เลย แต่พีว่าเขาน่าจะประชุมครูอีกรอบเพื่อเตรียมความพร้อมอะไรแบบนี้ ไม่ใช่ประกาศเลยเผื่อครูคนอื่นเขางง เขาสงสัย จะได้ใช้ได้แก่ให้ถูก อย่างเช่นหลักสูตรลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้นี่แหละ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...หลักสูตรโรงเรียนที่ทำ ๆ กัน ก็ไม่เห็น ผอ. รอง ผอ. จะแนะนำ เตรียมความพร้อมอะไรเลยนะ มีก็แต่ประชุมแล้วบอกว่าต้องการผลงานนักเรียนแบบนี้ละ ครูก็ไม่รู้ว่าหลักสูตรที่กำหนดให้เนี่ย มีทิศทางอย่างไร ดูแล้วไม่ชัดเจนเลย ครูก็ทำ ๆ ไป...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสมัยนั้น ปี 2552 ใช้นานมาก ไม่ได้ดู ไม่ได้ศึกษาเลย ปัญหาเนี่ยเยอะมาก ผอ. ก็จัดประชุม แต่ก็ชี้แนวทางหลักสูตรไม่ชัดเจน ครูฝ่ายวิชาการ ก็ไม่เอาจริงเอาจังนะ ต้องคอยดูหลักสูตรโรงเรียนอื่นมาใช้ ตอนนั้นก็ถือว่ายังไม่เคลียร์นะ จำนวน วิชาที่เรียนกันก็เยอะเกินหน่วยกิตที่กำหนดด้วย ไม่ตัดทอนไปบ้าง เด็กก็เลยเรียนเยอะตาม...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

2.1 โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 15 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับโรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จะเห็นว่าโรงเรียนบางแห่งหาข้อสรุปหรือมติจากการประชุมเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้ บางโรงเรียนได้ขอปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาแล้ว แต่ไม่ทราบทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายหลักสูตรที่ตั้งไว้ อีกทั้งโรงเรียนบางแห่งเมื่อสิ้นปีการศึกษา ไม่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีดำเนินการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีมาตรฐานมากกว่าเดิม ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...ที่โรงเรียนนะ พอเมื่อจบเทอม ๆ ไป ก็ไม่เห็นจะมีการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอะไรนะ ก็ใช้เดิม ๆ มา จะมีบ้างก็ตอนอยากเปลี่ยนอยากเพิ่มวิชาเพิ่มเติม ไม่มีนะ ที่จะประชุมครูแล้วมาวิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้ไป กิ่งงเหมือนกันนะว่าทำไมไม่มี...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...โรงเรียนครูก็มีการวิเคราะห์หลักสูตรกันนะ อย่างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ตอนแรกวุ่นวายมาก ครูสับสนกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน แต่พอสิ้นปีการศึกษาโรงเรียนครูก็มีการทบทวน ปรัชญาหรือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใหม่ แต่ก็เป็นการทบทวนการตัดสินใจของ ผอ. ซึ่งบางประเด็นก็ยังไม่โอเคนะ ครูว่าถ้าให้ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรให้ความเห็น ชี้แนะแนวทางก็น่าจะดีกว่า...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเราก็มีนะ แต่เป็นการประชุมของคณะหลักสูตร และผู้บริหารมากกว่า เราเป็นผู้ปฏิบัติได้ฟังแค่ข้อสรุปเท่านั้น บางครั้งปรับปรุงไปก็แก้ไขไม่ตรงปัญหาทั้งที่เราเป็นผู้ปฏิบัติ อยากจะให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะมาบริหารหลักสูตรใหม่น่าจะดีกว่าผู้บริหารมาตัดสินใจ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...เนี่ยอย่างการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผ่านมาเทอมหนึ่งแล้ว ก็ไม่เห็นจะปรับปรุงหลักสูตรอะไรเลย ทั้งที่ครูในโรงเรียนบ่นว่าเป็นภาระครู จำนวนคาบสอนมากขึ้น ไม่ลดวิชาเพิ่มเติมบ้างเลย เรียนอัด ๆ กันไปหมด อยากจะให้มหาวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญหลักสูตรนะมาอบรมวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนใหม่ว่า ควรจะจัดในแนวทางใดที่ลดเวลาเรียน และเพิ่มเวลารู้ อย่างจริงจัง...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...โรงเรียนที่พอสิ้นปีการศึกษาที่จัดอบรมพัฒนาครูทั้งการทำงานของครู การสอนของครู แต่ไม่ค่อยมีนะที่จะประชุมปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรนะ เคยใช้อย่างไรก็ใช้อย่างนั้น อยากปรับอยากเพิ่มอะไรก็ไปคุยกับหัวหน้างานหลักสูตรเอา ไม่มีประชุมหรือออก บางทีก็อยากแก้ไขหลักสูตรนะ แต่กลัวทำไม่ได้ ไม่เสร็จ แต่ถ้าได้ทรนเนอร์มาช่วยดู ช่วยคิด พี่คิดว่าทำได้อ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า

“...โรงเรียนผมก็มีการปรับปรุงหลักสูตรหลังใช้ละครับ จะปรับปรุงหลักสูตร ก็ตอนช่วงจะปิดเทอมแล้ว ก็จะคุย ๆ กันในกลุ่มสาระฯ ของตัวเองก่อน แล้วเสนอให้พวกบริหาร หลักสูตร บางอย่างเสนอไปเขาก็แก้ไขไม่ได้ บางทีหากมีวิทยากรด้านหลักสูตรมาแนะนำหรือ ให้คำปรึกษาเนี่ย ก็น่าจะดีกว่าที่เป็นอยู่นะ ผมว่า...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...อยากให้มีส่วนผู้เชี่ยวชาญ คอยตรวจสอบการปรับปรุง การพัฒนาหลักสูตรที่เราใช้ ไปแล้วแต่ละปี บางทีผู้บริหารทั้งหลายตัดสินใจไป เหมือนปัญหามันก็ยังมียู่ มันไม่ชัดเจนนะ พวกครู ๆ ก็ไม่กล้าขัด ก็ทำ ๆ ไป แต่ถ้ามีผู้เชี่ยวชาญมาช่วยจริง ๆ ก็อาจจะทำให้หลักสูตรดีขึ้น ก็ได้...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ตอนนี้ก็ไม่เห็นมีการเรียกประชุมครูเพื่อพูดคุย ปรึกษา ปรับปรุงหลักสูตรอะไรนะ อย่างลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เนี่ย ไม่เห็นจะลดเวลาเรียนจริง ๆ เลย เลิกเรียนบ่าย 4 โมงเย็น ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนเลิกบ่าย 3 โมงครึ่ง รอง ผอ. วิชาการ ก็บอกว่าจัดตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ดูแล้วเรียนแน่นไปหมด อยากจะให้มีส่วนผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบ ปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นอยู่เนี่ย เหมือนกัน...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...ไม่เคยมีนะที่เรียกประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อมาปรับปรุง มาพัฒนาหลักสูตรเนี่ย ถ้ามีที่ก็อยากให้โรงเรียนจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาช่วยดู มาช่วยปรับปรุงหลักสูตร โรงเรียนเราที่ พี่ว่าวิชาที่สอนมันเยอะไป มันเกินหน่วยกิตที่ สพฐ. กำหนดมาตั้ง 6-8 หน่วยกิตนะ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...เคยมีประชุมเพื่อปรับปรุงหลักสูตรเหมือนกันนะ แต่จำได้ว่าตอนนั้นเนี่ยประชุม กันแล้วหาข้อสรุปไม่ได้ ถกเถียงกันอย่างนั้นแหละ ผู้บริหารจะเอาอย่างนั้น แต่ครูจะทำอย่างโน้น ครูว่าโรงเรียนครูขาดผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรมาดูแล มาตัดสินปัญหา มาตรวจสอบ มาเสนอแนวทาง แก้ปัญหา...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า

“...การปรับปรุงหลักสูตรก็เห็นทำกันเฉพาะฝ่ายวิชาการ ไม่ค่อยจะมาถามครูผู้สอน หรือว่า แล้วบางทีก็เหมือนไม่ได้แก้ไขปรับปรุงอะไรเลย ทั้งที่มีปัญหาอยู่ เกี่ยวกับวิชาเรียนของ ศิลป์-คอมพิวเตอรืธุรกิจ บางทีก็อยากจะให้ประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนะ

แล้วเชิญวิทยากรด้านหลักสูตรมาตรวจสอบการปรับปรุงหลักสูตรของเราอีกที...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารหลักสูตรมานะ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนะ ไม่ใช่ว่าตัดสินใจกันเองเฉพาะครู ผู้บริหาร บางทีปรับปรุงไปแล้วเหมือนปัญหามันก็ยังไม่หมด ได้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยก็คงจะดีไม่น้อย...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...อยากให้มีผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรมาช่วยดูหลักสูตรกลุ่มสาระฯ พลศึกษาหน่อยนะครับ ถ้าเป็นไปได้ บางครั้งเสนอปรับปรุงหลักสูตรไปก็ให้ทำแบบเดิม ทั้ง ๆ ที่อัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ กีฬาเด่น ผมว่าเวลาเรียนพลศึกษาของผมนั้นน้อยไป ถ้าได้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ เด็กก็จะได้ฝึกทักษะมากขึ้น ผมว่าโอเคนะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ไม่ค่อยเห็นประชุมครูเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอะไรนะ ตอนนี้โรงเรียนมีทั้งหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ก็มีปัญหานะคะ แต่ก็แก้ไขไม่ตรงจุด อาจเป็นเพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบหลักสูตรโรงเรียนเรามั้งคะ จึงเป็นแบบนี้...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า

“...โรงเรียนที่เรื่องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรก็มี ๆ เฉพาะหัวหน้าหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระฯ และที่รอง ผอ. นะ ครูที่สอน ๆ กัน ไม่มีหรอก บางทีประชุมกัน ไปก็หาข้อสรุป จะปรับปรุงหลักสูตรไม่ได้ เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญคอยชี้แนะ ให้คำแนะนำ และคอยดูหลักสูตรว่าแก้ไขถูกหรือเปล่า...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

2.2 ภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 12 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบายรายละเอียดของปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกิดจากครูมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนของครู ทำให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ไม่มีเวลาในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ทั้งนี้เพราะภาระงานที่ครูแต่ละคนได้รับมอบหมายบางงานมีความสำคัญมาก บางครั้งงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานด่วนก็ต้องรีบทำให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด บางงานที่ได้รับเป็นงานต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ครูต้องติดตามและประเมินผลงานตลอด ส่งผลให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ไม่มีเวลาประชุมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาร่วมกัน จึงเป็นหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเพื่อเป็นหลักฐานดำเนินงานส่งฝ่ายวิชาการ ส่งผลให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ต่อได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูยังให้ความสำคัญกับภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมมากกว่าการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพราะผู้บริหารต้องการให้ทำ และบางครั้งภาระงานนั้นมีผลเทียบเท่ากับการพิจารณาความดีความชอบด้วย

ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 12 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...งานครูทุกวันนี้ที่ทำก็เยอะนะ ไหนจะงานการเงิน งานพัสดุอะไรอีก ครูว่าให้แค่เฉพาะกลุ่มงานของเขาทำก็โอเคแล้วนะ แล้วครูก็ศึกษาหรือดูหลักสูตรเอาแล้วมาใช้สอน ครั้นให้ครูเข้าไปทำด้วยก็เหมือนแบกภาระเพิ่มเติมเข้าไปอีก เพราะงานที่ครูทำอยู่นี้เป็นงานที่มีมาตลอด ครูก็ต้องดู ต้องทำตลอดด้วยนะ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า

“...งานเราที่ได้รับมอบหมายตอนนี้ก็เยอะมากนะคะ เป็นหัวหน้างานบุคคล แล้วจะให้เราไปร่วมประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรช่วงปิดเทอม ลำบากค่ะ เพราะช่วงนั้นก็ต้องสรุปงานของฝ่ายตนเอง ทางกลุ่มงานหลักสูตร เขาก็มีทีมงานนี้คะ ทีมงานเขาก็น่าจะปรับปรุงหลักสูตรได้อยู่...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ไม่มีเวลาหรอกนะที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอะไรอะ งานที่ทำก็เยอะมากแล้ว ไหนจะงานด่วน งานด่วนมากอีก แล้วจะให้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ลองดูครูอื่น ๆ สิ ไม่มีงานฝ่ายทำ ก็น่าจะเชิญเขาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรได้นะ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...จะให้พี่ไปปรับปรุง ไปพัฒนาหลักสูตร คงไม่มีเวลา เพราะทุกวันนี้พี่งานเยอะนะ อีกอย่างพี่ไม่อยากจะไปร่วมแก้ไขหลักสูตรด้วย พูดยไปเขาก็ไม่รับฟังพี่สักเท่าไร อีกอย่างเขาก็มีทีมงานบริหารหลักสูตรอยู่แล้ว พี่คงไม่อยากจะก้าวข้าม ทำงานที่ล้นมือของเราดีกว่า...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า

“...งานที่ทำอยู่ตอนนี้ก็กำลังพอดีนะ ไม่น้อยไป และไม่มากไป แต่มันเป็นงานต่อเนื่อง ต้องตรวจ ต้องตามดูตลอด แล้วจะให้พี่ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร พี่เกรงว่าจะทำได้ไม่ดี เพราะงานที่ทำก็เยอะพอแล้ว แต่ถ้าทั้งโรงเรียนร่วมด้วยช่วยกันปรับปรุงหลักสูตรพี่ก็โอเคนะ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า

“...ไม่ทำหรรอก ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอะไรนะ งานที่ทำตอนนี้ก็เป็นเยอะแล้ว ไหนจะงานสอน ไหนจะงานติดตามพฤติกรรมนักเรียน พี่ทุ่มให้กับงานแบบนี้ดีกว่า มันชัดเจนดี เป็นรูปธรรม แล้วมันก็มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบด้วย...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ทุกวันนี้งานที่ทำก็เยอะพอตัวแล้ว แล้วจะให้ไปประชุมเพื่อปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรอีกช่วงปิดเทอมนั่นหรือ มันเป็นส่วนเขาสรุปรงานกัน ถ้าจัดให้มีจริง งานหลักสูตรเสร็จ แต่งานฝ่ายของครูก็ไม่เสร็จนะสิ...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า

“...ถ้าจะให้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรช่วงปิดเทอม ไม่ไหวนะ ไม่ปลื้มด้วย เพิ่งประกาศผลสอบนักเรียนเสร็จ ครู ๆ เขาก็อยากพักผ่อน สรุปรงาน เคลียร์งานที่ผ่านมา เขาก็น่าจะมิต่างงานของเขา จะให้เราไปช่วยด้วยก็คงไม่ไหว แต่ถ้าเป็นคำสั่ง ผอ. ก็คงต้องช่วย หลีกเลี้ยงไม่ได้...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า

“...ก็อยากช่วยปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนะ แต่มันเป็นช่วงที่ที่ต้องรับเสาะงาน ที่เหมือนกัน ใคร ๆ ก็อยากพัก เขาก็มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร พี่ว่าเขาก็น่าจะทำได้ ลองหาเวลาที่ไม่เบียดเบียนครูเขา ระดมความคิดเกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรเอา แล้วคณะทำงาน ก็ลองไปแก้ไขเอง พี่ว่าก็น่าจะดีนะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...งานของครูเยอะค่ะ ไม่เป็นครูไม่รู้หรรอก เคยนะคะประชุมปรับปรุงหลักสูตรเนี่ย ใช้เวลาเป็นวัน ๆ ยังไม่ได้ข้อสรุปอะไรเลย เสียเวลามาก ๆ เลยคะ ครูว่าน่าจะเอาเวลาพวกนั้น ไปให้ครูทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ๆ ไป น่าจะดีกว่าค่ะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ใช้เวลาเป็นวัน ๆ บางปีก็ 2 วันนะคะ กว่าจะหาข้อสรุปการปรับปรุงหลักสูตรได้ ครูว่าเสียเวลาเหมือนกัน อยากเอาเวลาที่เสียไปกับการประชุมเนี่ยมาเคลียร์งานตัวเอง สรุปรงานฝ่ายของตัวเอง อย่างว่ามันเป็นส่วนปิดเทอมด้วย ใคร ๆ ก็อยากจะทำงานของตัวเองให้เรียบร้อยไป...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า

“...ถ้าจะให้มีการประชุมครูเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ครูว่าน่าจะให้ทีมงานหลักสูตรของโรงเรียนนะคะ แก่ใจปรับปรุงกันไป ถ้าจะมาให้พวกครูทั้งโรงเรียนร่วมด้วยช่วยกัน งานอื่น ๆ ก็ไม่เสร็จกันพอดี ก็เข้าใจนะคะว่างานหลักสูตรเป็นงานที่ครูทั้งโรงเรียนมีส่วนร่วม แต่ลองออกแบบแนวทางปรับปรุงหลักสูตรไม่ให้กระทบเวลาเคลียร์งานครูช่วงก่อนปิดเทอมสิคะ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

3. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกิดจากการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล 8 คน จากทั้งหมด 17 คน อธิบาย รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เกิดจากผู้บริหารและครูขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่เพียงพอ และบางทีก็เพิกเฉยไม่ให้ความสำคัญ ไม่กระทำอย่างจริงจัง การติดตามของศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ยังน้อยเกินไป เนื่องจากกระยะในการเดินทางค่อนข้างลำบากและห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ การจัดอบรมเรื่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานน้อยเกินไป จึงทำให้การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้กระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 คน ดังนี้

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า

“...ก็เห็น ๆ ว่าผู้บริหารไม่ค่อยจะมานิเทศ มาติดตามการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเท่าไรหรอกนะคะ เวลาประเมินก็มอบหมายคนอื่น ๆ ทำ จะมาจริงจังก็ตอนศึกษานิเทศก์ ตรวจเยี่ยมโรงเรียน ไม่ทำให้เป็นปกติ เป็นกิจวัตรอะคะ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า

“...ก็เห็นว่า ผอ. และรองฝ่ายวิชาการ จะมานิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร จากการจัดการเรียนการสอนของครูก็ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีการบอกล่วงหน้าด้วยนะ คือมันก็ดี สำหรับครูนะ แต่ครูว่ามันก็คู่แข่งไป อีกอย่าง โรงเรียนครูที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง จะให้ทาง สำนักงานเขตฯ มาติดตาม ก็ไม่ค่อยมีมา หรือมาก็มาปีละครั้ง อะไรแบบนี้...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า

“...ที่โรงเรียนก็จัดทำหลักสูตรใหม่ รองรับกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่ก็ไม่เห็นผู้บริหารจะให้ความสนใจนะ เห็นแต่ให้คณะทำงานหลักสูตรทำ ๆ ออกแบบมาให้ดู แล้วก็ประกาศใช้ แต่เราว่าเขาน่าจะจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูรับรู้ รับทราบ รู้แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เนี่ย น่าจะเวิร์กกว่าพูด ๆ ด้วยตัว ผอ. เอง แล้วประกาศใช้เลย...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า

“...สำนักงานเขตฯ ของพี่ ติดตามน้อยเกินไปนะ พี่ว่าถ้ามานิเทศ ติดตามและประเมินผล สักเดือนละครั้ง พี่ว่าก็โอเคนะ โรงเรียนจะได้กระตือรือร้น รับหลักสูตรอะไรมาเยอะเลย แต่ไม่มีการนิเทศครู อบรมครู ไม่มีสำนักงานเขตฯ มาตรวจสอบ พี่ว่ามันไม่ดีนะ...” (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า

“...ขนาดปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรยังไม่ค่อยจะมีเลย แล้วนิเทศ ติดตาม ประเมินผล หลักสูตรจะมีหรือ ปัญหาทุกวันนี้ คือ โรงเรียนรับหลักสูตรอะไรมากมายไปหมด ออกแบบมาแล้วส่ง ๆ ให้ครูทำ แต่มีบ้างใหม่ที่จะมาตรวจสอบระหว่างการจัดกิจกรรม มีบ้างใหม่ที่จะมาร่วมทำ ร่วมดูเวลาปฏิบัติกิจกรรม แล้วอย่างนี้หลักสูตรจะดีได้ ตอนไหน...” (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า

“...ครูว่าพวกคณะกรรมการบริหารหลักสูตรยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรน้อยเกินไปนะ ออกแบบหลักสูตรให้ครูทำกัน ทั้งหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่ไม่จัดอบรมให้ครูเกิดความตระหนักเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนี้เลย ได้แต่สั่งการว่า สอนแล้วต้องได้ชิ้นงานอย่างนี้นะจากเด็ก ครูว่ามันผิด กระบวนการ...” (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า

“...ดู ๆ ไป โรงเรียนที่กั้นเทศ ประเมินผลการใช้หลักสูตรน้อยมากเลยนะ อาจจะเพราะ
 สำนักเขตฯ อยู่จะเชิงเทราด้วยมั้ง การเดินทางคงไกล แล้วพวก ผอ. รอง ผอ. ก็ติดตามดูภาคเรียน
 ละครั้ง ซึ่งมันน้อยไป น้อยเสียจนไม่รู้ว่าการใช้หลักสูตรที่ใช้ดีแล้วหรือยังไม่ดีพอ...” (สัมภาษณ์,
 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า

“...การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตร ผมว่าทางโรงเรียนจริงจังเพียงรูปเล่ม
 เพียงเอกสารนะ แต่ทางปฏิบัติเนี่ยไม่เอาจริงเอาจ้งเลย เพิกเฉยด้วยซ้ำ ขอเพียงให้สอนตามหลักสูตร
 มีผลงานเด็กให้เห็นก็โอเค ทางสำนักงานเขตฯ มาตรวจ โรงเรียนก็มาน้อยครั้ง มากสุดก็ปีละ 2 ครั้ง...”
 (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

สรุปสาเหตุหรือรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
 สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 ปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้
 ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การสอนของครู ยึดตาม
 สื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่ และผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อม
 ในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียน
 ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 และภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู
3. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่
 ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร
 สถานศึกษา

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา
 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สังกเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ปัญหา
 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วิธีการจัดอันดับเชิงปริมาณ
 แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีการพูดคุยบ่อย ๆ
 และการแสดงออกจากรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญ
 ของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 24 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ			
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6			
	ความถี่	ลำดับ	
1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	42	1	
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	27	2	
3. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	8	3	

จากตารางที่ 24 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 3 ปัญหา โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 อันดับ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 25 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำ
หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้		
1. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อม ของโรงเรียน ชุมชน และจุดเน้นของโรงเรียน การยึด โครงสร้างหลักสูตรตามเอกสารทั่วไป ที่เผยแพร่ การไม่มีการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การไม่มี ผู้เชี่ยวชาญชี้แนะให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ หลักสูตรเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตน และตรวจสอบความเป็นไปได้ของหลักสูตร สถานศึกษาก่อนนำไปใช้ การมีครูสอนไม่ตรงกับ สาขาที่สำเร็จการศึกษาเข้าร่วมจัดทำหลักสูตร กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความถนัด ครูบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวนน้อย ในการจัดทำหลักสูตร ระยะเวลาในการจัดทำ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่เพียงพอ	17

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
2. การสอนของครูยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่	การจัดการเรียนการสอนไม่ได้ยึดตามหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนยึดหนังสือเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนสำเร็จรูปที่มีอยู่ทั่วไป การนำมาใช้โดยไม่พิจารณา ความสอดคล้อง และไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตร การไม่ให้ความสำคัญ ของการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เกิด ประสิทธิภาพ	15
3. ผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู	การที่ผู้บริหารขาดการประชุมทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตร ท้องถิ่นแก่ครูให้ชัดเจนก่อนการนำไปใช้ การมีส่วนร่วมของครูในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาน้อย การที่ผู้บริหารไม่ให้โอกาสครู ในโรงเรียนได้ทบทวนหลักการ จุดมุ่งหมายและ โครงสร้างของหลักสูตรก่อนการนำไปใช้จริง การที่ผู้บริหารไม่ชัดเจนในหลักสูตรทั้งด้าน การพัฒนาและทิศทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย ของหลักสูตร การขาดการทุ่มเทเวลาและเอาจริง เอาจังกับการนำหลักสูตรไปใช้	10
	ผลรวม	42

จากตารางที่ 25 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับ ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การสอนของครูยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่ และผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู

ตารางที่ 26 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
1. โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	การขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การหาข้อสรุปหรือมติจากการประชุมเกี่ยวกับ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ได้ การไม่ทราบทิศทางการพัฒนาไปสู่ เป้าหมายหลักสูตรที่ตั้งไว้ การไม่มีการประชุม เชิงปฏิบัติการในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่เพียงพอ การไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีดำเนินการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีมาตรฐานมากกว่าเดิม	15
2. ภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู	การมีภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนของครู การไม่มีเวลาในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับ ภาระงานที่ได้รับเพิ่มเติมมากกว่าการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร ภาระงานมีผลเทียบเท่ากับ การพิจารณาความดีความชอบ	12
ผลรวม		27

จากตารางที่ 26 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีทั้งหมด

2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู

ตารางที่ 27 สรุปความถี่รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล	การที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การที่ผู้บริหารและครูขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล หลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การที่ครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ไม่เพียงพอ การเพิกเฉยไม่ให้ความสำคัญ ไม่กระทำอย่างจริงจัง การติดตามของศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 น้อยเกินไป การจัดอบรมเรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานน้อยเกินไป	8
ผลรวม		8

จากตารางที่ 27 สรุปได้ว่า รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษามีทั้งหมด 1 ข้อจากข้อค้นพบ ได้แก่ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 3 คน เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านนั้น ๆ ดังนี้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัย และเผยแพร่ผลการวิจัยของครูทั้งในและนอกโรงเรียน และลดภาระงานบริหารแก่ครูแต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย ไว้ว่า ผู้บริหารควรประชุมครูให้เห็นความสำคัญของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อธิบายถึงสาเหตุหรือความจำเป็นที่ต้องทำวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัยว่าส่งผลพัฒนาต่อคุณภาพนักเรียน และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างไร รวมถึงผู้บริหารควรพูดชี้แจงให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของการทำวิจัยที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ปรับทัศนคติครูเกี่ยวกับการทำวิจัยว่าเป็นการให้โอกาสครูได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น และสร้างครูให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในที่สุด เพราะฉะนั้นผู้บริหารจึงเป็นหัวใจสำคัญในการปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านดีเกี่ยวกับการทำวิจัยของครูได้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...หากครูรู้สึกเบื่อหน่าย และไม่อยากทำวิจัย ผมว่าความเป็นครูนี้ไม่ดีแล้วนะ ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนแนวคิดของครู เริ่มจากสร้างศรัทธาวิชาชีพครู แล้วพูดชี้แจงให้เห็น

ความสำคัญของการทำวิจัยว่าทำไปเพื่ออะไร เป็นผลงานของครูเองหรือเปล่า หรือเพื่อแก้ปัญหา นักเรียน หรือเพื่อพัฒนาให้นักเรียนก้าวหน้า ผมว่าเมื่อครูเขาเห็นประโยชน์ และได้ทำวิจัยแล้ว ครูก็จะเห็นคุณค่าของการทำวิจัยนั้น ๆ ...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ที่ว่า

“...การจะแก้ปัญหาก็ให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเนี่ย สิ่งแรกเลยคือ ต้องปรับทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนทั้งระดับต้นและระดับสูงเสียก่อนว่าวิจัยนั้นสำคัญอย่างไร มีประโยชน์อย่างไรบ้าง แล้วทำไมต้องให้ครูทำวิจัย เมื่อผู้บริหารได้ปรับความคิด และทราบความสำคัญของการทำวิจัยแล้ว ผู้บริหารเองก็จะเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ โดยผู้บริหารต้องพูดปรับทัศนคติที่ไม่ดีของครูกับคำว่า “วิจัย” ออกไปให้ได้ ชี้แจงถึงประโยชน์ที่ครูจะได้จากงานวิจัย การนำวิจัยไปปรับใช้กับการเรียนการสอน ซึ่งก็จะส่งผลให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยตามไปด้วย...” (นงนุช พรชัยไชยวัฒน์, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2558)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...ครูทุกคนต้องเห็นความสำคัญของการวิจัย เพราะการทำวิจัยถือเป็นหน้าที่สำคัญ ของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด แนวทางให้ครูเห็นความสำคัญการทำวิจัย ต้องเริ่มจากผู้บริหารต้องอบรม ชี้แจงครู เกี่ยวกับความเป็นครูที่ดี จรรยาบรรณวิชาชีพครูให้บ่อย ๆ ให้ครูได้ซึมซับจิตวิญญาณความเป็นครูมาก ๆ จนครูเห็นความสำคัญ เห็นคุณค่า เปิดใจรับงานของครูที่ต้องทำ อย่างเช่น การทำวิจัย ผู้บริหารก็ต้องชี้แจงครูให้เห็นความสำคัญของการทำวิจัย และ ผู้บริหารเองก็ต้องคอยกำกับ คอยติดตามการทำวิจัยของครูด้วย...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2559)

1.2 ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัย และสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัย ทั้งในและนอกโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย ไว้ว่า ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยที่มีคุณภาพ โดยอาจจะให้ทุนทรัพย์หรือทุนอุดหนุน การวิจัย มอบเกียรติบัตรหรือรางวัลเชิดชูเกียรติแก่ครูผู้มีผลงานวิจัยดีเด่น และสนับสนุน ครูให้เผยแพร่ผลงานวิจัยของครูเองทั้งในและนอกโรงเรียน ทั้งนี้เพราะจะได้เป็นการสร้างขวัญและ กำลังใจแก่ครู ส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยที่ครูได้ทำ เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานวิจัยของครูด้วยกันเอง ส่งผลให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการทำวิจัย ตลอดจนพัฒนางานวิจัยของตนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...ผมว่า จะให้ครูเห็นคุณค่าการทำงานวิจัยมากขึ้นนะ ผู้บริหารควรหาหนทางให้ครูเห็นคุณค่างานวิจัยที่เขาทำมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยแก่เขา การจัดประกวดงานวิจัยแล้วมอบเกียรติบัตรแก่ครูที่มีงานวิจัยดีเด่น หรือจะจัดเวทีให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยของตนเอง นี่แหละเป็นสิ่งที่ทำให้ครูเขาเห็นคุณค่าของงานวิจัยที่เขาทำ เพราะทำไปแล้ว นอกจากนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากงานวิจัย เขาก็ได้รับผลประโยชน์นั้นด้วย...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ที่ว่า

“...วิจัยที่ครูทำ หากอยากให้ครูเห็นความสำคัญของวิจัยที่ทำ การเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูก็เป็นวิธีหนึ่งที่ดีนะ เพราะครูจะได้เห็นประโยชน์ของงานที่ทำด้วย โดยอาจจะให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูเองตามเว็บไซต์ ตามสื่อหนังสือวิชาการต่าง ๆ ก็น่าจะเป็นผลดี เกิดเครือข่ายวิชาการด้านวิจัย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge management เพื่อให้ครูคนอื่น ๆ ได้เรียนรู้ และนำไปปรับใช้ ซึ่งทำให้ครูเองเห็นประโยชน์ในงานวิจัยของตัวเอง แล้วเกิดความภาคภูมิใจ...” (นงนุช พรชัยไชยวัฒน์, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2558)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...ผู้บริหารต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูได้เห็นความสำคัญของงานวิจัย สร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัย อาจจะมอบทุนอุดหนุนการวิจัย รางวัลอะไรต่าง ๆ หรือจะนำครูไปฟังงานวิจัยต่าง ๆ ของเพื่อนครูด้วยกัน หรือจะให้ครูนั้นไปเผยแพร่งานวิจัยของเขาเองก็ได้ มันก็จะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้ครูได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เขาทำ แล้วก็อาจเป็นแรงผลักดันที่จะทำให้เขาสร้างงานวิจัยดี ๆ ให้ดีขึ้นอีกก็ได้...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2558)

1.3 ผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู แต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยไว้ว่า ผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู เช่น งานบริหารตามกลุ่มงานต่าง ๆ ที่ครูได้สังกัด และให้ครูมุ่งเน้นกับงานการสอนมากขึ้น โดยงานการบริหารตามกลุ่มงานต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารควรให้ครูฝ่ายสนับสนุนการสอนปฏิบัติงานบริหารโดยมีรองผู้อำนวยการตามกลุ่มงานต่าง ๆ คอยกวาดขัน ดูแล และสั่งการอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ครูผู้สอนหรือครูประจำการก็ปฏิบัติงานการสอน นำกระบวนการวิจัยมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสุดกำลังและเต็มความสามารถ ทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...งานต่าง ๆ ที่ครูเขาได้รับจาก ผอ. นั้นนะ ผมว่าทำให้ครูเขาไม่ค่อยจริงจังกับงานสอนนะ ทั้ง ๆ ที่เขาเลือกที่จะเป็นครู เลือกที่จะสอนเด็ก แต่ความเป็นจริงก็คือ ทำงานให้ ผอ. มากกว่าสอนเสียอีก เพื่อผลงานหรืออะไรก็แล้วแต่อะนะ แต่หากจะให้ครูทำวิจัย หรือพัฒนา นักเรียนเนี่ย ผมว่าผู้บริหารทั้งหลายควรลดงานหรือภาระงานต่าง ๆ ลง แล้วให้ความสำคัญกับการสอนมากขึ้น ผมว่านักเรียนจะดี มีคุณภาพมากขึ้น ส่วนงานธุรการหรืองานพวกบริหารต่าง ๆ ผมว่าน่าจะมีครูที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรงเลยนะ เช่น ครูฝ่ายสนับสนุนการสอน ครูธุรการต่าง ๆ ไม่ให้ครูที่สอนมายุ่งเกี่ยว...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ที่ว่า

“...วิจัยนี้ครูต้องทำทุกคนอยู่แล้ว เพราะถือเป็นหน้าที่ของครูเลย เมื่อครูเจอปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูต้องแก้ปัญหา จะแก้ปัญหาให้ดีขึ้นก็ต้องนำกระบวนการวิจัยไปใช้ ก็ไม่ได้เป็นภาระของครูหนักหนานะ อย่างไรก็ตามครูก็ต้องทำวิจัย ถึงแม้ไม่มีเวลาที่ต้องจัดสรรเวลาทำให้ได้ ส่วนภาระงานฝ่าย งานบริหารที่ ผอ. มอบหมายมาให้ นั่น ผอ. ต้องปรับความคิดใหม่ว่าครูหน้าที่หลักคือสอน จะให้ทำงานฝ่ายก็ต้องพิจารณาสัดส่วนให้เหมาะสม ไม่ใช่ทำให้ทำงานฝ่ายงานบริหาร เพื่อจะได้ลดภาระตนลงไป หรือถ้าจะให้ ก็ต้องให้ครูได้ทำหน้าที่หลักคืองานสอนให้มากกว่างานอื่น ๆ อยู่ดี...” (นงนุช พรชัยไชยวัฒน์, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2558)

2. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครูเมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระเปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหานักเรียน และจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น และให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครูเมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยไว้ว่า ผู้บริหาร ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัยและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น ซึ่งไม่ใช่รูปแบบการบรรยาย แต่ควรให้ครูได้ฝึก ปฏิบัติการทำวิจัยอย่างจริงจัง โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด เมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา ทั้งนี้ครูจะได้นำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริงไปประยุกต์ใช้ นำกระบวนการวิจัยไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และทำวิจัยในชั้นเรียนได้ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะอีกว่า ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยประจำโรงเรียน เพราะเมื่อครูประสบปัญหาการทำวิจัยหรือการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยขึ้น ครูก็จะได้รับปรึกษา ขอคำแนะนำหรือแนวทางแก้ปัญหาจากผู้เชี่ยวชาญได้ทันทีทันใด ซึ่งส่งผลให้ ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ได้มีคุณภาพ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ กระบวนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...เมื่อรู้ว่าครูเขาไม่มีความรู้การทำวิจัย ผู้บริหารก็ต้องจัดอบรมให้เขามีความรู้ดี แล้วต้องอบรมให้ครูได้ปฏิบัตินะ มีเวิร์คช็อปให้ครูลงมือทำวิจัยจริง ให้ครูสอนโดยใช้ กระบวนการวิจัยจริง ๆ แล้ววิทยากรก็ต้องคอยตรวจ คอยชี้แนะ และผู้บริหารเนี่ยจะต้องติดตาม การทำวิจัยของครูเขาด้วย ไม่ใช่จัดอบรมให้แล้วก็ทิ้ง แต่ควรให้เขานำความรู้ที่อบรมไปใช้ ประโยชน์กับนักเรียนของเขา และผมว่านะ ถ้าเป็นไปได้ให้แต่ละโรงเรียนมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิจัย ให้ครูเขาได้รับปรึกษา ขอคำแนะนำ เมื่อเขาเจอปัญหาต่าง ๆ ...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ที่ว่า

“...หากอยากให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยแล้วนั้น ผู้บริหารจะต้องสำรวจ ครูในโรงเรียนเสียก่อนว่า ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิจัยในประเด็นอะไร จากนั้นผู้บริหรก็ต้อง ช่วยเหลือครู โดยอาจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญเก่ง ๆ เลย มาอบรมให้แก่ครู หรือผู้บริหารอาจจะสำรวจ ครูในโรงเรียนหรือในจังหวัดก็ได้ที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยเนี่ย มาเป็นวิทยากร จัดเป็นเครือข่ายด้านวิจัย นำทีมเครือข่ายมาให้ความรู้และอบรมครูอย่างเข้มเกี่ยวกับการทำวิจัย ฝึกปฏิบัติจริงให้ครูได้เรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน ก็น่าจะแก้ปัญหาได้...” (นงนุช พรชัยไชยวัฒน์, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2558)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...เป็นปกติอยู่แล้วที่ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนมีความรู้ความชำนาญในการทำวิจัย โรงเรียนเราก็จัดให้ครูนะ อบรมแบบปฏิบัติจริง ๆ เลย ฝึกให้ครูได้เขียน ได้คิด ได้ทำวิจัย เรียนรู้การนำวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน และเมื่อครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยแล้ว ครูจะต้องเขียนรายงานผลการอบรมให้ผู้บริหารด้วย เพื่อเป็นการกำกับ ติดตามครูว่าได้รับความรู้หรือไม่ และจะนำมาใช้อย่างไร ซึ่งก็เป็นการประเมินผลไปในตัว...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2558)

2.2 ไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระ เปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหานักเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยไว้ว่า ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู กล่าวคือ การกำหนดรูปแบบการวิจัยแก่ครู หรือกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ต้องมีในงานวิจัย เป็นการจำกัดแนวคิดของครูในการสร้างสรรค์งานวิจัย แต่ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการควรให้อิสระ หรือเปิดโอกาสให้ครูได้ทำวิจัยตามแนวคิดของครูเต็มที่ แต่ต้องมีเป้าหมายพัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียน เพื่อให้ครูแสดงศักยภาพ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนานักเรียน ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...ผมว่าการกำหนดกรอบวิธีการทำวิจัย หรือรูปแบบว่าวิจัยต้องมียังไงต้องมียังไงนั้นมันเป็นการบังคับครูเขาเกินไป ทำวิจัยในชั้นเรียนเนี่ย ครูต้องวิจัยมาจากจิตสำนึกของตัวเองที่อยากจะพัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียนของเขา แล้วยิ่ง ผอ. รอง ผอ. หัวหน้างานวิชาการทั้งหลายไปบังคับกรอบการทำวิจัยแก่ครู มันเลยทำให้ครูเขาต้องจำใจทำ ๆ ไป แต่ถ้าหากผู้บริหารเปิดโอกาสให้อิสระเขาวิจัยของเขาเอง แต่ต้องแก้ปัญหา พัฒนานักเรียนนะ ผมเชื่อว่าครูจะตั้งใจทำวิจัยนะ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ และมีงานวิจัยที่หลากหลายมากขึ้นกว่าเดิมอีก...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...การกำหนดกรอบหรือวิธีการให้เขาทำวิจัยเนี่ย ทราบกันอยู่แล้วว่าเหมือนเป็นการบังคับ แต่เราเชื่อว่า ถ้าเราให้ครูทำวิจัยโดยไม่ต้องกำหนดวิธีทำให้ครูเขา ครูก็น่าจะสร้างสรรค์งานวิจัยดี ๆ หลายงานได้ดีทีเดียว เพราะฉะนั้นในโรงเรียนเราจะมิงงานวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย มิงงานวิจัย

ที่แก้ไขพฤติกรรมนักเรียน มีทั้งแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ใหม่ ๆ ซึ่งเราเห็นว่าการเปิดโอกาสหรือให้อิสระความคิดแก่ครู จะทำให้ครูเรานั้น ได้ใช้ ความคิดมาสร้างสรรค์งานวิจัยของครูเขาเองได้ดีมาก ผลที่ได้รับก็อยู่ที่เด็กนักเรียนของเราได้พัฒนา...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2558)

2.3 ผู้บริหารจัดการสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวย ความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยไว้ว่า ผู้บริหาร จัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น เช่น หนังสือทั่วไป หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ครูนำแนวคิดหรือทฤษฎีการศึกษา ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเป็นแหล่งอ้างอิงการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วย ตัวอย่างงานวิจัยต่าง ๆ จัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครูได้ศึกษารูปแบบงานวิจัยที่หลากหลาย รวมถึงนำแนวคิด ที่ได้ศึกษาไปพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์การจัดการเรียนการสอนของครูให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น สื่อคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ครูได้มีแหล่งเรียนรู้ไว้ใช้ศึกษาและสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัย หากผู้บริหารสามารถจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ ให้แก่ครูได้แล้ว นอกจากครูจะได้รับความสะดวกสบายในการจัดทำวิจัยแล้ว งานวิจัยของครูก็จะมี คุณภาพ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยของครูก็จะมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอีกด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมโภชน์ อเนกสุข ที่ว่า

“...ผมว่า เหตุที่ครูเขาทำวิจัยไปแล้ว และไม่นำผลวิจัยไปใช้ต่อเนื่อง ผมว่า ครูเขาน่าจะมี ความรู้ในวงจำกัดนะ บางครั้งเขาเลยต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยความคิดของเขาเอง ... แล้วบทที่ 2 ที่มีการสืบค้นเอกสารน้อย ทางแก้ไขนะ ผู้บริหารก็นำสื่อ อุปกรณ์ หรือคอมพิวเตอร์ให้ครูเขาค้นหา ข้อมูล หรือผลงานวิจัยที่มีรูปแบบหลากหลาย หนังสือทั่ว ๆ ไป หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา พวกนี้นะ จัดมาให้ครูเขา ก็เราอยากเขาทำวิจัยนี้ เราก็ต้องอำนวยความสะดวกให้เขามี แหล่งเรียนรู้ไว้ศึกษา ผมว่าน่าจะใช้ได้...” (สมโภชน์ อเนกสุข, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...การสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัย โรงเรียนเราไม่มีปัญหา คือ เราต้อง จัดสรรสื่อต่าง ๆ อำนวยความสะดวกครูเขาให้พร้อม มีระบบอินเทอร์เน็ตให้ครูได้สืบค้นข้อมูล ศึกษางานวิจัยที่หลากหลาย เพื่อนำมาปรับ มาใช้กับการเรียนการสอน จัดหนังสือทางการศึกษา

เฉพาะครูไว้ที่ห้องสมุดก็ได้ หรือมอบให้ตามกลุ่มสาระฯ ต่าง ๆ ก็ได้ เพื่อครูจะได้นำองค์ความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการงานวิจัย และการจัดการเรียนการสอน...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2558)

2.4 ผู้บริหารควรมิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยไว้ว่า ผู้บริหารควรมิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู การนำความรู้ด้านกระบวนการวิจัยไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้บริหารอาจเดินสำรวจและนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยตัวเอง หรืออาจจะตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศจะต้องเขียนรายงานผลให้ครูผู้สอนรับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ นงนุช พรชัยไชยวัฒน์ ที่ว่า

“...เมื่อครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย และครูได้ทำวิจัยแล้ว ผู้บริหารก็ควรมิเทศ ติดตาม และประเมินผลการทำวิจัยของครูว่าพัฒนาอย่างไร ควรปรับการสอนหรือเพิ่มเติมวิธีสอนตรงไหนบ้าง หรือผู้บริหารอาจจะตั้งคณะกรรมการนิเทศ หรือให้วิทยากรเครือข่ายวิชาการ ด้านวิจัยที่กล่าวมาแล้ว นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูก็ได้ แล้วให้ผู้นิเทศนั้นรายงานผลให้ครูทราบด้วย เพื่อจะได้นำผลมาพัฒนาปรับปรุงการทำวิจัย...” (นงนุช พรชัยไชยวัฒน์, สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ที่ว่า

“...โรงเรียนเราเมื่อมีการจัดอบรมแล้ว ผู้บริหารก็จะกำกับ ติดตามผลนั้น ๆ ด้วย อย่างอบรมเรื่องการทำวิจัย โรงเรียนเราก็ต้องติดตาม ประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู หรือการนำกระบวนการวิจัยไปใช้จัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนเราก็มีการนิเทศการสอนนะ ซึ่งผู้บริหารกระจายอำนาจการนิเทศการสอนให้แก่ครูกลุ่มงานบริหารวิชาการ ให้เขานิเทศ ติดตาม และประเมินผลการสอนครู แล้วเขียนรายงานสรุปเพื่อให้ผู้บริหารรับทราบด้วย...” (รุ่งทิพย์ พรหมศิริ, สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2559)

สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 2 แนวทาง ดังนี้

1. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น และให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครูเมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา ผู้บริหารไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระ เปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา นักเรียน ผู้บริหารจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น และผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

2. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัย และสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน และผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู แต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สังกเคราะห์ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีจัดอันดับเชิงปริมาณ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีการพูด ย้ำบ่อย ๆ และการแสดงออกจากความรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 28 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ความถี่	ลำดับ
1. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้	9	1
2. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย	8	2

จากตารางที่ 28 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 2 แนวทาง โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 2 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ และการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย

ตารางที่ 29 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยได้

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยได้		
1. ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัย แก่ครูอย่างเข้มข้น และให้ คำปรึกษา ชี้แนะ แก่ครูเมื่อครู สงสัยหรือเกิดปัญหา	การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย การมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครู เมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา การนำความรู้ ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ การมีผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิจัยประจำโรงเรียน	3
2. ผู้บริหารไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรร ให้อิสระเปิด โอกาสการทำวิจัยที่ มุ่งเน้นการแก้ปัญหานักเรียน	การไม่กำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัย แก่ครู การให้อิสระ หรือเปิดโอกาสให้ครูทำวิจัย ตามแนวคิดของตนเอง การมีเป้าหมายวิจัย เพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียน การให้ครู แสดงศักยภาพ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนานักเรียน	2
3. ผู้บริหารจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครู ทำวิจัยมากขึ้น	การจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษา ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูทำวิจัย การมีแหล่งเรียนรู้ไว้ใช้ศึกษาและสืบค้นข้อมูล ต่าง ๆ	2

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
4. ผู้บริหารควรรณีเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัด กิจกรรม การเรียนการสอนของครูใน ชั้นเรียน	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำ กระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน การตรวจสอบการนำความรู้ด้าน กระบวนการวิจัยของครูไปใช้จัดกิจกรรม การเรียนการสอน การที่ผู้บริหารเดินสังเกต และนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู ด้วยตนเอง การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การนำความรู้ด้านกระบวนการวิจัยของครู ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเขียน รายงานผลให้ครูผู้สอนรับทราบ เพื่อนำไป ปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	2
	ผลรวม	9

จากตารางที่ 29 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ มีทั้งหมด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับ ความสำคัญของข้อค้นพบ 4 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติ การทำวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น และให้คำปรึกษา ชี้แนะ แก่ครูเมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา ผู้บริหาร ไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระ เปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้น การแก้ปัญหาให้นักเรียน ผู้บริหารจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวย ความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น และผู้บริหารควรรณีเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำ กระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

ตารางที่ 30 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย		
1. ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	การที่ผู้บริหารประชุมชี้แจงครูให้เห็นความสำคัญของการทำวิจัย การปรับทัศนคติครูในการทำวิจัย การที่ครูเห็นประโยชน์และคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3
2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัยและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน	การสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัย การให้ทุนทรัพย์หรือทุนอุดหนุนการวิจัย การมอบรางวัลหรือเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติครูในการทำวิจัย การสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยของครูซึ่งกันและกัน	2
3. ผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครูแต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก	การลดภาระงานบริหารแก่ครู การสนับสนุนงานการสอนแก่ครูเพิ่มมากขึ้น การให้ครูฝ่ายสนับสนุนปฏิบัติงานบริหาร ครูผู้สอนหรือครูประจำการปฏิบัติงานสอนอย่างเต็มที่	2
ผลรวม		8

จากตารางที่ 30 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัย และสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน และผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู แต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนจากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร ควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้บริหาร ควรจัดสรรงบประมาณการซ่อมบำรุงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ด้วย เพราะบางครั้งสื่อ และเทคโนโลยีบางตัวเสีย ชำรุด แต่โรงเรียนไม่มีงบประมาณซ่อมบำรุง ทำให้สื่อและเทคโนโลยี นั้น ๆ ไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้จำนวนสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนะอีกว่า ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการ ที่เชี่ยวชาญการจัดหาและตรวจสอบการจัดซื้อสื่อเทคโนโลยี เพื่อ โรงเรียนจะได้สื่อหรือเทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน และครอบคลุมกับความต้องการของครูเมื่อการนำไปใช้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...หลายโรงเรียนนี้เจอปัญหานี้บ่อยนะ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา สื่อเทคโนโลยี พี่ว่าปัญหานี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้าผู้บริหารรู้จักวางแผนจัดสรรงบประมาณนั้นก่อน ก่อนที่จะซื้อหรือพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีอะไรนั้น ... ที่โรงเรียนที่ พี่จะนำฝ่ายบริหารและครูวางแผน ร่วมกัน จัดลำดับความสำคัญในการซื้อ วิเคราะห์ความจำเป็นสื่อที่ต้องใช้ และมีคณะกรรมการกลาง จัดซื้อโดยเฉพาะซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดหาสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ดูสภาพเครื่องเป็น ดู Spec เครื่องได้ พี่ว่าน่าจะแก้ปัญหาได้ดีในระดับหนึ่งนะ...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ผมเคยแก้ปัญหาโดยผมประชุมครูทั้งโรงเรียน วางแผน 5 ปี จัดสรรงบประมาณ จัดหาและจัดซื้อสื่อ เทคโนโลยี ยอมรับว่าแรก ๆ ก็มีติดขัดบ้าง แต่ผมแก้ไขโดยปรับเนื้อหาที่สอน ในระยะแรก ๆ ให้สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน พอผ่านไป 1 ปี โรงเรียน ผมแทบไม่มีปัญหาเลย งบประมาณเพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีตลอด ... หลายโรงเรียนนี้ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือสื่ออื่น ๆ พัง แต่ซ่อมไม่ได้ เพราะไม่มีงบประมาณซ่อมบำรุงเครื่องพวกนี้ ผมว่า ผู้บริหารควรวางแผนกันเงินส่วนหนึ่งไว้ เป็นค่าซ่อมบำรุงพวกสื่อเทคโนโลยีนั้น ๆ ด้วย...”
(วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

1.2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอแก่ครูไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมหรือนำชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอกโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยี รวมถึงร่วมกัน พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ด้วย เพราะบางครั้งงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรจากภาครัฐไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่ใช้สื่อและเทคโนโลยี การนำชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีก็เป็นแนวทางแก้ปัญหา อีกวิธีหนึ่งได้ เช่น การระดมเงินหรือทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ จากผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก เพื่อจะได้จัดหาสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงผู้บริหารควรนำชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีนั้น ๆ ด้วย เช่น การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้นักเรียนศึกษา การนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ดังบทสัมภาษณ์ ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...เมื่องบประมาณของรัฐไม่เพียงพอที่โรงเรียนจะจัดหาสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ได้ พี่ว่าการนำชุมชน นำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดหาสื่อและเทคโนโลยี มาใช้ในการ เรียนการสอน พี่ว่าก็น่าจะเป็นแนวทางแก้ปัญหาอีกวิธีหนึ่งนะ อาจจะจัดเป็นกิจกรรมทอดผ้าป่า เพื่อการศึกษา หรืออาจจะติดต่อกับหน่วยงานภายนอกให้เขาบริจาคเงิน หรือสื่อต่าง ๆ จำพวก เทคโนโลยีให้กับโรงเรียนเพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางแบบนี้ก็น่าจะพอ แก้ไขให้โรงเรียนเราได้ใช้สื่อ ใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอนได้เพียงพอนะ พี่ว่า...”

(ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราศัย สุขปิติ ที่ว่า

“...หากโรงเรียนมีเงินหรืองบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอในการจัดซื้อหรือจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอะไรต่าง ๆ มาใช้เนี่ย ผู้บริหารก็ควรนำชุมชนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหา จัดซื้อสื่อพวกนี้ ให้มันเพียงพอ โดยระดมเงินจากชุมชนรอบข้าง โรงเรียน หรือเงินจากผู้ปกครองนักเรียนก็ได้ แต่ก็ต้องทำให้ดูกระเป๋ยบของรัฐด้วยนะ ไม่ใช่ชูครีเดิต เอาเปรียบ ซึ่งการจะหาเงิน หางบประมาณมาได้มากน้อยเพียงใดก็อยู่ที่ความสามารถของผู้บริหาร ทั้งศิลปะการพูดโน้มน้าวใจ กลยุทธ์การวางแผน การตัดสินใจ...” (ปราศัย สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ถ้างบประมาณไม่เพียงพอกับการจัดหาหรือซื้อสื่อต่าง ๆ ซึ่ชื่อนวัตกรรม หรือ สื่อเทคโนโลยีมาใช้ได้ ผมว่าการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมก็น่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้นะ อาจจะทำให้ ชุมชนนั้น ร่วมคิดแก้ปัญหา โดยอาจจะจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อนำเงินที่ได้ไปซื้อสื่อต่าง ๆ ซื้อสื่อ เทคโนโลยีให้เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนก็ได้ ... ผมว่า บางทีการจัดสรรสื่อต่าง ๆ ให้เพียงพอไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงินเสมอไป ผมว่า การให้ชุมชนสร้างแหล่งเรียนรู้ขึ้นเอง หรือ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ปราชญ์ชาวบ้านสอน ผมว่าก็เป็นการจัดหาสื่อมาใช้จัดการเรียนการสอน ได้นะ...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2. การส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารเชิงวิพากกร ที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิต และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การชี้แจง ครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน ซึ่งอธิบาย แนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 ผู้บริหารเชิงวิพากกรที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากร ที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยไม่ใช่การอบรมแบบบรรยาย แต่มุ่งเน้นให้ครูฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ครูได้ผลิตสื่อการเรียนการสอน และการนำสื่อการเรียนการสอน บนสื่อต่าง ๆ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญ ยังได้เสนอแนะอีกว่า หากต้องการให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอน และนำสื่อการเรียนการสอน ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูได้ฝึกฝนทักษะและเรียนรู้การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...ที่ว่าถ้าจะให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนให้ดี ให้มีคุณภาพ เราต้องให้ความรู้ เกี่ยวกับการใช้สื่อแก่ครูนะ ยิ่งปัจจุบันนี้สื่อเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าเร็วมาก พี่ซึ่งเป็นผู้บริหารก็ต้อง จัดอบรมแก่ครูเชิงปฏิบัติการ พี่ว่าจัดอบรมแบบนี้จะเวิร์กกว่าพูดบรรยายนะ ให้ครูได้ฝึกทำ ฝึกใช้ บางทีอบรมเสร็จ ครูก็ได้สื่อที่นำไปสอนได้จริงก็ได้นะ...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราสัช สุขปิติ ที่ว่า

“...อยากให้ผู้บริหารนะ จัดอบรมให้ครูรอบรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เพราะสื่อพวกนี้มันสร้างความสนใจเด็กได้ดี หากครูได้ฝึกปฏิบัติให้นำ เทคโนโลยีพวกนี้มาใช้ ก็จะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน น่าเรียน สุดท้ายนักเรียน ก็เกิดการเรียนรู้ ครูเองก็นำสื่อมาใช้สอนได้ดี มีประสิทธิภาพ...” (ปราสัช สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...แนวทางแก้ปัญหาสำหรับผม คือ ผมจะจัดอบรมให้ครูได้ฝึกสร้างสื่อทั้งสื่อทำมือ และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนผมจะเน้นให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีนี้มาก ผมจะเน้นให้ครู รับการอบรมบ่อย ๆ เพราะสื่อเทคโนโลยีก้าวหน้าตลอด และผมก็เชื่อว่าการฝึกซ้ำให้ครูได้ใช้ สื่อบ่อย ๆ จะทำให้ครูเกิดความเคยชินที่จะต้องใช้ และความชำนาญในที่สุด...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2.2 ผู้บริหารชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรพุดชี้แจงครู เพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับ สื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ กล่าวคือ ครูผู้สอนมักยึดติดกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ต้องใช้เครื่องรุ่นใหม่ ๆ ระบบคอมพิวเตอร์ดี ถ้าสมัย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง ชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติ เปลี่ยนแนวความคิดการนำคอมพิวเตอร์หรือสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้สอน แต่ควรให้ครูศึกษาหลักสูตรหรือเนื้อหาที่ครูสอนเป็นหลัก จากนั้นเลือกใช้รุ่นคอมพิวเตอร์และ สื่อเทคโนโลยีให้ตรงหรือสัมพันธ์กับการใช้งาน บางครั้งเนื้อหาที่สอนเป็นความรู้พื้นฐานก็ใช้กับ คอมพิวเตอร์รุ่นเก่าได้ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะอีกว่า ผู้บริหารควรสำรวจหรือนิเทศ การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูให้เหมาะสมและคุ้มค่ากับการใช้งาน ดังบทสัมภาษณ์ของ ผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...ที่ว่าให้ครูปรับวิธีการคิดน่าจะง่ายกว่า ครูเนียชอบยึดติดกับเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่ ๆ หรือใหม่ก็ต้องเป็นสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เครื่องไหนเก่า ฉันไม่ใช่ พี่ว่าครูพวกนั้นคิดผิฉฉ ฉอย่างเช่นว่า คุณสอนการพิมพ์งาน โดยใช้ Program Words แต่คุณเรียกร้องขอใช้เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ ถ้าสุดสอนนักเรียน ทั้ง ๆ ที่รุ่นเก่า ๆ ก็ใช้สอนได้เหมือนกันนะ พี่ว่าครูยึดกับวัตถุนิยมมากเกินไป คือ ครูน่าจะมองว่าเนื้อหาที่สอนกับสื่อที่มีอยู่ สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้ใหม่มากกว่า เรียกร้องขอสื่อใหม่ ๆ ...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราสชัย สุขปิติ ที่ว่า

“...หลายโรงเรียนยึดสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ล้ำสมัย ทำให้นึกคิดไปว่า โรงเรียนใดมีสื่อที่ดี มีสื่อเทคโนโลยีราคาแพง โก้ โรงเรียนนั้นเป็น โรงเรียนไอที บางโรงเรียนเนี่ยมีกระดาน Active board อันละแสน แต่ใช้งานเพียงฉายสไลด์ Power point คือครูหลายคนนำสื่อมาใช้จัดการเรียน การสอนไม่คุ้มค่า อยากให้เปลี่ยนความคิดกันใหม่ อยากให้โรงเรียนนำสื่อที่มีอยู่แล้วนั้น ใช้ให้ คุ้มค่า ไม่ต้องยึดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างการสอนนักเรียนใช้โปรแกรม Paint คอมพิวเตอร์ รุ่นเก่าก็ใช้ได้เท่าเทียมกับคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่เลย คือครูควรให้ความสนใจกับเนื้อหาที่สอน เป็นลำดับแรกก่อน มากกว่าจะยึดเอาสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ...” (ปราสชัย สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ปัญหาของครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ พวกสื่อเทคโนโลยีก็คือ อยากรู้ อยากใช้ของใหม่ ผมว่าควรเปลี่ยนทัศนคติของครูนะ คือทุกวันนี้ครูให้ความสำคัญกับ Hardware มากเกินไป ครูบางคนก็นำสื่อที่โรงเรียนจัดให้ใช้ไม่คุ้มค่าง่ายๆ โปรเจคเตอร์ ซึ่งครูก็ใช้เพียงฉายภาพนิ่ง สไลด์ต่าง ๆ แต่ความเป็นจริง ครูควรเลือกใช้โทรทัศน์ก็พอ ผมว่าครูขาดความรู้เกี่ยวกับการนำไปใช้ ยึดติดกับการสอนสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เสมอ ซึ่งผมว่าผู้บริหารต้องชี้แจงครู ปรับความคิดครูใหม่ คอยตรวจตรา ตำรวจครูเกี่ยวกับการนำสื่อต่าง ๆ ที่มีไปใช้กับการเรียนการสอนให้คุ้มค่า...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2.3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครู เพื่อตรวจสอบการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครู ความคุ้มค่าในการใช้สื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน และความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนกับเนื้อหาที่ครูสอน โดยผู้บริหารอาจเดินสำรวจและนิเทศการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูด้วยตัวเอง หรืออาจจะตั้งคณะกรรมการนิเทศการใช้สื่อการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศจะต้องเขียนรายงานผลให้ครูผู้สอนรับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ควรนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูตามโรงเรียนในสังกัดด้วย เพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ ปรับปรุง และพัฒนาการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงศึกษานิเทศก์ต้องตรวจสอบผลการนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เทียบเคียงกับผลการนิเทศของศึกษานิเทศก์ พร้อมทั้งรายงานผลการนิเทศการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครูให้โรงเรียนรับทราบ ดังบทสัมภาษณ์ของ ผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...ถ้าจะให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนนั้นหรือ พี่ว่าผู้บริหาร ต้องนิเทศ ต้องติดตามการนำสื่อไปใช้จัดการเรียนการสอนด้วยตัวผู้บริหารเอง ครูที่สอนจะได้ กระตือรือร้นในการสร้างสื่อ มุ่งมั่นที่จะนำสื่อไปใช้ เกิดการตื่นตัว หรือไม่อย่างนั้นผู้บริหารเอง ก็ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการมานิเทศการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครู แล้วเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศครูเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูผู้สอนนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ ...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราสัช สุขปิติ ที่ว่า

“...แนวทางแก้ปัญหาครูให้ใช้สื่อประกอบการสอน ต้องเริ่มจากผู้บริหารต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้นิเทศ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นการใช้สื่อจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และต้องติดตามการใช้สื่อประกอบการสอนของครูด้วยนะ ประเมิน และรายงานผล หรืออาจจะนำศึกษานิเทศก์ นิเทศการใช้สื่อประกอบการสอนของครู อาจจะไม่ต้องแจ้งให้ครูทราบล่วงหน้า การจัดการเรียนการสอนแล้วประเมินตามสภาพจริงเลย และนำผลนิเทศภายใน โรงเรียนมาเทียบกับผลนิเทศภายนอกของศึกษานิเทศก์ แล้วรายงานผลให้โรงเรียนรับทราบ เพื่อเขาจะได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน...” (ปราสัช สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ผมจะนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูนะ จะได้ว่าครูใช้สื่อบ้างไหม แล้วใช้ได้ดี คุ่มค่าหรือเปล่า ไม่ใช่ว่าผมจะดูแลใช้สื่อนะ ผมดูแลหลายอย่าง คุณเทคนิคการสอน การควบคุมชั้นเรียนต่าง ๆ ด้วย ผมว่าถ้าผู้บริหารลงดูการสอนของครูด้วยตัวเอง ครูจะตื่นตัวมากขึ้นนะ จะจัดกิจกรรมการสอนได้ดีเลย หรือผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการกลางนิเทศการใช้สื่อของครูก็ได้ สังเกต วิเคราะห์การสอน และรายงานผลให้ครูทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงไปพัฒนา หรืออาจจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินการใช้สื่อการสอนของครูผ่านเว็บไซต์ก็ได้นะ...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2.4 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า หากผู้บริหารต้องการให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วนั้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับภาระงานสอนของครูมากกว่าภาระงานบริหารทั้งระบบ การประเมินครูและการมอบหมายหน้าที่ ทั้งนี้เพราะครูปัจจุบันส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับภาระงานบริหาร ด้วยเหตุว่ามีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ แนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือ ผู้บริหารควรปรับสัดส่วน โดยนำภาระงานการสอนเป็นหลักพิจารณาความดีความชอบมากกว่า ภาระงานบริหาร พิจารณาโดยยึดเกณฑ์คุณภาพของงานมากกว่าปริมาณงานที่ครูรับผิดชอบ จะทำให้ครูทุ่มเทกับการสอนมากขึ้น ผลดีคือการเรียนการสอน และนำสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมด้วยว่าให้ครูมุ่งมั่นกับงานการสอนเพียงอย่างเดียว ส่วนกิจกรรมภายนอกโรงเรียนให้ครูฝ่ายสนับสนุนการสอนเข้าร่วม ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราสัย สุขปิติ ที่ว่า

“...ปัญหาใหญ่เลย และน่าจะเป็นปัญหาที่ทำให้ครูใช้สื่อสอนน้อยลง จัดการเรียนการสอน ค่อยลงด้วย แนวทางแก้ไขนะ คือควรให้ครูประจำชั้นสอนให้เต็มที่ มุ่งมั่นกับการสอนไปเลย งานอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับงานวิชาการ หรืองานการสอนเนี่ย ให้ครูสายสนับสนุนทำ แบ่งหน้าที่กัน ให้ชัด ๆ ไปเลย มีกิจกรรมภายนอกที่ให้ครูเข้าร่วมในเวลาสอน ก็ให้ครูสายสนับสนุนนั้นแหละ เข้าร่วม นี่ก็จะทำให้ครูประจำเขาเห็นชอบ แล้วตั้งหน้าตั้งตาสอน ไม่ต้องพะวงงานอื่น...”

(ปราสัย สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ผมว่า ต้องแก้ไขระบบการประเมินครูนะ ครูส่วนใหญ่ชอบยึดติดกับปริมาณงาน ที่ได้รับมอบหมาย เพราะนึกไปเองว่าหากมีภาระงานบริหารเยอะ ก็จะได้รับเลือกพิจารณาขึ้น ใจง่ายขึ้น ผมว่าผู้บริหารน่าจะปรับระบบประเมินใหม่ ให้ความสำคัญกับงานสอน ซึ่งเป็นภาระ งานหลัก มากกว่าภาระงานบริหารที่เป็นภาระรอง และยึดคุณภาพหรือความสำเร็จของงานที่ทำ ไม่ใช่ปริมาณงาน หากปรับเปลี่ยนระบบได้แบบนี้ ผมว่าครูจะสนใจ และให้ความสำคัญกับการจัด การเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้นซึ่งโรงเรียนผมก็ปรับ ก็ใช้แนวคิดนี้...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

3. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริม ให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารเพิ่ม แรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพ สื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

3.1 ผู้บริหารเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็น ความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรสร้าง แรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยอาจจะมอบเกียรติบัตรหรือรางวัล เชิดชูเกียรติแก่ครูผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนดีเด่น ให้ทุนทรัพย์หรือทุนอุดหนุนการผลิตสื่อการเรียน การสอน และสนับสนุนครูให้เผยแพร่ผลงานสื่อการเรียนการสอนของครูเองทั้งในและนอกโรงเรียน

ทั้งนี้เพราะจะได้เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู ส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าและประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนที่ครูได้ตั้งใจทำขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง ส่งผลให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...หากครูจะนำสื่อที่มีทั่วไปมาใช้สอน ไม่ผลิตเอง พี่ว่าไม่ผิดนะ แต่อยู่ที่ว่าครูจะนำมาใช้อย่างไรให้เด็กเข้าใจเนื้อหาที่สอน นั้นละประเด็น แต่โรงเรียนพี่ก็สนับสนุนนะ การผลิตสื่อใช้สอนเนี่ย มีทั้งที่ทำมือ และใช้เทคโนโลยีสร้าง ประกวดแข่งขันกันในระดับ ครูคนไหนชนะ พี่ก็ให้รางวัลเป็นเกียรติบัตร เป็นของที่ระลึกให้ครูเขา พี่ว่ามันสำคัญนะ มันสร้างความภาคภูมิใจให้เขา ให้ครูเขาเห็นคุณค่าและประโยชน์ของสื่อที่เขาได้ทำ แล้วเด็กได้เรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งครูทั้งเด็ก ในที่สุด...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปราสัช สุขปิติ ที่ว่า

“...อยากให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนมาใช้สอนนักเรียนในห้อง ผู้บริหารก็ต้องสร้างแรงจูงใจให้ครูดี อาจจะจัดแข่งขัน หรือประกวดการผลิตสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการให้เงินให้เกียรติบัตร หรือรางวัลต่าง ๆ เป็นสิ่งตอบแทน เพื่อเป็นขวัญ เป็นกำลังใจแก่ครู วิธีนี้ใช้ได้เลยละ หรือบางทีถ้าผู้บริหารเห็นครูคนไหนมีแววดี สร้างสื่อการเรียนการสอนเก่ง ๆ ก็น่าจะสนับสนุนให้เงินให้ทุนผลิตสื่อแก่ครูเขา ให้เขาผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อที่ครูคนอื่นจะได้นำไปใช้สอนในห้องเรียน และสนับสนุนให้เผยแพร่ไปใช้ในวงกว้างด้วยจะดีมาก...” (ปราสัช สุขปิติ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“..โรงเรียนผมสนับสนุนให้ครูสร้างสื่อการเรียนการสอนมาใช้เองครับ มีจัดประกวดแข่งขันการผลิตสื่อการเรียนการสอนดีเด่น ให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก และมอบรางวัล เกียรติบัตรต่าง ๆ เป็นกำลังใจแก่ครูในการสร้างสรรค์สื่อดี ๆ นอกจากนี้ผมยังได้สนับสนุนครูที่สร้างสื่อดี ๆ เนี่ย ให้เขาได้เผยแพร่ผลงาน สื่อที่เขาทำแก่เพื่อนครูด้วย จัดเวทีให้เขาได้แลกเปลี่ยนความคิด หรือไอเดียการทำสื่อต่าง ๆ แก่กันและกัน ผมยังสนับสนุนครูที่ทำสื่อการเรียนการสอนเก่ง ๆ ให้ทุนแก่เขาไปสร้างสื่อดี ๆ มาใช้ใน โรงเรียน หรือให้เขาเป็นแกนนำจัดอบรมให้ครูในการสร้างสื่อ...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

3.2 การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครู ก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็น ความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรจัดตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน เพื่อเป็น การตรวจสอบและประเมินสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้จริงในชั้นเรียน โดยพิจารณา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของสื่อการเรียนการสอนกับเนื้อหาที่ใช้สอน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการติดตามครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนไปใช้ในชั้นเรียนและ ตรวจสอบจำนวนสื่อการเรียนการสอนที่ครูผลิตและนำไปใช้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ที่ว่า

“...ที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนที่นำไปใช้นั้น แนวทางที่พี่ได้ทำในโรงเรียนคือ ก่อนเปิดเทอม สอบถามครูเลยว่าใช้สื่อใดบ้างประกอบการสอน ซึ่งก็ให้ครูเขาเนี่ย Checklist หรือดูจากแผนการสอนครูก็ได้ แล้วให้คณะกรรมการเนี่ยตรวจสอบ ความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมกับนักเรียน แล้วค่อยอนุมัติให้ใช้ ในขณะเดียวกันก็ทำให้ พี่ได้ทราบว่าคุณวางแผนจะใช้สื่อมากน้อยเท่าใด และจะได้ติดตามครูอีกว่าใช้สื่อตามที่แจ้งไว้ หรือเปล่า เรียกได้ว่ายิ่งปีนนัดเดียวได้นกหลายตัวเลยละ...” (ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ วิโรจน์ ชมภู ที่ว่า

“...ผมว่าการนำสื่ออื่น ๆ เขามาใช้เพื่อการศึกษา ไม่น่าจะผิดนะ อย่างเช่นสื่อทดลองต่าง ๆ ของฝรั่งตามเน็ตนะ ผมว่าดีมาก ๆ เลย ตรงนี้ผมว่าไม่ใช่ปัญหา แต่ปัญหานั้นจะเกิดจากครูใช้สื่อ ไม่ตรงกับเนื้อหามากกว่า สื่อบางตัวไม่ตรงหรือง่ายเกินไปกับเนื้อหาที่สอนก็มี อย่างโรงเรียน ผมก็จะมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนเลยนะ คือให้ครูนำสื่อมาให้ คณะกรรมการดูว่าใช้ได้ไหม ตรงกับตัวชี้วัดที่ครูสอนหรือเปล่า หากง่ายเกินไปไหม ก็จะมี คณะกรรมการกลั่นกรองอยู่...” (วิโรจน์ ชมภู, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 แนวทาง ดังนี้

1. การส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มี ประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารเจริญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

เพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้บริหารชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน และผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร

2. การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ

3. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารควรเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สังกะระหัสผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้วิธีจัดอันดับเชิงปริมาณ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีการพูดซ้ำบ่อย ๆ และการแสดงออกจากความรูสึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 31 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6		
	ความถี่	ลำดับ
1. การส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ	11	1
2. การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	5	2
3. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	5	3

จากตารางที่ 31 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 3 แนวทาง โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 32 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ		
1. ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การนำความรู้จากการอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการสอนได้ดี	3
2. ผู้บริหารควรชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติ การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดเทคโนโลยีใหม่ ๆ	การพูดชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ การใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนเป็นหลัก การไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ การสำรวจหรือนิเทศการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและคุ้มค่ากับการใช้งาน	3
3. ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน การตรวจสอบการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครู ความคุ้มค่าและความเหมาะสมในการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารนิเทศการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนด้วยตนเอง การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน การเชิญศึกษานิเทศก์ นิเทศการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอน การตรวจสอบผลการนิเทศโดยบุคลากรภายใน	3

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
	โรงเรียนและ ผลนิเทศจากหน่วยงานภายนอก การรายงานผลการนิเทศให้ครูผู้สอนรับทราบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	
4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับ ภาระงานสอนมากกว่าภาระงาน บริหาร	การให้ความสำคัญกับภาระงานการสอนของครู มากกว่าภาระงานบริหาร การปรับสัดส่วน พิจารณาความดีความชอบโดยยึดงานการสอน เป็นหลัก การประเมินบุคลากร โดยยึดเกณฑ์ คุณภาพมากกว่าเกณฑ์ปริมาณ การให้ครูฝ่าย สนับสนุนการสอนเข้าร่วมกิจกรรมภายนอก โรงเรียน	2
	ผลรวม	11

จากตารางที่ 32 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพมีทั้งหมด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ของข้อค้นพบ 4 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้บริหารชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผู้บริหาร ควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน และผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร

ตารางที่ 33 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน		
1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	การส่งเสริมหรือการนำชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดซื้อและการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การระดมเงินหรือทรัพยากรทางการศึกษา การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การนำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3
2. ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ	การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ การจัดสรรงบประมาณการซ่อมบำรุงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ การจัดตั้ง คณะกรรมการที่เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบ และการจัดหาจัดซื้อสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในโรงเรียน	2
ผลรวม		5

จากตารางที่ 33 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ

ตารางที่ 34 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็น ความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		
1. ผู้บริหารควรเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน	การเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัล เชิดชูเกียรติแก่ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนดีเด่น การให้ทุนทรัพย์หรือทุนอุดหนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอน การสนับสนุนการเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนของครูทั้งในและนอกโรงเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสื่อการเรียนการสอนของครูซึ่งกันและกัน	3
2. ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน	การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน การตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหาของสื่อที่ครูจะนำไปใช้ การพิจารณาความสอดคล้องของสื่อการเรียนการสอนกับเนื้อหาที่ใช้สอน การติดตามการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครู การตรวจสอบจำนวนสื่อการเรียนการสอนที่ครูผลิตและนำไปใช้	2
ผลรวม		5

จากตารางที่ 34 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารควรเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน

และผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

1. การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารเชิงวิพากษ์ที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู ส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานุศิษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ผู้บริหารครูเชิงวิพากษ์ที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารครูเชิงวิพากษ์ที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู ไม่ใช่การอบรมรูปแบบบรรยาย แต่เน้นให้ผู้บริหารและครูลงมือปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ผู้แทนชุมชน ศิษยานุศิษย์ และครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยตรวจสอบให้คำปรึกษาขณะผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ผู้บริหารและครูควรนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้จัดทำแล้วนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ด้วย เพื่อที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...แนวทางแก้ปัญหาให้ครูจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ก็คือ จัดวิทยากรที่เชี่ยวชาญมีความสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาให้ความรู้แก่ครู แก่ผู้บริหารด้วย เพื่อให้เขาจะได้นำความรู้ที่ไปใช้ ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตนเอง คือ จะไปเอาหลักสูตรโรงเรียนดี โรงเรียนดังมาใช้ไม่ได้หรอก ต้องนำครู นำชุมชน นำศึกษานิเทศก์จากเขตพื้นที่ที่มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แล้วผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรให้มาก ๆ โดยต้องกำกับ ติดตามการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างจริงจัง...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมนึก ทองเอี่ยม ที่ว่า

“...เมื่อครูเขาไม่มีความรู้ ผู้บริหารก็ต้องให้ความรู้สิ ถ้าบุคลากรในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เชี่ยวชาญพอ ก็จัดวิทยากรที่เชี่ยวชาญจริง ๆ เจ๋งจริง ๆ มาให้ความรู้ครู มาอบรมครู ฝึกหัดการจัดทำหลักสูตรจริง ๆ แก่ครูไปเลย แล้วผู้บริหารเนี่ยก็ต้องเข้ารับการอบรมด้วย เพราะต้องเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำหลักสูตร มาช่วยกันวิเคราะห์ ช่วยกันจัดทำตามกระบวนการจัดทำหลักสูตร แล้วผู้บริหารก็ต้องคิดตามการจัดทำหลักสูตรด้วย อีกอย่างก็น่าจะวิพากษ์หลักสูตรร่วมกันก่อนที่จะใช้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญเนี่ยให้คำชี้แนะ...” (สมนึก ทองเอี่ยม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทฺตน์ ที่ว่า

“...หากจะแก้ไขให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเป็น มีมาตรฐาน พอ.ว่าควรให้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครู ไม่ใช่แค่ครูเท่านั้นนะ ผู้บริหารก็ต้องนำผู้แทนชุมชน ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เข้ามาอบรมเชิงปฏิบัติการนั้นด้วย เพื่อจะได้จัดทำหลักสูตรไปในทิศทางเดียวกัน พอ.คิดว่า เมื่อทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำหลักสูตรเสร็จแล้ว ก็น่าจะมีคำแนะนำเสนอหลักสูตร เพื่อตรวจสอบร่วมกันอีกครั้ง ดูความเป็นไปได้ว่าหลักสูตรจะนำไปใช้ได้ไหม ถกเถียงอภิปรายร่วมกัน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญนั้นนะ สรุปแนวทาง ให้คำปรึกษา...” (ชลารักษ์ สายอุทฺตน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กล่าวคือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู

ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ควรนำชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จากนั้นร่วมกันศึกษาบริบทหรือสภาพแวดล้อมของชุมชน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยต่าง ๆ ของหลักสูตรร่วมกัน เพื่อสร้างหรือจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชนหรือท้องถิ่น นั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันในชุมชนได้อย่างมีความสุข อีกทั้งนำความรู้ไปต่อยอดและพัฒนา ชุมชนนั้นให้เจริญขึ้นได้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...การจะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้นนะ ต้องนำชุมชน นำท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ แล้วอาจจะมีผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรนะ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ทำให้เป็นหลักสูตรที่แก้ไขปัญหาชุมชนนั้น ๆ ให้ได้ โดยต้องร่วมกัน วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ปี พ.ศ. 2551 วิเคราะห์สภาพชุมชน สภาพท้องถิ่น แล้วนำมาสร้าง ให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของทุก ๆ ฝ่ายที่จัดทำ หลักสูตร ต้องพัฒนานักเรียนที่เป็นผู้บริโภคนในชุมชน ให้เขาเป็นผู้ผลิต ผู้แก้ไขปัญหาชุมชนนั้น ๆ ให้ได้ จึงจะเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมนึก ทองเอี่ยม ที่ว่า

“...สำคัญมากนะ การพัฒนาหลักสูตรนะที่ผู้บริหารจะต้องให้ครู ให้ชุมชน ให้ท้องถิ่น ให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยผู้บริหารจะต้องให้ผู้จัดทำหลักสูตร ทุกคนตระหนักกับการจัดทำหลักสูตรว่ามีความสำคัญอย่างไร หรือ Awareness นะ จากนั้น คณะจัดทำหลักสูตรก็จะเห็นความสำคัญ และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน นั่นก็คือ Attempt โดยมองหรือ มุ่งไปสู่ความสำเร็จ หรือ Achieve ให้ได้ตามเป้าหมายที่จะพัฒนา ซึ่งผู้บริหารจะต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ ให้เกิดขึ้นกับคณะจัดทำหลักสูตร ทั้งครู ทั้งชุมชน เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียน ให้เด็กในชุมชนของเขาเรียนรู้วิถีปฏิบัติในชุมชนของเขาได้อย่างมีความสุข...”

(สมนึก ทองเอี่ยม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทสน์ ที่ว่า

“...พอ. ก็จะเชิญชุมชนนะ คณะกรรมการสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ตามที่กล่าวมาแล้วนั้นนะ ให้มามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน ก็จะต้องนำวิถีชีวิตในชุมชนสอดแทรกในหลักสูตร เพื่อให้เด็กนั้นใช้ชีวิตในชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ ให้ได้ อาจจะทำประชุมเชิงปฏิบัติการให้มาทำหลักสูตรร่วมกัน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยที่อยากจะ พัฒนาทั้งนักเรียน และชุมชน จะให้ผู้บริหารและครูมาจัดทำหลักสูตรกันเอง หรือรับหลักสูตร

แกนกลางมาใช้ตรง ๆ เลยไม่ได้ ต้องนำวิถีชีวิตของชุมชนมาจัดอยู่ในหลักสูตรด้วย...” (ชลารักษ์ สายอุทศน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

1.3 ผู้บริหารใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น ผู้บริหารควรนำวงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาใช้ในการจัดทำหลักสูตร เพื่อจะได้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ กล่าวคือ คณะจัดทำหลักสูตรต้องร่วมกันวางแผนการจัดทำหลักสูตร (Plan) คณะจัดทำหลักสูตรไปใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ (Do) จากนั้นคณะจัดทำหลักสูตรร่วมกันตรวจสอบ วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของหลักสูตรร่วมกัน (Check) และคณะจัดทำหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้ตามที่ได้ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรไปแล้ว (Act) นอกจากนี้ผู้บริหารทั้งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการบริหารงานวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มวิชาการควรรอบรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างถ่องแท้จนเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีความมุ่งมั่นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...จะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องนำระบบวงจรคุณภาพ PDCA ไปปรับใช้ในกระบวนการจัดทำหลักสูตรนะ โดยผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผนว่าจะจัดทำหลักสูตรอย่างไร มีทิศทางที่จะพัฒนาหลักสูตร หรือทำหลักสูตรให้มีมาตรฐานอย่างไร ก็ที่เราเรียกว่า Plan นั่นแหละ ต่อไปที่ Do คือ เมื่อเราได้วางแผนทำหลักสูตรแล้ว เราก็ปฏิบัติตามหลักสูตรนั้นแหละ จากนั้นก็มาตรวจสอบ มา Check ดูว่าหลักสูตรที่ทำนั้นมีข้อผิดพลาดตรงไหนบ้าง รู้แล้วก็นำไปปรับ แล้วก็นำไปใช้ต่อ หรือที่เราเรียกกันว่า Act มันนำมาใช้ในกระบวนการจัดทำหลักสูตรได้...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทศน์ ที่ว่า

“...หลักสูตรจะมีคุณภาพหรือไม่ ผู้บริหารอาจนำวงจรคุณภาพ หรือระบบ PDCA ไปปรับใช้ในกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ก็ได้นะ คือ มีการวางแผน Plan ก่อนว่าจะนำหลักสูตรไปใช้อย่างไร จะจัดทำหลักสูตรอย่างไรที่สนองต่อความต้องการของชุมชน และเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ จากนั้นก็ Do ทำเลย นำหลักสูตรไปใช้เลย แล้วก็ตรวจสอบดูว่าเป็นอย่างไร Check ว่าต้องแก้ไขหรือปรับปรุงตรงไหน เมื่อปรับปรุงได้แล้ว ต้อง Act คือ นำไปใช้ต่อ ซึ่งสิ่งนี้ ผอ.ว่าการจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้ก็จะมีคุณภาพ...” (ชลารักษ์ สายอุทศน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน และศึกษานิเทศก์ ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชนและศึกษานิเทศก์ ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ผู้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ร่วมกันเพื่อประเมินสถานการณ์ของหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมกันระดมความคิดวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ของหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งร่วมกันวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วย โดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นงานประจำ ไม่ใช่ภาระงานเพิ่มเติมของครู ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...โรงเรียนที่ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแล้วไม่บรรลุเป้าหมาย จะแก้ปัญหา ก็ได้นะ แก้ไขโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเลย เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู ช่วยแนะนำแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร อบรมให้ครูทราบกระบวนการหรือขั้นตอนการปรับปรุงหลักสูตรเป็นอย่างไร แล้วฝึกให้ครูในโรงเรียนได้ลงมือปฏิบัติปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเข้มข้น ผู้บริหารทั้ง ผอ. และรอง ผอ. ก็ต้องเอาใจใส่ กำกับ ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจังด้วย หากจะให้การปรับปรุง การพัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ทุกคนที่จัดทำ

หลักสูตรต้องให้ความร่วมมือ เห็นความสำคัญของงานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นงานประจำ ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ปีละครั้ง...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมนึก ทองเอี่ยม ที่ว่า

“...แนวทางแก้ไขปัญหาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนั้นหรือ ก็ต้องนำผู้ที่จัดทำหลักสูตรร่วมกันนั้นมาประชุมหารือกันเสียใหม่ ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้แทนชุมชน และศึกษานิเทศก์ เข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ทำให้งานปกติ งานต่อเนื่อง ไม่ใช่งาน 1 ปี 1 ครั้ง แต่ทุกวันนี้หลายโรงเรียนเพิกเฉย ทำมาแล้วนี้ ใช้ ๆ ไปเหอะ ครูว่าต้องให้ครู ให้ผู้บริหาร ให้ผู้แทนชุมชน และศึกษานิเทศก์ มาแลกเปลี่ยนความคิด อภิปรายผลว่าหลักสูตรที่ใช้ไปนั้นเป็นอย่างไร มันอาจแก้ไขได้ด้วยวิธี K.M. หรือ Knowledge management คือให้มีส่วนร่วมร่วมจัดการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และคิดปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้นกว่าเดิม...” (สมนึก ทองเอี่ยม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทศน์ ที่ว่า

“...ผอ. ว่า ถ้าจะปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพนะ ต้องจัดประชุมครู ทั้งโรงเรียนเลย ผู้แทนชุมชน ศึกษานิเทศก์ รวมถึงตัวผู้บริหารด้วย มาแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ร่วมกันเกี่ยวกับหลักสูตรที่ได้ใช้ไปแล้ว มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร หรือจะนำหลัก SWOT มาวิเคราะห์หลักสูตรที่โรงเรียนเรานำไปใช้ก็ได้ว่าหลักสูตรโรงเรียนเรามีจุดแข็ง Strengths อย่างไร จุดอ่อนหรือ Weaknesses ของหลักสูตรที่มีอยู่ เราจะแก้ไขอย่างไรให้ดีขึ้น แล้วร่วมกันวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วย ซึ่ง ผอ.ว่าต้องมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด โรงเรียน ผอ. มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสม่ำเสมอ จะมาทำปีละครั้งไม่ได้...” (ชลารักษ์ สายอุทศน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

2.2 ผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย โดยระดมความคิดของครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่แปรผันตลอดเวลา โดยจัดหลักสูตรให้นักเรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข เช่น ปัจจุบันสังคมโลกของเราได้ก้าวสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร ครู และผู้แทนชุมชนจะต้องจัดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกนี้ จัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่สามารถ

อยู่ร่วมกับโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ให้ได้ รวมถึงการรับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของรัฐบาล ผู้บริหารต้องเป็นแกนนำจัดหลักสูตรใหม่ ไม่รับหรือนำนโยบายมาใช้โดยตรง แต่ต้องศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมหรือบริบทของโรงเรียน และนำมาใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับโรงเรียน อีกทั้งต้องจัดทำหลักสูตร โดยนำความเป็นไทยท่ามกลางความเป็นสากลสอดแทรกในหลักสูตรด้วย ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...โรงเรียนต้องจัดหลักสูตรให้ทันสมัย นำผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน วิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพแวดล้อมหรือบริบทของโรงเรียน ความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและ ความเป็นพลโลก นำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเราให้ดี สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง อย่างปัจจุบัน สังคมเราได้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นแกนนำในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดี ของนักเรียน ต้องจัดหลักสูตรให้นักเรียนมีทักษะ 4Cs ซึ่ง 4Cs นั้น ประกอบด้วย Critical thinking, Concern action, Collaboration และ Creative thinking ผู้บริหารและครูต้องจัดหลักสูตรให้นักเรียน มีคุณลักษณะหรือทักษะที่วันนี้ให้ได้ เพื่อให้เขาได้ใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข ผมว่าจำเป็นมากที่ผู้บริหารต้องเป็นแกนนำในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลก...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมนึก ทองเอี่ยม ที่ว่า

“...การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารและครูต้องใส่ใจ ให้ความสำคัญกับ หลักสูตรนะ ปัจจุบันเนี่ย โรงเรียนจัดหลักสูตรอะไรมากมาย สนองต่อรัฐบาลทั้งนั้นเลย ก็นับว่าดี แต่อยากให้โรงเรียนอย่าทิ้งสังคม ทั้งชุมชน อยากให้โรงเรียนได้นำวิถีชุมชนเข้ามาใช้ในหลักสูตร เพื่อจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ชุมชน วิถีปฏิบัติในชุมชน ขณะเดียวกันเขาก็ได้เป็นผู้สืบสานวิถีชุมชน นั้นไปด้วย คือผู้บริหารเนี่ยสำคัญมากจะต้องนำเรื่องราวในชุมชนนั้นบรรจุในหลักสูตร ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรนั้น ๆ ให้นักเรียนเรียนรู้วิถีชุมชนเข้าไปด้วย จะพัฒนาหลักสูตรให้ดีเด่น ทันสมัย อย่างไร อย่าลืมที่จะนำวิถีชุมชนสอดแทรกไปในหลักสูตรนั้นด้วย...” (สมนึก ทองเอี่ยม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทศน์ ที่ว่า

“...ผอ. ว่า ทุกโรงเรียนจะต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนตัวเองให้ทันสมัย อยู่แล้ว นับว่าเป็นการตลาดอีกเรื่องหนึ่งก็ได้เนาะ ผู้ปกครองจะให้ความสำคัญหรือสนใจโรงเรียน เราไหม หลักสูตรก็เป็นอีกทางหนึ่งที่ผู้ปกครองตัดสินใจจะให้บุตรหลานเข้ามาเรียน เพราะฉะนั้น ผู้บริหารจะต้องจัดหลักสูตรให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โลก อย่างเราจะเห็นว่า หลายโรงเรียนมีหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล หลายโรงเรียนมีนักเรียนโรงเรียนสองภาษา

แต่สมัยนี้มีโรงเรียนสามภาษาแล้วนะ สิ่งแรกที่โรงเรียนจะมีหลักสูตรแบบนี้ได้ ก็ต้องอยู่ที่ผู้บริหาร และครูร่วมกันปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่เดิมนั้น ทำให้มันดีขึ้น เข้ากับยุคสมัย อาจจะศึกษา วิเคราะห์สภาพสังคมปัจจุบัน แล้วร่วมกันจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกันกับบริบทสภาพสังคมนั้น ๆ ให้ได้ ปัจจุบันเราเป็นสังคมอาเซียน เราก็ต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เด็กได้เรียนรู้สังคม อาเซียน พุคภาษาอาเซียนให้ได้ อะไรแบบนี้...” (ชลารักษ์ สายอุทัศน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

3. การส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตรด้วยตัวผู้บริหารเอง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการ พร้อมทั้งรายงานผลแก่ผู้บริหารและครู ซึ่งอธิบายแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

3.1 ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารต้องปรับบทบาทอย่างมากในการนิเทศการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยผู้บริหารอาจนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูด้วยตนเอง หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการ มานิเทศการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแบบเชิงรุก อย่างสม่ำเสมอ นั่นคือ การสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูตามห้องเรียน ต่าง ๆ ทั้งการแจ้งครูให้ทราบล่วงหน้า และไม่แจ้งครูให้ทราบล่วงหน้า โดยผู้บริหารและ คณะกรรมการนิเทศจะต้องรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารและครูผู้สอนนั้น ๆ รับทราบอย่างเป็นทางการ เป็นกัลยาณมิตร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป และเป็นแนวทาง สำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และตรงตามเป้าหมายของ หลักสูตรต่อไป ดังบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

จากสรุปบทสัมภาษณ์ของ สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ว่า

“...แนวทางแก้ปัญหาคือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ดี ต้องเริ่มจาก ผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้นิเทศ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรม

การเรียนการสอนให้ดีขึ้น และต้องกำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยนะ ประเมิน และรายงานผล หรือผู้บริหารเดินสำรวจ สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูเลยก็ได้นะ อาจจะไม่แจ้ง ให้ครูทราบล่วงหน้า คุณจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้วประเมินตามสภาพจริงเลย และนำผลนิเทศภายในรายงานผลให้ครูเขารับทราบ เพื่อเขาจะได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน...” (สุรัตน์ ไชยชมภู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ สมนึก ทองเอี่ยม ที่ว่า

“...ถ้าจะให้ครูใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องนิเทศ ต้องติดตามการจัดการเรียนการสอนด้วยตัวผู้บริหารเอง ครูที่สอนจะได้ กระจ่หรือร้อนในการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เกิดการตื่นตัว หรือไม่อย่างนั้นผู้บริหารเองก็ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการมานิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของครู แล้วเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศครูเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูผู้สอนนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ไปเรื่อย ๆ ...” (สมนึก ทองเอี่ยม, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สอดคล้องกับสรุปบทสัมภาษณ์ของ ชลารักษ์ สายอุทศน์ ที่ว่า

“...พอจะนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูนะ จะได้ว่าครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามหลักสูตรใหม่ จัดได้ดี เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเปล่า ไม่ใช่ว่าจะดูนั้นนะ พอ.ดูหลายอย่าง ดูเทคนิคการสอน ดูการควบคุมชั้นเรียนต่าง ๆ ด้วย พอ.ว่าถ้าผู้บริหารลงดูการสอนของครูด้วยตัวเอง ครูจะตื่นตัวมากขึ้นนะ จะจัดกิจกรรมการสอน วิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบกิจกรรมได้ดีเลย หรือผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการกลางนิเทศการสอนของครูก็ได้ สังเกต วิเคราะห์การสอน และรายงานผลให้ครูทราบ เพื่อนำไปปรับปรุง ไปพัฒนาการสอน และหลักสูตรต่อไปอีกได้ หรืออาจจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินการสอนของครูผ่านเว็บไซต์ก็ได้...” (ชลารักษ์ สายอุทศน์, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2559)

สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 แนวทาง ดังนี้

1. การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู ผู้บริหาร ควรส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารควรใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร

2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครอบครูวิทยากรด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน และศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครอบครูนิเทศ ติดตาม ประเมินผลก็นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ สาระสำคัญของผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้วิธีจัดอันดับเชิงปริมาณ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากผลสัมฤทธิ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีการพูดซ้ำบ่อย ๆ และการแสดงออกจากความรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมฤทธิ์ เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 35 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ		
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6		
	ความถี่	ลำดับ
1. การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ	8	1
2. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	6	2
3. การส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3	3

จากตารางที่ 35 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีทั้งหมด 3 แนวทาง โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 อันดับ ได้แก่ การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 36 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ		
1. ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู	การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาแก่ครู การร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้คำปรึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้	3
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานุศิษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	การส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานุศิษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชนหรือในท้องถิ่นนั้น ๆ	3

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
3. ผู้บริหารควรใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร	การนำวงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คณะจัดทำหลักสูตร ร่วมกันวางแผนการจัดทำหลักสูตร คณะจัดทำหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้ตามแผนที่กำหนด คณะจัดทำหลักสูตรตรวจสอบหลักสูตร คณะจัดทำหลักสูตรนำหลักสูตรไปใช้หลังจากปรับปรุง ตรวจสอบหลักสูตรแล้ว	2
	ผลรวม	8

จากตารางที่ 36 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพมีทั้งหมด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานุศิษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารควรใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร

ตารางที่ 37 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ		
1. ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ในการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาร่วมกัน อย่างสม่ำเสมอ	การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การมีวิทยากรด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกัน การมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาชี้แนะแนว ทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเอาใจใส่ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของผู้บริหาร การปรับปรุงและ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานประจำ	3
2. ผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย อย่างต่อเนื่อง	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันสมัย การระดมความคิดของครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และสังคมโลก การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ คงไว้ซึ่งความเป็นไทยท่ามกลางความเป็นสากล	3
ผลรวม		6

จากตารางที่ 37 สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีทั้งหมด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 2 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน และศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 38 สรุปความถี่แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ประเด็นรายละเอียดของปัญหา	คำสำคัญ	ความถี่
การส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		
1. ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก และเป็นกัลยาณมิตร	การปรับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผู้บริหาร นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศการนิเทศแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร การแจ้งผลการนิเทศการสอนให้ครูทราบเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู	3
ผลรวม		3

จากตารางที่ 38 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีทั้งหมด 1 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยเทคนิค Confirm solution จากผู้บริหาร

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน จากผู้เชี่ยวชาญ สังเคราะห์ข้อมูลเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการรายข้อย่อย ๆ แต่ละด้าน เพื่อสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 17 คน ในการยืนยันการยอมรับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านด้วยวิธีการ Confirm solution โดยทำการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตามรายชื่อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ 39 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ			
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ			
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6			
		<i>Mdn.</i>	<i>I.R.</i>
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1. ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	5.00	0.00	
2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัยโดยให้ทุนทรัพย์ เกียรติบัตร หรือรางวัลต่าง ๆ	5.00	1.00	
3. ผู้บริหารสนับสนุนครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน	5.00	0.00	
4. ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู	5.00	0.00	
5. ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครู	5.00	1.00	
6. ผู้บริหารไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระเปิด โอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหานักเรียน	5.00	1.00	

ตารางที่ 39 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ		
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	<i>Mdn.</i>	<i>I.R.</i>
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6		
7. ผู้บริหารจัดการสรรซื้อ อุปกรณ์ และทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกครูให้ทำวิจัยมากขึ้น เช่น หนังสือทั่วไป หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตัวอย่างงานวิจัยที่หลากหลาย รูปแบบ เครื่องคอมพิวเตอร์	5.00	0.00
8. ผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู และให้ครูมุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก	5.00	1.00
9. ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย	5.00	0.00

จากตารางที่ 39 สรุปได้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 17 คน แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทุกข้อมีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านการยอมรับการยืนยันคำตอบจากผู้บริหาร และมีความเหมาะสมที่จะนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้

ตารางที่ 40 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ			
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ			
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6			
		<i>Mdn.</i>	<i>I.R.</i>
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1. ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		5.00	0.00
2. ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่เชี่ยวชาญการจัดการ ตรวจสอบการจัดซื้อสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		5.00	0.00
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชนหรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดหาพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		5.00	0.00
4. ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ		5.00	0.00
5. ผู้บริหารพุดชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ		5.00	1.00
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนของครู		5.00	0.00
7. ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูด้วยตัวผู้บริหารเอง		5.00	0.00
8. ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู		5.00	0.00
9. ศึกษาวิเคราะห์นิเทศการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูตามโรงเรียนที่ตนสังกัดอย่างสม่ำเสมอ		5.00	0.00
10. ศึกษาวิเคราะห์รายงานผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูให้โรงเรียนทราบ และตรวจสอบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน		5.00	0.00

ตารางที่ 40 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ		
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	<i>Mdn.</i>	<i>I.R.</i>
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6		
11. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร	5.00	1.00
12. ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอน ของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน	5.00	1.00
13. ผู้บริหารเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน โดยการมอบรางวัล เกียรติบัตร หรือทุนทรัพย์สนับสนุน	5.00	0.00

จากตารางที่ 40 สรุปได้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 17 คน แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยทุกข้อมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผ่านการยอมรับการยืนยันคำตอบจากผู้บริหาร และมีความเหมาะสมที่จะนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้

ตารางที่ 41 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ			
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ		<i>Mdn.</i>	<i>I.R.</i>
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
1.	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู	5.00	0.00
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	0.00
3.	ผู้บริหารใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร	5.00	0.00
4.	ผู้บริหารต้องศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างถ่องแท้จนเชี่ยวชาญ	5.00	0.00
5.	ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	0.00
6.	ผู้บริหารควรให้ครู ชุมชน ศิษยานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	5.00	0.00
7.	โรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00
8.	ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลครูในการจัดทำหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	5.00	0.00
9.	ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการมานิเทศการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร	5.00	0.00
10.	คณะกรรมการรายงานผลและข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารและครู เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย	5.00	0.00

จากตารางที่ 41 สรุปได้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 17 คน แสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยทุกข้อมีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผ่านการยอมรับการยืนยันคำตอบจากผู้บริหาร และมีความเหมาะสมที่จะนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 รวมถึงเพื่อตรวจสอบระดับความคิดเห็นของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบผสม การดำเนินการวิจัยมีทั้งหมด 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยสำรวจระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้ครูเป็น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 คน จากนั้นศึกษารายละเอียดของปัญหาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหา การบริหารงานวิชาการสูงสุด 3 ด้าน โดยสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสอบถามปัญหา 3 ด้านสูงสุด ด้านละ 17 คน ตามลำดับ ส่วนขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 คน จำนวน 3 ด้าน เพื่อให้ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ได้จาก ผู้เชี่ยวชาญให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตรวจสอบความคิดเห็น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติมัธยฐาน ($Mdn.$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ($I.R.$)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ และรายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด

สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงสุด 3 ด้าน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการแนะแนวการศึกษา ตามลำดับ โดยพบว่า

1.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน และการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

1.1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

1.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การหาวิธีการหรือนวัตกรรมการศึกษา

ที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย และใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน

1.1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

1.1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และการสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา การแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา และการให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

1.1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การติดตามการแนะแนวการศึกษา การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ และด้านการประสานความร่วมมือการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ

1.1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการสำรวจความต้องการการจัดให้ความรู้แก่ชุมชน

1.1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การวางแผนประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1.12 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.2 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาด้านนั้น ๆ สูงสุด ด้านละ 17 คน ตามลำดับ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.2.1 รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 17 คน โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบจำนวน 3 ปัญหา คือ ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย ได้แก่ ครูมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ครูให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าการทำวิจัย ครูขาดการกระตุ้นจากผู้บริหารงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมาย และงานวิจัยเป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมินของหน่วยงานภายนอก ปัญหาต่อมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจการทำวิจัย ได้แก่ ครุณิมนนำวิจัยของผู้อื่นมาปรับปรุง พัฒนา และต่อยอด ครูขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะการทำวิจัย และครูไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง ปัญหาสุดท้ายคือ ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย ได้แก่ ครูไม่นำผลการวิจัยที่ค้นพบไปพัฒนาการเรียนการสอน และครูแก้ปัญหาด้วยความคิดและแนวทางการตัดสินใจของตนเอง

1.2.2 รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 17 คน โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 ปัญหา คือ ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอแก่ครู ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนขาดแคลนคอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยี ปัญหาต่อมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับครูนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในชั้นเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน และปัญหาสุดท้ายคือ ปัญหาเกี่ยวกับครูไม่ให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ครูนิยมใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปมากกว่าการผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง และงานอื่น ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

1.2.3 รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 17 คน โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 3 ปัญหา คือ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การสอนของครูยึดตามสื่อสำเร็จรูปที่สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกเผยแพร่ และผู้บริหารไม่เตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู ปัญหาต่อมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุง และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และภาระงานเพิ่มเติมจากงานสอนของครู และปัญหาสุดท้ายคือ ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 3 ด้าน โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย ได้แก่ การประชุม ชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัยและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน และการลดภาระงานบริหารแก่ครูแต่มุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก อีกทั้งผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยได้ ได้แก่ การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัยแก่ครูอย่างเข้มข้น และให้คำปรึกษา ชี้แนะแก่ครูเมื่อครูสงสัยหรือเกิดปัญหา การไม่ควรกำหนดรูปแบบกรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระ เปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา นักเรียน การจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ ทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูทำวิจัยมากขึ้น และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน

2.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยผู้บริหารควรจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ การส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อีกทั้งผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน และการให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ การเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน

2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้ มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แก่ครู การส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จัดทำหลักสูตร อีกทั้งผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครู ชุมชน และศึกษานิเทศก์ ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile) พบว่า ทุกข้อมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.50 ลงมา แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน ผ่านการยอมรับการยืนยันจากผู้บริหาร และสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีบุคลากรขอย้ายตามเหตุผลความจำเป็น หรือมีการเกษียณอายุราชการปีละหลายคน จำนวนครูไม่คงที่ ปริมาณงานมีมากเกินไปจนอดทำอย่างจริงจัง ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ครูไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ขาดความชำนาญเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่เต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญงานวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญสาเหตุเหล่านี้ทำให้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของหยาดรุ้ง งอนกิ่ง (2558) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนน้อย ในขณะที่งานมีจำนวนมากเกินอัตรากำลัง ทั้งงานสอน และงานด้านอื่น ๆ รวมถึงผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ มากกว่าการบริหารงานวิชาการ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการขาดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีรัตน์ พันธุ์แก่น (2557) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานกลาง ครูมีภาระกิจงานนอกมากกว่างานการสอน ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ทำให้การบริหารงานวิชาการไม่ค่อยบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา จุลละมณฑล (2557) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูอาจมีภาระงานมาก ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัฐชนพล ประจักษ์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีประเด็นที่สำคัญแก่การอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ทำให้ประสบปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ และจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ยังไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชน ขาดการนิเทศ ติดตามผลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สาเหตุเหล่านี้ทำให้ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย คำพิมพ์ (2552) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองบง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรที่มีอยู่เป็นการคัดลอกมา ยังไม่ได้นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของวรรณวิสา สุทินัย (2552) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนไม่มีความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่งผลให้การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาของโรงเรียนไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียน และการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้มีปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสสุดา บุญเกิด (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ภาระงานของครูมีมาก การบริหารจัดการหลักสูตรไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน โดยตรง ซึ่งปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาได้เปลี่ยนบทบาทครูจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้คอยชี้แนะและสนับสนุน (Coaching and monitoring) ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัญหาข้างต้น น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยธิดา จันดาสงค์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูขาดการพัฒนาให้มีทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และขาดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบเดิม ยังคงคิดว่าครู คือ ผู้มีบทบาทหลักในการจัดการเรียนการสอนแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่สนใจจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอน และไม่สนองความต้องการของนักเรียนในการจัดการศึกษา ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่มีอยู่ในตัวครู และความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของภรภัทร เสงี่ยมรินทร์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า

ขาดผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศครูเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์หลักสูตร ทำให้ประสบปัญหาในการส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดเอกสารคู่มือการวัดผลและประเมินผล ขาดอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการวัดผลและประเมินผล รวมถึงขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ทำให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลไม่เหมาะสม และไม่ได้มาตรฐาน สาเหตุนี้ทำให้ปัญหาการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน ทำให้การวัดผลประเมินผลแต่ละวิชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนไม่มีการจัดอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อีกทั้งข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน และไม่ครอบคลุมเนื้อหาสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสุดา บุญเกิด (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูไม่เข้าใจ ขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล ขาดวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ตำรา คู่มือการสร้างหรือออกแบบเครื่องมือวัดผลประเมินผล ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิคกระบวนการในการวิเคราะห์ และปรับปรุงเครื่องมือ วิธีการวัดผล ประเมินผลยังไม่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริมล เนียม โสภา (2555) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมการทำวิจัยแก่ครู แต่ครูก็ยังไม่ให้ความสำคัญและมีทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับการทำวิจัย ขาดบุคลากรที่มีความสามารถ ในการทำวิจัยให้ความรู้ และไม่นำผลการวิจัยของตนเองมาพัฒนาการเรียนการสอน สาเหตุเหล่านี้ ทำให้ปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา เกตานนท์ (2555) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนา งานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องวิจัย ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่จริงจังกเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา จุลละมณฑล (2557) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ครูอาจจะ ยังขาดความรู้ความชำนาญด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หยาดรุ้ง งอนกิ่ง (2558) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 พบว่า โรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตามการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู อีกทั้งครูผู้สอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน มักจะคิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่มี กระบวนการทำหลายขั้นตอน ยุ่งยาก และเป็นภาระเพิ่มภาระ

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ โรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผู้บริหาร ทำให้ครูไม่สนใจที่จะใช้สื่อประกอบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ขาดความรู้และทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้นักเรียนได้รับ

การพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เต็มที่ สาเหตุข้างต้นน่าจะทำให้ปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา จุลละมณฑล (2557) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ไม่มีความรู้ในการนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติารีย์ ไชยชิน (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนยังขาดสื่อการเรียน การสอนโดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูไม่ต่อเนื่อง ทำให้ครูขาดข้อมูลในการจัดหา จัดซื้อสื่อการสอนที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับวิจัยของกำไลทิพย์ นิลบรรหาร (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี พบว่า โรงเรียนมีงบประมาณจำกัด ทำให้ประสบปัญหาการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอน

1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ครูขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ไม่ให้ความสำคัญกับการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการกำกับ การติดตามการพัฒนาแหล่งเรียนรู้จากผู้บริหาร และภาระงานของครูมีจำนวนมาก ทำให้ครูใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ ด้วยสาเหตุนี้ น่าจะทำให้ปัญหาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยัธิดา จันดาสงค์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ อนุสาวรีย์ ตลอดจนจนขาดการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติอย่างจริงจัง อีกทั้งครูยังคงใช้รูปแบบการเรียนการสอน

แบบเดิม คือ ใช้แหล่งเรียนรู้บนกระดานดำโดยไม่มีการพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นของจริง รวมทั้งผู้บริหารอาจไม่ให้ความสนใจการติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของภรภัทร เสงี่ยมิรันดร (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ประกอบกับครูได้รับผิดชอบงานตามโครงสร้างการบริหารงานหลายหน้าที่ ทำให้ครูมีปัญหาในการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ขาดความสามารถในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี ประสิทธิ์นาวา (2555) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจัดวางแผนกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาไว้อย่างเป็นระบบดี แต่ให้การนิเทศไม่สม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจากฝ่ายบริหารมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน รวมถึงครูยังขาดความรู้เกี่ยวกับการนำผลนิเทศไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้วยสาเหตุนี้ น่าจะทำให้ปัญหาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาระของผู้บริหารค่อนข้างมาก จึงทำให้การนิเทศการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ไม่บรรลุตามเป้าหมาย ครูจึงไม่ได้นำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอนของครูได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤดา เกยานนท์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารมีภารกิจมากเกินไป จึงทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศ และมีภารกิจงานสอน และงานอื่น ๆ ที่ได้รับ

มอบหมายอีกมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของประวิทย์ บูรณ์โกศล (2548) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินผลการแนะแนวการศึกษา รวมถึงครูรับผิดชอบงานแนะแนวส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการการแนะแนวในโรงเรียน จึงทำให้การแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยสาเหตุนี้จะทำให้ปัญหาการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โรงเรียนยังขาดการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว ส่วนใหญ่ก็จะให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา ทำให้การดำเนินการรวมถึงกลวิธีที่ใช้ในการแนะแนวการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550) เรื่อง แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า การติดตาม การประเมินผล การประสานความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์แนะแนวการศึกษา ยังไม่ดีเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชัน แซ่เตียว (2552) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพ ภายในและภายนอก ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ อีกทั้งบุคลากรของโรงเรียนที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ได้ประสานความร่วมมือกับโรงเรียน ในการปรับปรุงและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสาเหตุ เหล่านี้ น่าจะทำให้ปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี สีหะวงษ์ (2558) ที่ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า จากการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารของโรงเรียน เป็นนิติบุคคล และการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ส่งผลให้บุคลากรของโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้อง กับงานวิจัยของอวิรุทธิ์ ยาแข็ง (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพภายใน และภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาจากระบบ และไม่เป็นไปตามขั้นตอนของการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี ประสิทธิ์นาวา (2555) ได้วิจัย ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัด ตราด พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ปัญหาการบริหาร งานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชนยังไม่เพียงพอ และชุมชน ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้วยเพราะชุมชนต้องทำงานเลี้ยงชีพ จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ น่าจะทำให้ปัญหาการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ศุศุมภ์ พัฒพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ ต้องประกอบอาชีพทำมาหากิน ไม่มีเวลาที่จะมารับความรู้ และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะ ครูไม่มีเวลามากพอที่จะประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และครูบางส่วน มักจะไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากจะต้องไปเป็นวิทยากร หรือไปประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน จึงทำให้ครูขาดการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการมีส่วนร่วมในการจัด กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของภรภัทร เสงี่ยมันดร (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า สภาพชุมชนบริเวณโรงเรียน เป็นโรงงานอุตสาหกรรม มีนักเรียนส่วนหนึ่งย้ายติดตามผู้ปกครองเข้ามาศึกษาต่อใน โรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองกลุ่มนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้โรงเรียน ประสบปัญหาในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของ สถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555) ได้วิจัยปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชนของ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขาดความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขาดการวางแผนประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น จึงทำให้การสร้างเครือข่ายทางวิชาการไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ น่าจะทำให้ ปัญหาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตารีย์ ไชยชิน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โรงเรียนยังไม่มีมีการดำเนินการจัดให้ความรู้ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และขาดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555) ได้วิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัด

นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โรงเรียนขาดการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม เป็นสมาชิกเครือข่าย สถาบัน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ อีกทั้งยังขาดการร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่มีความชำนาญในการวางแผนงาน ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ ครูอาจารย์มีภารกิจมาก ไม่มีเวลาให้บริการชุมชน อีกทั้งชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชน และการประเมินผลล่าช้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของโสทรดา บุตรตา (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นของโรงเรียนในบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.12 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนยังมีการประสานความร่วมมือไม่มากนัก เกี่ยวกับการช่วยเหลือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนางาน ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะทำให้ปัญหาการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า โรงเรียนขาดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าไปสัมผัส พูดคุยกับชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริเพ็ญ เย็นจิต (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 2 พบว่า มีปัญหาการประสานงานขอความร่วมมือจากฝ่ายงานองค์กร หรือหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555) ได้วิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 9 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัด นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผ่านการยอมรับ การยืนยันคำตอบจากผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการได้ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ที่มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการสูงสุดเฉพาะ 3 อันดับแรก ดังนี้

2.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารควรประชุมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญ ประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัย และสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรม เชิงปฏิบัติการทำวิจัยแก่ครู และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัด การเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากครูต้องทำวิจัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญและติดตามครูให้ครูทำวิจัยให้มีคุณภาพ โดยจัดอบรมมุ่งเน้น ภาคปฏิบัติแก่ครู เพราะการฝึกปฏิบัติการทำวิจัยจะทำให้ครูมีทักษะได้ดีกว่าการอบรมแบบบรรยาย ส่งผลให้ครูมีความชำนาญในการทำวิจัย และนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้ในที่สุด รวมทั้งผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัย สร้างแรงจูงใจครู ให้ทำวิจัย เพราะจะทำให้ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำวิจัยมากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจ ตนเองในการขยายผลงานวิจัยให้ครูคนอื่นนำไปปรับใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหยาดรุ้ง งามกิ่ง (2558) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า โรงเรียนจะต้องมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ จากนั้นก็ควรทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญ และมีโอกาสในการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่สำคัญทางโรงเรียนจะต้องเป็นฝ่ายสนับสนุน นิเทศ ติดตาม เพื่อจะได้เป็นกำลังใจให้ครูทำวิจัยให้สำเร็จ และสามารถนำผลการวิจัยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ในชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ พันธุ์แก่น (2557) ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหาร

งานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยของตนเอง มาพัฒนาการเรียนการสอน และควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์หรือประสานขอความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการเผยแพร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของกำไลทิพย์ นิลบรรหาร (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัด ชลบุรี พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนา และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา เกตานนท์ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ โคกเจริญ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ควรให้การอบรม ครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตามสภาพจริง และควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูและ ครูควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนา โดยผู้บริหารควรจัดหา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ด้วยการวางแผนการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุง และการส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหา และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อีกทั้งเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญ ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียน การสอนของครูในชั้นเรียน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และจัดตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดสรรสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี ได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูเต็มตามศักยภาพ รวมถึงการจัดอบรมการผลิตและการใช้สื่อการเรียน การสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ ควรเน้นการปฏิบัติ เพราะจะทำให้ครูมีทักษะและประสบการณ์ตรง จากการผลิตและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ครูตื่นตัว กระตุ้นครูให้ใช้

สื่อประกอบการสอน ส่งผลให้ครูได้วางแผนหรือออกแบบสื่อ/กิจกรรมที่จะใช้ในชั้นเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ พันธุ์แก่น (2557) ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรม ที่ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการจัดการอบรมให้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตยา จุลละมณฑล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน กลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ควรสำรวจความต้องการเอกสาร หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึก สำหรับนักเรียน และจัดหาจัดซื้อตามความต้องการ ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตและซ่อมแซมสื่อการเรียน การสอน และควรสร้างแรงจูงใจครูโดยการจัดประกวดสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จุฑารีย์ ไชยชิน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาด้านวิชาการ ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น แต่ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้สื่อ จึงควรสนับสนุนให้มีการอบรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 36) ได้กล่าวถึง แนวทางปฏิบัติการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า 1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ 2) ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน 3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ 4) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ และ 5) การประเมินการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร สถานศึกษาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแก่ครู ส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศิษยานุศิษย์ และผู้เชี่ยวชาญ

ด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA จัดทำหลักสูตร และผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผน แนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวัง การจะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และความสามารถตามที่คาดหวังในหลักสูตรได้นั้น ผู้บริหาร ครู ชุมชนศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดนโยบาย วางแผนร่วมกันในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรจัดการอบรม ส่งเสริมครูผู้สอน ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาให้ถูกต้อง มีการระดมความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ถูกต้อง และมีทิศทางพัฒนาที่ตรงกันในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหยาดรุ้ง งอนกิ่ง (2558) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และครูควรร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนในการจัดทำหลักสูตร และนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและสภาพสังคมในท้องถิ่น ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิเคราะห์ การพัฒนา และการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปวิเคราะห์และใช้ได้จริงกับการจัดการเรียนการสอนของครู และควรมีการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจะได้ทราบว่า การพัฒนาหลักสูตรที่ได้วางแผนนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรี ธีระราษฎร์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มข้างฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ครูผู้สอนทุกคนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระฯ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความชำนาญยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อหลักสูตรสถานศึกษาจะได้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้เมื่อมีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงแล้ว ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง เพื่อนำผลการนิเทศไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลัก

3 ประการ คือ การสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วม การเสนอนวัตกรรมที่น่าสนใจและการให้ผู้มีส่วนร่วมได้รับผิดชอบและมีความเป็นเจ้าของ ซึ่งจะมีปัจจัยสนับสนุนจากการใช้รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้ออำนวย มีบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนสนับสนุน มีทรัพยากรและข้อมูลเพียงพอ มีการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานร่วมกัน รวมทั้งมีการวางแผนที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับทักษะการพัฒนาหลักสูตรและทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้จะส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2531, หน้า 166) ที่กล่าวว่า ในการบริหารหลักสูตร/ แผนงาน/ โครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ต้องนำระบบการควบคุมและตรวจสอบที่เป็นระบบวงจร (PDCA) หรือวงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุงงาน (Act)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.07$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารตรวจสอบ ติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู จัดอบรมให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศ และประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.03$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเข้มข้น จากนั้นผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม

และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีและมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.06$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานแก่ครู จากนั้นผู้บริหารตรวจสอบและติดตามผลการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลของครูทั้งในแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การหาวิธีการหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.17$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมและงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่ครู จากนั้นติดตาม ตรวจสอบการทำวิจัยของครู ตลอดจนนิเทศและประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.13$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้วย

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.06$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและศึกษาแหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหารควรติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.01$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารวางแผนแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครู จากนั้นผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศควรตรวจสอบ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็น กัลยาณมิตร

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั้นคือ การติดตามการแนะแนวการศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 2.77$) ผู้วิจัย เสนอให้ผู้บริหารเข้มงวดการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการแนะแนวการศึกษาของครู ทั้งการแนะแนวด้านการศึกษาและการแนะแนวด้านวิชาชีพ กระตุ้นครูให้เห็นความสำคัญของการแนะแนวการศึกษา การติดตามผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียน รวมถึงการส่งต่อนักเรียนให้แก่ครูคนอื่น

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหาร ควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั้นคือ การปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 3.08$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารชี้แจงเกี่ยวกับความสำคัญ และร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญ หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาแก่ครู และร่วมกัน ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้ขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่ง ดำเนินการแก้ไข นั้นคือ การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 2.99$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุน การนำความรู้หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้านจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน การเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ของชุมชน พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และผู้บริหารควรนิเทศ ติดตามการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั้นคือ การวางแผนประสานความร่วมมือ ในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการประสานความร่วมมือและช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น อีกทั้งควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ องค์กรต่าง ๆ ด้วย

1.12 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั้นคือ การประสาน

ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารควรประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารควรพุดชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน

2.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีการสอน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน

2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้ในการสอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากผู้เชี่ยวชาญ โดยระดมความคิด อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

3. ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). *การบริหารวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เมธิทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*
แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ:
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *มาตรฐานการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ:
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ:
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ค). *แนวทางการบริหาร โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน*
ตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”
แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤตยา จุลละมณฑล. (2557). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*
กลุ่มเมืองชะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา
เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- กำไลทิพย์ นิลบรรหาร. (2557). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
อนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: เอคิสันเพรส โพรดักส์.
- กิตติพร ปัญญาภิคุณุผล. (2549). วิจัยเชิงปฏิบัติการ: แนวทางสำหรับครู. เชียงใหม่:
นันทพันธ์พรินติ้ง.
- เกรียงไกร ปริธรรมมั่ง. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล
มิตรสัมพันธ์วิทยา จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิท ลุนไธสง. (2551). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการของ
ผู้อำนวยการ โรงเรียนชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- ฉันท ชาติทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม:
เพชรเกษมการพิมพ์.
- จันทร์ชลี มาพุทท. (2556). เอกสารประกอบการสอน หลักและพื้นฐานการศึกษาขั้นสูง
(พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จ้านง พรายแยมแบ. (2545). เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริมตาม
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จำรูญ เรืองขจร. (2543). การพัฒนางานแนะแนวในยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 3(2),
15-16
- ฉัตรชัย ต้นกล้า. (2555). การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี. เข้าถึงได้จาก
<http://www.gotoknow.org/posts/384902>
- ชฎาภรณ์ สนิมกล้า. (2553). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนม์ผศุทธิ์ พัฒพันธ์. (2557). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชัยขงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยรัตน์ ถ้ำฤทธิ์. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือ บดินทรเดชา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2545). การพัฒนากระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับคณะกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติรี เกิดธรรม. (2544). อยากทำวิจัยในชั้นเรียนแต่เขียนไม่เป็น. กรุงเทพฯ: ดิจิตอลเลิร์นนิ่ง.
- ชารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- จิตาธิปไตย ไชยชิน. (2556). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน กลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐชนพล ปะจัน. (2554). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ดวงกมล ลินเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ เสียงหวาน. (2557). การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธราพงษ์ ผาสุข. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานการเงินของโรงเรียนใน สหวิทยาเขตบ้านบึง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. (2555). *ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นวลจิตต์ ชาวดีเกียรติพงศ์. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.*
- นิตย์ธิดา จันดาแสงค์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- บุญมี พันธุ์ไทย. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ประภาพรณ เส็งวงศ์. (2550). *การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.*
- ประวีต เอรารธรรม์. (2558). *การวิจัยเชิงคุณภาพ. เข้าถึงได้จาก www.udru.ac.th/document/research2.*
- ประวิทย์ บูรณ์โกศล. (2545). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). *หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.).*
- ปราณี เอี่ยมสุวรรณ. (2553). *สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลป่าโมก อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.*
- ปัญญา แก้วกีฬ. (2545). *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.*

- ปานิสรา เกิดมรกต. (2552). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์ศักดิ์ ของจดี. (2552). ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านแหลมแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). บทบาทใหม่ของโรงเรียนตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. วารสารวิชาการ, 2(10), 7-10.
- พนม ลีมาวี. (2548). การแนะแนวเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.).
- พันธณี วิหคโต. (2545). การวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2544). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 6). ม.ป.ท.
- พิศสุดา บุญเกิด. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญจันทร์ วัชรภิรมย์. (2551). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานานาชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ไพฑูริย์ ทิพย์สุข. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภรภัทร เอ็งนิรันดร. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ภารดี อนันต์นารี. (2552). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).* กรุงเทพฯ: มนตรี.
- มณีนรัตน์ พันธุ์แก่น. (2557). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน เขตบางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- มยุรี ประสิทธิ์นาวา. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัชนิย์ สีหะวงษ์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัฐวุฒิชัย มาจิตต์ภัสกร. (2552). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน เอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 2).* สงขลา: นำศิลป์โชนษา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณุช สุริยผล. (2545). *การศึกษาคำเนิงานวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษาประจำปีการศึกษา 2543 เขตการศึกษา 12. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการ วิจัยการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ.*
- วรภูริ มูลสิน. (2553). *หลักการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย PSPP เพื่อการวิจัย.* กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- วรรณวิสา สุจินัย. (2552). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านหนองไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
เขต 5. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรัยพร แสงนภาพวร. (2553). การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของประเทศไทยเพื่อก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558. วารสารการศึกษาไทย, 7(73), 19-22.
- วราภรณ์ แสงพลสิทธิ์. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครู
เครือข่ายโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: แผนภูมิ.
- ศิริเพ็ญ เย็นจิต. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวิมล เนียมโสภกา. (2555). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสทรดา บุตรดา. (2550). ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนในบริเวณชายแดนไทย –
กัมพูชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย คำพิมพ์. (2552). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษาโรงเรียน
บ้านหนองบง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมาน อ่อนสระ. (2550). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียน
ชุมชนวัดวังเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทบุรีเกษม.
- สมเดช สีแสง. (2546). คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6).
ชัยนาท: ม.ป.ท.

- สมุทร ชำนาญ. (2557). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- สำนักงานการศึกษา. (2550). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2557). *รายงานการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษามัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556*. สมุทรปราการ: แสงงามการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2558). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2558*. เข้าถึงได้จาก <http://www.spm6.ac.th/action-plan>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547 ก). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547 ข). *เอกสารประกอบการศึกษด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียน การสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและ การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัด การศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2531). *งานบริหาร โรงเรียน การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การบริหาร โรงเรียนตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ชุดฝึกอบรมครู: ประมวลสาระ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูป การศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี่.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2546). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียน การสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียน การสอน” แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกฤตา เกตานนท์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลัทธน์ วิรัชชัย. (2547). *การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ในการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- หยาดรุ้ง งอนกิ่ง. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. (2544). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อวิรุทธ์ ขาแข็ง. (2550). *การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ตามทัศนคติของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2*. วิชานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา.
- อัจฉรี ชีระราษฎร์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อำรุง จันทวานิช. (2542). *แนวคิดการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอมอร นูรณศักดิ์. (2548). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*
- เอมอร ผลบุญพ. (2551). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Arthe, R. R. (1980). The elementary principals perceptions of their own and the teacher roles in
curriculum decision making. *Dissertation Abstracts International*, 40(6), 3076.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Bigos, C. J. (1997). An identification of principal instructional leadership behavior in effective
high school. *Dissertation Abstracts International*, 44(5), 1509-1514.
- Brophy, G. M. (2006). A study of the process used by academic affairs administrators at
participating institutions of higher education to select instructional technology tools
faculty use in instruction in undergraduate classes. *Dissertation Abstract International*,
24(2), 171-A.
- Brown, J. W., Lewis, R. B., & Harclerod, F. F. (1977). *A-V instruction technology, media and
methods*. New York, McGraw-Hill Book.
- Chester, N. M. (1996). *An introduction to school administration*. selected reading. New York:
McMillan.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Colins.
- Duke, C. (1992). *The learning university: Toward a new paradigm*. Buckingham:
Open University Press.
- Faber, C. F., & Shearron, G.F. (1970). *Elementary school administration: Theory and practice*.
New York: Holt, Rinehart and Winton.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., Ross, G., & Jovita, M. (1998). *Supervision of instruction:
A developmental approach* (4th ed.). Needham Heights: Allyn & Bacon.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGrew-Hill.
- Harris, B. M. (1973). *Supervision behavior in education* (2nd ed.). Englewood cliffs, NJ:
Prentice-Hall.

- Lee, M., & Vanhorn, J. C. (1983). *Academic administration: Planning, budgeting and decision making with multiple objectives*. Nebraska: University of Nebraska.
- Mattox, D. D. (1987). A study of in-service need of Illinois public school elementary principals. *Dissertation Abstracts International*, 12(1), 6061-A.
- McCarthy, W. M. (1971, August). The role of the secondary school principals in New Jersey. *Dissertation Abstracts International*, 32(2), 705-A.
- Miller, V. (1965). *The public administration of American school system*. New York: McMillan..
- Minudin, O. B. (1986). The role of the secondary school principal as perceived by secondary school principal in sabah Malaysia. *Dissertation Abstracts International*, 47(7), 103-A.
- Schmuck, R. A. (2006). *Practical action research for change* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Cowin Press.
- Sergiovanni, T. J. (1980). *Educational governance and administration*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Shertzer, B., & Stone, S. C. (1976). *Fundamental of guidance*. Boston: Houghton Mifflin.
- Tanner, D. & Tanner, L. (1980). *Curriculum development: Theory into practice* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- UNESCO. (1992). *Education in Asia and the pacific: Reviews reports and notes, number 26*. New York: Harper Collins.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ใช้กับข้าราชการครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ต่อไป แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ขอให้ท่านอนุเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามนี้ทุกข้อตามสภาพจริง โดยแต่ละข้อตอบได้เพียง 1 คำตอบ เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ และให้การวิจัยมีผลสรุปน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แท้จริง คำตอบของท่านถือเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน

นายอภิชา พุ่มพวง

นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

(.....) 1. ชาย

(.....) 2. หญิง

2. วุฒิการศึกษา

(.....) 1. ปริญญาตรี

(.....) 2. ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

(.....) 1. ตั้งแต่ 1-9 ปี

(.....) 2. ตั้งแต่ 10-19 ปี

(.....) 3. ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

4. ขนาดโรงเรียน

(.....) 1. โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน)

(.....) 2. โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)

(.....) 3. โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)

(.....) 4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนนี้เป็นการบรรยายสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยตอบข้อคำถามแต่ละข้อเพียง 1 คำตอบ
แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีให้เลือก ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551					
2.	การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
3.	การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
4.	การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา					
5.	การนิเทศหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
7.	การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา					
8.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1.	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2.	การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3.	การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน					
4.	การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
5.	การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู					
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน						
1.	การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					

ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.	การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
3.	การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ ผลการเรียนรู้จากสถานศึกษาอื่น					
4.	การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					
5.	การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน					
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
1.	ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม					
2.	การแสวงหาวิธีการ แนวทาง หรือนวัตกรรม การศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียน การสอน และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน					
3.	การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน					
4.	การเผยแพร่ผลงานการวิจัยการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ					
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี						
1.	การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี					
2.	การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.	การประเมินผลสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา					
4.	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา					

ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
1.	การสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
2.	การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
3.	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
4.	การจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้					
5.	การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้					
6.	การสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
ด้านการนิเทศการศึกษา						
1.	การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา					
2.	การแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา					
3.	การสำรวจปัญหาและความต้องการนิเทศ					
4.	การจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศ					
5.	การจัดทำเครื่องมือการนิเทศ					
6.	การติดตาม ประเมินผลการนิเทศ					
7.	การสรุปผลการนิเทศ					
8.	การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู					
ด้านการแนะแนวการศึกษา						
1.	การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ					
2.	การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาชีพ					
3.	การติดตามการแนะแนวการศึกษา					
4.	การประเมินผลการแนะแนวการศึกษา					

ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	การประสานความร่วมมือการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ					
6.	การแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ					
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
1.	การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
2.	การกำหนดเป้าหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
3.	การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4.	การปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
5.	การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
6.	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ					
ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน						
1.	การสำรวจความต้องการการจัดให้ความรู้แก่ชุมชน					
2.	การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น						
1.	การวางแผนประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
2.	การสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					

ที่	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
4.	การช่วยเหลือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
1.	การสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
2.	ความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
3.	การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
4.	การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
5.	การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					

แบบสัมภาษณ์รายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำชี้แจง

งานวิจัยในขั้นนี้เป็นการเก็บข้อมูล เพื่อค้นหารายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากท่านในฐานะผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน จำนวน 17 คนแรก ของแต่ละด้าน ตามลำดับ ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ (Interview) รายละเอียดของขั้นตอนวิจัยที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลมีดังนี้

แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนวคำถาม 1 ตอน ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ การหารายละเอียดของปัญหาการบริหารงานวิชาการที่มีปัญหาสูงสุด 3 ด้าน คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผลที่คาดหวังปลายทางจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ รายละเอียดต่าง ๆ ของปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์ รายละเอียดปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวที่สังเคราะห์ได้ ไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ เพื่อได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ต่อไป

แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำชี้แจง

งานวิจัยในขั้นนี้เป็นการเก็บข้อมูล เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ (Interview) รายละเอียดของขั้นตอนวิจัยที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลมีดังนี้

แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนวคำถาม 1 ตอน ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ การหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีปัญหาสูงสุด 3 ด้าน คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผลที่คาดหวังปลายทางจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ ข้อสรุป ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยจะนำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวที่สังเคราะห์ได้ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ต่อไป

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นนี้ใช้กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ตรวจสอบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยอมรับการยืนยันแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยตอบข้อคำถามแต่ละข้อเพียง 1 คำตอบแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ต่อไป

นายอภิชา พุ่มพวง

นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
1.	ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
2.	ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจครูในการทำวิจัยโดยให้ทุนทรัพย์ เกียรติบัตร หรือรางวัลต่าง ๆ					
3.	ผู้บริหารสนับสนุนครูเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน					
4.	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู					
5.	ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ครู					
6.	ผู้บริหารไม่ควรกำหนดรูปแบบ กรอบวิธีการทำวิจัยแก่ครู แต่ควรให้อิสระเปิดโอกาสการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหานักเรียน					
7.	ผู้บริหารจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ และทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกครูให้ทำวิจัยมากขึ้น เช่น หนังสือทั่วไป หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตัวอย่างงานวิจัยที่หลากหลายรูปแบบ เครื่องคอมพิวเตอร์					
8.	ผู้บริหารควรลดภาระงานบริหารแก่ครู และให้ครูมุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก					
9.	ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย					

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
1.	ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณการซื้อและการซ่อมบำรุงสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
2.	ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่เกี่ยวข้องหา การจัดหา ตรวจสอบการจัดซื้อสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา					
3.	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ชุมชนหรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
4.	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องหาพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
5.	ผู้บริหารชี้แจงครูเพื่อปรับทัศนคติการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ไม่ยึดติดกับสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ					
6.	ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนของครู					
7.	ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูด้วยตัวผู้บริหารเอง					
8.	ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู					
9.	ศึกษานิเทศก์นิเทศการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูตามโรงเรียนที่ตนสังกัดอย่างสม่ำเสมอ					

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	ศึกษานิเทศก์รายงานผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูให้โรงเรียนทราบ และตรวจสอบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน					
11.	ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับภาระงานสอนมากกว่าภาระงานบริหาร					
12.	ผู้บริหารจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอนของครูก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน					
13.	ผู้บริหารเพิ่มแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน โดยมอบรางวัล เกียรติบัตร หรือทุนทรัพย์สนับสนุน					
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.	ผู้บริหารเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู					
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
3.	ผู้บริหารใช้กระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดทำหลักสูตร					
4.	ผู้บริหารต้องศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างถ่องแท้จนเชี่ยวชาญ					
5.	ผู้บริหารเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรให้คำแนะนำแก่ครูในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารควรให้ครู ชุมชน ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					

ที่	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	โรงเรียนควรปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง					
8.	ผู้บริหารนิเทศ ติดตาม และประเมินผลครูใน การจัดทำหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ					
9.	ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการมานิเทศการนำหลักสูตร ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแบบเชิงรุก และเป็นกัลยาณมิตร					
10.	คณะกรรมการรายงานผลและข้อเสนอแนะ แก่ผู้บริหารและครูเพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย					

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 42 ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.88	22	.87	43	.87
2	.79	23	.83	44	.81
3	.80	24	.86	45	.85
4	.79	25	.88	46	.84
5	.79	26	.83	47	.91
6	.86	27	.91	48	.86
7	.84	28	.83	49	.79
8	.90	29	.86	50	.83
9	.85	30	.89	51	.84
10	.79	31	.83	52	.89
11	.84	32	.81	53	.83
12	.86	33	.83	54	.80
13	.84	34	.87	55	.93
14	.92	35	.93	56	.95
15	.80	36	.79	57	.96
16	.81	37	.81	58	.92
17	.88	38	.84	59	.89
18	.86	39	.89	60	.81
19	.82	40	.84	61	.85
20	.89	41	.89	62	.94
21	.85	42	.85	63	.95

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .88